

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

WIDENER LIBRARY

HX 5I7H B

3265.66.23

Harvard College Library

FROM

Fran A. v. Le Cog.

KURDISCHE TEXTE

gesammelt und herausgegeben von

A. v. Le Coq.

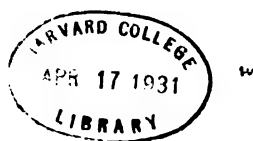

Zweiter Teil.

Berlin 1903 • Gedruckt in der Reichsdruckerei.

32.63.66.25

Frau A. v. LeCz,
Berlin

Die Texte in Transkription.

I.

Hikāyātān; yāyib oylu yūsib ğälika.

Hikāyēi dūnyā güzēlē.

Wdxyt eamāndā ēzingt hābū, dō laukāχā hābū, ētūkāχā, dātkāχā pūr hābū,
 fūgarā bū, hār rō dūcū pīstik ēzing dānin (tānin), dō yruā dōfurtūn pē gečinnmīs bū.
 rūke dīsā cū ēzingā, bin dārīke tērik ferā, cū sūnā, hātkik āt, hātk hālānt, hāte māl.
 bīre cāršūye, || yahudīkī dugō: vō hāke bāmēde. dugō: az nādīm. yahudī dugō: sād yruā 5
 bā tā dīm. dugō: tū bā min dēkālā. dugō: az dōsōd yruš bā tā dīm. dīsā dugō: tū bā
 min dēkālā. nihāyāt piānj sād yruš bā tā dīm. ēzingt māskir, ē kō zē rāst bīdā, dugō:
 bīdē pārā! piānj sād yruš dāiye, ānā, hāt, zē χārā χārē kir. sūbādā dūcū sūnā hāke, dīsā
 āt hātkik, ānā, hāt, dā yahudī piānj sād yruš. hār rō hāke tēnā (dānā), piānj sād yruš
 dādā. rōke cāndā ēnekā bir zē yahūdīrā dahāt, yahudī ēnekāvōd || sōrāχā diktīnā yāk, 10
 dugō: mērki tā mā hāre sūnā tēr, hāke dikā, bērikā būkōlā, tēr kesik tē dēχā, ērkmiš
 dūwā, dāhēre dārne dān, hāke dikā. mērek dāhēre cālīke būkōlā sār dānīχāmā, tēr tē, hāke
 būkā, nīngā dīgerā, tēnā māl. yām dikā, hār rō hātkik, dikā. ēzingt dīmīrā. yahudī
 ēnekārā dūwō: tēr sāržekā. zīnik dūwō: rū, piānj sād yruš tēnā. yahudī dūwō: yā tū
 sāržekī, yā ğākā dān nā-amā ğām-tā. zīnik sāržekīkā, tēz dikā, dikālānā. sārē dū laukā
 ēzingt dōχōn. yahudī sōvāri tā ğām || zīnik, dūwō: kānā tēr? zīnek dīdā bār. dūwō: kānā 15
 sārē dū? dūwō: laukīmīn χōdrīn. dūwō: tārzi tū-boχā! yā tū laukā būkuzī, ya ğākādān
 nā-amā ğām tā. dūwō: dā sāržekīm. dā-pērā laukā dīzī lauka rā dikā, bā sōv dārovā,
 dūwō: dākātā bā yahudīvōd dūwā būkūzēne. dāhārīn bazāreki nūnī hālābē, rūdānīn, lāvīk
 dūχōārī rūe piānj sād yruš bārēχāda dēvīnā. dāpēraχā dīmīrā. dūwō: rāvōe, am hārēn
 istāmbūlā! dāhārīn, rā bā dō ğā dūwā, bēvā dūχōārī dūwō tū bā vō rāda || hāre, dāzī bā 20
 vēda hārīm. yāk dāhāre mīstīrī, yākzī dāhāre stāmbūlī; dāki (yāki hēpsi bir) sārēχōārī
 dāχūl mīstīre bū sālīe mīstīrī mīstī bū, dāulāt qūke bārđān, cū sār dāke sārīχōārī, dānīstī,
 dugō: asmīs bū, kās bū. bā sūndā dībīrīn, bārđādān, dīsā hāt lāsār lavūk, dānīstī, dugō:
 avzī nābū. lavūk kīrānā χānīkī, vōsārīn, tēr bāra dān, dā poχārānā dāhātā sārī lavūk,
 dānīstī. lavūk bērīn, kīnj tā kīrīn, pādīsāhēmā āvā! itāāt kīrīn, mā āv sālīēyī būke. tu
 wārre dēki dūχōārī || dōyrū cū stāmbūlā, rū, piānj sād yrušχā hābū. dūnyā güzēle dēvīχā 25
 piānj sād yruš bū. hār rō piānj sād yruš dībīr, dūnyā güzēle dādī. dāu rāa sēr dēktīr,
 sārēχā hazārī bū, hazār dādā'i. dūcū ğām dūnyā güzēlie. hēlīkā qōnāyā tēzī kir. pāšā
 parā lavūk nāt. sāvīkē lavūk dīsā cū ğām kākīkī, dugō: dā tāme, tūzī mīnnā, zā ğām
 min māre. araqtā hāstī sālā māiyē dāiye lavūk, lavūk vāršīd, dūl zā dāvoda ket, dūšūt,
 χōē kir, dāqulātānd, nīngā gīrt, āvīte dār. lavūk || sūbādā rā bū, tēz dārovāiye bārēχā 30
 māskir, pārā tūnnēn. cū ğām dūnyā güzēlē, qāutānd. rūke dūrūā māskir, pārā tūnnēn.
 dugō: az sārīχā hālīnīm, hārīm. cū, māskir sā mārū tā-ēne, dāhāne ğām. dugō: kudā
 dāhārīne? dugō: bāvēmā mīr, vā sufrā, vā qāmēa, vā kūlūkā zā māiyā, am lāsār hav
 nānā. dugō: vō tērā bāvim, kīzāvā zū gēstī, sufra wē, ē pāšā kulūkīēχā. tēr āvīt, hūnērā

- kulúk ki dā sār-i-χā kās nāwōnā, süfrā kō āčül mübārek türüt türüt tađm bādārin,
 35 yāčkē lānist bā qāmčē || lāχā: lā fulān dāre min dēnā. hār sē pē tērā cūn, wī kulúk
 kišānā sārīχā lā süfrā nēst, bā-qāmčē lāχīst, dugō: lāğām dūnyā güzēlie tā doχoāzim!
 hāt bā dūnyā güzēlie. kulúk dānyā sārīχā, kēs nādīdī. bārū pāra zā dūkāngie dēdizēn,
 dugō: dūnyā güzēle gāmālingē gōstār sānga beš yūz ɣrus. bā šāv dāhāte dekēte gām dūnyā
 güzēle. χāu tē bū hāsāt, dugō: dēw tāme, tū mīnī. qandermiş dekīr, dugō: wāre pāle
 40 wī süfrāne. pāle süfrā-nā qāmčēkt lāχīst gō: dāreke kes || qa tūnnē tā doχoāzim, ciāki
 inglī wēz tā doχoāzim. ciākt inglī wēz dānī. rīkē dōdīā dūnyā güzēlieod kēfū zaúq kīrin;
 pāsā šāvike dūnyā güzēli süfrā nēst, qāmčē lāχīst: qōnāyā tā doχoāzim! qōnāyā dānī.
 lawūk rāwū sārīχā, nā dūnyā güzēli, nā süfrā, nā qāmčē. āχ! kulúk dā sārīχā, lā
 wēdārā gārūā, hawūk dī, māskir sū gugerčīn lā sār paīyā būn, χā tazī kīrin, būnā sū
 45 kāčke, kētenā haus, māgār kāčke šāhi pēriā būnā. dīzēkt hāt, kīngī || āke bīrin, kulúk
 sārīχā kīr, kāčikā māskir, mārūkt lāğām, dūdīa kīngīχā lāχā kīrin, ferīān, yā bāčūk
 dā hāwāda mā, sōnd χoār, zā wēdārā nā-amēdār. qandermiş kīr, kīng dānī, dō qaināt
 dānī, dugō: vānā hālīnā lā kēdāre sāqūlmīš būi, tūmūš būkā, dēw hāzīrim, az kāčkā šāhi
 pēriānim, hār tēk zā dāst-mīn tādār. kāčkē lā-ūk hālīnā, dīwā nāf baqčākt sīwā, sēwēke
 dīkā, dēdā lawūk, dīwā kārīkt, wāχ! dīwē, dūnyā güzēle zā wāqas mālī kīrim, wāzī ||
 50 kīrmā kār. sēwīkā dīn dēdāi, dīsā dīwā mārū. haqībūk sēf zē wānā dēdāi, dīwē: bēhāre
 qōnāyē dūnyā güzēli, bīdā tēnā, qōnāyē palānīkt hafstārīkt dīstēnā, sēwā dēf,ōšā. pē dūnyā
 güzēlie māskir, sēwenī rīndīm, dīwē: tūnā! dēw gā bīstīm. tēnā, sēwīke sīpt dīkā, dādi
 dūnyā güzēle, doχūā, dīwā kārīkt. pālīn lēdīkā, hāwsīr dīkā, sāre nārdūwānēda dīk, tēnā
 hātīā mīšere. qāmčē süfrā hālīnā, d, hāre mīšere. šāhi mīšere qōnāyēke lawk būgere.
 55 kēwā || dēkīšēnā, χalk bārīkt tēnā, au dō bārā tēnā, ēwārī gūhūr boš bā sārī dāχēnā.
 χabāre dādīnā šāhi mīstīā, dīwēn: mārūktī hāwōnēkeχā heīye: χalk bārīktī tēnā, au dō-
 bārā tēnā, ēwārī yām nādī. šāhi mīšerā dugō: bānkin mā wārre! bānā dēkīn, dīwē: dēw
 kārīχā nām nārim. χābār dānī šāhi mīšere, dugō: mā bā kārēwā wārre. kār dīk, sād
 nārdūwānēda, tū gām šāhi mīšere, dugō: lāuk tū cīmā zālīmleχē dīkt? yām nādī hāwōnā,
 60 χalk bārekt tēnā, tū || dōdīā tēnā. dīwē: mālē mīn nā-īye, az čīr būkim? lawūk nāsādikā,
 šāhi mīstīā (sic) bārāχā, dugō: χalfāt būke, dēw hīkāyē kārīχā zē tārā būcim. dugō:
 χalfāt! hārēnīk cū. dugō: wāχīkū bāwīkt mīn hābū, am ēzīng tānīnā, dōfūrtīnā. rīēke
 bīnī cālīke hākīkā dēwēnā, tēnā, pīāng sād ɣrus dādā yahudīktī, dīwē: tār tūnā māl. tēnā
 māl. bāwīmīn dīmīrā. dāka-mīn tār sārīz dīkā, bārāktī-mīn dīn hābī, sārā au dōχ, dīl
 65 az doχūm. bārāyē-mīn d, hārā mīstīā, dēw || d, hārīmā stāmīlā. dūnyā güzēle hābī,
 dēwīχā pīāng sād ɣrusā, mīn āwōdā ēlā āχīrā qadār dīwē sārīlmīš hav dīwōn dīwē: tū
 bārāyē-mīn. reğā dēktm, sēwīkā wē kārā-dā, mā dīsā dūnyā güzēle-bā. sēwīkā dādī,
 dīwā dūnyā güzēle. qōnāyēke dğār dēkt dīdā bārāyēχā. dūnyā güzēli nīkāh dīkā, tūi
 kāčke šāhi pēriān dīšāwēnā, kāčīk tēyā, au hēn dūnyā güzēlie rīndīwārā, aūzī bārāχā wān
 amrī χodā nīkāh dīkā. cāl dōlī, cāl cīmā lāχā mār dīkā. 'āmīrī pāsā kēfū zaúq dāzōn. ||
 70 d, hārīn, yahudī dūkužīn, dākaχā dūkužīn. šīnā tēnā mīstī, zīnkaχāwā zaúq, kēf dīkīrin.
 au gēstēnā bār murāzīχā, hīnī pēiyān. tamām olmūsdūr bu hīkāyē, wārre kō am hārīn
 (hārīn) yāke dīn. Ūc yūz ōn yādī tārīχīndā yūsīf effendī hīkāyāsi musī kokle effendī
 tab'ē olumūsdūr fī ombēš šūbbāt 1317.

Šeix mūs wä ingä yūsib dāstānī.

Šeix mūs arē; dāwāteke bū, pismāmeχā ingē yūsib pūrri pāqıl bū, arāleχe ze dāst
 šeix mūs girt; šeix mūs haft berā, bün, ingä yūsib dauidō berā bün. χodängeke šeix mus
 hābū, nāvixā sittē bū, dugō (rūke) ixhārā ingä yūsib dāndinā (dāndin) gām šeix mūs,
 bā amrī χodē sittēye bāmide, kō nādā, bā hūnērī pteχā bā šūrxā zōrā zōr dze zē bistinim.
 dūcūna gām šeix || mūs, gōtin: tūsiye sittēye amrī χodē bā ingä yūsib dā. gō: bōi begleχē 5
 hūnē bāmīdīn, am hāft bārānī, hāft kākūkā bāmādīn. arāler χaykīdīn, gištik cūnā gām
 ingē yūsib, gō: dodzādā hāzār māl, dodzādā hāzār suār hārjū, zōrā zor sittē dānīn. lākin
 vā dōrā šeix mūs bist, tākrār šeix mus bāna bārāyeχā kir, gō: sittē rā būwēn, cī dāqimeχā
 heye mā lāχake, kōnī gēr kin, heštīrā ūnīn, bār kin, sārī heštīrā dāne dāst sittē, bār
 mālē ingä yūsibrā būkēne. šeix || mūs hārseē bārāvōd suār rā hēli gōcē kētin, χātābī 10
 heštīrā kānderē kōn kīve, gō: gōmāre rābe pte gōcē, sittē bā zōrā būwā. sūwā bū, sūwā
 zū bū, sittē hāvāsrī heštīrā dāstīχā kir, tēkī mūs, sī arzerūmē, hārtrī dāme. dābār kōnē
 ingē yūsibrā rāwūrt, χātābī heštīrā kānderē kōn dχist, ingä yūsib sārīχā halām χodē
 bešāwte mālā šeix mūs sittē dāqīm gī lāχā kīrie, sārī heštīrā dikēne, ingä yūsib māskir,
 cāo lā sere gōlē χūni, dāstā dārī || rāmē i ze vīrdā wēdā dahazēne, nūnē bistregī gūrgūn 15
 kōpūki dācēne, šē berāχā mēnān šērī be hāvāsrā ā, gār hā gār χālā χānī zīn dāχēne.
 šeix mūs bān kir: pismām dābārā gulē sōr hāhāt ze tārā gō (kō?) tū gōmārī, būbā ze
 χārā. tū dēngi zē nāt, ūpī hāvīne girt, šōit sār sārīχārā. haft rūā, haft šāvā gōc
 kīšānd bā rāvā dār bāse nāv īwprāyī pīr kāl yāzīd bū. lā dārīki kōnē dodzādā sēnī vāgrī,
 cūnā pārdā šāvānī kīšānd, dābārā χabār dāne pīr kāl, mālūkā || χānedān ē hātī lā sār 20
 id, dānē. pīr kāl gō: rāwīn, am cānūl suār am hārjū gām wī mārū. hātīn sār šeix
 mūs, paīyā bün, dōšāk bāij zērā dānīn, nān zērā ānīn, qahwā vaχōārīn. bārā hārjāk
 sār pāzādā cūn, pīr kēl rābū, dāstīχā būšū, sittē gō kī, berāi mīn šeix mūs dābe, āvo
 dāstī vī yēzīdī-ke. rābū, mīstēn dāst-χā kir, āv lā dāste pīr kēl kir, pīr kēl dāstē-χā
 šūst, gāki sār-χārā māskir cāo sūrāti sittē ket āqıl bōqa qārīsmīš kir χizmātīye lē māskir,
 pīr kāl || hāmān lā yāndkūdā gēr bū, lākin sittē dī, gō: rīndbūnā mīn sār-i-mīn bōχe! 25
 dīsā az detīrsim, sār-i-mīn dā būlāye be! hāmān rēvīā, cū pās pārdā, χizmātīj hārjāk
 dā dāst būlīgā gīrtīn, bīrīn yānī ōdā, zāmāneki siktīnī, āqıl hāte sārē, hāmān rāwīn,
 hāspā cābūkin, am hārīn! cūn, gēste mālāχā. hāmān pīr kēl pūdnj χizmātīj nāv dāstē
 yēzīdīχānē re sīpt māl mazīn kāhālerīχā: gištik mā wārīn! — tu wāre šēχ mūs bārākeχā
 dādāle ūstī bā šānk, lākin pāzēχā wāχīā dō-dānī kārīā bū, kārīē || pīr kēl bārādān sār 30
 būd, lākin dādāl kārīēχā lā bār wān bārādān sār būd, lākin bās ševān bān kir: lau
 ševānī! pāzīχā lā sār bērā bādārkin! pāzī pīr kēl ām kī āv dīn! dādāl gō: pāzī mīn nōbā
 ā mīne, az pāzīχā sebeb cīe az bādārkin? lākin ševānī pīr kēle: pāz ā pīr kēle āva pīr
 kēle, az mīlīm, tu āv dī, dāwā gīnsīdā būlīsīze! lākin dādālī cālīg av dōrā γāyāt lā gūjā

- hāt, šer kirtin bāziāne hav, dō ševānē pūr kēl pīānē šes lā dōdāl lē givōān, lākin dōdāl bā
 35 tōpīz sārī || ševānē pūr kēl χist, kūst, havāle gē rīvōān, cūn, χābār ktrīn, dānā pūr kēl:
 av mālē nūhātē, ševānēχā bā zōre nōbā āve bīr, sār-ševānē-tā kūst. nihāyāt pūr kēl: hārīn,
 vī meylīs vāšōrīn, lākin az kī tāmbiāki bāvōdime, wā yāχod ševānē wōn yāχod gāvōn
 wa yāχod χiemātēfī wōn sār-bāst mā lā nāto topīrāye mīn būgārēn; āgār kižān lā šākār
 tadltīr kō būwōn, dze kōkī yēr qazmā-inen dze būkōlūm. lākin dū suār nūjū mārūe šānd
 40 sār šōχ mūs, mā wāre qōnīsmīs bīnē. mā av lā vīr biskīne, || tu wāre mīnū pūr kēl.
 čiqds hāvōdā hazār χānēi yāzīdχāne čiqds āyālērē χā wā kāhāχā gīstīk lāsār pūr kēl hātīne
 hāv pūr kēl gō: «āyālērū! mālē šōiχ mūs wēhātē sār mā, kāčlki dā mālōdā! yā wārīn
 hātīn mīn būkužīn, yāχūt rāvōn, čiqds mālē mūlki yāzīd χāne hāi gīstīka pēdīn, ze mūrā
 boχōāzīn! wāχtēlki nādā, bā zōrē mūrā lē bistīnīn!- hātīā wē čōye šōiχ mūs suār-bī, hāte
 mālā pūr kēl, paiyā bū; nehāyāt gīstīk rāvōn, dūwōn dūwōstīān, šōχ mūs hāt, būyūr
 45 kīr, || pūr kēl rūnīst, nihāyāt sā rūā qurbān tezāt ikrām zē-rā kīr. šōχ mūs qālbiχādā
 gōt: bārāki-mīn ševānīkī pūr kēl kūst bālki sālī wē dāwē az wāsāndīm. šōiχ mūs gō:
 pūr kāl! berāt mīn deŋsīz kīr, ševānīā kūst, dāwā būberīn. pūr kēl gō: šōiχ mūs! yāχūt
 bārākiā ševānīā rōye hārīyāk dāh mārūā būkuze dā berā dāwōstīān, tu hātī sār mā,
 dānē, sevōt tā havdā hāzār mālī pūr kēl gīstīk vā gē bīn dāstī-tārā. šōχ mūs gō qalbi-
 50 χādā: šīlki || dā vī šōrādā wī hēiye. lēnīst hāsb-e-χā, hāte mālāχā, hēst dā rūā sīkīnēn,
 sād pīānēgā suār cūn mālē šōiχ mūs, paiyā būn, āmmā pūr kēl gōt: āyālērū! kī sūfrā kō
 hāt pīst wā, mōχīn. šōχ mūs ā bībī: āyālērū! ānqāq mārūe nānī dūzminā nāχoe. wāzī
 bībēn: šōiχ mūs! āllā āmr-ūlā χodāngē-tā sūtīle ām pūr kēl rā doχōāzīn. lākin šōχ mūs
 ānglāmīs kīr, dugō: dā mīdā mīn-dā, āmmā lākin šes bārāye-mīn hānā, az bā wā-ē
 55 bedānīsm. hāmān mazīnē, gīstīka || sūyī, šōr lā tā gōt bā. lākin dō hāzār zār ārē-kīrīn
 dānā, qālēgā ze pāsā wāra bīrīn. āmmā šōχ mūs gō: pūr kāl wī dālīke žīnā lāmā do-
 χōāze, az bā qurbānā pūr kēl kīn. au rāvōn, cūn, āmmā lākin šes bārāe šōχ mūs
 evārī hātīn, āmmā šōiχ mūs gō: bārānū! pūr kāl wī sūtīle doχōāzē, ām pēdīn. bārā gō:
 am nādīnē. šōiχ mūs gō kī: hōn nādīn, hāmān ā, bā zōre lā wā bistīne. bārā gō kī: am
 60 bārkenē kī yezīdχāne dībā mālā pīs-māme-mā ēngē || yusūb bībe hāre. cār rūā sīkīnēn;
 šōiχ mūs gō: bārānū! hōn bārīkīn, az hārīm gām pūr kēl. šōχ mūs suār bū, cū gām pūr
 kēl, dō rūā žērā qōnīsmīs bū, šūndā pūr kēl gōt: šōχ mūs! bārī-mā bālī būke! šōχ mūs
 gō: lā vēdārē af šōrena dībā! hōn rāvōn hāsbē-mīn! cūbūkīn! hāmān šōχ mūs āyā yāyāt
 lā gūgā hāt, lā hāsbē suār bū, dārī-rāmē dāstχāda kīr, šūr kišānd, dāstχāda kīr, āmmā
 65 šōχ mūs gō: pūr kāl! mīn nāzānē tū va nūnī || kūčikā, migō vā mārūke! az hātīm lā sār
 tā dānē, kī čī lā bār tā wā būkē, mālā mā bār kīr, az cūm χātrē tā. āmmā pūr kēl gō:
 tā bā mīn kīr qaulīχāda wāke mūrā biskīne, dē tū bā (tōpī) yezīdχāne dze gīstīke qīrmīs
 kīn, pāsā dze sūtīle dze bā zōre bistīnīn; mālī šōiχ mūs sā rūā, sā šāvā cūn, topīrāye
 yezīd dār nāt āmmā bārā gō amē lābār gēf kūšāne dūnīn. šōχ mūs gō: bārānū! pūr
 70 kāl yāyāt kūfīrīkī zorbdze, yāyāt askārī-χā pūrre, ē bā dūmā-keve. hāmān: || šōiχ
 mūs! tū čiqds mārūkī tīrsūke, am haft bārānē, am hārīyāk χīsmē ōrī kēnē, hāmān bā vē
 dāgīl (χāllk) kūrki bōi bāglēyē ze tārā sāndīn. hāmān šōχ mūs gōt: wāllāh, mīn nāzānē,
 hīn wāqas (āuqas) gōmār būnā, āmmā az ze nēhā šūndā hātīā kī gīstīk qīrīlmīs nāvōn.
 hāmān šōχ mūs hāsbē mermēndī lāχīst, kūrki kišāndā sārīχā, au pūr kāl rā dāwō nākim.
 sūwōdā zū pīstā askārē yezīdχāne dōr cōvīrmā sāndīn, hāmān pūr kāl bān kīr, gō: šōχ

müs, ciqas || mārūnā soisiz, hawā sār sevān kušt, dō hazār zār bir, hūn rīvān, wālkū ā 75
 ze me rā bimēne, sittle bā medān, kūvā dāhārī, hāre. hāmān sittle gō: sēx müs bārāō! rāwe
 sārχā! sūrī kirmānā biulā bārχā! kūrki cabrāzā bā hāvχā lā bārχā! minānā gūrā, hāryāk
 dā yanikidā bā nāvχā pūr kāl lāχā serē zē-ke, bide iārktēχā, lā min sūē bī sāsāge zār
 kir, askārā pūr kēl pēsi sār medā dār kir. sittle rābū, tāngī qōldn hāsbi dō bākīr cē kir,
 minānā || sērūki hāmra dā nāv askārā pūr kēl wār kir; sittle, dilimin dāne, sabāhenā zibā- 80
 tke hūlobī gōān dānā ze bārāiχārā. dilimin hōkir, dō bākīr sūr kisānd, dā nāv wār kir,
 sārī sē ū haft tawān lā kir. dīl-i-min dāwē, χodē dānā mālā pūr kēl! ze pāwā dārī rāmā
 lā dō bākīr χistīne. diliminā dāwē, āman bārānū! kēki dō bākīr yēzidχāne sālhd kirīne,
 āman! dilimin hawā kir, bārā dauris rābū sārχā, bāzenē χā bā kir, sūrī kirmānā dāst-
 χādā || rākīr; sittle gō: grī kusāne bā pūse, askārī pūr kāl sār mādā χūse, sēx müs 85
 kēkō! rāwe sārχā, gārīke mās ke, sārī pīenē ū pīenē zē kir, bā sārā sālhd bū, bārāiū
 dauris sālhd kirin, χoanēgē iā sittī birin mā ze iārā qā nāmūse; dā rābe, sēx müs kēkō!
 har haft bārānā bāhāwā bārānā! diliminā dāne, χodē mālā sēx müs dāne! gūrāgūrē tōpa
 sēx müs sārīχā lāχawē hālīne; rābū sārχā bārā hūseīn, minānā gūrī dāv-bāχūn; yā ||
 allāh! yā χodē! dikā, sittle! tū minānā lā sēx müs qāf-kār māke, sabāhenā tū dāst-i-ā 90
 dāvīχā χēne, tū hūlobīke gōān kēkēχārā dāne, īnsā allāh hōrtē askārē pūr kēl tū bibēnī!
 dilimin dāne yā allāh yā χodē lingē χā dā zeīgū wārīne nāv yēzidχāne dōχēne, sād u
 haft lā yēzid dōχēne. χodē bešāūtīne mālā pūr kēl! pāwā dāst sār hūseīn, bā rāmā hōrtē
 hūrdū pītā dōχēne, hūseīn sālhd kirīne. sittle dugō: dilimin dāne, hēstīrī χūnā debārīne
 tebdlē šasmiš kirin, || bā sār sēx müs āyādā rēvīne, tektē dēngēχā bānīkir dilimin debēe 95
 berāiχārā sēx hāsēnā muhāmmēd: hūn hārin, χabāre tēkin doazēdāh pismānā min wālkī
 sēr mīlā wārīn sār grī kusānē, berāi min gī šawūtin bā ēr, ābdālī čuk berāye qamūse nābā
 bišīne dāwa. sittle dugō: ābdāl! dilimin debē, tu rābe sārχā! tu bā sūr lā mēχē! min
 χalāske azādī dīnnē! vā rindbūnī sērī min bōχē! az būmā sūbābe bārāne! dilimin lāyāne,
 ābdāl dugō: sūtī! rābe sārχā! cēbūkim hāse, az gāhī rāwīn vā kafīrān nākim nālāčīm,
 īnsā allāh, asē || bā nāv yēzidχāne χēnim, χūnī sūr (sōr = sūr) wālkī čāya behār kēnim, 100
 dāne yā allāh! yā χodē! dikē, ze hōbātī ābdālī rēvīne, pūr kēl āmān ze pāra imlād χodēne,
 haft hāzār āsker hātēne, gešt lā sār ābdāl gēvīne, dā rābe, sēx müs kākō! dilimin dēwē,
 rābe! askārā pūr kēl dikēse, pāsē gēnē, dilimin dēwē, sittle hāmān ābdāl lā pīsi čāvō wāndā
 dībe, čalmīš dīke, pōrēχā zā dikā, dībāze sār sēx || müs, bā yāqā haurāne dīgere, čādīke, 105
 dēwē: rāwe! bārāye-iā yāk nāmā, gīstīk mīrin! sēx müs rādāwe, sūr dīkīšēne, dēi dēwēmā
 min rā māke zā χawēye! bārwe sittle debāze, sittī dāv bārēz dēfēve. du askārē pōrī sittī
 dīgērē, dīkēne, hatta vō čāyē bārā lā tōi mālē χodāyē nākim, diliminā dāne, mināne gīrgēnī
 dāvāne kōpīki dīčēne, yā allāh, yā χodē! mināne gūrīkī dāv-bā-χūne bānāv dōχēne, minān
 pāzīki vōχoddī lāhāv dīdīdēne, mināna kōnā χūne dārešēne, sittle bā tāne || lā sār gīrī 110
 kusāne rūi-χā lā ārdē dātinā: yā iūdāh ālemūn! tū bā rūemin dēlā sār bā dūman māski,
 bōzātī χīzīr dīhī sālām dā gārē bārāhī-e-min sēx müs āyā bišīnā, yā rēbbī! doazēdāh
 pismān min wālkī sēr tū mīgūnī. dilimin dēwēne sittīā sār bā dūmān gārīke sārīχā lā ārdē
 rādīkā, bārwe sēx müs āyā māsdīke (māstīke), sēx müs wālkī bākī mazīn kī lā dēngīzā
 dōχēne pāwā dīčīlge, sēx müs wī ze vīrdā vādā wī lā dōχē, sittle bārwe sēx müs || bānī 115
 dīke: sēx müs kākō! diliminā dāne, lā mēχā fuqārādā χālkī māχīne, gārīke sārī sālklāvī
 sūbā sār pūr kēl bīgēlīnā, sār sūbābe bārāye-min pūr kēl tū gārīke sūrī kirmānā bākēnā,

- tū lā sū vi kāferi xēnā, tūlā sār hāsbe beaxēne! dīlīmīnni debē, af sōrēi sūtē sēx mūs
 āyā dūbze, gārīke ze vīdā vōdā pūr kāla yezād siktīnī pāsi ōrdē, cāvoexā lāket dērbē sēx
 120 mūs āyā nāvoērexa bide dāwā ze dūrā dūrā wōllā askēre dūke || qūrune, sēx mūs āyā dāvi
 sākīlāwī digārīne sār pūr kēl, bāndūké, debē: pūr kāl! dīlīmīn debē, tā dū (auch dō) bārāye-
 min tā kušt āxist ārde, mūrā dewēn sēx mūs āyā, bōi bāge doāzādā hāzār māle, lā hāmā
 tārā dewēn pūr kāl, xodānā hāodā hāzār māla, dāsti ārde bā pīvāne, bā šaka šakē, dāri
 rāmā gūlēsōr tūye min būkuzi gūlēsōr boxādī bimīne, dīlīmīn debē, sēx mūs pūr kāl
 125 rādeuēne hav bā dāri rāmā, dīlīmīnni lāyāne, wākī mārī rās lāhav || gārūāne, hōrtē dā
 seḥ sadt bāhāvrā sār dānēne dīlīmīn debē, pūr kāl māskir āgālēxā hāstē bā dāsti sēx mūs
 āyāye, hāmān debē: tākir minū sūtē. dāo digārīne, cōlā dēriwe, hāmān sēx mūs āyā bā
 sār dāxīne, hāmān dāri rāmā, šūr, sōrānī zārxīnī nābere hāttū vō cāyē tōpūzi hawēsi
 dīkīstēne lā bār qarpūzi zū, yā allāh! yā xodā! gārīkē tōpūz hāstēne, lā sārī pūr kāl dāxīne,
 130 nōne hākīke dārmī dāyēn dīkē. dīlīmīn debē, sēx mūs āyā sārī pūr kāl (sic) kṛā || qur-
 bāne gūmādī. dīlīmīn debē, gārīke sūtē sār rā pismāmā māsdūke, tōz rābū azmānā, pis-
 māmīxā ēngē yusīb doāzādā pismām wē gām sūtēdā dār tē, ēngā yūsīb dugō: dīlīmīnni
 lāyāne sūtē tā pēckir sāre sēx mūs āyā hūrdū bārāyexā ābdāl sū-bā-šēngil āmān dīlīmīn
 dāne, lā vāyānī ābdāl māskīne xā pēgīne tīrsā, min šāhād būnā. dīlīmīn debē, mināne šērā
 hāryāk hēlīkēdā xā bārdān, nāv askāre pūr kāl dāne, ābdāl dānāv xūnēdā dār-ānēne. ||
 135 dīlīmīnni debē iṣi dō sadtā askārī pūr kāl bōzmiš dūke; sēx mūs debē, dīlīmīnni dāne, pīdīd
 lā boyāze tāng bīfīlīne, mīnī sōnd xodārī bā nāvī rub el ālāmīn, az kī wān lā ēlā pūr kāl
 qā vānāgārīnim, dīlī mīnī debē dūdē zōre zōr ūšemā xārī sūtē debaxšēnim.

Hikāyēi Rišwān.

Am rāšūn. rāšū dēdige dauidō bāvin. bāvik gālīkāne, hazār māle, māzinā χā māle
mōrē, yālkē māle ismā'īl āyā. mālī mōrē tabī'χā kārāne, piānjēid mālīχā heīye, mustafā
āyā dāwēn āyāχā, šās lāwēχā hābūne. rūkā šūrbāke dīke, bārā didā tāšde, bā hār šesā
kāfjīk dāčt. yāk dōχoe, didā dāstidān, aūz dōχoe, nihāyēt tāvehāw dōχūn, nūnā bārχā.
rādīwē sārχā, dīgerē, dāwō: || uģāy mēnī kōre ze mētrā zīnīke bīwōnīn. dāwēn: lā fulān- 5
dāre mālīke χāmedāne, am ze tārā kāčkī wī boχoāzenī, zīrā dāwēn mālā qaplān āyā. šes
haft mārū šāndīn χoazgingī. cūnā mālā qaplān āyā, gōtūn: am bā amrī χodā kāčkūā
ze lāwī yāqub mustafā āyā am dōχoāzenī. āgār χodā yezmīs kirīā amme bīdīnī. pāsā
bā amrī χodā ānin, dāni, qalīngā wā sād zārī birīn, dānī. lā wēddārē kāčkī rāwōnī, suār
kīrīn, ānin mālā mustafā āyā. lā wēddārē čāl rūi dōle || χīst. rūkā suār rābūn gīrīā, 10
piānjā suār tārafikā dāwāstīā, piānjā tārafikā dāwāstīā, iki gečelūk būn. lā wēddārē bā
gīrīā bārā dādāne haw, yāk gīrīkūā lā yālī χīst, dāgāpūrēdā lāχīst, čāw lāzō hāte dār,
mīr. mustafā āyā kōnikīχā āger kir, vāgīrt, nāhā šūnī bū. mālā pūr hāršes lāwērā hēst,
čē nuģēānīχā hābūn, kīrīn. kōnikīχā lā hēlī lāwā vāgīrt, lāwēkīχā ze wī kāčke bū, nāw
lēnan hāse mōrē. tāmīr pāsāwā dāwa kīrīn, lāukā tāmīr pāsā lā wī || dāwī mīrt bū. tāmīr 15
pāsā yānīk dā dāst sō'īl šōd šānd mālā mōrē: bālāke wēke hāt sārīmā, dār bāwā dāwāne,
čī suārāχā hānā, mā kārānke wārre haīfīmā. mustafā āyā mārū šāndīn nāwī dāwāχā,
dīke (?) mā wārre. gī hātīn. hāsen āyā rēχā tūnnē būn, šāk dā rūōχārā kir, hāt dāskāre.
hāršes lāwīke rābūn, mustafā āyā dugō: šyul! hāre allāh tāule šā tā-bā. dāskār hātānī,
čū mālā tāmīr pāsā zāngū zārīnī. cūnā sār dāwāzā. gīrīk hābū, dāskārā dāwāte || lā gir bū. 20
čārχāgī zā suārā hārīne gir, dāwā bīdīnī. hāsen āyā dō χīzmetgīāwā dāzūlone gir. čīqās
dāskār dāwāzī heīye bārādān, hāsen āyā dābīndā sā-h hāspā lāχīstīn, hāspēkt dīn gīāndāne,
bairāq dāgīrdā kīrīnā χodār. dāwāt rēvā, pūr mīrīn, dukūšūn. bā šūndā hātīn ā, bā
tāmīr pāsāwā saqalāšmīs būn. tāmīr pāsā gō: āyālérnū hūnē wī qāčkīk bāmīdīn. wāna qīdān
kir, bēgū χodāne dāwāktī nihāyāt hār kēsīk čū mālāχā. bīstīn rāšō gālīkāwā būnā dūzīmīn. 25
čīqās rījā bū || rāšō qabūl nākir. dāuyāk bāw būnā yāk, hātīne sār gālīkū, ze mālī mōrē
mālī ismā'īl āyā mālī habāš āyā wa yāk kāčkīā bā gēhāzōd dēdānī. am lā hāw wārrengī,
čārā nādīn dāwāktī mazīn kīrīn. ze māle mōre nāl qīstīn yāyīb āyā hābū, haft bārā būn,
mōyā, māhāmād āyā dāwāχā bū. māčt hōčīwā lā wī dāwē mīrt būn. yāyīb āyā ze (zā) ser
nāčū bū, ākī hātī bārādān, hāwānā gī zā čūχī sūr bū, quršūnā kīrī bū sārāčt. χabār
dā būnī mōye; || gōkī bū: lāwē tā mīrīn dūdō. gō: yāyīb χodāš? yā rābī šūkr! gō: mā 30
yāyīb χodāšbā, hār piānj dīn mā bīmrīn! lā wī dāwāčtī dāke gōmār bān kir, gō: mā yāyīb
bādārē mēidānī! yāyīb āzūt, hāsp bā hēnī ānīnā hāw, bā šūrēkī yāyīb bā ōmīzā χīst, bā
dūdīo kir, hēlūk lā wī yānī hāsp ket, hēlūk ze lā wī yānī hāsp ket. χodā warmīs kir, rāšō

- bōzmis kirin. bā qōlē gō ki tūzi kīrin, hāsp ze bin gūtin, pūr mīrin, zē kūstūn. ā, pāsā
 25 tūzi cūnā māl. ā || lā māl gō: hūn zā kū tēne? gō: am zā bārdār kūstūnā tēnē, ēi hāi
 ēi tūnnē, fūlān fūlān kūstūn āde ēi tūzi kīrin, am rjōiānē, hāiēni. gālik fārmānē bū,
 mālī mōre dāket. girt sīngīrī hāgi omār ōylu hābū, entellī gālīc ōylu hābū, dūzmenā
 hāo būnā. gālīc ōylu rūke cāl suāriwā tē mālē mōre, dewō: hāgi ōmar ōylu wā kūst, dēi
 kākēvχā zizā bā cāl bārī hāstīrōvā gēhīs az tādīm (auch dūdim gelesen). hāsen āyā suār
 40 diwā, dōyrū dāzū askāre || χālīl āyā, nāw askāre deşaqūnā, ēe silāh hānā, bārdādāt, nā-
 kātānā lāχā. tāktār silāheχā ēiē dīkā, dīsā ze nāw askāre deşaqūnā, bā silāha gid bārā-
 dādāt, dīsā nīkātānā lāχā. hāsp, ze pāra nāegī, dīsā silāh ēiē dīkā, dāzū χālīl āyā, dā-
 bēndā lā hāsp dūkovā, cāwīrmīs dīkēn, χālīl āyā bān-dīkā, dīwō: lā qāckī mōre māχēn!
 askār tē nāχēne. χālīl āyā tē, dīwō: hāsen āyā! tō dūstānleχē minū wā tūnnē! ēi gārā
 45 zā nāf askāre qanūndēn tāχer bū || dūgō: gālīc ōylū kākēvχā ziz cāl bārī hāstīrā gāhēvōd
 kō bā mīdā, am-ēi kō az χālīl āyā būkuzim, sīngūχā bā sār sīngī zizādim. χālīl āyā
 dūgō: fūlān hāstī bā hāsen āyā dēn! dārmānenī pēdīn! mā hāstān āyā min būkuzā, sīngūχā
 bāsār sīngī zizā-bā! kurd hāsen āyā suār bū hāttā bā māl, cū. hāgi ōmar ōylu pāsā
 kākēvχā mām da hāsen āyā, gālīc ōylu hāsen bālā kīrin. zā wō bāstūndā dēwātē gō: am,
 50 bārkeñē, hārñē yaīlā, lā yaīlā am. || būkeñē kēfu zāuqā. dēwāt-i-mā kārāχā tūgārā;
 hānā bāryā bīstūnēn, hānā pāz ferēdī bīcērinēn hāttā bā pāyāz, lā wēddārā dēwātā bārke
 bā kēf bā zāuq ā wārrīn bīnī marāde, hānā rēzā būkīn, hāttā sār wārī qūlā, lā wēddāre
 pāz (erst »pās« gesprochen) kīrin, bēhārīn hālābā, bēfēōsūn. bāhār kō hāt, am bēddār-
 kētenī kōnā sār cā'ire, kōnā wāgīrenē. kāndēremā drēzīn, pāz kōnā am, hālēnē; lā ōyei
 mārā am kō lāwā rāχnē, cū. pārdā cāry-kēnē. yāni mālē pāz, gānā, hāsbe nērin, mā-
 55 hēnēn. lā waqtā bāre, bāwīmīn hāspīki || χāyi cā hābū, rūki mālē mōrāvōd lāhāv sūwā
 hāhī būn, bār kīr hāttā rāhānē, lā sār gānū āyānīng ōylu ōmer āyā rūnīstī bū. ruke
 hāgi mustafā pāsā istāmbulā tē, χabār lā mā wā bū, suāre rahānē gīstek suār būn bārōvā
 hāgi mustafā pāsā cūn. dābīn bāwīmāda hāspīki ēi hābū, hāgīmūstafā pāsā dedē, gōi: yāyīb
 āyā! tū wī hāspī bemēdī! yāyīb āyā dīwō: az hāspīχā nādīm! tū, māl. hāgi mūstafā pāsā
 60 mārūā dīstīnā gām yāyīb āyā, dīwō: tū hāsp || i χā bā ōmār āyā dī. dīnē: az hāspīχā
 nādīm! kūre mīn, wāχtā mīn hāi, az nādīm hāspīχā. lā wēddārā mārūyē hāgi mustafā
 pāsā dēhārīn, dīwōn: yāyīb āyā hāspīχā nāda. lā wēddārā bā hāfī suārā suār dībā, tū,
 sār yāyīb āyā. sāv rās dībā, yāyīb āyā mālāχā bārdīke, nāh māyā dūke qāntīr lā hāspe
 šēdīnā rahēlī nāhā māyā dūkāvā, dāsti bīr bānge dā lā sār bērā gāwā māsādīke hāfī suār
 tēiye, pē masādikā-kī vā hāgi mustafā pasāyā. yāyīb āyā dīwō: zīnek, dīzī tārā māl hāstīr
 65 ēē || χā dīwā mā bēhāre. hāgi mustafā pāsā nīzīk dīwā, bānīgādikā, dīwō: yāyīb senī āl
 ātā qurbān ēdērim, nērie ālāb qacērsīng? yāyīb āyā dīwō: senī qurbān ēdērim āl ātīng
 dīrmāyēne! ze χā wēdā dāst dīdā sār tūlīki, dīrēvā. hāgi mūstafā pāsā bā sār dāχā bā
 hāfī suārī, zā pārdā nāgī, hāttā hīnge yāyīb āyā tū dīdāt dīrīn, māsķīr gūtkārī, ševān,
 yolgī pūrrīn. lā wēddārā (sic) kēndī fīkīr dīkā. lā wī sā'ate, χazālīk lā bār dārīki sīndī-
 70 gānā χazāl rābū, mīn dābārχā || šīqātānd (qawētānd farq yok), mīn bīr āvā dīrīn qālā-
 wand, gācī wāle kākīm, mīn māsķīr suār hātīn, dīārī dīrīn dāwāstīān, lā wēddārā āqīl
 nābīrīn. bā šūndā cūn māla mā, sāl māyā, gūtūk sōl, ōrke hāsp bīrīn, cū. pāsā bāw-
 mīn dōyrū hāt nāw dēwātēχā, bāhār bū, dēwāt bār-kīrin, cūnā bīnī marāz. lā wēddārā
 χurūd pāsā pīdīā dēwātē cāry kir. lā wēddārā bāwīmīn hāspī-χā ēē dā χurūd pāsā bā

siüdü kışā. pāšā dāwāte mā bāra dān, am cūnī yāla, sāl māh dā kēfū xauq dābūnī.
 sāl māh || bā šūnda haḡī mustafā pāšā wāzī bār-kiri bū, hāte bīngūlā. dāwāte-mā kētepe 75
 nāmūsi, piānḡ sād suār tōp-kirin kō hārine sār haḡī mustafā pāšā. pāšā āyālār bāglār
 kētepe araḡyē, tō dāwa nākirin, hārsāl mayāyemā dān. am lā wēddārā mā bār kir, hātepi
 vā tōprāye. adāstike mā heiye, paytzi āmmē genim, ḡā, nūkā, nīskā, kišenā dīcūnī. pāšā
 āmmē dā sār wāzī qīslā kiwenī. qīslā mā drēzā, pānīxā tārāfikā ōdā, tārāfik āwīgā, tārāfik
 āxūrlēyā. sārī mā bārdā drēz dūkin. kārā || bāvi min tīm hāpi cē suār bā, hāre āwā, bāzi 80
 hāre tūḡārīe hālābe, šāme, pāz beḡrūše. wārrē zīnāmā kādīkāmā, dāwāstīānā, kārāxā dāima
 xālīe, pārdā, namāzlēyā, cūwālā būkin. min wē waḡtā doḡodnd lā iqlāhīye, ḡōḡā mā zā
 tārāfī hūkūmātādā ḡwītī būn, bālki piānḡe kūrūk hābūn, doḡodndin. pāšā rūke bāyemīn
 mazīn cū kīlīšā, zā wēdā hātīne, lā ḡūndēkī xāukīr, nīmī šāvā saḡfūkā ḡirī, hātīā nāvī
 (auch nāvī) šāvē lā vī šāvī rūḡ tāsīm kir. pāšā xabār dānimā, am cūnī, meyīt āwī,
 vā pūr || harakāt lā sār bū, pāšā bīrin, dāfin kīrin, tamām bū āf hēkāye. 86

Hikāyēi tēši.

- Awodlā sifte lā lisāne bħārē pās (sic) ā būberin, hārte ā gərādin, tēne māl. lā māl
 ā rūkī kākā tōpkin, hārīn bār āwē, ā hāryē būsun. pāsā ā tēne māl. lā māl ā rāχin,
 hārīe zūa būwā. pāsā ā kākāikā dāsā ā tōpkin hārīe, ā ze sā wēnin, ā pē biskīnin dō pūr
 ā wēnin, aužte bā kulūkin. pāsā ā berēsīn, ā χavākīn. pāsā mārūke ā behāre marāše, lā
 5 marāše waqt mēwe || siest pārdā, ā; hāsīn ā dū yrūše. ā vānā ā vānge. tu wāre qirmiz. lā
 māl ā gārīngū cēkin, pāsā sħwō wēnin, bīsħwōnin; ze bā sħwā ā tīrē wēnin, dā awēkin.
 dāsā ā hārje marāše, dārħdmī qirmis dāhā dārħdmā bā kūrīkī ā būkerin, ā wārje māl,
 ā cākin. zā bā sūndā sōmerā wēnin, χizūkū zār ā pē cābūkin. zā wē bā sħwā rūšne wēnin,
 10 pē wārkin. zā wē bāsūndā || ā rēs zērā gāfte wēnin, bīkālīnin, pāsā qarā bōyē ā ze wēnin,
 rēs pē būkin. surtāre ā hārīn cālūt gūzā ā wēnin, pē cābūkin; pāsā bā dāsūkīn. ze wā
 sħwā, tu wāre kesk. ā hārje cē, gārēngā būkōlin, wēne māl. lā māl pāsā hūr būkin, ā
 pē cābūkin (so sagt er stets im Diktat, auf Befragen aber immer »cābūkin«). wē gāre,
 tu wāre tħwā. awodlā baslāmīs kin, bāre sīngā būkutīn, bēnikī lē būgerin, kā χuāre kā
 dōryte. pāsā pālūkā bābār sīngādīn pūr būwin, tħwniā bā pāsādin. hār hēlike tħwniā bā sīn-
 15 gādā bālēnd būkin (erst »dūkin«). bā || bēnikī bā sīngādā gərādin, gūlōkīkē ā wēnin, sārē
 dā tħwnī gərādin, ā būkēnin, bēn dābīn tħwnī vākīn, dā sār tħwnirā wēnin. cātīmā sā nīn-
 gīχā hānā, hāryākt wā bā hēlikē dīn, yāke bā pāsādin, bēnī dārgūr lē grādīn, wēnin, dā
 cātīmā gərādin. pāsā dārgūr wēnin, dergurū cātīmā dāhāv grādīn, bāfīkī dā pīsē rākin,
 dārgūrīkī dā pāsē rākin, gūlōkīke wēnin. sārī wē dārgūr grādīn, hāwdāeki hālēnin, hāw-
 20 dāekī dēnin, bēnīχā dābīn rākin, girā dīlā bār kin, dārgūr || māsūr lē kin, māsūr tīzī
 būwā, bāfē vānin, māsūr tērā bāwin, bāfē dēnin, bā pīs lēχin; pāsā bā kīrkēt būkūtīn.
 dādāne pēsī sisāne, kīrkēt dādānēχā pūrīn, hūrīn. bā dāsū hāldīcīnin, bā nēnūga dīk-
 ēnin. tħwnī sīt bū, bā dārīkī dērēz dā nāwbērī sīngū tħwnī kin. sħk-i-χā bā dār-dīn, zōrē
 pēdīn, hārīkī dā nāwbērī sīngū tħwnī kin, būkēnin, pūr būkin. lā wēderē ā, pāsā būberin
 dāwī tħwnē ā būwinīn. tu wāre wē gāre tē mālā mā. atrafēχā dēwāre sār cātīne au hīzān ||
 25 dū kutēk ā lā bārīn, sār wān qāmūše, sār; qāmūš bā bāχlīā gərādin. dā tu wāre, tārāfīk
 ewlīge, tārāfīk ōdā, tārāfīk aχīrlīq. se qāpēχā hābīn; tārāfē ewlīyē sērīχā bā bārdā drēz
 būkin. pērī ser qābū qāgāχā ā pēdīn; bāsār sērā ā nēwinā hālēnin. dā tu wāre tē tē
 mālā. gūlike rēs rāχin, lāsār wān dō dōsēχā rāχin, bā sār wēdā (oder wāndā) cārēšwō
 rāχin, dū bālīwā lā bār sārē dēnin. bālīkīkē lā bālīngā dēnin, yoryāne bā sārā rāχin.
 30 bā sār || yoryānēdā pārdāke rāχin (zum Schmuck), māsēlā lāwīχā gīe wī nūnō wān ā
 būwin. ewārī bū, lā bār ēr āzē rūnīm, gūmadīa wāre ze wēdā, sālām dīkīkum, āzī būwin:
 dīkīkum sālām! ā, wāre, rūne; āzē būwin: mārħabā! fūlān awē būwō: mārħabā! āzē
 dū bālīwā dēnmā hēle, āzē pāsā dāħīme qāhūwā āzē wēnin, zērā qāhūwā būkālīnin. ze wē

bāšūndā, dēz ſilgānā wēnim, qāhwa bālākim lā ġumadīe. ġumadīe qāhwa vōxoe, amme gōō
 rīnē, qōmīmīš bēnē. pāšā ġumadīe bālā bīnā, hārkes || hāre mālēχā, rāķioe. sūwādā zū amme 35
 rāwēnē ze χāwē (sic), dīsā ġumadīe lā mālekē behāoke, qāhwa ēhēbe, yā lā ġumadīe bālā
 bīnā. ādēnikā-mā dīn hēiye: kāčēkēmā am bīdenē tārtībōχā. bārē dō mārū hārīn χoaz-
 gīnē, ā boχodzin, bā amrī χodē ā boχodzin, aūtē sōzē pēdīn. pāšā dāhā pāzā mārū ā
 hārīn, ēār pīnē pāzā behārīn, sārē kin, nēn cābūkin, nikāhē boχuēnīn, wārīn. bā šūndā
 pāšā qālīng (qālīng farq yōq) nām ūā dā gā, ēāl pāzi, dā zārā ā zōrā || bišēnīn. pāšā 40
 ze ēāl rūi bāšūndā, dīsā pīnē pāzī, dō hāspā, pīnē zārā dīsā zārā bišēnīn. tāktār ēār
 māhā-dīn, dīsā bīst pāzā, yāχod dā pāzā, pīnē gā, haft zārā, ēār pīnē mārū bā χātīr
 hārīn wē māle, pēdīn. ā ze bāwē kāčēkē, yāχod ze bārē bīnīn: bōχodze! aūtē bīnē:
 dēz dō hāspā, pīnē pāzī, dāhā gā-dīn boχodzin. ġumadīe ze genēl reģāke, pāšā āw mā-
 rūā lā wēdārē mulāhazē būke, ā būwē: ā ġumadī! sōwē χātīr wā bīst || pāz ze wārā! 45
 pīnē gā ze wārā! pāšā ġumadīe bīnē: sōy ol! ze tārā wā hāndīke, lāhēn ze mārā pūre,
 am ze tā reģā hānā dīn dīkīnī, aūtē bīnē, mādāmā sōwē χātīr wā dāhā pāzē dīn ze wārā,
 ārtēq ze wā bāšūndā hūnē māzīnā sār mīn. ġumadīe bīnē: χodē ze tā rāzībā! ġumadīe
 rāle, wāre māleχā. pāšā χodānē māle ā rābe, hāre bāzāreki, rālā būkere, wāre māl.
 pāšā mārūki bišēnē ġam bāwē kāčēkē yāχod berāi kāčēkē, ā bīnē: tū izīnē bā mādā, || um 50
 ke dāwōdāχā būkenī. aūtē bīnē: hārīn, ġūlāgūlā būkin, χodē ūki bāšē rāst wēne. au
 mārūā rābe, mārūki bānāw dēwāχādā bišēnē, mārūe bā χātīr wēne, dāyū dōlā bā-ānī
 bīde au mārūnā āi ādām tēi tā χērībā, χodē rāst hālīnē ūkē bāšē. mārūe lā dōlā lāχe,
 gōōndā bāgārē, bā sāv bā sēnēk bīlīzīn, hātūā bā ēār rūā. pāšā ēāl suār, dāhā kāčēk,
 ēār pīnē zīn rābīn, bāhāwā hārīn bā rāedā, bā hāwul bīlīzīn, hātūā bār || māle kāčēki. 55
 lā wēdārē būke suār kin, bārāχā χalātū bōχodze, hāspeki behāre. būkā ūnā (sic) māl.
 bā rō dāwōdāki gōōn bādārχe, nēn ūnā meidāne, ġumadīe bōχe. pāšā ġumadīe bīnē:
 tēi tā χērībē, izīnē mā bā mādā. au mārūā: ē āyālēr! hārīn, ġūlāgūlā! χodē ze wā rāe
 bā! dē rāetmā. ġumadīe bālā bā, wāre nikāhē, bā tāktār, bā sālāwāi wēnīne gārdege,
 χodē amr kir murāwē wān ā bīnā.

Hikāyēi āširāt.

- Āširātē mā gālikāne piānǵ sād mālē gelelīm kī gūndī zingīrti gūndeki zē si mālī
 daiyāk tirkāne dāhā māl ʔrmanī millelī ʔyōχā mālē mōrē zē wī gūndī mārūχā hāfī heīye
 dā tu wāre iābiēi mālē mōrī yāk tābikāne zē tābikā māl māzinōχā yāk mālē qōdāzā yāǵzī
 mālē hāfī ūsūf māstē yāǵzī mālē yāqūbē ūsē sādūpiānǵā mārūχā heīye sād zīnū kāčik
 5 hānā yāǵzī || kōmērāne māl māzinōχā yāk mālē ālī kullē yāǵzī mālē šēiχī māmō hāfī
 mārūχā hānā piēnǵā zīnū kāčik zenadūχā mārā tūcārleχē gūtkārleχē zīnū kāčikχā zenadī
 wān χālī bār gelelīm kī yāǵzī kāmēzāne sādūpiānǵā mārūχā hānā kāčikū zīnōχā kārī wān
 χālī bār pārdā āvin mārūχā gūtkārīnā tūcārīn āvin māl māzinōχā yāk mālē qarādkē yāǵzī
 mālē qara fīš yāǵzī mālē mīnālā mūstafā yāǵzī mālē ūmāre zenadī wān tūcārleχē gūtkār-
 10 leχē || mālī wān pāzā gānā hāspīn gelelīm kī gālikā dō oimōyin yāk mālē silī ismālī ʔyā
 iābeī wān yāk qara hūyūke zenadī wān gūtkārleχē tūcārleχē kāčikū zīnō wān χālī pārdā
 dīkin ōi qās mālī wān sād ū piānǵē mālēχā heīye māl māzinō wān yāk mālē salmānī kenān
 yāǵzī mālē hāsī mācōχālē kāčikū zīnōχā sād heīye yāǵzī qirītiqālē sād ū piānǵā mālēχā heīye
 zenadī tūcārleχē gūtkārleχē mārūχā sōfīne nimē bā ābdāst dīkin kāčikū zīnōχā sād ||
 15 heīye mārūχā yāyāt pūrīn iābiēiχā yāǵzī topīlmāne māl māzinō wān yāk mālē mīnālā
 māhmādē yāǵzī mālē hāmī āmirzā zenadī wān gūtkārleχē piānǵā mārūχā heīye kāčikū
 zīnōχā bīst hānā bāšqā zenadīχā tūnnēn yōyēi kurdūkāne māl māzinō wān yāǵzī mālē dālī
 silī kēnǵē yāǵzī mālē ōmmī tōllā zenadī wān gūtkārleχē mārūχā lā hāspī nēr dīnin kēčikū
 20 zīnōwān χālū pārdā cūwāl gil i hāspī qolānī hāspī bā-čīn dīkin aūzī || rīnd dīkin (auch
 dīkin) pūr pūrā (immer mit tešād gesprochen) dīkin bahāī wān dūsūdī defrōšīn bāre
 yāǵzī silā šēχāne māl māzinō wān yāk mālē ōsē kīlī yāǵzī mālē dālī qāsē zenadī wān
 gūtkārleχē tūcārleχē mārēχā sād mārūχā heīye aūzī dīz dīkin kāčikū zīnō wān pārdā χālū
 namāslēye cūāl dīkin χālā dīkin gīstīk bā tōqāzēn rīndīn iābiēiχā yāǵzī ārab ušōye vērā
 dīwōn kārī wān māzīā bārāw dīkin šālqōrkā gāfē bārāw dīkin dīwōne antābē lūfī wān bā
 25 bīstū || piānǵānā šāmīkē dekalēšīn bārēkī tūnīn zē bīst lītīr (= batmān) qatrān tūnīne dār
 dešīne antābē lūfī wī dau piānǵ yūsā dōfrōšīn zenadī wān āwā mēreχā heīstī mārūχā
 hānā kāčikū zīnōχā zenadī wān cūālē tēr dīkin mēreχā bāzī gūtkārleχē dīkin zē wā hūrdū
 ʔyā mālē mōrī bā šūrīχā gōmērīn lākin mālē ismālī ʔyā mālīke ōǵāq zāde hārkes χētīr zīādā
 dešānīn mālē mōrē (sic) zē ʔyēš gōmārē kes pīstī wān kes nābere dā tu wāre dāhika dō ||
 30 ʔyāχā hānā yāk mālē mēr šēm ʔylū sūleimān ʔyā yāǵzī mālē kōsā ibrāhīmzāde kūsā ʔyā
 yāǵzī mālī ōkēs ʔyā iābiēiye sūleimān ʔyā yāk nūrūkāne sādū piānǵā mālī dūsūd mārūχā
 hānā zenadī mērewān tūcārleχē dīkin kāčikū zīnōwān χālū pārdā cūāl dīkin kāčikū zīnō-
 wān sād heīye māl māzinō wān yāk āhmād ʔyā yāǵzī muǵdād ʔyā iābiēiχā šārīkāne
 35 mālē wān dūsūd mālē zenadī wān gā dīstīnīn pās dīstīnīn tūcārleχē dīkin bāzī || gūtkārleχē
 dīkin iābiēiχā haidārīkāne heīstī mārūχā zenadī wān gūtkārleχē kāčikū zīnōwān bāzī

cūāl pārdā dīktin gelelīm ki kūsā āyā tāblēi wā māmādkāne sād māl dūsūdū pūnġā bālki
 dahā zādā mērōxā hābin kākū zīnōwān dūsūd heīye zenadī wān tūcārleḡyē bāšqa tūnne
 māl mazīnō wān yāk mālē šēx āyā yāḡzē mālē rāsūl āyāye ze vō bišr zenadī wān tūnne
 tābiēkōxā māsikānā māl mazīnō wān mālē mūnlā muḥammēde yāḡzē mālē sūrī dādō zenadī
 wān || gūtkārleḡyē bāzi rizā dīctin mārōwān cāl mārōxā heīye kākū zīnō wān kārōxā dāima 40
 zīlō dīktin mārōwān zīnōwān kākūwān fasād u mūsūd dīktin tēi guḡt wān dāima dīzē dīktin
 nārindīd dīktin tābiēike māmādkā heīye sād māl kārī wān gūtkārleḡyē tūcārleḡyē mērō wān
 dāima lā tēi hūkūmetēne tēi hūkūmātedā māzin būnā kākū zīnō wān sād u piānġā hānā
 kākū wān zenadīxā dāima pārdā cūālā zillī cūālī belīngā dīktin kākū xā bārġ || salmānġ 45
 dīktin kākōxā bārī cārkes dīktin kākū wān pūr rīndin u pāqūm tu wāre mārō wān dūsūdū
 bīst mēr hānā ḥalālēzādēne mārūnā pūrre rīndin dā gelelīm wāre āyālērē mārūnā xānedānin
 mārūnā gōmērīn māl mazīnō wān hāmī hāḡt āyā yāḡzē ōkēs āyā lākin šīst mārū hānā
 pūrre ḥalālēzādēne zenadī wān dīz qabūl nāktin mārūnā dōyrūnā kākū zīnōwān xālīā pārdā
 zillī cūcālē dāwē dābān cūālā qīl qūwīrme cūālā bildārī || cūālā taḡtalā dīktin namāzleḡyē 50
 yāninī dīktin namāzleḡyē dāst-ḥālctin dīktin ḥākībā ḥāspān dīktin ḡīl ḥāspān dīktin kākū
 dīktin ḡīere ḥāspān kākūwān pūrre maḡbūlīn ḡēhīzi wān pūrre mārīfēhī pūrīn mērō wān
 mārūnā ḡāšūrin gōmērīn ze oḡāy wān āyā hānā bārē ze āyā hūkūmāte pārcā, ki tē rīnd
 nāwīnīn lāktin lā mālōxā dāima gōmārīn gelelīm ki tābiēi sūlīmān āyā cōlāḡlerā vērā dāwēn
 mārūnā pūrre qalāwīn mārūnā dōyrūnā dāima tēi guḡt || wān lāsār tūcārleḡyē gūtkārleḡyē 55
 dīktin mārūē wān lāktin pūr nāgōmērīn mārūnā fūqārā dāḡūmīnā lāktin lā mālōxā ze nāni-
 xāwā gōmārīn mērō wān sādū piānġā hānā zenadīwān lā sār tūcārleḡyē gūtkārleḡyē zenadī
 wān bāšqa tū zenadī tūnne kākū zīnōwān dīktin bārē salmānġ dīktin bārē zillānī dīktin
 cūālē bildār dīktin cūālē dāwē dābān dīktin dīktin cūālā dīrākī ḥākībā bār balḡīd dīktin ḡīl i
 ḥāspā kākū nāwē ḥāspā dīktin ḡūrī ḥāspā (sic) dīktin namāzleḡyē yāninī || dīktin bārī cārkes 60
 bārī dāst-ḥālctin rūt bālīwē xālēnī cādīktin kākū bā bīsk dīktin cūālē dīrākī dīktin xālīā
 kākū zīnō wān zenadī wān āwē dā tu wāre mērō wān dūsūd mārū heīye māl mazīnōxā
 mālē ḥāskī silūye yāḡzē mālē ḥamōye mārūnā pūrre qalāwīn ze tārāfī hūkūmātedā sūlīmān
 āyā muāwēnīd dīkē bāšqa kēsīxā tūnne dā tu wāre bārōiā bālki cāl māl heīye cālḡt mārōxā
 heīye lāktin mārū wān dāima bā ḥāspē cōpne zenadī wān dāima dīzē āzī || wāre suārīn 65
 bāzōne bār dāwī āntēkī lā wēderē ā, lōxīn bīst ḡā bāzī sū ḥāsp cār pīānġ wān bāzīn bīnīā
 marāšē lā wēdārē ā, bīfērōšīn ā, wārēne māl dāḥs rō ḥārīn dīsā ā, suārīn (erst, wie auch
 oben »suār bīn«) vō ḡāre bāzōn ḥārēne bōzūqe lā wēdārē lā sārī rā ā, dā sārḡe kīwīn lā
 sār ēktīdū ā lā kaurānā xēn kaurēn bālā būktin ā lā wēdārē bā rō šāw būktin bāzōn wārīn
 ḥārēne bār dāwī āntēkē mālē kū āntīn ā bīfērōšīn bāzōn wārēne māl zenadī wān dāimā
 dīzē || dāimā gōmārīn āḡtīn kārū kīsbī wān āwē kākū zīnōwān zenadī wān bāzi eksērī 70
 xālī pārdā kālīm dīktin ze vō bišr tūye dān nāktin zenadī kākū wān āwīn māl mazīnō
 wān sīk sīlē yāḡzē mālē dādōye bāšqā zenadī wān tūnne kārū kīsb āwē gelelīm ki tu wāre
 āyālērā mir šām āyū sūlīmān āyā wā kōsā ibrahīmēzādā kōsē āyā wā ḥāḡt šāhīn āyū xālī
 āyā āw ḥārēiānā yāktin gelelīm ki šēx āyā bostān āyā wā muḡtād āyā āw zī || yāktin bā- 75
 ḥārā dūzmenīn yāḡzē mōr āyū salmān āyā wā ḡūcūk sūlīmān āyā āw ḥārā yāktin lāktin
 arālēyē tarāfēlēyē āmmā mēr šām āyū sūlīmān āyā zē ḡiā tārāfī hūkūmāte dā ze ḡiā
 gōmērē kēs pē nikāne ze wān bāšūndā salmān āyā wā ḡūcūk (sic) sūlīmān āyā tārāfē
 hūkūmāte, dā āwī gōmārīn zē wān bā šūndā šēx āyā bostān āyā wā muḡtād āyā āwī

- tərafı həkümətə, dā hāha bāzē gīā mīr dāmzāde sūlīmān āyāyē geelīm kī tərxtā qāpūlī
 80 āyālērē wān || yāk kōsā bākīr zāde qurşīd (χurşīd) āyāyē yāgzē tējā bāg tādīdī qurşūd
 āyā yāk qartāl mārūyē wān hāndūkīn lākīn fuqārāne bā hātī χāltā mārūyūlīn zenađtī wān
 gūtkārlojē bāyā dādīnīn kākū kīnēwān gīlē rēs dīkīn bāzqa zenađtī wān tūnne yāgzē tār-
 kāne mārūyē wān zenađtīχā tūnne dādīnīn gūtkārlojē dīkīn kākū kīnē wān tu zenađtī zē
 dāst nā, dār yāgzē qaragā wērāne mērē wān zenađtī wān bōyīn gūtkārlojē dīkīn kākū kīnē
 85 wān bāzē || gīl i rēs dīkīn bāzqd tū zenađtē dīn nākīn yāgzē burūnsie mērē wān yāyātī fū-
 qārāna bāzē gūtkārlojē dīkīn āv gūndānā dā māhāyātī gīstīk χurşīd āyāne χurşīd āyā
 merūktī qalābe tārāfē həkümətə, dā nāzāsūrā āngāχ (q hier = χ) lā mātoχā gōmērē zenađtī
 wān rīzē pūr dīctīnīn su'ālē vā gūndānā gīstīkā zē vī mārūktī dīwā dā tu wārē nāheiyā wān
 kāfēr dīzē vērā dīwōn oqā dāz ed dīn nāheiyestī āyē wān yāk qūrīm ūsē (qūrū mūsē) gūndā
 90 wī yāgzē ēntelī || sād māl sād ū pānāzā merūχā hānā zenađtī wān gūtkārlojē gānim pūr
 dīctīnīn kākū kīnē wān zenađtī wān gīl i rēs bāzē cūālā siprī dīkīn zē vō bīxtī tē zē dāst
 nā, nedār lākīn mērōχā gōmārīn bāzqd zenađtē dīn nākīn dā tu wārē dōnek āv gūndā gūn-
 dīktī si māltīχā hēlye merūχā pūrre dōyūne hālāl zādēne zēngtīnīn zenađtī wān gūtkārlojē
 95 bāzē tūctārlojē dīkīn kākū kīnēwān gīlō rēs cūālē sāt dīkīn su'ālē vā hārsē gūndā || mūsā
 āyā mazītoχā zē tārāfē həkümətə, dā zārātoχā tūnne tu wārē kālā āyē wān dīn efēndī
 pīenā māl hēlye zenađtī wān gūtkārlojē bāzē tēen grī tēngtīrē dūšōyūlīn bāzē dīzē dīkīn
 kākū kīnēwān gīlō rēs cūālē sāt dīkīn bāzqa zenađtī wān tūnne dī efēndī zē tārāfē hē-
 kümətə, dā tēā gurulmāš dīkī efēndīm su'ālē vī gūndā dī efēndī dīkī tu wārē cārctā āyē
 100 wān bāyē χān āyazē qabaqlēr āv gūndānā su'ālē wān gīā hāzī muhāmmmed āyā bīdā ||
 zenađtī wān gīā gūtkārlojē tūctārlojē (gūtkārlojē gūtkārlojē farq yoq) mārūχā ā pūr
 qāpī həkümətə, dāne hāzī muhāmmmed cāvūš mārūktī gōmērē gērek tārāfē həkümətə, dā bā zē
 tārāfē ahaḥkēdā gōmērē kākū kīnēwān zenađtī wān gīlō rēs cūālē siprī sāyē (sāt sāyē farq
 yok) dīkīn bāzqa zenađtī dīn nāzānīn bāzē mārūχā zāptīānā pūrre zāngtīnīn lākīn mārūχā
 munāfīqlōjē tēdā hānā mūzāwīrīn nārīndīn hār tēik lā tēne dīnī dīmā sāyā hāzī muhāmmmed
 105 cāvūšdā qālbū quwōdātī wān hāzī muhāmmmed cāvūš wāssālām || tamām oldū bū hīkāyē.

Hikāyēi gāwēndā.

Mārīn gāwēndā āwēla hāsibō hālvā dā'imā gērre māselā ā ze vrā bārkin hārne
 sār gūndī ayāekī au āyā bāni kā ē wāre aūtē ze āyērū sācīkī ā būkā au āyā bayāise wō
 gāwēndī ā pēde yāχud īōpūk ālagā wā yāχud dū māgīdā wā bāzī āyā hānā yā gāekī
 wā yāχod bārgīrīkī wā yāχud kārīkī pēde bīrīngī zenatā wān kāfīcīā ā cēkin wōnin bā
 saānūk ārd bīdīn wā yāχud ā kāsonūkī kīngā ā pēdīn ā dārī tūtīnē ā cēkin wā bānūkā
 cēkin || bāzī tamūrā ā cēkin āyā pē gečīnmīs būwin dā tu wāre āw gāwēndānā nēnē nākin
 sār cāvāχā nāsūn bāzī gōsī mīrār dōχūn kālmā sāhādāt nāzānīn bā aḥwāle dāhārīn dā
 tu wāre aḥwāle dōlā lā dāwādā mārūk dāwēta lāwēχā būkā ā mārūkī īōpūk ālagā aūtē
 rābā hāre mālā wō gāwēndī ā īōlī ālagā ālā bār gāwēndā dēne ā būwī sālāfā fulān āyāye
 ze || īārā hānā au gāwēndā hamān ā rābe χabāre bā gāwēndā-dā dāhā pāzā ā rābīn
 dōlē zūrnē hālīnīn ā hārīn ādātī wān ā zāwīgī ā dā χīstē kīn ā nāzāwīgī nākēne χīstē
 wāχtē gīmadīte rūne nēn bōχe au gāwēndēndā yāke rābe hōrele gīmadītedā dāwostē gīmadīte
 sebdās kā hār kēcīk dāhā γrus bāzī blst γrus bāzī āyālēr, mācīn ā zārīkī ā pēdīn gō-
 wāndā būgerē gāwēndā ze hēle bār gōwāndā ālā dōlē χīne gōwāndā bīlle pāsā kō dōl
 tamām bū χodānī dōlā ā rābe || bayāisekē gīrān pēde gāwēnde aūtē lāhāv dō parādīkin
 pāsā ē wārene māl ārtīq lā māl rābīn hārīn nāw dāwādā-dā būgārēn pārsē būkin hāsibū
 hālvā vānge bā ru hārne cīā dārī kāfīcīā wā dārī tūtīnē wā dārī tamūrā ā būkin pāsā
 wārene māl lā māl ā rūnīn cābūkin pāsā ā rābīn bānāw dāwādā hārīn bā būlvār wā bā
 ērt wā bā kēwēne kīngā ā bīdīn dā tu wāre sār nīkāhē vān āwē kācīkīkē ākī bōχodāzīn dū
 mārūχā ā hārīn wē kācīkē || bōχodāzīn lā wēderē bāwī kācīkē yā kārīkī wā yāχod dū sūd
 γrus bōχodāze aūtē yā kārīkī wā yāχod sūd γrūs ā pēdīn nīkāhē nāzānīn ā rābīn wē
 kācīkē bā pīā būgerīn wōnin māl lā māl ā rābīn yā mīrīkīkē wā yāχod χōrōzēkī wōnin
 ā sārzēkin genāte bōχun pāsā dīsā ā rābīn hārne nāw dāwādā būgārēn kārū kīlvāχā
 wān dā'imā āwē tu wāre gīnā vān gībīl ānūq pīānq sūd hārīn dāwādā hābū ē aḥmāq bū
 rūke dāhāte melāti gī melāti || nāhālūkē kūrē nīngēχā dādā hār hālūkī nahāte dugō dāzī
 mīskīm mā hūn dābār āwē mīzē hārīn hūne yā kīrāseki ze mīrā būkin cīqās gāwī melāti
 hābū zērā kīrne krās pē nāwostīā ze bāstīndā wāχīā hāzādī nūh zāmānīndā gemīe kō
 cēbūkā gībīl ānūχrā gō dārī gemīe wōnā gībīl ānūχ gō tā zīkī mīn tēr kīr dāzē dārā wōnīm
 nūh gō dāzē zīkīā tēr būkim cū ēte dār bā kōkāwā hālīrīn dānā sār ōmīzēχā ānīm sūtīān
 dīlētī lādānāt gēstīā gō nūh nīkāne || zīkī-tā tēr būke lā wēdāre dār āwīnīn cāndīkē ānīm
 hāzādī nūhā gō zīkīmīn tēr būkā gō (kū?) az ēi īārā dārā gīdā wōnīm nūh dīlētī sālām
 ēzī zīstīk būlvār kālānd ānī bārādānī dā gō būwī bismillāhī gō vāyā hāndūke gāhē īānē
 dāzē dāwī χādkīm nūh gō pāsē pūrre bismillāh būwī go az nīkam būwīm dugō tō cī nīkānī
 dugō bismillāhī az nēkānīm dugō bōχe χodā zīkēχā tēr bū cū dār ānīm hāzādī nūh gemī

- 35 *ôlkir gûnā hazrâti mûsâ kârgû (kir kô?) hâre sâr gîbil ânûx || bûkuze ôand mârû sândân*
gâm gîbil ânûx wôxteχâ hâzîr bā hazrâti mûsâ bā târā dâwê bûke dâhâtine gâm gîbil
ânûx bân kîrin wôxteχâ hâzîr bā dugô nâbîzemâ wârin gâm min dâhâtine gâm nâgêstine
gûskê χôdrovâ hâi dâdâne sâr dâstêχâ halânin dugô wôxêre dugô hazrâti mûsâ dlehî sâlâm
bā târā dâwâ bûke dâvîtene ârdê gulâ gulâ mâ dâwâ bûkê au mârûna bā sîndâ hâtine gâm
- 40 *hazrâti mûsâ dlehî sâlâm dugô hâle mâgâlâ mâ vâye mûsâ || dlehî sâlâm dugô zê kêsirâ*
tû sôrâ mâkin zînêχârâ tû sôrâ gîbil ânûgrâ mâkin bazârî antâbêrâ dugô hûnê zê mârâ
zînêke bûwîn mâzîne bâzêr kêsik dâmisâ vî nâbe bâzêr gerîân bûkik dîn bûkê gô hûnê
zîbilî wî bâzêr gîe lâ dârike tîp kin haldân bā qâse nîwî géndi haldân bûk halkîkîâ sâr
zîbil dâwâstîâ dugô gîbil ânûx wâre gîbil ânûq χâhâzîr kir hâte kô gêste bûkê kô çalmîs
- 45 *ke bûkê χâ bā zîbîdâ bârdâ gîbil ânûx kîre nâw zîbil pêdâ || bôsalmîs bû zê bîn gâ-*
wendâ gînsî vâm zê gîbil ânûx hazrâti mûsâ dlehî sâlâm hâte sâr gîbil ânûx bā amrî
χôde tîrîki avîte nîngê gîbil ânûx χîst nîngî kîkâst bā wî nîngî mir gâwendâ zê wî gînsîndâ
tamâm bû av hîkâye lâkîn gâwendâ zê zîbîlîn.

II.

Hikāyātān; ġāfar oylu seidi bā.

Hikayēi zāmbīl ferōš.

Zāmbīl ferōš zāmbīlā tēne • čāršū bāzārā dīgārēne • gūl xānīm lā qāsra s^q dī-
wāne • bā dīqā delā dehabēne • sābrū qarār lā sār nāmēne • rūḥe dūcū qalīb demēne • vā
ġārie dādū dīstēne • laukē zāmbīl ferōš vādegerēne • dugō tu wāre maslahāte bā tādīm • māti
daulātī tū bībēne • vī lazēti ālā'illāhi šāhī qudrātī • ġikā dānīm xaukē mā-tē • nā min ||
māle nā min hāle • nā min xāltī nā min xāle husnatā • yūsūf nā lā māle ūstī min drzū 5
ayāle • qācike birēne lā māle gūl xānīm az tōbadārīm • xānīm pūr harṭī hūrmētī pur bā
harṭū ēi do-xoāz • zā min faqṭī tū lāyāqā lāwe mīrī • gūl xānīm az tōbadārīm • zāmbīl
ferōš laukā faqṭū • tū kārāmke wāre kūškā mīre • bā tādīm zlfū harṭe • zā tārā cākim
qahwēke tārā • lā mīr harāme lātā halāle wāke || tārā • az bāwēne nānge mīre qāidū zen- 10
ġārā • cākme zindānā kūrā mīrā haft sālā būkeme yāstārā • zāmbīl ferōš laukā bārāwā tu
wāre nāv gūlū raiḥānu sēwā • rāmūsā hūrād lāwā zā tārā cāyū sārāte • zāmbīl ferōš laukā
dāwīse • tū kārāmke wāre kūškā pāšē bāhāi zāmbīlā beḥēze ze hūsnatā debūm kārṭī
gēze • xānīm lā hūrmātī bāsā māka vā hikāyātī tōpā sultān mīrād lā qūlā čāwā ket • az
dūrūm zā wē maslahātī nāxozīm • vī (wī) mālu || daulātī āġār ġāhānnāma bāġēn kēti • 15
tīrsā-min zā rōyā qīāmātī • tīrsā-min pādīšāhī qudrātī tu wāre • sār maslahātī bībēni vī
lāzātī ġikā • dēne xaukē-min tē ālā'illāhi šāhī qudrāte • tēšā allāh ām dāstī hav bīġārīnī •
hārṭī bāqā ġānnātī allāh kārīm zā rōyā qīāmātī • gūl xānīm az tōbadārīm • lāwīk • laukā
dabbās dabbār tādā kurdūke kirāse • wāi maḥbūbu tū zā bār dāsī-min kūda xalāswī • gūl
xānīm az tōbadārīm maḥbūbi • az tōbadārīm || zāmbīl ferōš lāwīke kōwīke lā bāzenē dārpā 20
ō kurdūke • tu wāre tādā zlfū māmkē zāmbīl ferōš lāwīke bā tēne kurdūke • kirās lā-
bedenī zāmbīl ferōš zāmbīlā tēne • ġūnd bā ġūnd dīgārēne • gūl xānīm lā zōr dewēne • gūl
xānīm az tōbadārīm lā sār rābbī ġābārīm • lā rōyā qīāmātī az ūstū xoārīm gul xānīm
az tōbadārīm • zāmbīl ferōš laukā bā rāwā az hārān dāwī lāwā • gūl xānīm az tōbā-
dārīm • zāmbīl ferōš laukā dāwīse || • dāstā qarylā qāmūsā māmkē min ze tārā bāx- 25
šāšā • gūl xānīm az tōbadārīm lā rē, rābbī ġābārīm • lā qīāmātī ūstū xoārīm gūl xānīm
az tōbadārīm • zāmbīl ferōš laukā seyāde dā ūstūlā zāmbīl dōāde • gūl xānīm zlfū
bādā • gūl xānīm az tōbadārīm lā sār rābbī ġābārīm • zāmbīl ferōš hāte hāyātī az dūrūm
zā maslahātē • detīrsīm ze qīāmātī tō bīskīn vā yūsātī gul xānīm az tōbadārīm • lā sār
rābbī ġābārīm • zāmbīl ferōš zāmbīlā || wēne • lā qōnāyā mīr-xā dēne • ġānnātā derāwēn 30
bā čāwā-xā bībēne • gūl xānīm qasrā mīr bādārīne • gūl xānīm az tōbadārīm lā sār rā
haqqē ġābārīm • šāwī rāse dā šāwā zāmbīl ferōš dī zā wēdā • ġāhānnām rāse āwī tādā •
gūl xānīm az tōbadārīm lā sār rā haqqē ġābārīm • zāmbīl ferōš nāktīr dō rikāātī nīmē
lā bōyi xodā kir • yā rābbī min xīḡl māke gūl xānīm az tōbadārīm lā sār rā haqqē
ġābārīm •

Dastānī māmi āwān.

- Waxi zāmāndā lā māmlākātī musilā mārūtī hābū γāyāt zāngīn bū āp-i-χā hābū
 muḥammēd bāg wa gēndesī māmi āwān bū kākīkā muḥammēd bēgī hābū nāp-i-χā dīšān
 bū māmi āwān vā kākīkā ālamrīlā χodst muḥammēd bāge gō āgār māme mūlki māl māliχā
 dā min āze dīšāne pādīm māme āgār ēqandār mūlk u māl kāfasi dāi dīšān bīr āmmā hasp
 5 we qōndāq nādā bādāhu bā dāv sās we suḥbat dīšān || ānī mūrāzēχā dē bāde dau piāng
 rūā māmi āwān dūškūn ket bāne dākāχā kir ēi ānī dēi dāwōlēt dūškūn būm āz ki hārim
 bā dāulātī dīr osman vīlāyātī islāmbūlā arzū ḥāl būkūm dākā māmi āwān gō ēi ōγul tē
 nūzāwīgī lā kēfū zaughā χābe māmi āwān gōi ēi ānī zaūgu sefā bā mēle tu wāre lā min ḥalālke
 sērī bārā ēmēgīχā lākin būlēt dēi nāhātīm dākā gō ēi ōγul dīlī min debē bāna dīšē-ke
 10 mēlā lā tū ḥalāl-ke nānū || χwā (dax) māmi āwān bāne dīšāne dīke ēi dīšān bāp-i-χā
 xālim ze min dīstānd mūlkū mālāl lā min ḥalāl-ke nāno χwā (χōe) āz kī hārim wālāte
 istāmbūlā dīšāne gō ēi mānū dīlī-min debē tū zāvātī dau piāng rūā āmmā āwā āz lāi
 ḥalāl nākim nānoχod lākin hāre tō amānātā rābbī dīlāme we χodā lā tū ḥalāl bū nānoχod
 dākā māmi āwān bāne māme kīr gō mānō ōγul lā tū ḥalāl-bā sērī bārān χawī sāvān hāre
 15 wālātī islāmbūlā māme gō dīlīmīn dīne gūstīk || χīzmātkārī-χā ḥalānī līngī χā dā rīkēbē
 sākīlāwī gīrgīn ḥalānī bārīχā dā wālātī islāmbūlā qōndāq bā qōndāq dāχīl islāmbūlā bū lā
 ūskūdāre paigā bū kīkīā yīlāz sere dīwānī pādīšē yādīyīrā tāmānā sākīlāngī ēl-pānce dīwān
 dāwēstīā pādīšē saātkīkā bā kīndā sārī χā ḥalānī bāzān ū gāmāte māmi tāmānā kīr ēi ōγul
 dārde tū dē wā āskīā ze kēdere sābāb dē tu hātī dīwānā min māmi āwān tāmānā kīr ēi
 20 pādīšāhīm ze wīlāyātī mūsīlā min χā dāngī tū gīrt āz hātīm sābē maslaḥātū || χīzmātkārī
 pādīšāhī-χā bīwōnīm āmmā āz mārūtī dāulātī būm lā ḥālū wāχīf dūškūn kētim māyīdātī
 pādīšāhīχā χīzmātkārī ēmāgī tū-dā wārmādnī padīšāh mā mūsā'dā tkrām kīr piāng sād
 osmānli wā dēlībāsī kūrū arnāt tāsīm māme kīr māmi āwān sāl sālā χīzmātkārī dāulātī
 kīr bāde sāl sālā bā rūχsāt pādīšā sīlī māmlākāt bu māmlākāt mūsīlā lā bīnē bātīr
 cādēr vāgīrtīn piāng sād osmānli kūrū wā arnāt rūnīst sāl rūā bāde sāl rūā tājīrūbā
 25 yōqlama wōm cū qōnāyā dīšā || dīšān dē paigāhī bār sērī dīšā rēnīstīe dīšā būk dāpī māmi
 āwān-rā χodēyā tālā aulādīkī dāi dīšāne nāp lē-kīr mīrzā bāg bā mīrzā bāgewā rāketī
 māmi āwān bāne dīšā kīr dīšān zā χāwe rā-kīr dīlī min debē dīšānā māmi āwān nāsdīkā
 māmi āwān bā dīšā-rā χāu dīke bā āmrī χodā dēkēwe χāwe gūstīk tāzī māmi hābū lā qōnāyā
 māme cūnā hātīm kūrū kūrā tāzīā bū dākā māmi bā dānge tāzīārā rābū hātē sār gīe dīšā
 30 kō || osmālīkī lā gām dīšā gō dīlīmīn kānī qālbe χolusāχāda dīšāne vā osmālīa zā kī ānī
 dīlīmīn debē kēte γamm fūkra dīšā dāsī mīrzā-bāgī bātīk dīgrē zā gām dīšā dār dāχīne
 bā āmrī χodā māmi āwān bā dīšānā kēlene χāwī dākā māmi āwān gō dīlīmīn kānī dākā
 māmi gārūd lā pēyā qōnāyē kāwōrkī mazīn ḥalānī lā sār sārī māmi āwān dānī dīlīmīn

debē māmī dwoān ruhi swīn tāsīn dikā dišā būk sārēχā halānī bāna dākā māmā dikā
 dugō pīrē av || ēi yākā kōrē sārī māmē gō dīlīmīn debē zālīm mīwāne mīnū ēvā tū kīre 35
 ārdē dakā māmē gō ē dīfī min dī gūstūk tāzī gāwīne χālākī ūstū zārīne tāzīā māmēmin
 bālīke ūstūχā tūzū χālākā min qā nezānī dūzmīnā mamī mīnū ēvō bālīk dīlīmīn debē
 mīn dī osmālīkī mīnū tū mīn qā nāzānī māmī mīnū dwoān mīwānā dišā būk ēdve māmī mīn
 dwoānā-min sārīk-ā pīdng sid suārī dālānō sārī dišā būk wa dākā pīr bū qurbān az hātīm ||
 mīrzā-bāgēχā bīwōnīm dīkīm sārā dišā būk dōrā sārā māmī dwoān bāgārīnīm māmēmin 40
 dwoānāmin sāv, rās bū mīn nāsnākir mīrzā-bāgē bādūk mīnū ze χāwe rā-kir māmī dwoān
 lā hāmzā dišānā būk mīn qā nās-nākir māmū qurbān rābā sār sārī qābīemā bīde bārχā
 pīdng sād suārī delīā wōne sārχā ēdve māmū χoas ēdve ēi χāwe dišē būk būke tūlāfe hāo
 māmē-e-min dwoānē-e-min sārīkī delīānū dā, kē māmī dwoān gō az hātīm dišēχā bīwōnīm
 sōy māmē || ze vā delībādā hālīmīm māmēmin dwoānēmin sāfīlēmīn sārū gārdānemin sārīkī 45
 pīdng sād suārī delīānū māmēmin dwoānemin hāspī māmē berāχā qōnāyā māmēmin pān-
 gārū beuōχā māmēmin dwoānemin sāfīlēmīn sārū gārdāne mīn dīlīmīn dīne zāngūiā ma-
 mēmin zārīne māmēmin hāte dišā būk bīwōne māmēmin dwoānemin sāfīlū sār gārdāne mīn
 āmān wārīn mākīn χabāre māmī mīn dā delu osmālīā kīn māmēmin wārīn māmī mīn zā
 χāwe rā-kīn māmēmin dwoānemin sūwādā mīn || bān kīr dišā tū dāngēχā nākir mīrzā 50
 bāg bādūk mīn zā χāwe rā-kīr mīn rāyī māmē dwoān qe nāsnākir māmēmin dwoānemin
 tāzīā māmēmin doudū-ne mīn dī bārī hāwīe dāhārīne tē-ene mīn qe nās nākir tāzīe tū
 māmēne māmēmin dwoānemin sāfīlēmīn sār gārdānemin χodā, kī wārīn māmē ze mātū
 rā-kīn mīnne rāχtū busāta lā hāspī māmēkīn sārī dišē būk wā dā, kē pīr qurbāne māmēkīn
 māmēmin dwoānemin hūn bāne aiyānā uḡāfā kīn māmī-min nāzīā zā χāwe rā-kīn ||
 māmēmin dwoānemin. 55

Düstānī mīrī dkārī ğābālī āyā.

- Düstānīn debē rōke lā bārā bārīze xodāne dāudō hasār māl ğābālī āyā rādāwe ze ārde
 bañ kir lā āyālērē lā bāğā gō wārīn tsāl haft sālīn vīrdā az bā dār nāketīm sār dšira
 girān min bārāw nākir hasil wā maḥsūlā kéte sār ūrbānā girān az kī rābīm bārīxā bīdīm
 nāv dširātū bārāvokīm hāsītū maḥsūle kéte sār ūrbānā girān cīqāndār āyālār ba ğābālī ||
- 5 āyārā rābūn bārīxā dān nāv ūrbānā girān dšī hārīn ğābālī āyā gō ē dširāt az mārūtkī
 bātānāmā wāktlūkī ze mēṛā biwēnīm bār māle-min ā āyālār āmmā lā ūğī dširātē mārūtkī
 hābū zērā dugōtīm aḥmāde ğāwānde bāñ kirīn lā aḥmāde ğāwānde gō wāre tūbā wāktlī
 āyēbe ām ke hārīn nāv dširātū girān aḥmāde ğāwānde gō pētkī ğābālī āyā cū sār dširātē
 dābārā aḥmādī ğāwānde wāktlī āyēye tūğrūbā wēn cū ğām zīnā ğēbālī āyā gō xātūn ||
- 10 dšimīn debē mīwānekī mīnī hātīe bā māde saānek būkyūr kāvōtkī bā māde rūnī az kī mī-
 vānīxā vērā būkīm bā xātūne gō aḥmādō tū wāktlī āyē rābe hāre oḏā būkyūr tūnne aḥ-
 mādī ğāwānde gō xātūn dšimīn debē az suār bīm laḥsbe šē az bā dāstīxā būkīm dārī
 cūngerē az hārīm nāv dširātē girān ze āyēxārā būğārīm lā zīnektī xātūne gō rābe bāğāme
 ze vēdāre dšimīn dšimīn kāmī aḥmādī ğāwānde suār bī cūngīr hālānī bārīxā ğārdānd nāv ||
- 15 dširātū girān nāv dširātū bāngzāde āyā kāsik lāyāqe āyē nādī ze vērā bārīxā ğārdāndā nāv
 dširātū zūwēdā āyā kākētkī lāyāqe āyē nādī ze wēdārē bārīxā dā nāv dširātū fāris bāğē
 lā sār kāmī sājūrē māskir kākētkī būk wā hātīne āv aḥmāde ğāwānde bālāxā dāye kākēkī
 būkā māzākir māwātīke ze wēdā tēye bāzāne zerāf qāmūsī gōle qarīke bā cūnge dšītkī
 ğūlyāyē cāvē rāšīn burū cāt māne sarītkī quīrēye aḥmāde ğāwānde gō ē māwātī bāzānē ||
- 20 tū zerāve nā lāyāqe kāsāye yeirī ğēbālī dkārī māwātī gōt ā, aḥmādū az nā lāyāqe ğēbālī
 āyā, mā lāyāqe ğēbālī āyā kākētkī fāris bāğē bānāfsā xātūne lāyāqe ğēbālī āyāyā az ğārīā
 bānāfsā, mā aḥmādē ğāwānde bārīxā dā oḏā fāris bāğī lā oḏā rūnīst dārī cūngerē dāstīxā
 kir zā fāris bāğērā hīkāyātīk qīsā kir bādehū wā rābū cū ūğī māle pīstāxā ğārdāndā kōzā
- 25 bānāfsē dārī cūngerē hālānī dāstīxā kālāmīk ze bānāfsērā gō rābe xātūn || lā bōtī xodē
 min rūst ke bānāfsē gō ğāwāndō dšimīn debē milā dātīke min bā sedeqāke bātāde aḥmād
 gō az dšīqētkī dšimīn tēlāxā pēciā lā dārī cūngerē dīhazēnīm izān mārifātā ze tū hālīnīm
 dšimīn debē bīlūl dōxodāndī lā tšqē ğūlā az nā ğāwānde sedaqē tšme az dšīqē ğāmālē
 tšme milā xodābe ğābālī mīrī dkārī az xozgīngīte ğāmālē tšme xātūnē gō aḥmādō dšimīn
 tūnne nā pōlāte wā nā hasēne āyātū bē zīne nā qasawātā mīne az bānāfsīm bānāfsīke ||
- 30 sākāwīn dšimīn bār cūtektī zā bār kōzā bādārēnīm az bā nāvī ğūetā lāxīmīm az tū ze āyātūbrā
 kōrū poštān bīštīm aḥmādī ğāwānde gō xātūnē dīlīktī dewē az xodā dōxodāzīm tū zā bār
 cūtkī sārī māxīmī mīn kōr poštān bīštīne ğemālēxā rīndā tūbā dšīqēxā lā min pē bēwēnī
 aḥmādī ğāwānde gō dīlīktī debē tšqī girān kulūke girāne lā aḥmādī ğāwāndā dīlīktī dībī (sic)
- 35 qosūrētā pūrīn dā ze bār qosūrā kīrie pās kōzā u pārdā gō rābe sārīxā || az bāzene tū

binotim diti min dilekt debē nistānike bāmāde az hārim bā jābālī āyāye xāstine gō ze tārā
 kārātik ūstū lā pētiā nāo kārādike wār-kir šānd zā jābālī āyārā akmāde jāwānde cū jān
 āyē dābārā akmād hawōyē gōt akmādō tū wāktile mālāmēn bū sabbāb ēi bū tēiye pārsē au
 gārā akmād gō ā. āyām kārāmke bamēde tēnē az bātādīm juābē āyē gō ā tēn akmād
 gō āyāō āgār av zīnā tēiye tēiye kōr oğāyē ēz tārā kārādā bānāfšē rūe piānjdā piānjdād ||
 suār-xā halānī hāre xozgīnī bānāfšē āyā rā bū lā hāsbe suār bū piānjdā sād suār halānī 40
 bārīxā dā dātrā fāris bāgi lā mālā fāris bāge paīyā bū akmādī jāwānde cū jān bānāfšē
 gō rābe āyē minī tēiye bībēnī lāsār hāsbeīye bānāfšē rābū cū pīsī bāsār jānī olā mīlā lā
 min gōštī pāzī nār hārāmā lā min jābālī āyā paīyā bū fāris bāge qahwā wā yāmāk bā-
 dār-xist būir āyālār kāsik nāte sār sūfrē fāris bāge gō dīlīmīn debē ā āyālār sabbāb ēie
 hūn nāene sūfrāye piānjdā sād suār dāng nā || ze kāsī akmādī jāwānde sārī gūmaāte zēre 45
 bāzādā zā ārde bāzī dāstī fāris bāgi efēndīm ze tā dīktīm riğā zīnēki fāris bāge gō mīlā au
 zēnā fedāe jābālī āyā bēwe āyālār wā gūmaāti hātēne sūfrā bādehū jābālī āyā nistānik
 hāzār qāzī dāwō fāris bāge jēbālī āyā suār bū ēāl rū muqāwele dāwō fāris bāge ze gūndī
 fāris bāge merūk šer hārām bārīxā fītlānd gūndā dāwōtī āyā wālāte taurēzi bā dāwōtī
 nārāpīs āyā lābār dāwōtī āyā dānī dō sārē šāktār || xozgīnā dāwōtī āyā ēi āyul av ēi 50
 šāktāre gō av šāktār xozgīnā bānāfšēye dāwōtī āyā dīb tūnne bānāfšē dānā wā šērī hārām
 gō bānāfšē dāne jāwāndēkt dātrā dāwōtī āyā rābū wālāte taurēze gō dīlīmīn kānī dō hāzār
 suār halānī bā sār gūndā fāris bāge dā ānī lā wāxteke suābe bānāfšē halānī bir wālāte
 taurēzi dānī wāre sār hīkāyātā jābālī ēāl rū tamām kir hāzār suār-xā halānī hāwōsīd kācīkā
 wā būk halānī cū kō būk-xā || wēne bārīxā dā gūndā fāris bāgi māskīr sūnā wer dīlīmīn 55
 debē mātāik wā kāsik tūnne jābālī āyā bānī kir akmādī jāwānde ā akmādō kā bānāfšē nā-
 rīnī wā gūndā fāris bāgi akmād gō āyāō bālki dāil bālāsīz bū dāstīxā bā sār yāke-dān
 dān xālāske bā zōrē kēdā lā dūnnā jābālī āyā gō minī tōbā kīrie bā sār jānī bānāfšā
 nārīndā min xā tōbā kīr gōštī pāzī māhā jābālī āyā bā sūnā wērdā tēiye bātā-xā dāi
 pārcāk xāt lā sūnā kōzā bānāfšē yazmīs kīrie || hāft sālā bā sūndū kō tu wārī azā tāmā 60
 tēiye ā minī azā deharīmā wīlāyātī taurēze jābālī āyā gō hē āyālār lāmīn halālīkīn nāno
 xōē āyālār gō jābālī āyā māke wē yāke dāwōtī ūrbāne-mā girāne bē āyā nābā jābālī āyā
 gō akmādī jāwānde wāktile mālā mīne az kī hārim wīlāyātī taurēze jābālī āyā hāspu sūlāp
 dāne āyālārā paīyā kēte pē šōpā bānāfšē dāu dōāzādā rūā bā rēdā dāhāre rāste gūndēkt tē
 šāktīr pīrīk tēstīxā dāreše jābālī āyā gō sūwādā || dīlīmīn dēre sūwāye suātā bāxēre pīrie 65
 gō dīlīmīn dīlīkī hawātī tū bā sār ēāwe mīrā hātī gō pīrē dīlīmīn debē līngīmīn qa bār-
 dāne zā bār gīzmā gō mūdā tāsīk āw tānīk xōā sūrāwīkē būkīm lēye pīrīdā gō tū hōrtēktī
 ēālīngī tū mīwānē minī dōšāge jābālī āyā gō pīrī dīyībā az ēz tā dōxōāzīm hābīk xōā
 pīrē gō bīlā kečkā min mīr-xān ze bērie bā bā tē dā tāsīk āw hābīk xōā ā bātādā jābālī
 āyā kēte xāwē mīr-xān zā bērie tēye || māskīr paīyāpētī ketīe xāwē gō ānī wī paīyāz qā 70
 nās nāktī āw jābālī mīrī ākārī lā dūnnē kēte pē šōpā bānāfšēye mīr-xāne gō jābālī āyā
 rābe ze ārde tū kī pēctīkī bānāfšē min būwe dāstā sūrūge ze tārā būkīm bārmālāyē pīrīē
 gō mīr-xān yāwīrīm dāwē ētīm min xāwōtīke (xā) dī bū (ze) tārā mīrā tū hāre būgere
 yāktī wāxte-xārā tū wī bīlā ze dāktī xārā jābālī āyā xāwē rābū gō mīlā tēāw bīskīne wāxte ||
 wārī lā minī yāstā dīlīmīn debē jābālī āyā ze bār pīrā dēriwe gō lā min hārāmā dō 75
 kurmānī jābālī āyā sā mā bā rādā dēhāre dāxīle dāwōtī dābī nāstā dībā kōnīkī māzīn
 lā pīsī jābālī āyā bīn wī kōnādd rūdīnā pīrīk ze dāwōd tēiye gō tāxēre jābālī āyā gō ē

- pírí bāmēde dārēke vā-sārī ze lāngiχā bādārēnim az ki hārīm pīrē bā rāye pīrā bāne
 kākēkōχā dīke wādūhō yaurūm tū vī isārī bādārēχīne tēiye wādūhōbe gō hāttā sēiēke nādā ||
 80 min bādār nāχīm tēiye gābālī āyā rābū zā ārde bārēχā dāwū dāste dēriwe wā ki cār
 mahā bā rādā dāhāre wilāyāhī taurēzē rāstā sā kākēkā tēiye lāsār āwē vā hārsē kākēkā gō
 gābālī āyā kīwā dāhārī tū kīwōd tēi gābālī āyā gō azī kēteme pē šōpā bānāfšē wā hārsē
 kākēkā gō gābālī āyā zā mā hārsē yākoχā begamīskā mākwōe pē šōd bānāfšē wāχīχōd
 aulādīk bā bānāfšē dā gābālī āyā gō bā sār gānī bānāfšēd min hārāmīkīr gōštī pāzī māhā
 85 āgōr || χōdē kīr murāzī minū bānāfšē dāzē vāzī bāχārā bīwīm dāstā sūrūgē gēbālī āyā
 wāχēke dān bā rādā dāhāre rāstā ševānēkī tēiye gēbālī āyā dūšūnmīš bū yā rābbī āw cō
 azī rīndīm wā kīngē min rīndīm az bā vī ševānī būgārīm hāttā pē (bē) rahātīkoχā bīwīm
 dīlīmīn debē bāne vī ševānī dīke gō wāre kīngēχā būgārēnī ševānī (ševānī bāzī ševānī) gō
 mārūkī āyāyī kīngāzā nālāyāge mīne hāzīl gēbālī āyā kīngā dūgārē dīkīwe rēye dēhāre
 90 dāχīle gīndā bānāfšē dāwō lā ōdā dāwōtī āyā || rūdīnā dāwōtī āyā bālāχā dāiye ševānēkī
 lā ōdā dāwōtī āyā bāne gēbālī āyā dīke gō dī ōyul tū lā cī (cē) dīgārī gēbālī āyā gō azī
 dīgārēnā lā ševānī dāwōtī āyā gō ōyulm hāzār pāzī mīnī hēiye tū nācērīnī gābālī āyā
 gō pēkī tēiye šēš mahā min būbēf go az būkīm ševānī šēš māhā gēbālī āyā debēre bā
 hāzārī dāwōtī āyā gūmaāzīχāvōd dāhāre sār dādōdī gābālī āyā vōrā dēhāre dāwōtī āyā
 95 bāne gābālī dīkā gō tū hāre nānākiχā bōχā lā hārāmīe gēbālī āyā || vādīgārā lā hārāmī
 bālāχā dāiye zīyīfē gārā bānāfšē bāne bānāfšē dīke gō bānāfšē wāre laukātā gēbālī dīgārī
 gēbālī āyā gūlāχā dēne bālāχā dāiye bēnāfšē nārīn tēiye gēbālī āyā lā hārāmīe rūdīne
 bānāfšē χātīnē bālāχā dā dāχzī gābālī āyā āw mārūe nā-i ševāne tārībī āyāne āmmā
 kīngāχāiye ševānāne bānāfšē gō dīlīmīn kānī dārgūsā gābālī bācūk lābārēχā dānī gō azī
 kālāmīkē ze vī ševānī bīwīm (bīwēm) bālī gābālī āyābā dīlīmīn kānī bēšīgā bācūk lā-
 100 bārēχā dānī dālōre dālōre dārgūsā || bācūk dālōrēnim az pē yāmmū qasāwāzīχā dērešēnim
 sārēχā bīdā dādōrē sārī mārī zērāf χōdānī dāwōdī hāzār mā dīgārēim dīlīmīn dīlīkī debē
 gābālī bācūk dālōrēnim ze dāste lōmā χālīke ki az nālōrēnim kāzābe cātīne dābār nābā dīl-
 mīn debē gēbēf āyā mīlā lā tā dīyānā dāwōtī āyā az ānīm bā dāstī zōrē dālōrā dālōre
 dārgūs lōrā dāwōtī āyā az ānīm bā zōrā dālōrā dālōrā dārgūs lōrā dīlīmīn debēye būlūl
 105 dōχōdāwē īsqu muhabbātē gūte az dārgūsā gābālīχā || bācūk dālōrēnim ze dāst lōme dā
 χālīki kī az nālōrēnim kāzābe cātīne dābār nābā dālōre dālōre dārgūsā bācūk dālōre dālōre
 bānāfšē nārīn gō azā dārgūsā bācūk dālōrēnim pē yāmmū qasāwāzīχā pē dērešēnim dālōre
 dālōre dāwōtī āyā nārāpēs āyā az ānīm bā zōre bādehū gābālī āyā nān nīkānī bōχoe
 bānāfšā nārīn gō bālī āw nā gābālī āyāye bānāfšā gō ē amm ōyū tū dātūl ševānēkī tū
 110 nīkānī nēn bōχoe tū āyā wā yōqam tū ševānī || χōarīnī ševānī nāhūwāne gēbālī gō ē
 χātīm tībīātī min hawāne χōarīnā min hāve bādehū gābālī āyā rābū cū bār pāz dāwōtī
 āyā gārā pāz (pās) nācōrāwē rā bū pērīkī pās dābārēχā dū kīr kīdānd cū bā āmī χōdē
 χōgēf χīzīr ālēhī sālām hāte imādāde gēbālī āyā kēte pīrā vī pāzī kīdānd bīr cū dāstā
 hāle rawāne dāāki hābū yāyūl yāilīm pūr bū šēš māhā vā pāzā lā vī mārūkī mā bāde šēš
 115 mahā vē pāzē zā bārēχū kāvīr gī yāk būn χīzīr || ālēhī sālām kēte pīrā vī pāzī ānī wilā-
 yāte taurēzē lā mērgā gīrīkī zōrā lā sār gārīnī sār kīre māχālī χīzīr ālēhī sālām cū bādehū
 dāwōtī bā āyālārēχāvōd lā ōdā rūmīst būn dāwōtī āyā gō ē āyālārīnī īsāl sālīke qīrīye tū
 pāz nāmā lākīn ālīkī mārī mīr āmanā vā ševānēnā kī hāzār pāzēmā bīr cū wāre kī mām-
 lākāte min šāvīr kīrīn vā pāzāmīn nādī dāgāwō āw ševānā zā kū bū āyālārā gō ē dāwōtī

120
 126
 136
 140
 146
 150
 156
 160

- dälöre dälöre sevânü dälöre dârwois *arjâjî nârepâs arjâjî nârepâs* az *ânânâ bâ zöre dälöre*
 185 *sevânü dälöre kulâs, gaurû az qurbânî kûmîxâ || i zâ diyârî bärçânü dälöre dälöre kulâs*
gaurû az qurbânî dälöre dälöre dîlîmin debê wâre min paizâke ze bärçîrî avêye az râmî-
sânge bütâdim hâqge şes mahâ sevânîye tûzî kîrâ dîkî sevânîye dälöre dälöre sevânü dälöre
dîlîmin dîlîkî lâ wâkir tû sevânî bâ sâr çallêre bärçîrâ taula nîzâwâ wâ qantêre tûkî wâ
*kârte mîa cêkir dîlîmin debêye cêve bânâfşê kûr bîwin jâbâli *arjâ* ze mîrâ dîke sevânîne*
- 170 *dälöre dälöre az bâ qurbân sevânü dälöre || dälöre kulâs, gaurû az qurbânü dälöre dälöre*
*dîlîmin debê jâbâli *arjâ* râ bû ze ardêye dâstîxâ avêye gûlie bânâfşê dâni ze bärçîrî avêye*
*bânâfşê bâ jêbâli *arjâwâ* kêtene kêtû zauqâye bûde sâ cîr saâta nimîa êkîndî dîwâ jârîa bânâfşê*
*dîwâsê ze mîl râdîwâ bâne dârwois *arjâ* dîkî gî dârwois *arjâ* bânâfşê cû bêrîye jêbâli bîdîk*
*dîgîrî had nâbe derwois *arjâ* gî *arjâwâ* sîwâ bû bânâfşê cû bêrîye êkîndî bû cî sâbâb nât ze*
- 175 *bêrîe derwois *arjâ* bâne cîr pîdîng || atbâs dîkî gî râbîn am hârnî sâr jûrnâ sîr bânâfşê*
*nât ze bêrîe dârwois *arjâ* bâ pîdîng atbâwâ cîwî sâr jûrnâ sîr bânâfşê nârin mîzâdîke dârwois*
*i têye bânâfşê jêbâli *arjâwâ* gî jâbâli dîlîmin debêye dârwois *arjâ* pîdîng suwâwâ têye gî*
*râbe tu hâre kulâf sârîxâ wâr-ke çâ noçodê bûke şâlâ kî az gûâba derwois *arjâ* pîdîm*
*yoqsâm hâspi silâhî tînnene e, mî bîkîze dîlîmin debê jâbâli *arjâ* çâkîre bin kulîf kêtê*
- 180 *çâwê dârwois || *arjâ* ze wêdâ têye dewê bânâfşê av cê wêçta bêrîye bânâfşê gî nâtûbî nâ*
*bêrî-be dîlîmin debê az kâcîkâ fâris bäge-mâ az *zî* *umîrîxâ* rîke nâtemâ bêrîye tûrî sîwâ*
*jûtîk jârî çâkî sîwê el qîzî tûye mîn dîstînî bêrîe dârwois *arjâ* gî bânâfşê cî sâbâbe rî*
hâtî êkîndî tû nâhâtî ze bêrîye bânâfşê gî nâ tûbî wâ nâ sevânbe sevân sîrî dîmî tû bîçê
dîlîmin debê az dehârim sâr sevân râ-dîkîm râ-nâbe dîkîm nâkîm sârîxâ lâ min râ-nâke
- 185 *nâ || sârî pîzîkê dîgrê wâ nâzî mîrâ tîne wâ nâ bärçîrî avê wîne wâ nâ bärçîrî dehâwîne*
dîlîmin lîyâne mî, qîr wî bîrâne dîlîmin debêye ze vîrî wêdâ çâ lâ dîbâ tîr dâçîne bâ
*dâstîmîdâ derêzîne tu hâre sevân râ-ke ze çâwêye dârwois *arjâ* cû bîr sîrê sevân gî sevân,*
*min wêçêre tû dîngî nâkî bânâfşê gî dârwois *arjâ* dîlîmin debê sevânî noçodê dîkî bîmre*
tû râbe bâ cîr atbâwâ hâre pîs hav sevânâ agâr bâ sâr tîdâ bîmre çodânexâ ze tî ||
- 190 *bîstîmîn dîwâye derwois *arjâ* gî am cî bîkîmî bânâfşê gî râbe tû kîngîxâ bâ sevân-dâ kulâf,*
*sevân lâ çâ-ke tu hâre pîs (.) am Ende oft *arjâ* gesprochen) sevân bîstîne mîl agâr kî*
*cê bû hâqge wî pîde mî hâre dârwois *arjâ* rîbî kîrkîxâ wâ tîre wâ râmîxâ wâ sîhîwîr*
*wâ gîzmâ tîstîmî sevân kîr jâbâli *arjâ* lâ hâspê suwî bû kâlâkî bânâfşê ket hâtîne mîl*
*dârwois *arjâ* bâ cîr atbâwâçîwâ cîwî pîs bânâfşê bâ jâbâli *arjâwâ* hâtîn bâ kîzâ bânâfşê*
- 195 *çîkî ze jâbâli *arjâwâ* dâni evêreke endî bû || bânâfşê nârin dârgîsâ jâbâli, bîcîk bânâfşê*
gîrîkî yânî sâ cîr dârzî dâstîçîkîr dâ jâbâli, bîcîkîrâ kîrîm gî av mahîmî çâwî nâke
*gî dälöre dälöre dârgîsâ bîcîk dälöre dälöre dârwois *arjâ* bîwî tî az ânîmâ bâ zöre dîlîmin*
debê az dârgîsâ bîcîkîk delîrîmîm ze dâst lîmâ çâkî kî az nâlîrîmîm kîzâbe cîtîne dâ
bîr nâbe dälöre dälöre az jâbâli, bîcîkîk de çâwê kim gîte tîpîdî dâbîr pîste (.) tî kim
- 200 *sârîxâ bîtîne qurbâna jâbâli kim dälöre dälöre || bîstîge dälöre dîlîmin dîne i bî kulî*
*bîberîne dälöre dälöre dârwois *arjâ* az ânîmâ bâ zöre bânâfşê gî dîlîmin debê dârdî tîçê*
cîtîne dâbî sâr dârdî kîzâbe tîçê dîlîmin rîbî mînîne dîçîçîkî dîngîzî dîlîmin bîdâ mî-
nîne mîrîke şîne (auch tîne) dälöre dälöre dârgîs dälöre dârdî tîçê cîtîn bû lâ kîzâbe
dekîre zöre dälöre dälöre dârgîsâ bîcîkîk dâlîrîmîm pî çîmmî çawîçîçî dîçîçîmîm sârîxâ
- 205 *bâ tîne dâ dîrâ jâbâli || mîrî dîçîrâ dîçîçîmîm dîlîmin debê bânâfşê nârin bîna jâbâli*
*dîke gî jâbâli *arjâ* tî bâ mîdâ dârdî çîncêre az wî kul wê kîkî kî az çîlâçîkim ze azîbî*

dñwə bānāfšə ɣancārū ɟewāhīr ʒe dāst ɟābālī dīgəre lə sār dīle ɟābālī, bācūtk dāɣe ɣalās
 bū ʒe azābī dñwə bānāfšə gō dīlīmīn debēe cāwə mīnə ɟebālīe bācūtk kēte ɣdwo gō ɣancārū
 ɟebālī, mīn dabāne ɬauqəɣā bīdā dāstā hāle rawāne bā sārda kōzā hālikānū mīyāne ɟābālī
 āyā mīn zānī tū nā ɬewānī tū || ɟābālī mīrī dācārānī dālōre dālōre ɟābālī, bācūtk dālōre dā- 210
 lōre bāwāz az āmmā bā zōre ɣancārū ɟebālī, mīn ɟewāhīre mīlā ɬauqəɣā bīdā cōlā taurēzī
 dība ɬire ɟābālī āyā mīn zānī tū nēyī ɬewānī tū ɟābālī lāwe mīrī dālōre dālōre dārde ɬəqē
 cātīn bū lā kəzābē ɬire zōre ɟābālī āyā wə bārāne cūlkə cūlkə tū rābe sākīlāwī dārwois āyā
 ʒe mīnū ɣārā ɟīlke wālānī ɣarābe cōlā taurēzē ʒe mīnū tārā nādebū mātū nādebū mālke
 dālōre || dālōre dārgūsā bācūtk dālōre bānāfšə bā qurbān dālōre dīlīmīn debēe ɟābālī āyā rā 215
 dñwə ʒe ārde ɬisāndī bū cīfte qolāne sākīlāwī ɬēyē bānāfšə nārīn kēte bār dāwī pārdēye
 bādāɣɣīstīn ɣarɟīlēyēkē cēye lāɣā ɬīrīn ɬīnɟā dā būtkē bā amrī ɣōdē wə ɬāwə pūtkē ɣādb
 dībū bānāfšə nārīn bā ɟebālī āyāwā ɬūrāwī suār būn lā sākīlāwī ɬēye bārīɣā fīlālandīn ɬāɟā
 sūbhān daryē āsūtīn ɬātā nāmīā sūwə lā wāɣɣēke sūwə ɣā āwīte ɣānā lāntāre tū wāre ||
 ʒe dāstē bārɟū ɣāzēbe bādehū tū wāre sār dāwīs āyā dīlīmīn debēe sūwāddā ɣabārā bānāfšə 220
 dānā dāwīs āyā dāwīs āyā ʒe bār pās ɬēyē gāzīke ɟirān bā sār dāwīsāddā dīke pīānɟ
 sād suār ɬaltēne dekīwe pē ɟābālī āyā bānāfšə ɣāstūnē dārwois āyā sā rūā sū ɬāwā bā pē
 dīkīwe ɬēā ɬāspē ɟebālī āyā lā ɬāɟā sūbhān daryē dāwīne dā bārɟē gō bāzōn am ɬārīn ɬē-
 ɬāfīā lāntāre tū wāre amrī ɣōdē ɣīstīr ālāhī sālām ɬēā ɬāspīɣā tālōe ɬēā ɬāspī ɟābālī āyā
 dīke dā || ɬāɟā cīdī sūbhān daryērā dārbaɣ dīke dāwīs āyā bā pīānɟ sād suār ɬēā ɬāspē 225
 ɣīstīr ālāhī sālāmā deɬāre bādehū sā cār rūā bārō ɬālīā ɟābālī āyā bānāfšə ɣāstūnēd rā
 būn lā sākīlāwī suār būn bārīɣā dān dāstē kēte pē dārwois āyā dīlīmīn debē wāɣɣū zāmān
 pīr cūn bādehū rōke lā bīn rōye ɣōdē lā ɬōrē dāstīkī dāwīs āyā paīyā būn lā rapāɬīɣā
 wā ɬāspē (= ɬāspā) dān ɬānɟū ɬāddārāɬīɣā ɬīrīn ārēɟ bā rā ɬīwīn bā rā ɬētīn lā dāwī
 dāwīndīkī || paīyā būn dāwī bōɣāzē ɟābālī āyā bā bānāfšə ɣāstūnēd ɬātīn bā sār dāwīs 230
 āyādd ɬātīn (ɬāhātīn) dāwīs āyā bā cāwəɣā bānāfšə nārīn bā ɟebālī āyāwā dān ɬātīā
 sūwādd dāwī bōɣāzē dāwīnd āsē lā ɟrādān ɟebālī āyā bānāfšə ɬālānī pīstīɣā dā cīātkī
 rūnīst ɬātīā sūwādd ɟebālī āyā bānāfšə nārīn lā bār cīe dānī ɟāndū lā ɬāspē suār bū dāhāt
 (dehāt) bā dārwois āyārā dāwē dānī ɟābālī āyā ʒe tārāfī dāwīs āyā cāl mārus ɬāɬf ɬīr
 bādehū tū wāre sār aɬmāde ɟāwānde lā || nāw dāwīdā dācārā ɟāndūsū wātkē ɟābālī āyā 235
 bū rōke bānā āyālāre dā dāwīdē ɬīr dūgō ā āyālārnū wā sālāke ɬēs mālāne ɟābālī āyā cū
 nahāt rābīn āyālār pīānɟ sād suār ɬāɬānīn ɟīstīk suār bālē fūlān ɔyū fūlān lāwe dā bāwā
 l'ɬāspā suār būn bārīɣā dānā māmlākāte taurēzē bā ɣārēlīq ɟīrān qōnāq bā qōnāq cūn
 rūkā rāste sārre ɟebālī ɬātīn sā rōnā ɬī ɟebālī āyā bā dāwīs āyārā dāwā dīkā aɬmāde
 ɟāwānde gō āi āyālārnū ɬāw ɟebālī || āyāye ī bā dāwīs āyārā dāwā dīke ɬawūdō nāskīrīn 240
 aɬmāde ɟāwānde pīānɟ sād suārīɣāwā lā āɣā ɟebālī āyā rā būn dā'wātkī ɟīrān bā dāwīs
 āyārā ɬīrīn aɬmāde ɟāwānde bā dāstīɣā dāwīs āyā kūst wā āskārā dārwois āyā bozmīs
 bū ɟebālī āyā ɬ' aɬmāde ɟāwānde dāwī āyālārē dāwīdēwā bānāfšə nārīn ɬālānīn āmīn dāstā
 ɬāle rawāne āwīnīn bīn ɬōnā ɟebālī āyā bādehū ɟebālī āyā ɬīyātī dāwīdē dāwāt ɬīr āmmāmī
 dāwīdē lā sār ɟebālī āyā ɬōm būn dāwāɬīɣā || ɬīrīn bāde ɬāft rūā ɬāft ɬāwā dāwāɬīɣā 245
 ɬīrīn murāɬīɣā dīn.

Lā sanɟāyē ɬālābe lā qazāse ɬīlīs lā nahīdī bīā lā qarīdī mōbātū bā mūrā dewēn lāwē
 ɟāɟer āyā ɬēidī efendī dewēn lātkīn wā ɬīdābā bā māɣfātīn mīn yāzīlmīs bū āmmā dāwīdā
 bīā dāɟīgē dāwīdēke ɟīnɟīte wā ɬār ɟūndīkī mā ʒe pīānɟ wā ɬīdāt māl ɬēye wā māl mā-

sînē dîrîšê hâgî omârlîšê wê yâgî lîwê sîx ismâ'îl osmân wê ahmâd âyâye badehû gûn-
 250 dîmâ gûndîkî mîzîne dō sūd māl || heîye wê xânâdîne gûndî yâk mâlê hamîde yâgî mâlê
 bîgîye ilâ yâgî mâlê rîšî fîchulâ wa yâk mâlê šâbî āgûlâ wê yâk mâlê mîstî tîpî
 wê yâk mâlê hîsî āî keheî wê yâgî mâtîmâ zînaâî mî gûlîkîrîye wê tîcîrîye dîkî
 wê hîr mâlîk, mî dō hîzîr mîwe rîzî heîye wê hîr mâlîke mî hîzîr dîrî xî zîzîne
 heîye wê gûndîmâ šê mahešîre zîte hînâ badehû mînu yûsûf efendî wê kûšîbî bî mîrîfîdîma
 255 hîrdîa îşîfî kîr || lî bî mîstî kîkî efendî tîbîkî wî bîwê lîkî lî sîte tîal lî mâlê
 hîmî cîbî mî îşîfî kîr tamâm bî şînnâ îcî yîz on sîkî lîstî lî yâkî.

Dāstānī yasīn bāg.

Lā wīlayāti qāreš tōprāyā wānē lā bāzārī pērie qōc yasīn bāg hābū yōyāt dawāte
 mālūm nečā nečā dārābāgarā cārpišmīs bū kās yasīn bāge ālt nāktir amnā yasīn bāg xo-
 dāne heisēt osmānī wā dēlūbāsa bū rūke dā xāwona xādā dī kō (go) dūlūmin debē šāvō
 dūnī min dē bū mēnē girfē sārī bēnikī rās drēz āzī pēdā dāhārim ūjī hīsābī vī bēnī bā
 dāstī mēda || qā nā sūwādā bañ kīr lā bōāyī piānǰ xūcīkā gūngūl āyāsē bairāqdār me- 5
 hammēd ālī gō wāre mehammed ālī yādī yīrde tāmānā ēlpāncē dūwān sūktīnī ā efēndim
 biūruwī āmrā tū ēle yasīn bāg gōt ā, mohammed ālī min šāvō dūnī min xāwōnikexā dē-bū
 xāwōnī min tābtir-ke mehammed ālī biūruwī efēndim xāwona tū ēle yasīn bāge gō min šāvō
 dūnī xāwōnikexā dēbū mēnī bā sārī bēnikī rās girfē ūjī vī bēnī qā nēye mohammed ālī
 gōt ē efēndim rīzqā, mā rābū ze || bāzārī pērie rāwē bāke tādārāhikā rēye yasīn bāge bañ 10
 kīr lā dēlūbāsa wā gūngūl āyāsī lā dāwāsa wā lā zoitārā gō ē, ōyul hālālesmīs bin bādār-
 xānīn cīftī bairāyā wā cīftī dāwūl-bāzā bā amrī yasīn bāge dār-xistīn gūfī dāwūlāzā wā zōye
 bairāyā heisēt osmānī cāw hāsīn sēmāl bādāī fistān lā kābā bādār-xistīn hāsībī heisēt qir
 pēdā qāre qōnāye bū qirīlī bāzārī pērie ārzū diyāl nāmā hāsīn sērā wā tāmāšē yāsīn
 bāgā yāsīn bāgā ze ārde rābū || cū qōnāye nāw ārzū diyālāxā haldī kīr nāwoxā yasīn 15
 bāgā bādārket nāw dēlūbāsa ē, ōyul az kī hārim wālāteki dūr kā ze wā dūlxā heye wā
 kā tūnnēye sūcūlmīs bin heisēt osmānī bā dārābāgā bañ kīrīn ē yasīn bāg gānī mā wā sārī
 mā lā bār rē-ī-tā fādāye dāst-ī-mā ze ārzū āyāl bū ze tū nābe rābe am hārīnī hātīā wē-
 lāyāti kō tū gōfē yasīn bāg gō dūlūmin kānī dēlūbāsa wā zoitārā dāng lūhāw dānī yasīn
 bāg suār bū dākā gūngūl āyāsī || hāt gōt ā yasīn bāg gūnī piānǰ xūcīkā gūnī min behāre 20
 lā sūktā gūngūl āyāsī muhammed ālī bairāqdāra dehārī lā sūktāyā sōy bībe wā sōy tūne
 yasīn bāg gō pēktī bā amrī xōdā qōc yasīn bāg yirmīs bū bār-xā fistānd sār qāhā bayā-
 šādī ba prismāmāxā salēh bāgi ā, sālēh bāg āgār lā ātrāfū gūāre-tā dārīn āsē hānā rābe
 min bišēne pīstī dō sālēke wā šes māhā rūne lābā haramāxā sālēh bāgi gō tū dāremīn āsē
 tūnnēne az tū || bišēnmā pīstī amnā dāngī wīlayāti hālābī āsē xōdā tēye yasīn bāg bān kīr 25
 lā sār-dār gūngūl āyāsī gō ōyul bādār-xānīn bairāyā dawūlāzā (auch dūmbūl bāzā) am
 rābēnī bār-xā bīfūlūnīn wīlayāti hālābe lā pīstī yasīn bāge bū qirīlīā dēlūbāsa bār-xā
 fistānd bāzārī hālābe qōnāq bā qōnāq kēle hālābe lā xān wāzārī poyā bū bāne dālūbāsa
 kīr gō ūrō rōiyā tūā am hārīnī bā hazrātī zekārīā am dō rīkāš nīmē tūā būkenī tū bā
 (tōpā?) dēlūbāsa bū qōc yasīn-bāgrā kēte gamtā || hazrātī zekārīā yasīn bāg bū tūmā 30
 dō rīkāš nāmē tūā kīrīn yasīn bāg gōt yā rābbī min rūst wēnī lā dārāke āsē yoqsam min
 xīfīl māke yasīn bāg rābū bār-xā fistānd bā lāwī qātār āyāsī bā dūwānē kēt tāmānā
 kīr lāwī qātār āyāsī gōt tār-xēre yasīn bāgi gōt āgār dārīne tū āsē hānā wīlayāti pērie az
 hāsīm lāwī qātār āyāsī gō zīr māārā ārab wā dā zīr māārā kīrd kīrmānǰ tū dāre mēne

- 35 *āsē tūnnene āmmā lā tōprāyē sāme bālki dāre || āsē hānā yasın bāg rābū hāt wāzē xānē*
bāne dēlūbāsa kīr dār-xistin gūn dāwūbāzē māsın wa ayānā hālābe bādārketin sālāmīyē
qōc yasın bāgi bār-xā fītland qāpī bāb ūs sāme qōnāq ba qōnāq lā mārḡī sāme dāni cādīr
vāgīrtin qōc yasın bāge bān kīr lā meḥāmmēd ālī gūnḡl āyāsī gō rābe am hārnī ḥazrātī
yaḥyā dō rikaātī nāmē būkenī tōpī dēlūbāsa yasın bāge rā bār-xā dānā ḥazrātī yāḥyā abtāzē
 40 *tāzā gīrtin lā sār nemīd siktin yasın || bāge gōt yā rābbī fāḥū bāḥekē vāke yāsın bāg*
piānḡ dēlūbāsi hālāni cū maḥallā sālūḥēye ḡām ḥāḡī ḥūsein pāsā tāmānā kīr lā dāwānē
siktin ḥāḡī ḥūsein pāsā ḡī lā yasın bāge temēndī rūnīsī ḥāḡī ḥūsein pāsā bār-xā fītland
yasın bāge go dāsi tā zēkū sūwī cī tū vērā dahān yasın bāge go efēndim dālmīn ze w-
lāyān qāzē wā zā tōprāyā wāne bāzārī pērīe az mārū, kī zōrbāzim dāwāte mālūmīm
 45 *āmmā efēndim rīsḡō nasīb min rābū cū mīrīkī minē tā āḡār || dār-xā āsē hānā āze hārim*
pīstī ḥāḡī ḥūsein pāsā ēyā yasın bāg tō dārā mīnā āsē tūnnene dā zēr mādā ārābī lāḡ dā
sār mārā cādī dōrūziā hār kāsik dā meḥayāfī mīsī mādā āsālēye tūnne ē efēndim bālki
tōprāyē mīsīrē lā bā ḡāzār meḥāmmēd ālī pāsā verā dān yasın bāg efēndim rābū hāt mārḡīe
ḡām dēlūbāsa gō ē; tōyuller rābin cādīrā dānin hāsābā biḥādētīn am bār-xā bīdīnī wīlāyān
 50 *mīsīrē ḡām ḡāzār meḥāmmēd ālī pāsā rābū bār-xā dā qudesī qāpūsi || yōrmīs bū qōnāq*
bā qōnāq kēte qudesī sārīye lā bār tūrḡōi ḥazrātī moīram dō rikaātī nēmē kīrin rābū bār-xā
dā wīlāyān mīsīrē qōnāq bā qōnāq kēte mīsīrē dīlmīn kām lā mārḡū mīsīrā dāni bāna
māḥāmmēd ālī kīr wā piānḡ dēlūbāsi dān kīr bār-xā dā tūrḡōi ḥazrātī eḡl-xā wā sītī zēināb
tuwāf kīr bār-xā fītland qōnāyā ḡāzār muḥāmmēd ālī pāsā sūdāt cūr nārduwānerā hālkišā
 55 *dāwānā ḡāzār muḥāmmēd ālī pāsā yādīyīrde tāmānnā sākīzīnḡ ēlpānḡe dāwān siktin || ḥiyēt*
māḡlīs lā bāzēnī wā lā ḥūsnī ḡāmālā yasın bāge tāmāsā kīrin pōzi dōyān āsmār bānḡeslī
bāzēnī bīlīnd qarāqas sūrātī āspīr sāmāl lā qūlāḡā nāvkelē qāndūl pē bādātī dāsi rāste lā
sār sīnḡī wā dāsi cāpē lā sār qulāyē pālā ḡīḡ nārduwān zūyē tḡāḡdī ḥiyātī māḡlīs tā
tāmāsā kīrin ḡāzār muḥāmmēd ālī pāsā sār-xā hālāni lā yasınbāge māskīr gō ē tōyul dāshu
 60 *nāsīl tā zē kēdāre sābāb cīe tū sūkūḡī yōqsam dāwāḡī qōc yasın bāge xāir || efēndim az*
zā bāzārī pārīye tōprāyē wānē bā ḥeīset osmanīxā min lā xā nāwū dānḡī tā ḡīrt az hātīm
āḡār dārenā tā āsē hānā rābe mīn biḥāne pīstī āḡār tō dāre āsē tūnnene dāḡīm wā ḥōdātī
tā yōqsam lā ḥabās yōqsam lā sūdān tūīye rūke dābīn rūīye xodēda tā dānḡe tōpū tūwānḡē
qōc yasın bāge tūīye bibizāte āmān dūl min debē, ḥīyetī māḡlīs mīsīrē xābār dāna hav mā-
 65 *rūfātī sū dō qādīlīyā mīsīrē mārūfātī māḡlīs ḥāqqī yasın bāgerā yazmīs kīrin || bā āmrē*
meḥāmmēd ālī pāsā māās yasın bāge ḡāḡdān lāsār xāznā mīsīrē māās yasın bāge bīstū
pīānḡ ḥāzār piānḡ sād wā hār nāḡār³ kī asīḡ wān ḥazārī dīlmīn dīlīkī kām yasın bāḡā
āmru fārmanāxā hālānī lāsār dēlūbās ḡāzāke dānī bārī tōpū tūwānḡā bāsār mīsīrēdā hālānī
lāsār nīzāmā quślāsī dānī yasın bāge dīlmīn debē sālīke wā zēs mahā rūnīsī lā mīsīrē
rīḡīke tūnā lā ulū ḡāmī lā nīmīe tūnā yasın bāg ze ḡāmī bādārket māskīr sārḡār bairāḡ-
 70 *dārā || bārāi piānḡ xūcīkā meḥāmmēd ālī lā qāpī ḡāmī siktinē sāmāl sīkīāne sār lāwe*
bānḡē bōzūge yasın bāge gōt ē tōyul tārḡēre wā sābābe cīe gūnḡl āyāsī gō efēndim tā am
bādār-xistin ze bāzārī pērīe ḥāttā bā mīsīrē tā am ānīnī sābāb cīe rōke ze bīn rūīye xodā
nā sārūk wā nā dāwūk lā dāwānā ḡāzār muḥāmmēd ālī pāsā tā fūrtenēke-xā kīr tā gō
 75 *bā ḥeīsit osmānī dāzī ḥabās wā rāsīke bīstīnīm āḡār tū aḡīr rābe sārīkī būke yōqsam*
āḡār || am xodā dān ze dāwānā āḡār am āksīḡīn xārā am rāḡēnī nāw dānḡī dēlūbāsā ze
sār-xā hālānīm qōc yasın bāge gō ē; tōyul dīlmīn debē rābe nīzāmā quślāsī bāna dēlūbāsī ke

dilimin debê az biringî bûm baş tûfângî bāzārî mistre êrō stû dō qādîlîye mistre dau şes
qādîlîya xadā sār min bîdîn ahuwālexā bāre dilimin dilîkî kânî bairāqdar mehmmed âlî
bā sār qisilāda gāstîk dānî dēlebāzā dānge hālānî bairāq vārşāndîn dūmbûl bāz dār-ânin ||
yasin bāgā dilimin debê ze mēra bîstînin bāzārî mistre tārî mehmmed âlî bîstînin zē dî- 80
lîmin dilîkî wādkir qōc yasin bāgî kîrkû hālānî pālā qîrîq nārduwān zē qîrî xalāskîr lā
qāpî ulā gāmî, şārîkî tārō rā kîr dilî min debê tu wāre hisābe āhālî mistre wā yasin bāgē
dilimin debê heisî osmānî yasin bāge bû qîrîlî dēlebāzā wā zōitāria lāxîstîn lā ahālîe mi-
stire rō nimî nêrû zē qāpî gāmîe hātî bā sārî bāzāre şopādān bā āgārî || xodā nîcā gān 85
tālîf kîrîn zē ahālîe mistre nimî êkîndî yasin bāge bān kîr lā dēlî bāzā lā zōitāria gō
bîstînin xā bā nîzāmā qisilāstē gîrîn dilimin debê lā nimî êkîndî pîlîse dā mîstîrē wā qulā
wā mārîfātî gāzārî muhāmmmed âlî pāsā hātîn dîwānā yasin bāgî yādîyîrdā tāmāna kîrîn
gō efendîm dilimin debê jezārî muhāmmmed âlî pāsā ā, tū dōxwāze am nāzāneñ sawā mā-
āzā yoqsam sawā qonîşmēyî qōc yasin bāgî gō pēkî yasin bāgē bān kîr lā sārđār gîngîl ||
āyāsî wā pîlāng āgîr wā pîlāng dēlîbāzā xās hālānî cû gām gāzārî mehmmed âlî pāsā 90
lā dîwānā sîkîrî bûirûn āmrā tū cîe mehmmed âlî pāsā gō şîkum sabbābe cā bû tū wār
kîr zā aîlîyā noqān bû dilimin debê muhāmmmed âlî pāsā dāstîxā dābû dāwî pîngîrā gō
yasin bāg māske lā dāwîgîlā wā kîngî bāxîrî wā lāse mārîlā wā māske lā ārzû dîyāl bān
dekîrîn āmān āl āmān zā dāstî yāsîn bāge dilimin debê, mārîlā sîr yaramîş min nābā hîn
min dāstî || bā tū nākîrî bādārkeî zā bāzārî mistre yasin bāge gō efendîm az nehā bā 95
āmrî tū hātînā mistre ki az bā āmrî tū bādārkeîm zē mistre az bā zōrî pālā kētemā
mistre āngāq dilimin dilîkî lawādkîr efendîedā mistre hāyāsî mājîls cān lā hāw kîr dilimin
debê qōc yasin bāg bādārkeî zē bāzārî mistre yasin bāg ā, muhāmmmed âlî bāg hisābîxā
māāşānā tū-u-xā āgār qurîkîlā bā sār mîdā hāfî az bîdîm dîdîlā āmmā az lā tū dîkîm
tārî dāwān dilimin debê yasin || bāg bā sîndā vāgîrîyā dāwî qonîrî lā nārduwānā dî- 100
lîmin kânî gāzārî muhāmmmed âlî pāsā hāyāsî mājîls kîrî hālānî āzûte yasin bāge dîlî-
min dilîkî lawādkîr yāsîn bāg pālā qîrîq nārduwān zē qîrî xalāskîr dā pēxā doāzā dār-
bāgā zē kābā kîr dilimin dēne dîbû qîrîlî bōruzāne tārîrî qarā nîzāmā lā pēkî qōc yasin
bāge kum debîne pîlāng dēlebāzî yasin yasin bāge bā nāw qarā nîzāmā dîcîne qōc yāsîn
bāg go mākîn mālîzînî hîne pālā dā qîrîq nārduwān || zē qîrî bādārînî dilimin dilîkî 105
debê yasin bāg bāre fîtlān nîzāmā qisilāst dilimin lewēkîr yāsîn bāg wā pîlāng dēlebāzîxā
hāyēlî hāfî u pîlāng dēkār zē kābā kîrîn dilimin debê lā nimî êkîndî yasin hāg kēte nî-
zāmā qisilāst gō mākîn mālîzînî hāspexā bādārînî bārî tōpā dā mārîye kîstîn dilimin
dēne tōpū tûfāng yāsîn bāg lā mārîyā mistre dānî sîwādā dau şes qādîlîye ārqā yāsîn
bāgē rā bînā muhāmmmed âlî pāsā bîstî cār qādîlîyā yasin bāgērā lā || mārîyā mistre 110
gîrîkî dānî hātî sā rîlā sā şāvā ulî gānkî dānîne bāde sā rîlā sā şāvā dēlebāzî yasin
bāge bairāqdar berā pîlāng xîckā sārđār gîngîl āyāsî muhāmmmed âlî gō ē yasin bāg dî-
lîmin debê wîlāyāsî mistre hîn pîr kāsî nā bîst tū kēfî mistre wāre bā qōlāyî bādār kîre
zēyî yasin bāge dilimin dēne dēlebāzî lā gîngîl āyāsî kîre qîrîn āgār kāsîkî sārî heîye
āwālîmîş bîn zā nāw ahālî mistre dilimin dēne bu dāngîkî dāwîlāzā || dēlebāzî yasin bāgē 115
kum debîne zē heisî suār yasin bāge kāsîkî tālîf nābîne wā pōzî yāhî bā xîr nābîne
dilimin dilîkî dēne bā pîrîne bairāyā bā dāngî dā'ulbāzā zē mistre bādārkeî lā iskāndārî
mistre lā gāmîā suār bîn sîwādā iskālāstēdā bādārkeî dilimin lāxāne qonāq āvîtîn dî-
tākî xōpāne dilimin lā kurd gîmā hābû bāpîl bāg lāwō şîmmē bā heisî suār bāre yasin

- 120 bāge dāhāre lā pūrā gisir hačāde bāroš dāhāre bāpdl bāg lāwōš ōmmē || gō ē yasin bāg
tāngṛā musāfere minī lā qālā bāsūtē diltmin debēe qirilē dāngi dāulbāzā kētene qālā bāsūtē
hātā bā haftāki tāngṛā musāfere demīne bāde haftāki yasin bāg gō ē efēndim bāpdl bāg
halālke nānoχod az kī bārīχā bidim qālā pētye lākin bōi bāgik azās ēle mādgjūn āyā lā
gādūgā qūtmā χabār sandi bū ze yasin bāgerā mā nēye gādūgā qūtmā dā zērdā nāo kīrdu
125 kurmāngjērā dārbāzbe hāre yasin bāge gō ē bāpdl bāg halālke nēno || χoe bāpdl bāge lāwōš
ōmmē bā yasin bāgeod hātā binī gūndi masāle lā bār tārāte hannān wā mēnnān dō rikaāt
nimē kīrin lā askārē mādgjūn tāmāsā kīrin bāpdl ōmmē gō ē yasin bāg diltmin debēe tū
sābirke az bā mādgjūn āyārā būkim dāwēye yasin bāg gō ē bāpdl bāg tu sābirke az bā
mādgjūnā tēkivemā dāwēye yasin bāge lā pēti heisit osmānli bairāq vārsāndin yasin bāg
bāne sārđār gūngūlāyāsī muhāmmēd āti kir gō ē; muhāmmēd āti diltmin debēe wāwēyātī ||
130 dākā bār wā pīdānj χūčkā dā kingē lā sār minē tū bā midā bairāyē az hārim pēti dēli-
bāsa gāngē muhāmmēd āti bairāqdār gō ē yāsin bāg dārī bērtāyē dānī drās dāst āvite pālā
qirg nārdāwāt gō ē yāsin bāg az wē qāndērā wāχū zāman ze tārā halādigrim bairāyē seod
rōke az tēkivim dāwēye yāsin bāge gō ē muhāmmēd āti bērtāqdār tāgrubā ičūn zē doχodāim
bērtāyē hāre dārī bērtāyē mā tābe bārīχā fitilānd gādūgā qūtmē bā mādgjūn āyārā kēte ||
135 dāwēye mādgjūn āyā sā sādī dāwā dīkā bōzmiš kīr askārā mādgjūn āyā dārbās dīwe lā
kilisā lā sār mālā gān pōlād (auch pōlāt) paityā dīwe bā amrī χodē wē šāwē χodā tālā
aulādīkī dīdā gān pōlād nāwē yāsin bāge lā wī mahsūtī dīke tu wāre sārī yāsin bāge sū-
wādā bādār dīkēd ze kilis bārīχā fitilānd bāzārī bārāgīgē bā dāngi dāulbāzā pūrinī bai-
140 rāyā bādārket ze bērtāgīgē kēte bāzārī urfā qonāq bā qonāq kēte qālā bāyāzēde bā || pī-
māmīχā sālīh bāge haftāki dōdūa mā bādehū gō diltmin debēe ā, sālīh bāg halālke nāno-
χod halālāsmīš dībū nānoχod yasin bāge bān kir lā dēlibāzā wā lā gūngūl āyāsī gō mālkin
mālezīnin čyfi bairāyā bādārtinīn dārīχistīn zōdā bairāyā bārīχā fitilāndin qālā pēte pō
dānin diltmin dāne hūkmi sālēki wā šes mahā rahātīχā dečīne bādehū lā bāzārī misirē kōr
wāzār hābū āo kōr wāzār lā islāmīlū lā bā dāulāte bū rūke lā bin rūye χodē muhara-
145 bāke dāulāte || pēdā bū muhārabā yāyātīn qīyīn bū bā mūhūrī dāulāte bā mārīfātī kōr
wāzār lākin pādīsē χabār tē tūnne bū mālktūbīk kōr wāzār šānd ze yāsin-bāgerā diltmin
debēe mā wāre lā tūnē ādāsī būke dāwēye yasin bāge āo mūhrī yā dāulāte būlki mārīfātā
pādīsāhā gō diltmin debēe bān kir lā sārđār gūngūl āyāsī muhāmmēd āti gō ē ōyul diltmin
debēe bādārīχīn bairāyā būkin tādārāyā rēye bū pūre pūrī bairāyā tā, dāngi dāulbāzā
150 yāsin bāg bā ārēu dāyāloχdōd halālāsmīš || bū bā sārīχādā vārsānd sārīχē hazārā fātīmā
wā heisit osmānlīχā kīrin kingū kīobāti gāngē gīstīk dāo heisīn sāmēl bādātī kumu qalpq
fistīn lā kādē bā tūvāngi hāgī sādābān wā bā pālē qirg nārdāwāt dārīχistīn zōē bērtāyā wā
dāulbāzā bārī fitilāndin ādā qanlī tūnē šes mahā diltmin kātī ulū gāngīgā girān dānī
bāde šes mahā gō diltmin debēye arzāq wā gēbelīχānā χalās bū lā yasin bāge yasin bāge
155 amānīχā kir pādīsāhī arzāq u || gēbelīχānā doχodē ammā χabārī dāulāte ze tūnnēye āo
tā mārīfātī kōr wāzār hātā bā haft gārā amānīχā dīke pādīsē χabārī pādīsē tūnne zē
yāsin bāg rādū hattānī sā mahā yasin bāg mahsārā debū lā hōndūrī mūs kov hattā kī ho-
qālik gōšī hāspā bā qāzīkī dīkere bādehū yasin bāg korānīk šānd mūs kov fi' l hāq qūqat az
dūzīmīnīm lākin quuodāu gēbelīχānē min tūnnēye rīgā wā mīnnāt az yāyātīn hātī minī fānāye
160 arzāqu gēbelīχānā min tūnnēye ammā nā || šāne pādīsāhī, hāuodō dā tāngīdā bāgere lākin
az ze tā doχodāim arzāqu gēbelīχānā bādehū az bā tārā būkim dāwēye mūs kov arzāqī sā

māl wā jābelχānā mūkammāl sād yasin bāgerā yasin bāgē dāwā kir wā χalās bū ze
 māhsārē bā amrī χōdē bārešfē mūsōō pādīsē bū yasin bāg heisit osmānlī hālānī bārīχā
 dā islāmbulā lā bā pādīsē paiyā bū dīlēmīn dāne yāsīn bāgē amrīχā hālānī cū qōnāyā
 dāulāte yāčīyirā tāmānnā sākizīngī el-pānēdā || dīwān sīkīnī amrīχā lā pēš pādīsē dānī 165
 pādīsāh āw amrā hālānī gōzā gāčīrmīs kir ki āw īsē kōr wāzēre lā kōr wāzēr pīrsiā kōr
 wāzēr bīst kī yasin bāg kēte islāmbulā dīlēmīn debēe kōr wāzēr reōle wē amre pādīsē dūye
 mīstīrē pādīsē arāmīs kir kōr wāzēr kō tūnnēye yasin bāg tāmānnā kir lā dīwānā pādīsē kī
 efēndīm īzīnū rūχsāt tūye bā mīdī āgār kūllū hāl me čīrkīr tūye qusīrē nāmīnī pādīsē
 hāre čīyul || mā amrī-tā be yasin bāgē tāmānnāyī pādīsē kir amrīχā hālānī bā dāngī 170
 dāulbāzā gōrūnī bairīfā tōpū tūwāngīχā hālānīn bārīχā fītiland bāhrū dēngīze lā sūwēdā
 iskālāsē pē dānī bādehū sa rūyā raħařfīχā kir tākīrārān lā gāmīā suār bū dīlēmīn dāne
 wāχfū zāmānēkī iskāndārā mīstīrē pē dānī sūwādā bārīχā fītiland kōlemāndā mīstīrē lā
 mārģiā mīstīrē pē dānī χabār sād kōr wāzēr wā jāzār muħammad ālī pāsā kī dīlēmīn
 debēe bā mīdā īzīnū rūχsātē || mīstīrē wā yāχūd illā kōr wāzēre kōr wāzēr rābū nākīr bēnīk 175
 āwīte sūχā wā pīōχā kūrīkī hālānī hāte amāne yāsīn bāg gō dīlēmīn kīnī pātā qīr q nār-
 dīwān ze qīn bādār ānī lāsār ūstīe kōr wāzēr dānī dīlēmīn debēe χalās kir ze āzābī dānē
 yāyātān hāw īsā lā jāzār muħammad ālī grān tēye muħammad ālī pāsā rābū lā yāsīn
 bāgerā kēte jāngē yāsīn bāgē ħařt rūā u ħařt šāwā yāyātān ulū jāngēke grān dīke ammā
 dskārē mīstīrē yāyāt pūre dskārā || yasin bāge heisit osmānlī čūtīl to mīstīk gānīm čāki 180
 nāw ħāzār ħmīl gāris čūtīl nāwā wāndā būwe wārki wāndā bū bādehū doāzādā rūā doāzādā
 šāwā ulū muħarabe dānī rōke lā bīn rūye χōdē kīnīke lāwīkeki (lāwīkeki) čālī dā ħamīsēdā
 dāgrī rāsīā sārādār guīngul āyāšī muħammad ālī hātī wē āksīgē dāstīχā lā pīstī wī māhsūmī
 χīst gō ē čīyul χaūke yasin bāg tēye bā amrī χōdē āw māhsūm kēte χāwē sārādār guīngul
 āyāšī muħammad || ālī bairāqdār berāī pīdāg χūčīkū wē ājābē dīwāne bairāqdār muħammad 185
 ālī bāne yasin bāgē kir ē yasin bāg ze χaūfē-ītrā qāčīkē čālī deķīvenā χāwē rābe ārtīq
 bāse sār zā nūwā am ħārin wīlāyātī pērtīye čālūdō qādīlīfē mīstīrē hēn qā nā bīst ki tū
 hātī mīstīrē āgār jāzār muħammad ālī pāsā kir bā kōlīlīfēkī χēre mā nāmīne yasin bāge
 pīrsā muħammad ālī gīrt gō bānīke bairāqdārā mā dāulbāzē lēkīwīn mīllā dēlībās kum bīn
 dēlībānū zōitēriā bānā || hāw kīrīn dēlībāsiā kum kīrīn yasin bāgē ħisāb kir ze heisit os- 190
 mānlī bā amrī χōdē kāsīk zē tālāř nābīe yasin bāgē bārīχā fītiland iskāndārā mīstīrē
 bāne qapātān bāšī kir dīlēmīn bēnīn ē qapātān bāšī tu qāřīyā wā fāyīnā wīnīn ānīn yasin
 bāg lā gāmīe suār bū lā sūwāde iskālāsīrā dārket χabār sād bāřl bāgē čmme gō dīl-
 ēmīn debēe qōd yasin bāg mūhrū fārmān berāšā yasin bāg tēye bāřlī čmmē bā heisit os-
 mānlī bārē yasin bāgē deħāre lā || bāzār qāpūst lā āntēkī qārīslēmīs dīke gōrīšmīs bū 195
 bā yasin bāgerā ā berā aħwālā mīstīrē pīrs dīke bādehū suār būn āzūtīn qālā bāšīlā (erst
 nach ħāmmuk lēlīn dāyīndā) ħařtāekī lāsār bāřlāe mīwān demāne bādehū yāsīn bāg bāřlāχā
 dā bāřlā bāgē χařtēřīχā zē χōāst ħalāl kīr nānoχōd yasin bāg bā dēlībāšīχāwē kētene
 rē hātīn χan wāzēre lā ħālābe paiyā debū ħātīā rōyā īnā lā bār ħazārā zekārīā dīkā dō
 rīkaāš nīmē lā pēšī heisit osmānlī dīkā īmamīfīye bādehū ze || ħālābe bādārket hāte kīlīsā 200
 lā sār gān pōlād (in Damaskus von den Kurden »pōlā« gesprochen) paiyā dīwe bāde
 sā rūā wā sā šāwā mīwān dīmīne bādehū suār bū ze kīlīs āzūtīe bēřāģīgē dīlēmīn dāne lā
 kālāhā suār būne lā bāzārī wīřl qōndāq dānīn lā bār χalīle rāħman dīlēmīn debēe yasin
 bāg dēlībāřīχāwē dīke dō rīkaāš nīmē bādehū suār bū lā dīārēbōkēřē rāwīrt ādīāmānerā

dərbās bû qōnaq bā qōnaq lā qdlā pērtē qōnaq dānī dīl debēs āpikē yasīn bāgē hābū
 205 nāveχā rāgāb bāg bū kākēkākāχā || hābū nāveχā zēnāb χātūn bū dīlīmīn kātī yāsīn bāgē
 ūlu dāwātīke grān dānī dāngī dāulbāzā wā pūre pūrē bairāyā wā hēisī suār rā būna
 gūrī zēnāb χātūn tūnē χodā murāzē wān kir murāzē ālāmē vērā.

Vā kūtābā lā qazāi kīlīs qarīē mōbātā sēidū gāfar yazmīs kīrīn dā hīkāyātā yāsīn
 bāgē kānbeχā lā qazāi iqlāhīye qarīēi gēlīkā lā oimāyē mātē mōrē ēe gūndī tābākā yāqub
 210 ōylū yūsuf efēndī yazmīs kīr lā mātē sērekā lā mātē || ōsī (osman) hādī ālī χitām bū wā
 ēe bā mārūfātī sēidū wā bā mārūfātī yūsuf efēndī yazmīs kīrīn tāmtām bū āo hīkāyē.

Dāstānī dāmāz ōylu gücük hasān āyā.

Bāzārī ādiāmāne aḥmād bāg hābū wā muḥammad bāg hābū wā nūrī lāwī muḥammad
 bāgī dāmāz ōylu gücük hasān āyā lā sūnē mā wā zē aḥmād bāge telā dāsan kākikā aḥmād
 bāge bī wāxwū zāman gācmis būn rōke tāmīr pāsāye mīllī zā saīdā wā zāngīnā wā zā
 tūgārū pīrs kīr ā, āyālār lā wāldyāzā wā lā qazā pīrs kīn zūnke lāyāqī min bābūnīn az kī
 bāzāwāgīm saīdā wā tūcārā (sic) gō ē || ōyam l' ādiāmāne kākikā aḥmād bāgī telā dāsan
 (gewöhnlich telā-isan) lāyāqāzē tāmīr pāsā xabār dābū āyālārā sād suār bādār-xist šand
 ādiāmāne sār aḥmād bāge allah amrīnen telā isāne dorxodze aḥmād bāge bān kīr telā isāne
 wā dāmāz ōylu gücük hasān āyā hūrdō ānīne arākī ā, āyālār māskin telāisan dāsgirtā
 gücük hasān āyāye āgār lāyāge dewānīn az bā tāmīr pāsā dīm amma lātkīn dēz kōr oğāyem
 gücük hasān āyā lāwō bārāyī mīne telāisan dāsgirtāxā āgār hūn || mīnāsib dīwānīn az
 pēdīm āyālāre gō mīnāsibē bā hasān āyā dā bā sūndā hātene bā tāmīr pāsā gō āyā kākikā
 yāyāt cirkīne nārīnde nālāqetā pīnāg suār ze wān suārān mīfīdī kīrīn gōtīn yāyāt kākikā
 rīnde tāmīr pāsā tākārīn ka-yādīk šānd ze aḥmād bāgērā gō mīllā kākikāxā ze mōrā bīšne
 wā yāxud dēz ēāl hāzār suār ādiāmāne bāšāwīnīm wā telā isāne bā zōre behārīm aḥmād
 bāge bāne gücük hasān āyā kīr ē; ōyul tāmīr pāsā bā ēāl hāzār askār || ē kī wārē (gele-
 gek türk.) ādiāmāne bešāwīnī telāisanē būnō tū kī būnō ēē gücük hasān āyā gō āpū
 tāmīr pāsā yāyāt askār pūre quwātī min nāgī lātkīn dēz hārīm dīārī yūrbānī mīllā dāw-
 mīn nāwīnīn kī dīwō mīllā behāre dāmāz ōylu hasān āyā bān kīr gūcük dēlībāš ānī wā zō-
 uk dāwībāz dār-xist ānī bānā dēlībāšā gō wārīn bārāqē vārīnīn az kī hārīm kōlāmāndā
 mīstēr dēlībāšā gō kānī dāng lāhāwudō ānī pīnāg sād suār suār bī bārāq halānī dāmāz
 ōylu || gücük hasān āyā lūngī dā rikēlōd hāsbe ānī tel dīšāne bāne dāmāz ōylu hasān āyā
 kīr ā hasān āyā tū kī hārī dīāre yūrbānī berāš min tūnne bāwīnīn vāxāre tū kī gundāhī
 min bā sūnī kēnī gücük hasān gō telāisan tāmīr pāsā yāyāt quwatīye wā askār pūre az pē
 nīkāmīm uōmē xātrūā būnīn ādiāmāne bā ēr-nāšāwīnīm dīlīmīn debē lā min hādāke nā-
 noxōe az kī hārīm wālātī yārībē telāisanē gō dīlīmīn debē tāmīr pāsā bā oğāyī || kīr-be
 dāstī mīnu tū zehāo kīrē bā zōre tū kī hārī dīāre yūrbāte kīzān kōlāmāndō kō az kī hārīm
 kōlāmāndā mīstēr ā; amu ōylu min zēbīr māke ze kār-yāw wā ze sūlāfī gō dīlīmīn kānī
 bārāqārdā bārāq halānī arzū āyālārā hālāllāš bī bārāxā fīllānd kōlāmāndā mīstēr dēlībāre
 gō dīlīmīn debē hāre dūtmām min gundāhetā dā sūnī xodāye hasān āyā bā pīnāg sād suār
 lā dīwābōkrē wā lā wāfā wā lā bārāgīgē dār-bās bī lā gōgā || hālābe lā xān wāstērā pāyā
 dīwā bān kīr lā dēlībāšā gō rāwīn (rāwīn) am hārīnī ulū gāmīe bā hāzārā zākārā bākenī
 dō rīkāšī nīmī bādēhū dō rīkāšī nīmī hāt xān wāstērē dēmāz ōylu gücük hasān āyā cū
 qāhōdā aslān dēdā wādōxō qāhōdā bā qāhōdāgīrā dīwō sādīq berā sūrānīāxā sū pīnāg kīzā
 lā qāhōdā aslān dādā lā bā qāhōdāgī ze bīr dīkā bārāxā gārāndā xān wāstērā suār bī bā-

- 35 rāqđārā wā dāwlbāzā wā zōitārā bārēχā gārāndā kōlamāndā mistrē || dlekt debē qōnāq bā qonāq lā bāzār mistrē gāzār muḥammed āt pāsā paigā dīwe bā dāwānā muḥammed āt pāsā dīkewā muḥammed āt pāsā ā, ōyul dslī naslūā zā kūt ē efēndim dslī min ē zē ādīwānāne pelēt ōyul yasmīs kir maššē ḥasān āyā ḥāfī ḥāzār lā sār χānā mistrē bādēhū sālīke wā zē malḥāye rūdenlēt lā mistrē sāvīkē dōmāz ōyul ḥasān āyā kēte fūkrān dūšūnīā ā, yā rābbī dğāb tāmīr
- 40 pāsā tēle āšān bīr lā nābīr kēte fūkrū dūšūnīā rō zē rōye γdmū || qasāwāt pūr būn dāmāz ōyul gūōūk ḥasān āyā γāyātān noχodē kēte tānū tūnāzā kāsilmīs bū rōke gāzār muḥammed āt pāsā hāt sār ḥasān āyā ē ḥasān āyā av ē ḥāle ḥasān āyā av ē γdmū qasāwātān tarḥēre wā sūbāb ēle ḥasān āyā gō ē efēndim dārā min zīdāzēle pūrīn āmmā dēfīmāmeke min ḥābū āe nāzēnīm tāmīr pāsāye mīllā bīr lā nābīr tēlā āšāne fūkrū qasawātā min ḥānō (hāve) gāzār muḥammed āt pāsā gō ā, ōyul zārār tūnāye ā, ḥasān āyā az gārīāke bātādīm zē ||
- 45 vō saudā dāye āmmā ā, muḥammed āt pāsā tū ḥazār gārā tū bāmēdā mūmkēt tūnne illā tēle āšān nāfī bā gāmāloχā wāre zōbāfīkē zē dīār bōkēre bārēχā wāne lā bālgī sārūmīn rūne wī zāwāzē bā dīlīmke dāwī mūke anğāq mūmkēne būwīne yōqasam loqmāne ḥāktm wāre tū dāre lā min nawīne gāzār muḥammed āt pāsā kārātīk yasmīs kir zē tēle āšāndārā dīšēnd kī ḥasān āyā γāyātān noχodē mīllā āšān wāre zābāfīkē zē dīār bōkēre bārēχā wāne yōqasam
- 50 nānoχodē ḥālāfīke kārādē || dīšēne av kārādā dā dāstī tēle āšāne dīwīne tēlā āšān nāke dīlāzēne ḥakfībāk zār ḥālīne qātīk kīngī mārā lā χā dīkē sārīkē wā gātīk dābanāz wā tūwīkē ḥāfī sābān ḥālīne lā ḥāspī bōe suār dīwā bārā dīār bōkēre dēlāzēne dīlēmīn āne lā dīār bōkēre lā qarxūe χānā zābāfīkē ḥālīne gūtīk dāwūlbāz dībēne bān dīkē lā gūngūl aya-sīkē zē mērā zōitārīkē būwīne dīlēmīn dīlīkē kānī dīšā min nāvīkē gāng āyālīfīkē lā sārēχā
- 55 dānī gūngūl āyān bān kir nāvōtē || ēle dīšāne gō nāvūmīn gāng āyāye dīlēmīn debēe gūngūl āyān bān kir kīkē ḥāre wālātī mistrē gūngūlu wārīn yāzīlmīs bīn lā sār gāng āyā dīlēmīn āne bīstīpīāng suār yāzīlmīs būne dā kānī bairāqđārā bairāq ḥalān lā sārāke bairāq dānī dēlūbāzā bān kir zōitārā dāng ḥalān zē sārāke bīstīpīāng suārādīn ḥalān bū qīrīlī bairāyā ḥalān lā bāzārī urfā dānī dēlāl (dāllāl) sōyīrmīs gō dīlēmīn āne dālūbāz hānā mīllā wārīn
- 60 yāzīlmīs bīn dīlēmīn āne sādū pīāngē || suār zē urfā bā gāng āyā suār būnā dā kānī gāngē āyā bārāq ḥalānī lāsār bōqlā bārāgīgē dānī gō dīlēmīn debēe dālūbāz hana (hānā) mīllā wārīn yāzīlmīs bīn dīlēmīn āne ḥāfīe suār zē bārāgīgē bā gāng, āyārā suār būnā dā kānī gāng, āyā suār bū bārēχā fīlland nīzībē lā nīzībē pē dānī dīlēmīn āne zē nīzībē lā kīlīsī pā dānī zē kīlīsā sād suārī-dīn ḥalānī suār bū lā ḥālābe lā χan wāstīrā pē dānī dīlēmīn
- 65 debēe gāng āyā cū qahwāz āslān dādā bān dīke lā qahwāzī || māsdāke sūrānīā ḥasān āyā ē lā qāhūā ā, qahwāzīgī av sūrānīā kē, qahwāzī gō māke pīrē sūrānī gāng āyā gō ḥāo sūrānīā dēlī bāšāye tā zā kō ānī qahwāzī gō av sūrānīā yāktē dēlībāšāye vā bāmīdā qah-wāzī gō av sūrānīā tūngīrē āmānāte nāyfrūtāne gāng āyā gō amānāzī kēz qahwāzī gō gūōūk ḥasān āyā dāmāz ōyulī gāng āyā kārātīk zē bārēχā dār-ānī lā bār qahwāzī dānī av
- 70 kārādā ā dāmāz ōyulī ḥasān gō dīlēmīn āne bārāye aχrāte qahwāzī || sūrānī min bā gāng āyā bīšēne dīlēmīn āne gāng āyā sūrānīe zē qahwāzī dīšēne bāna qahwāzī dīke dūōūnā ulā gāmīe lā ḥazārī zākārā dō rīkāzī nemī wā kīrīn pē dēlībāšāzā bādār kētin suār būn bābe ānīkīrā bādār kētin bārēχā dānī dīāz sāmān wā dāstī ḥāmuqe wā lā ānīkī wā is-kālā sūwōde bāna qarptān bāzī kīr lā gāmīe suār būn gāng āyā ā, qarptān bāzīgī dēlebāzē min dēkēre ārabūstāne nāzīk wā tēzīk ḥawālenmīs būke gāmīe lā iskāndārūnā mistrē min ||
- 75 bādārūne gāmīgī gāmī ḥawālenmīs kir iskāndārūnā mistrērā bādārānī postāz zē gāzār mu-

hāmmed ān pāsārā dāšne delubāšik gānj, āyā nāmīndā wī tš gāzār muḥāmmed ān pāsā
 lā misrē wā delubāšia kirā qirini delubāšia misrē suār būnā dāwādō ḥāzār suār bāwe gānj
 āyā dāšūnā sē rāw qōnāq dānne rōke lā misrē lā māryi dānne gānj āyā bāne delubāšie
 misri gāš kir wā hām dāwādō wā tākēf kir gō delubāšia wā kē gō delubāšia-mā gūčūk
 ḥasān āyā dēmāz oylu gānj āyā dīlmin lā wākir bānā dēmāz oylu || ḥasān āyā kir gō az
 noxodšim dīlmin debē mīlā gānj āyā bā dīlmin debē bā selāfī ḥasān āyā gānj āyā wā gūčūk
 χiēmāšikārōd dūčū sār dāwādō gūčūk ḥasān āyā dīlmin debē gūčūk ḥasān āyā bān dīkē
 lā gāzār muḥāmmed ān pāsā wā hāyāš mājās wā hāyāš delubāšia dāwādō dīkē dēmāz oylu
 gūčūk ḥasān āyā gō ā āyālār dā noxodšim hār kāsik ḥaldlkin nānoxoš hāyāš mājās wā
 delubāšia wā dā āyālār || misrē bān kīrin ā, ḥasān āyā māšire īnšallāh tūye rābē bādehū
 dorylmiš būn lā hāyāš mājās gānj āyā bāšne dānne ḥasān āyā bāne gānj āyā kir ā
 gānj āyā dāš nāš tš ze kēdārē gānj āyā gō dāš mīn ze barydādō amma nāšbūmīn hāš
 vāš gūčūk ḥasān āyā ā, gānj āyā dāšō tū hāš ādāmānē tū χabārikā bāmādē gānj āyā
 iāgrubā ičūn tš kī cī ādāmānē sūbāb cī tū pīrs dīlēt gūčūk ḥasān āyā gō ā, am, oylu
 dāsgirēkē mīn hābū kākē || aḥmād bāgī tēlā āšān dāšō iāmīr pāsā mīlā doryodāt āgēb
 bīr lā nābīr gānj āyā gō dīlmin debē az hāšim ādāmānē šōn lā yasiā askārī girān kēte
 ādāmānē mīgō av cī gō askāra iāmīr pāsā, mīlā mīgō iāmīr pāsā χēre gō hāšē kākēkā
 aḥmād bāgī tēlā āšān ē kī bāwe bā zōre gō dīlmin debē ze tārāfī aḥmād bāgedā hāš gūčūk
 χiēmāšikār mīgō wāχēre gō aḥmād bāg tš doryodāt az rā būm šūm qōnāyā aḥmād bāgī
 bā mērā gō ē gānj āyā tš || ke hārī kōlāmāndā misrē iāmīr pāsā kākē mīn bīde bā zōre
 allāh amrīlā mīn tēlā āšān-mīn dā tš qalāngī dāšē kōlāmāndē misrē tūye iāšim ḥasān
 āyā kī dīlmin debē ḥasān āyā go rābe dūšmānō bār sārī mīn dīlēt mīn debē ḥasān āyā
 yoryān dā ve sār sārī χā gānj āyā dīlmin debē fāzē maḥmūd tūmānī wā dāqīmīχā dāku-
 bašlēyē ze sārχā dānī dāšānā sīgū bārχā āčīq kir sūwādī dīarbōkēre lā bār χā dānī gō
 rābe pismāmō ze tārā sīgū || bārī mīn lā gā dūnē dārmāne mūrīne šōw ābu hāyāšē cār
 kānī hōndārī gāndē ze tārā šōwē (šyāē) rābe noxodō rābe sārīmin qurbānō . . . . .

80

85

90

95

100

Hikāyēi māmi ālan.

- Eī efēndim lā wāyādh muryibē nāfē bāzārī muryibē dālmān χtne bāzārī muryibē
 bāzārīkī rāfē pāne lā sārī dālu cār kōstāne lā sārī blēti cār cāne lā sārī sāsādū sīsēti sēs
 maḥallāne wā hār maḥallākoχā sāsādū sīsēti sēs mināre zārāne tādā vānāne lākin sā bāge
 wī bāzārī hānā hārsē berāye hāvin āmmā aulād tūnnēn kōre kōr oχtāyin wānwāndāne rōjke ||
 5 lā bin rōye χādō lā bāzārī muryibē pīānj īd gāstāne hāw yāk īdā ānsarāne yāk īdā yalū-
 dāne yāgē īdā mūsīmānāne yāgē rōyā gūlās hūmāyūn yāgē rōyā nābiā wā ēnbiā rōyā
 tādā īdā pāyāmānāne wā hārsē bāgāne pādīsāhī muryibāne bādārketin sār tōχfī sulitānā
 sērū tamāde kīrin lā aḥālī muryibāne sālīrin hārkdānikī χtne wā χātrā dāhārine sār māte
 bāwāne bālkā bā dāsē aulādōχā gīrtin dāhārin sār māte bāwāne lāwīkī cārāh sātē sūtē ||
 10 debūne lā hārsāne bādārketin kēfū zāqāhī wā hārsē bāgā sēr dīktin lā sār tōχfī sulitānā
 gōnāyē hārsē bāgā lā pīānj bōyāne va hārsē bāga bādāmānāyē bāzārī muryibē dādāne bā
 hārā dāwāne hārsē bāg lā dāwē hāwūdō mās kīrin rā būne sārēχā bā dāsēχā kīrin kīlāde
 χānāne dāfūnāne dāfūnāne dāfūnāne nābūne zā χānānū wā nā zā dāfūnāne wā hārsē bāgā
 pī hāwūdō gīrtin dārkdān sār tōχfī sulitānā haryāhī tismāhīk dāsēχā kīr bā sār hāwūdā dī-
 15 gīrāne lā || bāzārī muryibē cārāwā pīānjfē sōχō wā dēmā kām debūnē dāwāne īdā hārsē
 bāgāne sōχē hūnāre kēte pīānī ālāmāne bā sīsēti cār nārāwānāwā hālkdāne yāwāyāwā dī-
 pānā dāwān sīktin bālāχā dāyē hārsē bāgā dīgīrāne av sōχō ālāmā sā sādāχā dādāne
 bār kōstāne sōχī hūnāwā tāmānī kīr ze hārsē bāgāne ē efēndim sādāb cōe tūwō rōjke maqābūle
 īdū dāfūnāne tīrsēmā tūnnēye ze hāfī qfātā wa ze dāulāfī ātī dōman tīrsēmā tūnnēye
 20 nā ze || hābādē wa nā ze dāulāfī hēndīstāne mūhīdānā tūnnēye nā ze χānānū wa nāde
 dāfūn ne sādāb cōe wā hārsē berā rōye īdū dāfūnā bā sār hāwūdāwā hōktur hōktur
 dīgīrāne sādā bā sūndā va hārsē bāgā fārīy debūne ze grū sīne bān kīrin sōχē hūnāwā
 ēī sōχē, min fī' l hāqāqat tīrsēmā tūnnēye nāde hāfī qfātā wa nāfī dāulāfī ātī dōman
 lākin az χodāne wāyādh muryibē wa dīr kī dīgīmūstāne dādān hūnānī mīdā lākin gīrtinā
 25 sādābōχā am || sā bārāne am hārsē kōre kōr oχtāyin war wāndāne fālāk nāde mārā
 nā bārāye lākin āχtīr mīrine dā pē mērā kāsīk tūnnēye rūne lā sār tōχfī sulitānā tōχtā
 mā pē būmāne bā ēl ūsōyā u bā kāsāne gīrtī min sātī aulādēkī lāwāne sōχē hūnāwā wa
 cārāwā pīānjfē ālāmā ze intāzārī va hārsē bāgā rābūne zā bār dāwī kōstāne bā sār hāwū-
 dāwā hōktur hōktur dīgīrāne sōχā wa māyāyāχā abtāwī tādā gīrtin bārēχā fīlāndān mākē
 30 mīkārān wā mādānē || mīnāwāwāre sīktin lā maqāmī nīmī lābār rūbī ālāmā dīgīrāne
 wā ālāmā bādār χīstīn tōmī āsīm wā mūhūrī maqārrem māsīkīrin īstārku tādāwān dōχo-
 andān kītāde sīnā wa līmī pōrtāne hātīā sā rūtāne lā bār rūbī ālāmā dīgīrāne ēwārāke tādā
 sādā lā yāsīāne sādā lā sīsīāne sōχē hūnāwā sīktin lā sār maqāmī nīmī bādāhū nīmī yāsīā
 dū rīkāā nīmī kīr lā bōtī rūbī ālāmā dō rīkāā nīmī kīr bālāχā dātī īl, adīngī cār berānā

wā harēār berānā yāl darāle yāghā gābrāle wā || yāghā mekālāle wā yāghā israfāle alēhā 85
 sālām bān deklāne ē seḫē hūnikār oḡṭyē bāghē-iz ēn nābā yelā ze mālā qoreišiāne seḫē
 hūnikār dūcū bū gām bārāyē mālein riḡāl hasān ē seḫē, min wā ēāwē iz-ḡār bū seḫē
 hūnikār gō ē pādāšāhū min dē ēāwē lā yasā dehlāne dānḡe cār berā wā harēār berānā ferīšā
 rūbī ālāmāne bā amrī ḡōdē nidāš ferīšā oḡṭyē-wā ā ēn būwē ze mālā seḫē qoreišiāne
 sūwādā bān deklān lā seḫō || māšāyēḡā wā sādqu sōfā wā ōlāmāi ōlāmā dā moγribā 40
 kum debūne sūwār būn lā hāpā wā lā meḡelā bār gārāndān mālā seḫē qoreišiāne sā rūā
 sā ēāwē lā bāzār moγribā dīgāriāne rāst hāšān lā qādā gāmīšēki māš kīrīn nāmā ēnā kīrīn
 bādār kētin ze qādā gāmīšēki māš kīrīn ḡānēke bā cār qapāne bā cālū cār qānārmāne sū-
 sūdū ēēst pānḡārāne pīre deklān āw mālā kē cūḡō mālā seḫē qoreišiāne pāyā debūne lā
 bār dāwī qapāne balāḡā dāne hār qapānē nāce seḫ || wā bākē lē dāwāstāne (h)aw seḫānā 45
 taqstān debūne lā ōdāne seḫē hūnikār dūcū dūwānā seḫē qoreišiānā sā rūā wā sā ēāwāne
 lē debūne mīwāne bādēhū sā rūāne seḫē hūnikār dēbāst dāst seḫē qoreišiān ē seḫē, min
 ēwō sā rūā wā sā ēāwān bā cārācū pānḡā ōlāmāi moγribā lā iz debūmā mīwāne ā, efēndim
 tu qā pīre nāki seḫē qoreišiā ā, seḫē, min az ēe (nā)ēānim tū sūwā ēi tū bū mīwāne seḫē
 hūnikār gō ē efēndim mālāime bāghē iz || moγribā ḡōdāne tāḡā sultān harsē berā kōre kōr 50
 oḡṭyēn wārāwāndāne iz iz dīklāne riḡā kādēkā ēināne bā amrī ḡōdē bā nidāš ferīšāne seḫē
 qoreišiā gō ē efēndim bān kīn lā seḫē mālā-ḡā bān kīrīn ōlāmāi dā moγribāne sāsūdū
 bāstū cār dāwāst wā sōfāne wā cārācū pānḡā ōlāmāi moγribāne bādāḡāstīn ḡāh bairāḡā
 wā ārābāne wā elāḡāne seḫē qoreišiā gō dūlīmīn dūlīkī dāne ze mārā ārābāne wā pāšānā
 wānīn kādēkī min zēḡā ḡāhāne ze hōndār || bādārīnīn ze ḡōdāne tāḡā sultānā bīšīnīn 55
 bā amrī ḡōdē bā ēāwāst wā bā sūwāst pāḡāmbārā ze hōndār bādāḡāstīn dūlīmīn debē
 zālḡā bādāḡāstīn ze qōnāḡā seḫē qoreišiā dārḡāstīn bārī gārāndān sār qōnāḡā bāḡe dā
 moγribā lā mār moγribā kīrīne mīwāne seḫē hūnikār dūcū bū gām berāyē mālein ē mār
 min min ze. tārā ānī kādēkā seḫē qoreišiā riḡāl hasān cūḡō ē efēndim sālē-min lā hēlēkī
 pānḡ min nāḡārāḡe tū ēpāye wāḡā-min || ḡāclāne min mālān bār dāst tū ēpāne iz min 60
 bādāktār hānā dō berānā seḫē hūnikār dāhlāne gām bārān hōrē seḫē ibrāhīm ē seḫē ibrāhīm
 min ze tārā ānī kādēkā seḫē qoreišiā seḫē ibrāhīmē gō sālē-min pānḡā pānḡāne min nāḡā-
 rāḡe tū ēpāne ze min dūktār hēye ērīn alāmāne seḫē hūnikār dehlāne gām ērīn alāmā ē
 mār, min bā amrī ḡōdē bā nidāš ferīšāne bā hūsnū rīzā seḫē qoreišiāne dānḡā ārābāne
 pīre pīre bairāḡā mārūḡān ōlāmāne || min ze tārā ānī kādēkā seḫē qoreišiāne sūwī oḡṭyē- 65
 wā ēn būwē ze kādēkā qoreišiāne ērīn alāmān cūḡō ze min māstīr hānā dū berāne bē amrī
 bēḡā az nārīm tū ḡōrdāḡā ēpāne seḫē hūnikār wā seḫē ibrāhīm wā mārūḡān ōlāmāi moγri-
 biāne zālḡā ḡāhūn nīkār kīrīn lā ērīn alāmāne kēte rōyā wāḡā sādāne lā nāhā mā wā
 nāhā rūā wā nāhā sādāne wā nāhā dāḡāne ze zālḡā wāḡā ārdē bū sūlādēkī lāwāne
 dālāl cōḡrīmīš bū lā ērīne dālālīn moγribāne || ēi ḡānder bāzār moγribā hāpā wā māḡrīs 70
 ḡāne hānā ḡīstīk bōs deklān bār dedāne wā nāce bāḡāst wā sādāḡā dedāne dālāl cōḡrīmīš
 kīrīn lā bāzār moγribāne ḡōdā tāḡā rōyā kō āw māḡsūmā dā ḡōdē tāḡā sāsūdū ēēstū
 ēē māḡsūm dedāne ašīḡ wā māš ze wā māḡsūmārā lā sār ḡīenā mār māḡsūl ḡōdēdedāne
 tāwīn tāwīnāt dā ū bāwē wā māḡsūmā dedāne rū kētene sīsiāne seḫō ōlāmāi moγribā kum
 debūn lā sār wī māḡsūmī wō cōwāne || nāwē wī māḡsūmī lā-kīrīn ērīn māmī ālāne ēmre 75
 māmē kēte ēē māḡāne lā hāmā dā-u bawāne sālā māmī kētene ēēāne āḡē cōw lā māḡe
 dīḡēwe dēwē bālīk dōdēdā sālā dūlīmīn dūlīkī dāne āḡē māḡe dīḡēne hāmā zīārāstīne wā hāmā

- gəməstəne dālmīn dālikē ləχəne sālā māmō kətene dāhəne dāki lā rūye māmō dyfēre nāstəne
 səməs qəmer kičəne māmō gətīn zā bār nāfē dā-u bəvəne wə hārdū āpəne dāne bār dāstē
 80 χəgəne ōlāmāne mām dəkīrīn kičēki mādāstəne hātū bā šei sālā qadām || kīre hāstəne
 māmā doχodān dābīr wā ingil wā taurāt wā furqān dār kičēki sūnā χāstīn kīrīn doχodān
 lā ismī āzem lā mūhūrī muqārrem lā ilmī pərīstəne mām bādār χīstīn zā bār dāstē ōlāmānā
 rōke dāstē bāhār tār dāstīn tārēgā bādār χīstīn gōdānēki bāhəre av gūānīa dābīrīn gərdəpān
 lā tūlā šēχē qorēšīan šēχē qorēšīa hādēye wā bəχēšē tārēgā dedāne šēχē qorēšīa dābīn
 85 dāstēχādā av gūānīa bāhəri šandē bī māmī ālānrū lā tūlā māmō gərdədān || māmī nāv
 lēkīr vā hāwānā sərāki basān bōv rəwān māmī bān kīr lāwī šēχō māstēχā dāstēχāki
 tārī singār halānīn tātā bōgi gō dālmīn ləχəne dāstē bī sālā pās kīwīdāne zē bār māmō
 rābū vəχodānē kərgūāne māmō bōgi bārdānē bōgi dā māmō bōi vāgərīāne zəbār māmō
 rābū vəχodānē pās kīwīdāne māmā tārēχā bār dedāne tātē māmō-dā bōi vādegərīāne dā
 pērū dārket rāvūk qumrīāne māmō tārē singār bār dā qumrīāne bī šāka šāki qəināde wān
 90 tərā singār bārī qūmrīā || dāye dāmān hāstəne wāndā bī tərē singār tēv qumrīāne māmā
 bān kīr ē āyālār wāhīn lā mīn hālālkīn nēnoχos sēlāfīkē zē mērā lēkīn lā dē-u bəvəne wā
 lā hārdū āpəne tātē wā bōgīe mīn bōi vāgərīāne tərē singār wāndā bī tēv qumrīāne dālmīn
 dālikē ləyāne debū qīrīlīa šēχā wā māstēχāne ā, mār, mīn lā mīn hārāmā bāstār
 moχrībīāne hātū nābēnīm tərā singār vāndāgərīn lā bāstār moχrībīāne šēχā wā māstēχā
 95 dāstē āstē māmērā dābārīne bā šārdā digrīāne ā mār, mīn ām || bā ē rūyē hārū bāstār
 moχrībīe gām dā-ū bəvəne (dā u dā hēpī bir) hōrīnē kēte māmī ā, bārānū āwā mīne
 sēfē bōi vāgərīāne az bā ē rūtē hārāmā bāstār moχrībīāne māmō zāngū kičēne bōv rəwāne
 mīnāne cūōlīkē dārket zē mīstā-wāne bārēχā gərānd cōlā wā kār bālāne wā ōlāmā mo-
 χrībīe bā šāndā bōi vāgərīāne χābārā māmō dīdāne dā-ū bəvəne wā hārdū āpəne šābā
 māmō digrīāne māmō bārēχā fīlānd dāstē kār bālāne bā hālmā bōv rəwāne dāstē bī bēstē
 100 dār sādāne sār bōv rəwāne || kēte nāv bəχēšēki gūlāne mām pəiyā bī lā bīn dārīke sālā
 sār kārīke gūlāne abēānē tātā gīrī sīkēn lā sār maqāmī nīmēye bālēχā dāye bī šāka
 šāka qəinādā pərīstān vā hārē qumrīānā kətene šēχē kīnāne kətene hāwīn gūlāne χodāngā
 bāstēki nāvōχā šērūānā dāve šērūāne kətene sār māmī ālāne hūnū gāmālā māmō dā kīngū
 wā busātā hārdū χūōlīkē halānī hāfērdān sār dārē bān kīr ā, χūōlīkānū zē mārā hāwōdān
 105 bəχāllīm zē mā dāstīr wā zēmā maqbūllīr wā zē || mā rīndār zē insān cūlū wā zē kīnd
 wā zē mērā kičēne χūōlīkā, māstīn nāvōχā qəmer tātē ā χūōlīkē zē insān cūlū zē mā maq-
 būllīr kās tūnnēye lākēn av dānyā bōllā fārāde bē insān cūlū nābe kīngū-mā dāne zē sār
 dārē dāstē bēnī ādam lāsār mā-kīve zē āχrās mārā gūnē šērūāne gō ē χodāngā-mīn dālmīn
 ləχəne hātū hūn hālnādān zē mā dāstīr zē mā maqbūllīr bəχāllīm kičēne az dānānīm vī
 110 kīngū būsātā χūōlīkē hōrēšē nāvōχā māhē beirūzē gō ā, šērūān dāstē || mīn debēye tū kīngū,
 mā dāne zē sār dārēye av dānyā bōllā fārāde bē insān cūlū nābē-ye āma pərīnā zē āχrās
 mērā gūnē šērūāne ā, χūōlīkānū wallāh hūn zē mārā hāwōdān insān cūlū wā zē mārā
 wā zē kīnā bəχāllīm zē mā dāstīr kičēne māhē beirūzē gō ā χōā mīn dālmīn ləyāne rōke az
 sūār bāmā qəināde pərīstāne az dīgārīam kōšā bā kōšā dānyāye rāst hāstīn lā bāstārēki dāwōn
 115 bāstāre moχrībīāne bāstārēki γāyāt māstīne lā sār sāsādū bēstē šei maħallāne || māstē lā
 hōrēšē bāstār qōnāyē bā dār bōyāne lā pīstē qōnāyē hūgrāke fāqīānā lā pīstē hūgrā hāwēki
 gūlāne wā kārīkē bīndā dāstē wā maqāmēki mērānā māstē lē rūnīstē bī sūgūlūktē lāwōne
 mīn pīrs kīr māgō av lāwē kē dugō mārē māyūl māmō ālāne sālā moχrībīāne mīn bārēχā

dāt lābār niīgā kārōlī maqbūle lābār sārē kārōlī jowahīre bā sārda mūmi kamādān
 vōxistīne zāngīre dā sārāne lā sār wō mārūyī kūrīkī sāmūr xodāne qāsīr qōnōyā qubbā ||
 sār-bā-tūng vērū dewēn māmī ālān ē mā cātīr wā ē mā maqbūtur ērīn māmī ālāne 120
 kīngū busāū-mā dēnā ē sār dāre xodāngī dūmīn lāyāne ē mā cētīr māmī ālāne ēirwāne
 gō ē xūcūkī dūmīn lāyāne ē ēnā ē mā cētīr kīzāne gamār tāt gō ē xōa min az rōke
 gāriam bādar bā bādar digāriam rāst hāim lā bātāreki bācūkī lā sār haft maḥallāne hār
 maḥallātkōxā bā sā minārāne vērū dewēn jāstērā bōtāne min bālōxā dāt qōnōyāke bā sā
 bōyāne lā || pīsī qōnōyē qōnōyāke jālāhāne min bālōxā dāt pīsī qōnōyē jālāhā qubbāke 125
 sār bā tūngē lē rūnīstī sēugūlāke qīzāne min pīsī kīr āv qīzē kē dugō qīzē mār āzīm
 xūcūkī mār sādān dūmīnāne hāsān cālō qumrī-bākū qaratastāne nōvōxā dūlār ēne ē mā
 cētīre wā ēmā maqbūlture dūmīn xāne yātk māmī ālāne yāgīr ēnā zēdāne dūmīn debē
 tū kīngū busāte-mā dēnā ē sār dāre ēerūāne gō dūmīn xāne ē wērū sond bōxum bā
 lūnī pērīāne hātū kī hūn || ēnā lā māmē nātkīne mīwāne tū kīngū dūnānim ē sār dārēye 130
 dūmīn debē hāwe bēnī ādāmīn amā pērīne lātkīn hāngī (hānīkī) cētīr bēnī ādam lā mā nākefī
 am hārēnī ē vā dārāne dūmīn lāxāne nāvōdārī jāstērī bōtan wā bātārī moγrībā qōnōyā
 bē malāne am nēkātēnī ēnā wā māmēbōd lāhōv bātkēnī mīwāne lātkīn ēirwāne gō xūcūkāmīn
 mārūtkī sītkīne lā sē dāre sēwōte dūmīn debēye hātū nādīnd-mīn sēwōtē tū kīngū dūnānim
 ē sār dārēye dūmīn || dūlīkī lāxāne vā qumrīānā kōcūkī sālā pērīāne kētēne sōxēt qum- 135
 rīāne dūmīn debē iqār dedān ēerūāne dūmīn lāxāne amē tēdō ēnē lā māmē bātkēnī mī-
 wāne dūmīn debē kīngū, mā dēne ē sār dārēye av dānyā dūnyāke fērēye bē īnātīn oylū
 nāvōye dūmīn debē hārē sērīā kīngōxā lāxā-kīrīn dūmīn lāxāne bārī gārāndīn sār
 jāstērā bōtāne dūmīn debē mām fārty bū ē sār nīmēye māmē bālōxā dāt dā pē va hārē
 qūmrīā bū sēqīrtīā qānādd tērē sīngār xā || bārā dēnā hārē qumrīānā māmē rābū gō 140
 dūmīn debēye gīrtī sērā sīngār dā sār vārēyē gō dūmīn debēye mām suār bū lā bōvī rawān
 bārīxā fītlānd bātārī moγrībē dūmīn dūlīkī lāxāne māmī ālān kētē bātārī moγrībāne
 sādēmanlōyāke gārān kētē nāvō bātārī moγrībē sāvō xāstīrī māmē ālāne xābār gētē hārū
 āpāne sāvōyā mīre māyūlī suārē bōvī rawān māmī ālāne dūmīn debē mām kētē qubbā
 sār bā tūngē rūnīstī lābār tōxī sūltānā dūmīn dūlīkī || lāyāne vā hārē qūmrīā bārīxā 145
 gārāndīn jāstērā bōtāne wōxīf sāvō lā nāvōdārī yāstāne xā-dāne dāvī pāngārā wa taqānā
 ē xāstīrā sār dūtkīrīn lā hūnū jāmālā ēnā zēdān dūmīn dūlīkī debē ēnē bān kīr lā cāl
 gārīxā dūmīn gārīxā dūmīn dūlīkī lāxāne cāl gārī bāhārā dēbāstēne gārīxā māstīn nā-
 vōxā rōiāne ēnā bān kīr gō xodāngīnū ē gārīānū dūmīn debē mīn sāvō ēnū xāstīnōxā
 dē-bū mīn bālōxā dāt az māyūlīm ē xāstīnū xāstīlā dūmīn debēye mīn || sāvō bārē 150
 hātū nēmīā sāvō dūmīn dūlīkī lōvātkīr hārē qūmrīā cāv lāhōv kīr go dūmīn dūlīkī lāxāne
 māstī bōrūte gō xūcūkī mīn ēerūānī bālōxā pēde lā ēnē lā gārīāne ēirwāne gō dūmīn dūlīkī
 wātkīr tēmī āzīm dōxodād bādar ēnā-ū gārīāda pīo-kīr dūmīn debē ēnā bā gārīāvōd
 kētēne xāvōyē ēerūānī gō dūmīn debē bān kīr lā pērīāyē ēnē sādāndīn lā qānādd pē-
 rīdīyē īstīm dōxodādīn dūmīn lāxāne bārī gārāndīn bātārī moγrībāne sāt lā sēdā āvīn || 155
 qōnōyā qubbā sār bā tūng lā maqāmī māmī ālāne lē dūtkīrīn mīwāne qūmrīā xā āvīnīn dāvī
 pāngārāne lā māmē ēnē kīrīn sērū tamāšāke gerāne māmē sārīxā hālānī māstīr lā bālgī
 sārē rūnīstī sēugūlāke qīzāne māmē gō dūmīn debē tū kōcūkī kē-i sāvō lā nāvō sāvō tū
 lā bālgī, mīn lā cē digārē āgār bōhīdīnīn lā tū bātē yōxōam tū nāvō-mīn bōstī bū ē bālgī
 sārī mīn rābē tū hāsāde yōqōam tū sārīxōke ēnē gō dūmīn debē tū lāwē kēi sāvō lā || nāvō 160

- 186 *šəvo balgē šərī min lā šē digārē kārē mārē āyāye bā rišwātū wāre šār gē xāšānāye rābe*
deā bān kīm lā gālāhā wādā qasābe mērā āš bālkūšīn nāwūmin bā tār pēs būno lā dūnyā
(dōnē) māme lē dūmin debē kārē kīnāye bolitāna būnoēn lēye agār bolitānin lā tē būne
hīnē kālē nāāye az tē bišēnin gēt maqāme-lā dālē sūš go māke vō pīrō dūmin lāxāne
šōā gē maqāme mīne tū lā dewē xodāne deā bāna gārāxākīm mīlā tū rišwāt būkīn lākīn
ābe tū || lāwō kēi rābe ze vādārē māme dugō dūmin debē tū kākūkē kēi lā gē maqāmī
min tū dūkē xodānēye az xabāre pēdīm dārebāgē wa agēs mōyribē vōgāwō we tātē mūrā
bālkūšīn xalāškin ze dābī dūnē wāre xā rišwa māke lā gē lā gē maqāmūmin xodānēye
māke sūnō go dūmin lāxāne bān dekīr lā gārāne ē gārītū av ēi hašāšeki vō šəvō hāte
šār gē min āksige xabāre pēdīm bā pismāmēmin lā gālāhā lā qasābe mārā mīlā vī hašāš
 170 *ze mūrā bišēnin || ayxāšēye māme go dūmin debē lā hašāš tū kākūkē kēi dūmin lāxāne*
lā gē maqāmī min dewē xodāne dūmin debē tū ze kuwā hāt tū bānekā dūkē tū lā gē
maqāmī min dewē xodāne sūne māmēvō yāyāt pūr lā bār hāw dādāne nā mām dešāne wā
nā sūn dešāne maqāmīxā kītāne māme go lē dūmin debēye tū lā gē maqāmī min xoa-
dēye dūkē dūmin lāxāne gē maqāme tē kītāne dūmin debē ze mūrā hašādē pismāmē
 175 *tē kēne tū gīzā || kēi sūne go dūmin dūne pismāmē min hasan dūkē qumst bāktē qarataš*
dūne dāve, min mār dešāne berāye, min mār zāndāne bā mūrā dewēn dūbār sūne dūmin lāxāne
gē maqāmēmā bāzārūkē bāzūke lāšār hāft maḥallāne vērā dewēn gāstār bōtāne gē maqāme
qasābe dā mērā gālāhāne dūmin dūne ze mūrā dūbār sūne māme go dūmin lāxāne bāzārēmā
bāzārūkē rebi pāne lā šār sāsūdu šēstu šē maḥallāne wa hār maḥallāxā sāsūdu šēstū
 180 *šē mināre tēdā venāne lā || šāre bēstūšār dūne dāktūšār kōšāne ēš dewēn bāzāre mōyribitāne*
qōnāyē min lā hōretē bāzār vērā dewēn qūbba šār bā tūg bā šār bōyāne bā šēstu šār
nārdūwōnāne lā pēt qōnāyē min hašāšī vō hūgrāke faqāne kārūkē bēnāk dāšē hašāš min
hašāš gūlāne dā šār dārē sālōūš dābīndā sū dārē hašāra dābārdā dārē gūlāne bā mārā
dewēn lāwe šālē mōyribitā šūn māme alāne lābār nēgī min kārūkē maqbūle lā bār šār
 185 *min kārūkē || gowāhāra bā sārādā mūne šāmedān vō kēne zāngīrā dā zārāne apī min*
riḡāl hašāne wā šēx šbrahāne bāwūmin šūn alnāne dūmin debēye tū kākūkē kēi tū wāre
am bāgārēn lā gē maqāmā baqāllīm maqāme, mā kēi māme bā sūnevō dāstūhāw gīrtīn kōšā
bā kōšā-ī qōnāyē dīgārāne bā šēstū cār nārdūwōnāne dehāšīn bār nēgē guān bāpō bōt
rowāne dāwō sūnō lāket āx kīr kābe sūne šūkiāne sūne go māme dūmin lāyāne sūšūlā tūnnāye
 190 *sūš, mā kīnāye || dūmin dūkē dūne agār maqāmī min lā kēye rābe min pēgīne dūmin*
lāyāne māme bā sūnevō nārdūwōnānā hālkūšīne kākūke go dūmin dūne qōnāyēmīn kēdārē
māmō xodānē min pēgīne dūmin lāxāne māme go az nāzānīm qōnāyāt kītāne go dūmin
dūkē dūbār sūne bā sārāšā dūfktīr bān dekīr lā hašānū dūkē qumst bāktē qaratašāne go
dūmin debē lō berānū wārene mīnu vō yāktē av ēi yāktē hāt šār min āksigēye dāngū hās
 195 *kāšā dā qa nēye māme || go sūnō tū sādīrke az bānākīm māme dugō berānō ē berāxānū ē*
dārābāgānū dūmin debē hūn lā kēne āksigē lanāw baqāš lābār dāstī hašāš wā sārāšā
kēke qōnāyē māme bā sūnevō bāšāxā dāne lā šār qōnāyē dūmin lāxāne bē gīrā gīrā
šūrā kōšā mīrāne qōrūne kēte dārābāgāne māme māšīre kām av āksigē kītāne sūne xā
āvīte bār nēge māmeye go ē māme mīkīr tū māke māme bān kīr go ē dārābāgānū dūmin
 200 *xāne kās tūnnāye bā min dūkēnāye || lānēt ūllāh dūkē kōr šāšīne bēkōne māme dārebāgē*
bā šūndā bōt vāgārāne dūmin lā yīrmīš bā gūstūrā māme sūne pēšā hašāš dōdā dēngīmīš
bū dūl min debē kākūkē šālē pērā hašē qūmrā go xūšūkūnū dūmā debē maqāmī sūnō

dāre qōnāyā šes māhāne rābīn am šēne bāvin maqāmī dā-ū bavāne dīlīmīn lāwākir šerūāne
 ismī āzām xodān bā sār māmē zēne, dā pīfīkir bāne haw kīrin zēn halānīn lā gaināde
 pōriā šedāndīn bāro gāstrā bōtan ferāndīn dīlīmīn || debēe lā dzmānī hāfta mālāīkā sār kīr 205
 dīlīmīn debēe mālāīkā bā dāstī pōriādd gānāzēlī bēnī ādām mālāīkā xā bārdān pēstī
 tāxīfī šēne dāstāndīn ze pōriāne dīlīmīn lāyāne mālāīkā gō av cī gānāzē mārūāne pōriā gō
 av gānāzē šēnā zēdāne lā gāstrā bōtāne mā halānā lā bāzārī muryibīle lā māmē kīre māvāne
 hāvā tāxīfē zēnēye am kī bāvin sār xodāne dīlīmīn debēe tāxīfē zēnē kēte dāstī mālāīkā pōriā
 xā avīte bār mālāīkā gō amān sūvā nāzēte gāstrā || bōtā dāre bā mārā yārdīm kīn am 210
 šēne bāvin maqāmī dā-ū bavāne dāre šēne gānēye dīlīmīn kārī mālāīkā wā pōriā dāng
 lāhāo dām zēn ānīn lā qōnāyā mār zāndān dām dīlīmīn debēye sūvāddā zēn rābū ze xāvō
 dā pōrā xādā gūstūrā māmē dīvōnēye kēte tēqu muhābbāta māmēye sūvāddā mām rābū ze
 xāvōye lā maqāmī nīmēye gūstūrā šēne dīvōnēye bān kīr ē berāxānū dīlīmīn lāyāne mīn
 dī gūstūrīke zēnāne mūgō bālīkī bā mīn dīkānī lādnāt ullaḥ aleḥ kōr šaitān tū || nāde dut- 215
 māmā ḥasān dāko qumstī bālīkī qaratašdāne kācīkīd mīr dāne xūcīkīd mār zāndāne debēne
 vōrā dīlībār šēne dīlīmīn lāxāne ze mūrā bānīkīn lā ḥūrdu āpāne baqāllīm rīā gāstrā bōtān
 kīzāne bān kīrin lā ḥūrdu āpā xabār dāne mīre ḥūnīkār šālī pōriāne bāve māmē šīrīn al-
 māne dākā māmī ālān kum debūne lāsār māmī ālāne āpī māmī rīgāl ḥasān gō māmō ē
 ōyul dīlīmīn debēe av cī saudāke sārā ket vō sūvōye māmē gō āpū dīlīmīn lāxāne ze mīn
 mākīn || tū pīrāne ze mūrā bādārxīn kīrī bāpīre bōzī rawān ze mūrā hawāldīn rīā gāstrā 220
 bōtān kīzāne āpī māmē gō māmō gāstrā bōtan dēdige mā nāzī dīlī tūgārā wā nāzī saiyāḥā
 nābīstī gāstrā bōtan kīzāne āngāq mā bīstīe bā kīzāba lā tōpōrāyō omdānī heīye gāstrā bōtān
 ōyul av nā tū saudāye lādnāt ullaḥ aleḥ kōr šaitāne sāletā dāuēšdāne bā tārā dewēn lāve
 šālī moyribīāne ze tārā dewēn mār; ḥūnīkār šīrīn māmī ālāne dīlīmīn debēe || bādārīkīn vō 225
 saudāye ze tārā wēnīn kācīkā moyribīā lā dūnēye māmē gō āpū dīlīmīn lāxāne saudā, mīn
 saudāke grāne nā šaitāne lādnāt ullaḥ amām mīnnāt dīktīm dīlīmīn dāne bōzī rawān ze
 mūrā bādārīne mīn bā sār rīā gāstrā xāne āpī māmē (sic) šōx ībrāhīm bān kīr gō māmō
 dīlīmīn lāxāne bā mūrā dewēn mīre ḥūnīkār šālī-dā moyribīāne ē ōyul yoxšūlīmā tūnnēye
 nā ze xīstāne wā nā zā dāfīnāne lākīn am sā bāgin kōr ōgōyīn wāruōndānā ze mā kās ||
 nāzāne rīā gāstrā bōtan ē ōyul tu xodāne qūbba sār bā tūngī qōnāyā gālāhāna tu xodāne 230
 xāzīnāu dāfīnāne tu wāre bādārīkīne vā xāzīnā šāvāne ze tārā dōkīmīš kīn tāxītu tāgī ze
 zārāne māmē gō āpū dīlīmīn dāne tū dewē māmī sīfīle qōnāyēmīn ze kōvōrī almāzī wā gā-
 wāhīre dzīm xodāne tāxīfī zārāne dīlīmīn dīlīktī debīrī māmē bā sār xādā dīfīkīrī dāstī dā
 ūstī āpīxārā dēbīrī māmā bā sār xādā dīdā gīrī āpī māmē rīgāl ḥasān bān kīr gō dīlī ||
 mīn debēe bān kīn šōxī qorēšīa mā bēye bān kīrīn lā šōxī qorēšīā tēye bāne māmē kīrīn 235
 gō māmō rābe šōxī qorēšīa tēye māmī ālā bāro šōxī qorēšīa deḥāre šōxī qorēšīa lā
 tāxīfī tāgī māmē rīdenēye šōxī qorēšīa bāna māmē dāke gō mīn bīst tū kēte saudāke ē
 ōyul dīlīmīn xāne bāzārī muryibīle bāzārēkī rābī pāne bā tārā dewēn xodāne tāxīfē suktāne
 wāre bādārīkīne vō saudāye ze tārā wēnīn kācīkī ze qabīlī qorēšīāna māmē gō ē šōxī mīn ||
 mīnāzē ze tā dēktīm tu gīdādd mīnī ze mūrā hawāldī rīā gāstrā bōtān kīzāne šōxī qorēšīa 240
 dārā wā mūmīkīn māmā nāzī gō dīlīmīn lāxāne ze māmārā dārxīstīn ḥeīstī suārī moyribīāne
 dārxīstīn kūrī bāpīre bōzī rawāne bā šādīmanīfīke grān wām bādārxīstīn ze bāzārī moyri-
 bīāne dāpē māmī debū gīrā gīrā dē-ū bavāne bā tūnīā kētene ārdē ḥūrdu āpē māmē dī-
 grīāne šōxī qorēšīa suār bū lā hāspe bān kīr lā hāvālā māmē lā dārābāgāne lō lō bāgenō

- 245 dila || min dñe mām bā šāndā vāgārēn dīlēmīn dñe sā rūā sā šāvā bā mamērā dūctāne
 gō dīlēmīn lāyāne mām ānin sār rāke mazīn gō māmō rā gāzārā bōtān hāwāye dīlēmīn
 lāxāne hēisē (wie oben auch hēisid) suāre dārābāgāne bā māmāwā bāšāndā lā bāzārī moryribē
 vāgārāne mām ānēne lā bāzārī moryribē lā tāxī zārīn dānēne xabār dāne āpī māmō sū-
 wādā dīsā lā sār māmō kum debūne mām suwādā rābū kī lāsār tāxī zārīn dānēne māmō
- 250 gō lō lō dārābāgenō dīlēmīn lāwākir wā ā-yākā bā || sārī min kēsā dīlēmīn dñe bōwī
 māmō bā sār māmēdā kīrīn grū sēne māmō gō dīlēmīn debēe ze mūrā bādārīn bōzī rawān
 min būwīn sār rēye āi qāndārā bāzārī moryribē hābū hātin rīgā māmī gō lō lō dārābāginō
 lā mīn hāldīkīn nānōxā ze mūrā bāne tūcārāu sayāhā kīn gāzārā bōtan lā kī hāle dīlēmīn
 lāxāne mām būrīn sār rānā bā grū sēne bā duāī dā-u bōwāne gō māmō vāye rā gāzārā
- 255 bōtāne šēxū māšā-īxā ze pē māmō vādegeriāne bā hūkēmī bōzī || rawān māmō kēte rāne
 doāzādā rūā doāzādā šāvā hāt bā hūkēmī bōzī rawāne māmō dugō dīlēmīn lāyāne abtāwīke
 tēzā gīrē lā sār maqāmī nīmēye lā bār rōbī ālāmā digeriāye yā illāhī awī saudāye hāt
 sārīmin min wāndā kīr qūbba sār bā tūng bāzārī moryribāne bāde nīmī suār bū lā bōzī
 rawāne bārīxā fūlānd bāzārī gāzārā bōtāne cāl rūyī cāl šāvī dūkūā rā gāzārā bōtāne bāde
- 260 cāl rūī lā hāmpārā gāzārā bōtan āwīkā tūy hābū dīlēmīn lāyāne māmō || māskīr kākīk lā
 wātī āwē māmō gō lē dīlēmīn lāyāne gācūtī vē āwē kuātāne vē kākīkē bāna māmō kīr gō
 dīlēmīn debēe tū bā māde qawī sēwīke ze tārā hawāldīm gācūtī āwē kīzānā kākīkē gō dīlēmīn
 debēe tu qa nasnāekt āwīm zēne zēdān xūcūtā mir zāndānīm dīlār zēnīm māmā gō dīlēmīn
 dñe tū nā dīlār zēne dīlēmīn debēe bālīkī tū gārīā zīnd, bī tū dā pē sār rēye amnā ze
- 265 mūrā hawāldā gācūtī āwē lā kēderē kākīkī gō dīlēmīn lāxāne hātū tū || nādēmīn sēwīke
 grāne az ze tārā hawāldīn gācūtī āwē kīzāne māmī gō dīlēmīn debēe ze mūrā hawāldē
 gācūtī āwē kīzāne bālīkī tā lāxā kīrī bīn kīnā zīnēye gācūtī āwē hawāldē dēz tātī būwīm
 bāzārī moryribāne kākīkē gō wāre gācūtī āwē pēyā tēye māmā gō dīlēmīn lāyāne qōnāyā
 hāsān cālō lā hōrā gāzārā bōtāne zārā dewēn gālālāne māmē āzū bōzī rawāne paīyā dēbū
- 270 lā qōnāyā hāsān cālō dēbū mōwāne || xabār kēte gāzārā bōtāne šēxū ōlāmā kēsīk nāmā
 hātin dūwānā māmī bā cōwāne kēs nāzāne hūsnū gāmālī māmā hō u rō kīzāne ahātī gā-
 zārā bōtan pīrs kīrīn gō lāwē šāhī moryribāne dīlēmīn debē gārīā zēne hātē bār qōnāyā hāsān
 cālō qaratašāne bālōxā dāt ahālī gāzārā bōtan kum debūne gārīā zēne lā kōšākā qōnāyē
 cōwōxā lā sārī māmē ket dāstī pē lē sār debūne hātū bā nīmī nō rū bā šūndā dīlū sātīl
- 275 bōš vāgeriāne zēne bāne gārīā kīr || seheb dē hūn ze āwē bōš vāgeriāne gārīā gō ā zēnī
 dīlēmīn lāyāne lā qōnāyā hāsān cālō paīyā bē lāwī šāhī moryribāne vārā dewēn būrīn māmī
 ālāne zēne gō dīlēmīn kātī dīlū sātīl hālāmī bārīxā dīlēmīn debūrī dā bār qōnāyā hāsān
 cālō rā būrī dīlēmīn debēe bāre gārānd sār kātī āwē cōwī hāsān cālō ket lā zēne kōwā
 dehārē sār kātī hāsān bān kīr lā māmō gō māmō rāde hāre āw dā bōzī rawān guānī
- 280 bālōyē māmō gō mā yāk lē nā bībe āwē || hāsān gō lō kes mārīn gām bōš rawān ze pērā
 hārī bā geāyē ze pērā hārī bā cīfāyē yārī ze māmō kes mīkātē suārbe lā bōzī rawāne
 māmā ānāmī kīr kō zēnā cūyē āwē dīlēmīn xāne mām suār bū lā bōzī rawāne bāre fūl-
 land sār kāmīā gulāne zēne māskīr tēyē šāhī moryribāne būrīn māmī ālāne māmā bālōxā
 dāt lāsār kāmī zēnā zēdāne māmā lē lē dīlēmīn debēye bōzī rawāne tēyē dñe bār sātīlī
- 285 āwēye zēne gō dīlēmīn lāyāne bā tārā dewēn || lāwē šāhī moryribāne tu wāre paīyā be lā
 sār kāmīā gulāne az rāmūsānāktē bātādīm ze hūrū rūyāne māmō gō dīlēmīn dīlīkī dñe
 ramūsānēkīxā ze zēne dīstēne māmō gō dīlēmīn lāyāne āw-dā dābū bōzī rawāne vāgārīā

qonāyā hāsān cālko qonāyā gālālāne dīlēmīn dēne xabār dedāne mīr zāndāne mīr zāndān
 gō dīlēmīn lāyāne ūrō sā rūnā mām lā tē būye mīwāne dīlēmīn dēne māmā dīlan wā hāsān
 cālko qaratašdāne || tāvōdā dūcūnā qonāyā mīr zāndāne dīlēmīn lāyāne hūkemī haftākī lā mīr
 zāndān debūne mīwāne bādehū hāsān cālko bān dektīrīn lā mīr zāndāne gō dīlēmīn lāxāne
 am hālēmīn tāvā tē-u bōgīāne am hārīn āwā pāskōvīāne bān kīrīn lā gālālāne suār bīn
 lā hāspāne mām suār bī lā bōzī rawāne bārtīxā dānā dāstū kārballāne hāsān cālko bāna
 māmē kīrīn gō tū dāmīs nābī lāsār bōzī rawāne tū bāšūndā vāgerē lā qonāyē || gālālāne
 māmā bā šūndā vāgārīā paīyā debū lā qonāyā hāsān cālko dīlēmīn dēne zīnā hāsān cālko
 zīn ānēne lā qonāyē lā bā māmē dānīne gō dīlēmīn lāxāne lā pāskōvīā xabār dedāne mīr
 zāndāne qumst bākū gō ā mīr zāndān dīlēmīn lāxāne vāgārīā māl suārē bōzī rawāne sāvō
 xūcūkā lā zīnā zēidāne mīr dīm bāna hāsān cālko kīr gō rābe am hārīn māl hāsān cālko
 gō am nārenī qonāyē am hālēmī āwā pāskōvīānā qumst bākū gō dīlēmīn xāne cū mālā ||
 sāvā zīnā zēidāne bā šūndā bōzī vāgārīāne dehāzīn paīyā bīn lā qonāyā hārsē berāne hāsān
 cālko bālēxā dānā māmā bīn kūrki māmā dā xūyā debē dāvōlke zīnāne qaratašdān nāzānī
 zīnā hāsāne wā nāzānī xūcūkā mīr zāndāne wā nāzānī zīnā mīr zāndāne dīlēmīn dēne cāv
 kīrīn lā hāsān cālko dāgābā vā nā dīlbār zīne hāsān cālko rā bīn gō dīlēmīn debē šūr bā
 dāstīxā kīr kēte tāvā hāspā hāsp dedā bār šūre qaratašdān bāne mīr zāndān kīr gō hāre
 pēštā hāsān cālko || dīlēmīn debēye hāsp gī kūsūn lā taulēye mīr zāndān rābū sārīxā kō
 hāre pīštīye qumst bākū bā kūrki sāmīrī dīgare bār nāde hāsān cālko šūr kīšānd āzūte qō-
 nāyē ār (bāzī ēr) bārdā qonāyē qaratašdān bāne mīr zāndān kīr gō rābe hāre pīstī qumst
 bākū bā dāvō kūrki dīgare bār nā dā qumst bākū ē mīr zāndān māske bīn kūrki māmēye
 mīr zāndān pīrsā qumst bākū nāgīr cū hāsān cālko mīr zāndān bā šūndā fīlī bālāxā dā
 dāvō pāngāre dīl || mīn lāxāne xod dībū pēstīke zīnāne dīlēmīn debē mīr zāndān kēte
 šūphē nāzānī kī xūcūkāxā yāxud zīnāxā dīlēmīn lāxāne mīr zāndān bāne māmē kīr gō
 dīlēmīn debē wāre am bīlīzīn bā dāmā dīšīqā mīn nēye āmīnā bā šārī sūrī ām hūrdū
 hāvūdō grādānī kāndūre zāngīr līstīn bā dāmā māmē sā gārā ōyūn mīr zāndān dō gārā
 gārē qumst bākū bāne māmē dīke dugō mīr zāndān lā šūn xazūre tēye gārēkī ōyūn bīde
 ābe mīr zāndān mā || lā grādān nēye māmē ōyūnek dāvū mīr zāndān gō māmū tū bā cī zāp
 (zāb) dewt māmē gō az bā qāidū zāngīrā zābdewīm qāidū zāngīr ānīn mām grādān māmē
 yā āllāh qāidū zāngīr qatāndān mīr zāndān gō māmō tū bā nāvī tēmī rūbī ālāne kī tū bā
 cī zāp dewt māmā gō az āngāq bādēle bōgī bōzī rawān zāb dewīm mīr zāndān merūk šānd
 mālā hāsān cālko ze dēle bōzī bōzī rawān gūrzīk ānīn pīe māmē grādān mām ēvārī bīrīn
 āvīte zīndāne • || zīne pīrs kīr go mām kudā cūe gōtīn mām mīr āvīte zīndāne zīnā xōjāk
 ānī karyānīk yazmīz kīr kī hāsān cālko yā wallah mīr zāndān mām āvīte zīndāne tū nāskīne
 wāre hāsān cālko qaratašdān hāmān lā wēdāre suār bīn hālīm pīrs kīrīn gōtīn mām mīr
 zāndān āvīte zīndāne lā wēdāre hāsān cālko cū sār zīndāne bān kīr gō māmō māmē gō hā has
 nūnē wāzā has dāye mām ze zīndāne ānīne dār ānī māl qumst bākū cū gām zīne gō tū
 xā dōnatmīs būke || hāre sār māmē kātānīkā cāvīxā hālīmē zīne lā wēdārē rābū xā dō-
 natmīs kīr hāte sār māmē cāvīxā lā zīne ket āx kīr lā wēdārē māmē rūbī šīrīn tāsīm kīr
 mām ānīn sār tāvūā šūstīn bīrīn dāfīn kīrīn zīnā gō berāō rōīye hāfīā dīnā būmrūm mīn
 behāre jān tārī māmē dāfīn būke rōke ze rōye xodē hōn līstīn bā gīrīdā gīrīnīkā lā tārībē
 mīnū māmē xīne āgār pīstīl mīn u māmē kō bā hāw dāye dāmē ze wēdā dīmīne zīnā rōye
 hāfīā rūbī šīrīn tāsīm dīke zīnā || dāvīn gām tārībē māmē dāfīn dīkīn murācī wān ā lā

ʔxɾdɪ bɛwɛ lɛ dʒɪnyɔyɛ mɪrɔzɪ wɔn nɔbɔ • ɛfɛndɪm vɔ kɪtɔbɔ bɔ mɔrɔfɪtɪ ɟɔfɛr ɔɟɔnɪŋ
 ɔɟlɔ sɛldɪ ɛfɛndɪ ɟazɪlmɪtɪ bɪyɛ bɔdɛ wɪ lɛ wɪlɔɟɔtɪ ɪɔlɔbɛ lɛ ɟazɔtɪ kɪlɪsɔ wɔ lɛ nɔɪɪtɪ mɔ-
 bɔtɔ vɛrɔ dɛwɔtɪ lɔwɛ ɟɔfɛr sɛldɔ ɛfɛndɪ wɔ tɔbɪtɪ bɪyɛ wɔ kɔtɪbɔxɔ ɟusɔf ɛfɛndɪɛ fɪ bɪr
 kɪsɔn ɪɛ ɟɪɪz ɔn sɔkɪs sɛnnɔsɪ.

Hikāyēi yusīb āziz dō berāye hav būn.

Lā wāxṭikā lā kālā botān xākā bāg hābū berā-e-wī iskān āyā xākā bāg hābū
 yāyāt ādīl wā zāngīn wā jomārt wa hukūm wā hukūmāyē lā māhāt misīn xākā bāgedā
 bū ēneke xākā bāge hābū nāsoxā hāwā xākā bū kākikāxā hābū nāsoxā qudrāt bū
 dō lāwe xā hābūn yāk yūsūb wā yāke dāte bū dō lāwe iskān hābūn yāk ēbu yāk ōsu bū
 amnā hāwā xākā || dūlxā kēte iskān āyā rōke dā bin rūye xodā kākā xākā bāgi ze 5
 dār da hāt dākāxā hāwā xākā lā bā iskān āyā dī hāwā xākā gō āw min bākūzin
 bāde iskān āyā tū hāre ze dārēw ayān wāne āze bā xākā bāge dīm bākūzin aš tū bākūzin
 wa qudrāte dē qudrāte bā lāwī tū ibā dīm iskān āyā āyā ān dā hāwā xākā hāwā
 xākā nedmākidā dā xākā bāgi xākā bāg mīr bādehu hāwā xākā gō dīmīn debē xākā
 ēne ā, tē yāsā xākā || bāgi tū wāne dāfū dōte bākā iādārākā dāwāte mīnū qudrāt dāfū 10
 dōl ānīn iādārākā dāwāte kīrin hāfī rūā hāfī dōwā kīrin bā zōre sār qudrāt xākā dānā
 ibā wā hāwā xākā dānā iskāne sār kār sūwāda yūsūb hāfī sātū bū wā dāte pīān sātū
 bū sūwāda xākā rābūn hāwā tūne dāte bāne yūsūb kīr gō berā dīmīn debē kā hāwā
 kōwā dūye xābārīke tūye bā mēdi yūsūb hāfī sātū sātū debē gō dēwō berā qudrāt bīrin
 bā zōre wā hāwā || ēu bār mālā iskān bāge dāte gō dē bīrēmā tūye nānīke bāmēde 15
 yūsūb dāstī dāte gīrt cūnā mālā hāwā sēs hāfī rūā rūdīmīn lā bār dāstī hāwā xākā
 jāmālā iskān āyā qā tēr nābe dāte gō yūsūb berā rūe hāte nēorū tū nānīke bāmēdā yūsūb
 ē āzīz sābīrke hātā kēfī vō qānīye hāwā tūye hāwā bāne iskān āyā kīr gō māske ze
 nehāda wātī ūsūb lā min gefā dedē ūwī māzin bīwe ā māzī bākūze tātī bākūze hīn mārī ||
 bācūke cārāike būke zē iskān āyā rābū zā ārdē nālīz jīzmā hāt sārī ūsā gō ze nālāda 20
 dāwō dākī tēxā xākā bāgi dāstī ūsē āzīz gīrt āwā cōlā ūsē dātevd cūne mālā xū-
 drātī qudrāte hāwā xākā bāge qudrātā bārwe ūsā dāte tūye ūs kīre hāmēzikāxā wā dāte
 kīre hāmēzikāxā ānī hōndūri mālā hātā bā hāfī rūā tīmār dīke iskān āyā xābār sātū ze
 ibārā gō ē, ōyul ūsā dāte beqāwātīne ze mālāxā ūwī māzin bīwe mā bākūze || ze mā 25
 bīstīne tēxā xākā bāgi ibā dāstī ūwī gīrt āwā cōlā qudrāte gō māke vō yāke ūsē āzīz
 gūnā ūsā dātevd kētene cārīn tūrī pārsē zīwīstāne bārīfū bārān debārē qudrāte hāwā dīgīrt
 sūwā ūsē sūwāda ūsē dātevd hātīne mālā xākā ē, ūsū māzī tētī mālā az bā tādīm nānīkī
 nānīk dānā dāstī ūsē ūsē gō xākā ōgāyā xākā bāgi den nābe nānīke nān bā sār xākāda
 āwī bā mīstīkā lā sārī ūsā dāxē bā dāstī dāte || dīgīre dāwō tētī cārīn, ūsū bā dātevd 30
 hātīne mālā qudrātī qudrāte dāstīxā dā sūe ūwī dātevd dāwō ānī hōndūre mālā tūā dārīkī
 lā qudrāte dāxīne bā dāstī ūwī dāte dīgīre cārītevd dāwō ūsē bān kīr ā, qudrātī xākā lā
 min hālāike nānoxoā az hārīm yārībīte qudrāte bān kīr lā ūsē gō dātevd bācūke tūyī lā
 sūnōxū mālā ūsā bārīxā gārāndā yārībīte qōnāyā hāfī rūā dāhāre lā mārīkī ārābī rāst tē
 hāfī sātū lā bā mārē ārābī demīne ze hāfī sātū bā sūndā || lā gūndā mārē ārābī dāwāte 35

- dñoe ūs bālāχā dedāze kawrāmāki mazin tēye gūtūk suārī lā nāo χawod dñoe ūsā bāna
 dzē dñke bāse nānoχōe χālkēye rābe am bīdīnī pē vī bāzīrgānī hālbāt χodā taālā ā rīsqekī
 bīdēye ūsū dzēz dñnā mēre ārabā hālāl kīrīn nānoχodā kētene pē bāzīrgānī lā cōlā haft
 sāvā kētene pē bāzīrgānī au dñē tū taḥsālā nākīrīn zēye sāvā ḥeistadā kētenē kāurīn bā-
 40 dārχīstīn gūtūk hāspī cēye kīnḡū silāl sādīn || zēye ḥūrdū suār būn bārχā fīlāndīn
 sār kālā bōtān lā qāpī kālā dīskīne sīwōdā qāpī kālā fedī ūsū dzēzod sūr kīstāndīn bīstū
 pīānḡ mārū kīstīn zē qāpī kālā'ī qapātīmī kīrīn ūse bā dzēzod māne lā cōlā bārχā dāne
 cīālī mazīn deḥāre dau pīānḡ rīā demīne bādā dau pīānḡ rīā lāwī iskān āyā ībā sād
 suārχā hālīne bā sār dñwātīkādā dñāre χodzīgīnā kādōkī qudrātī χāhun bān dīkā lā
 45 kālēkī dewē zē tārā zārūk hāre pē dzē wa || ūsē mīlā wārīn sār rīā tbe bākuzīn χalāskīn
 zē dzābī dānnē ūsē gō ā, āpū qāpīḡe kālā mā kē astō gīawī ūsē go hāre ūsā bā dzēzod
 suār būn lā hāsbd bārχā dānā kīlā bōtān tēye nōwī sāvō dā qāpīe kālā bāne astōye gīawī
 dñke qāpī vā-ke astō vā-nāke qāpīe kālā hātā sīwōd ūsē bāne astōye gīawī dñke dugō az
 mārūe tbe dñhārim bā iskān āyā mīzādā vā-ke qāpīe kālā az bātādim pīānḡ tārā zā pārā,
 50 mīzādā bū gīrqā gīrqā kīlā astōye || gīawī vālkīr qāpīye kālā yūsūb ē dzē vā-bū qāpī
 kālā az kī bīdīn χalāskīe ūsē dāstī (tūrī) kīre sūrī kīstānd zē qīne āvītā sū astōye gīawī
 χalāskīr zē dzābī dānnē hā zē tārā pīānḡ zār mīzādā ūsē qāpīe kālā dā bār kīlā gō dzē
 bārū tū rīne qāpī kālā ūsā bārχā gārāndā tē cārī sār qāpīe hawī sīwōdā kēte qāpīe
 iskān bāgi iskān āyā bān kīr ē, ōyul tū zē kēdārē bāzu hāre cōdā au dārā qāpīā hārāmīe
 55 ūsā gō ē || iskān āyā tū qā mīn nāsnāḡī az yūsūfīm lāwē χāhīd bāge-e-mā sebdābe ē bū
 tā bāvō mīn kīst bā āyāye tā qudrātī χāhun bīrt bū bā zōre tā dāstī-mīn gīrt bū tā cānḡ
 kīrī tē cārīe iskān āyā ē, ōyul dībe tūmne mīn silāke tē χīstī bū sāvō tārīe ūsā gō ē
 iskān āyā hā zē tārā bā sūrī kīrmānī dān sār sūyīf iskān bāgi χalāskīr zē dzābī dānnē
 sūrī kīstānd kēte hōndārī hārāmīe gārīā bān kīr lā ḥazīre χāhīne gō χāhun pīyāḡekī sūr
 60 bā dāstā || i tēye hōndārī hārāmīe ḥazīre χāhīne gō bān-ke bīlā nēye yūsūb bān kīr lā
 ḥazīre gō azīm yūsūb lāwē χāhīd bāge sūr kīstānd kēte gām ḥazīrā sūrēkī tē-χīst χāhīskīr
 zē dzābī dānnē dāvīχā kīre gūlā χāhīne sā mīst χāhīn vādōχue zē, hār cār gārīā dūkuzā
 zēye suār bū lā hāspī hāte mālā qudrātī bān kīr dā bārχā sālām dīlākūm zōr dōmān āyā
 dūmān dōbē qudrātī χāhun kēte dāstī nīnge ūsē sūrīlī lā sūyīf dōmān āyā χīst χodā kīr ||
 65 murāzī qudrātī kāmī dzē lā kēderē ā, χūcū dzēze lā qāpī kālā ūs suār bū lā hāsbd āstīe
 mālā χāle gō χāhī hā zē tārā ḥāqge nāmā bā tēne χāl kīst tē hārāmī bān kīrīn lā dzē
 go mīlā bē dzē hāte gām qudrātī χāhīne bādēhū χabār gāste lāwē iskān āyā ībā gō kesīk
 nāmā lā hōndārī māle tbe bā sād suārī tēye ūsū bā dzēzod qārī dñhārim pēsiā tbe dāvōkī
 70 gīrān dūkin bā wārā lā cōlā tālāf kīrīn sād suār kīstīn tēv || tbe ahāle kālā bōtān kēte
 dāstī ūsē u dzē χodā murāzī wān ē, qudrātī χodā bāke murāzī gūmlā χalākī hūkūm yīrmīst
 kīrīn lā sūnā χāhīd bāge.

Dāstānī muḥammed yēmīn.

Lāwē mīrī āliā muḥammed yēmīn sālorā dau piānj dākā vērā gō az tū bezāuāğhīm
 āmmā (ze) dāwāta muḥammed yēmīn gō kī az nāzāwāğim dākī vērā gō kī yauīrūm ētūd
 nāzāwāğī ānī sāwīkī tūā min ḡāwīnīḡā dā lāsār nīmīnīe yāsīā dī kī cār māḡūe yāk gā-
 brāwī yāk mūkāwī yāk isrāfīl yāğwī dāwāwī gōt muḥammed yēmīn ze dākī ḡā tū zāwāğī
 māḡāze āğār tū bezāwāğī sāwā || gīrdāgā az ḡodāne āmanākt ḡāme āğār tū nāzāwāğī
 hūmī fālākt bāzēnī az bā tārā berāwā dāke gōt ēi ḡyul nā ḡāwīnī sāwā nā gōhīmī dāwā
 nānārīnī cāwā ēi ḡyul mīrī āliā māḡā pūre bā zōre pāwā wā zōre ḡāwīnī az tū bezāuāğhīm
 āğār bā dāwāwīd nā wā ze bāğd wā yōqsam wā ze wāzāwā dā tū bezāuāğhīm dāwī kōr uğōyem
 ḡēr ze tū tū aulāde min tūhnepe bāwī piānj tūā ḡodā te dāiye min muḥammed yēmīn gōt
 kī ēi ānī āw dānyā dāwāwīne hāzār pāz sīpī dāwīkī || māḡāle yāğwī yāke lā bā rābī ālāmē
 hāzār ēi yāke az tū zāwāğī nāḡāzīm dāke cū gām mīrī āliā gō muḥammed yēmīn zāwāğī
 nāḡāze mīrī āliā hāte gām muḥammed yēmīn ēi ḡyul sebēbe cū tū zāwāğī nāḡāzī māḡī
 mīn pūre bōs kīm dānīgīzī ā tēzī būke sebēb cū tū nāzāwāğī bāde piānj tūā ḡodā te dā-
 yēmīn cūā nāzāwāğī ḡyul tū nāzāwāğī emāğwīḡā lā tū ḡāldī nāḡīm dāke gōt az ēwī dārā
 wā emāğwī ḡā-i sāwā lā tū ḡāldī nāḡīm muḥammed yēmīn gōt kī ē ānī ē || bāwā az rāwīm
 suārīm piānj ḡāwāktārā hālīmīn ze sādāğī sārāke bādārkewīm dāwī dānyā būğārīm hāttā
 yāḡwīḡā bīḡīmīn kī az bezāuāğim rābū piānj ḡāwāktārāḡā hālīmīn bārḡā gārāndā cōlā ze
 cāğwī sārāke dāwī wā bā dāwī gārūd hāttā bā ḡāmuğā wā yōtāgā gīawī dāwī lē bī mīrsālā lāwē
 mīrī mīrsālā sā saf kōn wāğīrīne ā lā safī hōrēte kōnā mīrsāl ḡyul dāwā dāwī lē pāiyā bī
 bālāḡā dāiye kōzāke pōcāwī wā cūḡēke sārāwīnī kīāndāke kāčkīkī || dā pāšdā mīr muḥammed āw
 kāčkīkī dā hār piānj suārā suār bī bārḡā bā sūndā fītīlānd cāğā sārāke gām bāwē wā dāke
 ā bāwā az ze tū tū zāwāğī nāḡāzīm āğār tūiye min bezāwāğīm hāre dāstī ḡāwāge lā cōs mīrsāl
 ḡyul kāčkī mīrsāl ḡyul zālīḡā ze mīrā boḡāze āğār tū nāḡāzī az ze tū tū zāwāğī nāḡāzīm
 āğār tū zāwāğī dīm (?) ālā kāčkī mīrsāl ḡyul zālīḡā gūrḡīstān gūzēlī bāwē mīrī āliā cūl
 suārīḡā hālīmīn bārḡā fītīlānd || cōlā ḡāwāge lāsār mīrsāl ḡyul pāiyā būn hāttā bā sā
 rāwā wā sā sāwā mīrī āliā bārḡā fītīlānd sār mīrsāl ḡyul ē mīrsāl ḡyul tū qā nābī tārḡēre
 mīrsāl ḡyul gōt az cī zānīm tū mīwānekt mīrī āliā gōt allāh amrīlā az kāčkī tū gūrḡīstān
 gūzēlī zālīḡā ḡāwāne dāḡāzīmē lāwīkī mīnī hēiye ḡodā dāiye min bādi piānj tūā bā nāwī
 sārīm mīr muḥammed az kī bezāuāğhīm mīrsāl ḡyul gōt hāttā az nārīm bā kāčkīḡā az tū
 sōze nāḡīm || mīrsāl ḡyul bārḡā fītīlānd kōwā wā pās pārdā gām zālīḡā gōt kī ēi zālīḡā
 ūrō (erst so gesprochen, dann «ūrō») sā rūenā sā sāwīn lā sār mīnīm pāiyā bāiye lāwā-
 kīḡā hēiye sālorā dau piānj nāḡāzī sārīm muḥammed yēmīnē allāh amrīlā tū dāḡāze
 kāčkī gōt kī bāwā az nāḡīm hāttā wālātektī dūre tīrbi ḡāḡībī lā ūğā rābe ze āḡālektī yōqsam
 ze māl māzānīkī wā yōqsam ḡāwāktārīkīḡā mīn bā āḡāde az nāḡīm hārīm wālāti ḡārīb

- 35 *ēdāgā sōrālkī būkīm būklēyē yarībā mursāl ōyū ē qīzīm zālēxā nāōmīm || māzīnā bāōūk
 māke sōzūke bā māde az bā mālikī pūr yōqşam qalāngikī girān vērā dāng kim sālā xarābē
 ze wādā būwe az tā nādīm kāčikī gōt ē bāō az sōzā tādīm amnā qalāngī mīm girān būke
 mursāl ōyū hāte gām mērī ālū ē mērī ālīānō aze sōzē gūrjīstān gūzēle zālēxā xātīnē bā
 tā dim lākin bārī mīm bārīkī girāne mērī ālū gōt ē mursāl ōyū māti dūnyā pūre kēsi pō
 40 tū āvīl nākīr lākin tu sōzi zālēxā xātīnē tā dā mīm az bā tā dim || *ēdāgā sōrālkē hātā
 qaragā dāyē bā sōzē hūgāt qā az nā qāčikīkīm bā (vālkī) qalāngī gūrjīstāne mīm detīrsīnū
 borxōāze dā kāčikatē ēte mērī mursāl ē; mērī ālīānū az zā tā dorxōāzīm cāl hāsbi ze hāsbi
 selūmū ārab sād hāsīnī ze hāsīnī haidār āyā-ī dālīkī pīānj sād mī ze mīe dabbās ōyū wā
 cāl sūrī dābān wa hēisī qāfērī ze qāfērī mōrdīnē wā qurū pārdā pīānj sād kēsā bās arē
 45 kīrīnā gūrjīstānē gūzēle zālēxā xātīne qalāngā zālēxā hēnī lāgē dīmīne mērī ālū || ē mursāl
 ōyū sabbē xātīrī mīm muhāmmmed māti dūnyā nātutūste lākin az bātādīm qalāngī gūrjīstāne
 ze sōrāke hātā bā ālīf sūiyā wā qarāje qērkā wā gūndā gīarī kōiye wa mīrkā dūmbūrtī
 hātā bā qarāje dāyē aze bātādīm hūgāt, dāpī dīke sōzē zālēxā bāmēde māti dūnyā kēsī pō
 āvīl nākīr mērī ālū pīānj suārīxā mūzādāgī sātīndīm *ēdāgā sōrālkī gām mīm muhāmmmed mūz-
 dāgīā gō rābe mērī ālū bāōi-tā ze tārā gūrjīstān gūzēle zālēxā xātīn xōastīe mīm mu-
 50 hāmmmed || rābū lā hāsbi suār bū dārket nāō dōrāte zē, būdārxiēt cāl hāsbi (auch hāspī)
 xālīs wā mūxīlīs ze hāsbe sālūmū ārab wā cāl sūrī dābān pīānj sād mī zā mīe dabbās
 ōyū sād hāsīnī ze hāsīnī haidār āyāyī dālīkī wā hēisī qāfērī ze qāfērī mōrdīne vāqātānd
 pīānj sād kēsā qurū pārdā hāzār suār wa hāzār zīn wā būk wā kāčik bā dāo u bairāq
 hātīnā bārīxā fīlānd bā mērī ālū sār mursāl ōyū ālkī būkā wāne zīnīxā lā dāstā hāmūge
 55 lā sār mursāl || ōyū pāiyā bū ēvārī dīkīn būkē hānnā kīn lā pās pārdā gūrjīstān gūzēle
 zālēxā xātīne dārxiētīn bālēxā dānā zālēxā hūmū gāmāl bāzene zerāf dāreke sālūe cāōe
 rās burī cāzēmā rūčīkī sūr gūlīe muhāmmmed cānge zerāf mīmī fīlgāne lāve yūkā mīmī karāde
 zemānīxā mīmī qalām qerūkēxā bā cēn sōzī gulyōyē sīngīxā tārxičkī gāmādi mīmī bāsmī
 dāgāmīstāne qazāzē; istambūlīe ōlāmā lāsār gārāndīm grūu sūn nāōkāle zerāf mīmī qānāle
 60 tōpēyōxā kēvōčīkī hānnē || zānde sēpī xātīrī dānē kēfe bā hānne pīōxā bālīmūmīne nātū-
 gōxā zāre qaitānī xālīkī kībār hānne kīrīn sūwādā lā hāspē suār kīrīn būrī fīlāndīm *ēdāgā
 sōrāke bā dāo bā zīhāt suār bā gērīd bā sātīnkā māzīm anīne sōrālkē cālīrīm pās pārdā
 dānī saāt lā dūdūd nīkāh kīrīn xābār dānīm mīm muhāmmmed rābe hāre gārādgī zālēxā mēr
 muhāmmmed gōt ānī rābe lā mīm hālāl-ke sūrī bārī xāuī sōvō lūrkā dārgūšā ēmādgī sā sātā
 65 kī az hārīm gām būkē yarībā || dājkēd gōt ē; ōyū nā xātīnī sōvā nā nārīnī cāvōd nā gōtīnī dāvōd
 māzīrse (māzīrse farq yōq) rābe hāre gām būkē yarībā lā tā hālāl-be sūrī bārā wā xātīnī sōvō ēmādgī
 sā sātā lā tā hālālbe mīm muhāmmmed cū gām būkē yarībā ē būkī dīmīm dāre dāre rū hālālī
 ze māte xōdē sōuqēxā dā wāwēre ēvārē ēvārātā bā xēre zālēxā gōt dīmīm dīlīkī lā hāwāfī
 bāzene te zerāve mīmīne gūlū rāihāneke mīmī lāhāo hātī tu hātī bā sār cāōe mērā tū hātī bā ||
 70 xēre mīm muhāmmmed bā zālēxāvōd kēte āmrī xōdē sā saātā bā sūndā lā qāpī ōdā bū sādā sādq qā-
 nādā dērūl dīehī sālām ā, mēr muhāmmmed az hātīm sār āmānādīxā rābe mēr muhāmmmed bān kīr
 ē zālēxā cōkēxā dāne az sārīxā sār cōkē tādīm qāsīdī fālālīkī dērāzīl (mārā kō?) hātī āmānādīxā
 dorxōāze zālēxā gōt ā, mēr muhāmmmed dūnyā fīrīnā dāsī mīmīno xā ze hāo māke mēr mu-
 75 hāmmmed gōt fālālīkī hātī āmānādīxā bā āmrī xōdē mīm muhāmmmed lā || sār kābā zālēxā
 kēte xāwūke girāne dīmīm wī lāyāndā sārīxā dā bū sār kābā zālēxā gān dā zālēxā bān
 kīr lā mērī ālū gōt ā, mērī wāre bāhke mīm muhāmmmed ze qāsīdī fālālīkī mīmīnī-ke ze xāwe****

rāke zālēxā bān kir gō dīlīmīn dīlīkī lāyāndā zāwē šāvīkī sārēxā dā bū sār kābī mīn gān
 dā mīrī ālā gō ā, zālēxē tā cēkir dīlīmīn dīlīkī wī lā hāwādā šāvī gārdāgī tā mīr mu-
 ḥammede mīn āyū dā mīrī ālā bāwē mīr muḥammed gō wuārin (būkin) mākin bāne šēxā
 wā xōgā, kin muḥammed yēmīn || mīn ze fālāki mīnnāt kin wārin būkē mīn kingā zē 80
 būkin vāgārīn bībīn bā sār mursāl āyū gēnīn cēkir av ē yāke zālēxā bā sārē mīn kir
 hān gūtūk xīzmātīkār nākirīn kingē zālēxā zē-kīrīn nāwī šāvē gō sūrgīn kin zālēxā gō
 āpū māke vā yāke bā sārīnīn māke abāke lā mā-ke dārēke dā bārā-ke az xīzmātī qāpī-
 tā-kīn dīlīmīn dīlīkī tūnne hātūā xōdā aulādīkī dīde mīnne mīrī ālā gō ē zālēxā dīlīmīn
 debē mīn nāgārāge aulādīkī tā bigrī ze || arāfya aūzī xālīkī mīrī ālā gō rābīn wīnīn 85
 zālēxā ze pās pārdā bādārīnīn bā cōlādā beqawīnīn dīlīmīn kānī . . . . .

Dāstānī saūdālī.

- Hārā lawāndā tūti ka'ūke rū rēfā min bārdādā dībū amāk gāfā bālū az būmrīm
 χālkā gāmālī-tā bāke kēfū sáfā hāre lawāndā tū ba χodēki būlbūto tūye pūnāgāχā zā-
 sār gāf dālbēse rā kī wāre sār gāf yārīm dāpā cēki hār sāl lā vē wāχī amūsā mīnne
 ākingī bū sālā hēāl pūr sūfā ze mēfā lā χālkī gō cārkin hārē lawāndā min sāvī cūnī
 5 χānonike dībū || dāreke sālūy lā hāuse mādū zōk cūrā ēla sārbi zōk qumrā ē lā sār bū
 mārīkī rās lā gārīā bū χālkī dādm lā rāχist bū kōpākīkī rās lā rākāt bū az dezānim
 χānoniā cībū wā dārē sālūy gāmālā tū-īye wā cūrā cāve tāne wā zōye qumrā māmīkā tāne
 wā χālī dādm sūgu berā tū-īye wā kōpākī rās māretā χānoniā χairābā aqūbāte lā dābe
 aaf dācūmā bār fārāw dō kācūkā qūm dāf tū χodā-u tū murāzi mīnne amūsā amnō
 10 bākū lā sār ūstē min bātā sārē gālēu lā || tūlmānā sāvētī lā dāru paīyā lā kārī fāw
 āmre lā bār χūmā lā bāzārī wāfā dūlmīn kēte sāsā lā sārī bāzārī dūā bātī wā islāmī
 sādī ārābeke kōlā hārre lawāndā dālōr dārā īsqā cāhne lā gāw gīrī zōre hātū qāmātī
 az nākim tārīkē gūlē sōr hārre lawāndā lā ēnū qantāre χodē qantāre semā sūt bēasūte
 bā qōnāyā kūrā lā hāmbārā fārāw boqlī bārāχīkē χā zīr va dābere pōzda qūlā tēdā χazē-
 15 mekī zāre af noqūw zā kārī mārmarē dālī || min bā kālī bā kādere sūngī tē gūwī qaldm
 lā sārē tū dāzī kīrim seiχīkī saūdālī sārē tū dāzī kīrim χogāχī kūtāb lā bārā tū dāzī kīrim
 hīndīkī ze hīndīe bālqu puχāre zā gārāndīm dār bā dāre hāre lawāndā dālōr, bā ēmūsā dāzī
 lā hāmbāre tū lā hāmbāre af noqūw zā kārī mārmarē tū dāzī kīrim gūtārīkī kīr mārī bider
 sāvūwī gārāndīm dār bā dāre tū dāzī kīrim χogāχī gāmī hāfīz bāgi dāzī dīskēnim lā pūwī
 20 gūmaāfī dōχūtnīm allāhu ākbār || allāhu ākbār hāre lawāndā dewāi wāre wāi dāzāne zārāve
 rāhāneke mīnne hāwāi cīqānder āyālār bōwī hāwāi hābūn gīstā bālāχā dāzī tū dāzī kīrim
 māstīkī zā gōtē χālīl rāhīmāi tū dāzī kīrmā hīndīkī ze hēndīe χorasānī degārāndīm lā dūn-
 yāye tū dāzī kīrim lōkeki mūsīla bārī hāfī cāmbārā dā ūstūdā māi tū dāzī kīrim sēdōānīkī
 hāfī tāzīa bōgīa lā bōzā bārdāi nāpāl zārāf kāmbarī dīnālī kūtāiye tōpēyē tū χalχālā
 25 kūtāi tū dāzī kīrim seiχīkī nāfās lā sār || nāmāi dālōr lawāndā min dālōr hātū dāwī
 qūmātī rūze māhēse nekām bākim tārīkī cāve rāsū bālīkē gūlē tū sōr dārā īsqā cāhne
 lā gāzāwe dekīne zōre hāre lawāndā cīyī bātī bilīndā rā de bāra gōcā bātī tē tārē tūye
 cū de sārā dgle min cū bāzenē tārā āmre-e-min nāmā bā rīndīd tārā tu wāre mīnna cāyāki
 30 hāfī rūzī lā ūzūn yālā min būgerīne bā gāmī χārā hāre || lawāndā min hāre tō lāō az
 ēmīm χodē ēmīm kāhēlīke lā sārī taulāmā kēs nezāne zā hāzārū dōsād χōrēfī gīndī
 qantārī sāvūwī kēs nezāne dāzī rīsqū nāstābā kāmā hāre lawāndā dāzī norχodāim wāre sār min
 tū hālīni yorχāne wāre gām min dāstī min sār būnā sūngī min hānā zā tārā ket . . . . .

Dästāni hüseini āyāyē zillī.

Lā wprāyē arzihāne xodāne cāl hāzār māl, zillā hüseini bāg zāngū zārini dāw bāhre
 dālimin dālikī dāne kīngī xā lā jizmā dāxhēne kūrki samūrī vādānāhēne jārīkā dāwātā zillā
 jārīkā kīrā qūrunī āgār hāgī qimāt-i-xā dezāne mālā lā sihēle dānāw gārmā qa nāmānā
 am hārānī sār yāilā zōzānā āyālāre zillā bāhārā kōn dānāne bārīxā dānā yāila dānā sār
 zōzānā qōnāyā dau || pīdng rūdānā dānā bāzār arzihāne dānāne lāwe sālī dāgām sādū pīdngā 5
 suārī lā sār hüseini āyā pāyā debūn gō kōnī rahēina zōzānē hüseini āyā ban dekīr lā āyā-
 lārē zillā gō wārīn āyālārēnū cāl hāzār zār mūrā wīnīn rahēinā zōzānā bā sālī dāgām dīm
 āyālārē ēi hüseini bāg dālimā dāne tū zā kīsā-xā rahēinike dāne yōqesam am bā tārā nārenī
 zōzānā hüseini āyā gō mākīn melāstīnīn rahēinike ze kīsā-xā dānīn hüseini āyā gō ēi āyālār
 kēsāki min tūnne ki || rahēin bīmēne āyālārā gō kāsīkī āpī-tā akmād bāgī zilīfā xāhīn 10
 rahēin dāne hātīā am hātīnī sār zōzānā hüseini āyā gō āyālār zilīfā xāhīn dāsgīrtīā mēnne
 rahēinā zōzānā qā nāmāne sād kīsā min qalīng dāyē az-kt dāwātāxā bālkūm lā sār zōzānā
 āyālārā ēi hüseini āyā kēsīk ze mā tārā nāre sār zōzānā hüseini āyā ēi dāwāt melāstīnīn
 zilīfā xāhīne rahēin dā mēnīn bēlā kōnī-min bā arzu āydāwa lā verā bēmēne zilīfā nāzli
 rahēina zōzān qā nāmānā āyālārā nākir pīrsā || hüseini āyā qabūl nākir dāli min dāne hüseini 15
 āyā bārwe kōnī akmād bāgī delāstīne gō ēi āpī dāwātī gārān dāhīn zilīfā nāzli rahēin dānīn
 āpē hüseini āyā gō tū bē dāwāt nābī mālā zilīfā nāzli dāwātā cāl hāzār zār mālā lā verā
 bēmēnā hüseini āyā nālāstīnā zilīfā nāzli hālīnā bārwe kōnīxā delāstīnā gō wārīn āyālārēnū
 mūsāwārāki dānīn cāl hāzār māl hārānī zōzānā zilīfā nāzli rahēin bēmēne wīnīn cāl kāsīkī
 wā cāl suārī bā zilīfārā rahēin dānīn || dānīn cāl suār wā cāl jārīā rahēin dānīn dāli min 20
 dānā zilīfā nāzli cāl jārīwā cāl suārī bīrīn qōnāyā sālī dāgām dānīn cāl hāzār mālī zillā
 dānā sār zōzānā lāwē sālī dāgām sād suārīxā hālīnā lā kēfū zāuqā dīgārīnā zilīfā nāzli
 lā qōnāyā dāwātā lāwe sālī dāgām bāwēxārā dugō dāli (min) dāne zilīfā xāhīne dāsgīrtīā
 hüseini bāgī zā mārā wīnā sālī dāgām nālāstīnā dugō āyul dābā tū wē pīrsā bātārīkēne lāwe
 sālī dāgām gō dāwū yā qurātūnīkā || lā mā xhēne yā zilīfā xāhīnā ze mērā wīne sālī dāgām 25
 tū dāre māmīkīn qa nābīne ē āyul tū sālī dāgām rābe hāre sār zōzānā ze hüseini bāgī bōxāzē
 rahēinā zōzānā lāwī sālī dāgām hāwā hāzār suārīxā hālīnā wā cāl wāstīxā hālīne cāl
 hāgūbā zār hālīne bārī xā dāyē yāila sār zōzānā qōnāyā dau pīdng rāā lā sār kōnī hüseini
 bāge pā dāstīne hüseini āyā lā dāwātā gārān kīre qīrēnū pās sār zē kīrīn sofrāke gārān dār
 dānīn dāli min dānā lā || sofrā hüseini bāge sālī dāgām dēlāstīnā gō hüseini āyā tū bā min dā 30
 rahēinā zōzānā āyālāre zillā nālāstīnīn dā hüseini āyā zā sālī dāgām mūsāwārāke dāstīne
 dugō ēi sālī bāreki bā tārā xalāstīne silāhe bā tārā nīstānīne hāsbū we kīngū bār mālīne
 cāl hāzār zār ze āyālārēnū xalāstīne sār zōzān ze zillārā mūlk dāne qalīngā zilīfā xāhīne
 lā gī (gē) demēne gō dākārī pūre sārī hār māleke yāle pīstī ēzīng dāne dāli kāsīkā bāikā zā

- 35 *lā nāmīne lāwō sālī dǧām || lā kārēkī suār kīrin ze dǧāmṛā dišēne lāwō dǧām lā arzi-*
hanē sāndēne sālī dǧām dugō ēi ōyul dīl min debē min bā tārā gōt mārrē xodəzǧina eiliḡe
ḥusein āyā dšwāte azi dǧāmim eiliḡā nādāwe azi detšwim ze min bišēne tōxḡi sułtānī sālī
dǧām ēi ōyul tū qoraāke dǧār dēnā askārīkā gṛān dēnā xaznāke gṛān lā rās eiliḡā dēnā
lā arziḥāne pīrīke hābū lāwō pīre askār bū pīre hāte ḡām eiliḡā ēi eiliḡā zā tārā mūzādā
 40 *tū dānī lāwō || sālī dǧām gō lāwō, min zā askārīke bādārīnī eiliḡā gō ze mūrā bīlūne seḥērīki*
wēne bā dīl lāwō tū ze min bišēne eiliḡā deḡāzēne kārḡāteke yazmīs dākā sār bā xūne zā
ḥusein bāge zāngū zārīnīrā dišēne ēi ḥusein āyā zā dursōyā sālī dǧām min bādārīne kārḡādā
ḥusein lā sārē yāilā dāste ḥusein āyā dībēne ḥusein āyā āyālāre zillā sūwā eiliḡā xātūn
 45 *dānī būn gṛū sēne dāl ḥāzār māli zillā bairōyēkā rās vāḡṛtīn bāḥāwā kōn || dānīn kārḡātīk*
sār dšwā zēwā bā ūrbānādā dišāndēne dšwāt sū dō dšwātā bāḥāwā kōn dānīn lā dōrā arzi-
ḥānā ḥūn rānīn kārḡātīk sāndīn sālī dǧāmṛā mīlā bārde raḥēnā zōzānā sālī dǧām gō nā-
lāzēnim raḥēnā zōzēn (zōzān) eiliḡā xātūnā qā nāzēnim dīlmin dēne dāl ḥāzār māli zillā
lāsār dǧām dāwā dānīn ḥusein zāngū zārīnī lā sīḡrāyē dāxḡēne zā stāmbulā pādīsālī os-
matārā dišēne wāšēre istāmbulā sārē hal-ānēne lā qōt osmānī zā ḥādūdī dǧām askār tōp
 50 *kīr bā || sār dǧāmṛā dīšēne sārū sā sāvā ūlā muḥārabe dātīnīn eiliḡā xātūn dānī bū gīrī*
u sēne bā dāl ḡārīdī wā dāl suārī dursōyā dǧām dīnēne eiliḡā xātūn gō dīlīk dēne postāḥī
kārḡāde zā ḥusein āyā dešēne zālīm ḥusein āyā zā vē dursōyē min bādārīne ḥusein bāge
ḥawēd suār halēne bairōyēke kāsiku sūr vādārāšēne sūr kīšāndīn xā lā qōnōyā dǧāmṛā
 55 *deḡāzēne ālā'ī sōkmiš kīr suār ḥānde māndīn lā pīšē qōnōyē eiliḡā xātūne bairāq dānīn*
kūst lāwō dǧām bā zōrā sūr || eiliḡā xātūn dānī sālī dǧām gṛtīn xārāḡīke gṛān lāsār
dānīn dīlmin lāwō kīr ḥusein āyā lā bāzārī arziḥāne bairāq vāḡṛtīn dāwāzā xā-u eiliḡā
kīr dīlmin dēne suār rā-wānā ḡīrīdī bādīmānōyēke gṛān dānīne bā eiliḡā xātūnārā ḥusein
bāḡ murāz dīdēne.

III.

Hikāyātān; ālī gāwānde dālīka.

Hikāyē; māmī ālān.

Dilimin lāyāne bāzārī mōrylbe bāzāreki pāne lā sār cālū cār qantermāne sāsūdū
 šāstū šās mārduwānā hafti u dō minārānā piāngjā u dō gāmīnānā bā šāzdāh koškānā pāsedāh
 nārduwānānā šāw dāhāte idānū arāfātāne lā bāzārī mōrylbe pē debūnā šā berāne kōre kōr
 ōgāyē war wāndāne wā lākin šādu piāngjē gīndi zā bōlāne dōsūdū piāngjī dārābāgāne dāhātīn
 dāwānē dāzēs berāne dugō || dāzēō dilimin dēre dēre sūwā bū hayāni maqāmī nēwū (ze dīn- 5
 dārā wā nābūm tēre) hūn qa nābin āyānānū wāxāre debībāzīn āyānānū az cī bēbēzīm hūn
 sā berāne hārīāk bā sā xiznāne wā bā cār dāfīnāne bā šāzdāh koškāne bā tārxi zārāne
 šārūkū šārābe zē bārdāne hūnē kōr ōgāyē warwāndāne dāstīxā dēnin kākīkīkā mārāne bide
 zurāteki zindāzī gīmārāne dāzē gō bē diliminī dāne sālā, minē lā hēstī, piāngjāne az zowāgē
 meḡāsibīxā nāwēnīm ū lāyāne || bāzōn gām ālī bārāne sālāxā cālū dūdīāne dācētānā gām 10
 ālī bārāne wā sīkīnīn dāwānā ālī berāne lō ātō diliminī dāne dāstīxā dāne kākīkīkā mārā
 rāngīne āle dugō dāle minī debēyē az lāyāqīxā nābīnīm kākīkīke mōrylbe lāyāqīxā nāwēnīm
 ālā dugō diliminī lāyāne minē xāwne dāyē kākīkīkā šēxī qorēšīānā wā lākin qīzā šēxī šēxāne
 xodānā toqāne sāngāqāne xodānā ašhābū xālīlāne suār dewēn šādu piāngjā gīndi bōlāne
 dōsūdō piāngjā dārābāgāne kētene rīā kōnē qorēšīānā wā || lākin paīyā būne lāsār dūšāgē 15
 qorēšīānā wā lākin āyāne dugō šēxō diliminī debēyē am rūnīstīn lāsār dōšāgē-ā bā āmrī
 xōdē dilimin debē tūyē šēn būkī ōgāyē ālī berā lā bāzārī mōrylbe wā lākin šēxē bībē dīlī-
 mīn dāne kākīkīkā minē hāyē meḡāsībe bāzārī mōrylbe nāwēnīm dugō ālī dāqīxā gēstēni
 gōtūn qabūle ālī berāne dilimin dāne gō šōrā wā bešewrīnīm dilimin debēyē rā tādāle bā
 dāstī xodāyē gārā be hārāne šōzāxā nādāyā || kēstī diliminī dāne bā āmrā xodēti ze kōnī 20
 šēx bādār dāxīne bā sāngāqā ōbe arābānā dāw bāzārī mōrylbe dīgārīnīm ānīm kūsīku hūgrā
 dānīm nāhā mā nāhā rūe nāhā saāzā nāh dāyīqā xodā murāze wān bā aulācīkī dīkā cāwe
 rāš burū dōyāne sāmāl qawātāne ze nāzārā kīrīne šāzdā kūsīkū dānīne pēstī sā kūtābe yākū
 āyānāne yākū ōlumāne wā lākin yāgētī yāsīnāne sūtārā rūbī ālāne nāw dānīne šēnīm māmī ālāne
 lānī ālī pāsāne dālālē dā-ū āpāne saugūlīe || šēxē qorēšīāne bāzā šādu piāngjī suārī gīndi bōlāne 25
 nāzīrē dūwūdū piāngjā dārābāgāne xodāne qārēti zārāne vērā dewēn kālā, tūyētī lā bānī
 ūbā šārdā bārā šīrūko šārābe zārāne dābīndā bōzī rawāne lāsār dāstī tārī dōyāne lā sūtī
 bāzāre hār kēstīkī kālāyī bīstī cār zārāne sālāxā lā dōzādāh hūrdō qolāqāxā gōhārī zā-
 rānā hāw kīr tōpī kūrīkī hāwēstī tākīānā lā bāzārī mōrylbe hālāle dā-ū bawāne sālā kēte
 haftāne dāwīrī kēte dāwīrī || hāstīāne vērā dewēn sā qīcīn hōrīānā paīyā būn lā kāmīā kaw- 30
 kesārā nāwē xodāngd māzīn qāmār dīlāh nāwē yā hōrētē šāmsī qālām yā bācūkī dāqulbāyē
 yā māzīn lējā gōzā dōnēyē yā hōrētē āqīl dānā dōnēyē wā yā bācūkī šīmīdārā dōnēyē wā
 lākin xodāngd māzān gō diliminī dāne xūcūkātānō (auch xucūkātānō) pōstī pōrīā bēxīnīm lā bīn

dārā sālūē hōn dēnin xabārdin haūē sūāne āve lā binē qainādā berēstēnin wā lākin hālkišēn
 35 sār dārē gūlā bārāfkin dīlēmīnī lāyāne xoāngd || bācūtk nākēte haūē sūānā dīlēmīnī lāyāne
 wā lākin xoā bācūtk bālāxā dāye hūrdā xoāne hūnā gāmālā vān dādāne dārē gūlāne
 xoā bācūtk gō bāgēnō dīlēmīnī debēye wā lākin rind hānā āgābā lā dūnēye xoā min māke
 mālešēne vē šōrē māšāwōtne dīlēmīnī debēe dū rind hānā lā dūnēye āwē tēwē dehlārin demiz-
 gīne dīlēmīnī lāyāne xoā bācūtk ketā gūmāne tōp kir pōstē pērāna xoā dīlēmīn debēe bā-
 40 mīdā (bāmādā) pōstē pērānā mā resuā māke lā rū dūnē xoā bācūtk gō || dīlēmīnī dēne az
 nahā nāfūn demānī haftā dēnim sā kitābe sūāne lā ārde xūnīm az ačmīs kim hazārū yālk
 ismī boxūnīm āzā hēngē tēwē hūrdō rindā bādārēnim bā hazār yruš begeristēnim wā lākin
 hūrdō xoā māzin gō lāyāne gō tū bāmādā pōstē pērāne vā rinda lā dōnē dewēn yālk māmī
 ālāne lāwē āl pāstāne yāgēl zēnā zindāne qizā sālī āstānā xoāngd mīr ālāne dutmāmā hasān
 45 ēlko qaratarzēne dutmāmā qōmsē bākū nađlū gēztrā bōtāne xoā bācūtk gō || dīlēmīnī debēye
 rābe tū lēne tāxī pērā lā maqāmī sūwā tū bāzō hūgrā māmēye tū dēne nāwōbārā mīnū māmē
 pārdā zāwūrā mā cāwīkē lēxe bāzenū gāmāle min dēle dīlēmīnī dēne hōndūrī mīnū bā kūtī
 bāberēne lāyāne lāyāne sāvō lā nēwī sāvāne saātē lā cārāne daqīqa lā šāzdāne dībū gurā
 gurē hōriānū mālaikāne paīyā būn lā hōgrā māmī ālāne tīr nābū hūsmu gāmālā māmī
 ālāne rā būn lēnīstīn tāxī pērāne dīkin bāzōn bāzāre gēztrā bōtāne dīkin bōtēnin zēnā ||
 50 zindāne dīl mīnī debēye būlbūl doxūtne lā haūēu haīyāfē zēndēye dīlēmīn debēe qaraqol zūš
 bārādeye xawēye zēn halānīn sār tāxī pērāne dāw gārāndīn hōgrā māmī ālāne mām lā
 gūl baqčāš nāw āyānā bū waqīt bū māgālā ewārē mām hāte hūgrāye sūtār rūbī ālāmē
 mināne fānūsike hūgrāne zēnā tānē gō yā mārū dīlēmīnī debēye xēre sāvōd nēwī sāvō tū dū-
 kūtī qāpī hāramīte min dēle az nahā gāzē dēnim hasān ēlko pismāmīxā min dīke ā, tā
 55 bešāwūtne bā ārī xoādeye || wā lākin māmē gō lā zēnī dīl mīnī debē az māmī ālānīm
 sālā-e-min lā doāzdāne bā hāramī māsnākim lā ēl qāte xālkāne zēnā rābū pēye hālkišā
 nāw cāvī hūgrāye dāw dā qōlbī tārāfī qīrīnī dēnī lā oimāyē gāzīā zēnē bū gāzālkā ze derēwēd
 nūb (nōb) hāte māmī ālāne hālkišā qōnāyā bā gāzīā sifārā xoālie bāvī ze inšānā nāge
 ārde wā lākin zēne gō dīlēmīnī debēye hūgrāmīn bāzārī gēztrāye zēnē gō dīlēmīnī dēne zin-
 60 gtrā zārā dādūr bāzārī gēztrā cār, kirīne || sārī zingtrā ānīn hōgrā zēne sikēne māmē gō
 zēnē dīlēmīnī debē būlbūl doxūtne lā dārī gūlēye hāte hāztrā sūtān bā zēnā kēnīyā pē kēti
 vōdārēye mām paīyā bū lā hōgrāye hādī hēdī hāte gām zēnēye kābā dāīye sār kābā zēnēye
 dāst pēkīrīn hānāke dōnēye mūhūr bāhāw gūārīn sāv bā nēwī sāvō sūr hamēlī dānīne nāw
 berāxā nūnī (nōnē) xoā berā dīlēmīnī debē bū gūrā gūrā malāfīkā lā qōnāyē māmēye sāvā
 65 nēwī sāvō qaraqōlē zēnē māmē bārādeye xawēye zēn halānīn || dēnā sār tāxī pērānā sāv
 lā nēwī sāvēye zīn dīsā bīrīne sūndēye wā lākin mām rābū pēye māskīr zīn tūnne ze xawēye
 zēr bū bū portogāle sār dukānī bā cārīkū lēxe xūn tō nēye māmē gō āllā āw ēī bū lā
 dūnēye āw īstī hōriā bū āw īstī pērā bū lā dūnēye wā lākin mām rā bū pēye bādārīxistīn
 nāw āyānā bāzārī mōyrib tēle mām suār kirīn lā bōzī rawāne lā dūnēye dīkin bādārīxīn
 70 gūl baqčāš būgārīnīn sēr ānēye māmē gō lāyāne dārāz mīnī gtrāne || bār sārī min qulāqūlī
 xoāgā mīlāne lā bār nīngī mīn tāqārāqē tawrānū berāne lā cāvī min kēfā sāvīnē āxā gōris-
 tānāne dīlēmīn dēne hōndūrī min kūtū bābārēne būlbūlā sūsūdū sīastū šēš dīl doxūtne lā
 dārī gūlē dīlēmīn dēne sādū piāngā gīndā bōtāne bādārīstīn māmē bešāwōtīn māmē lēxā
 dānīne dīlēmīnī debēye mām dīkā bādārē ze bāzārī gāztrā bōtāne vērā dewēn kōzāxā hārīre
 75 ū māfālla pēstīn zingtrā zārā dādōrā sārūrā gāztrā bōtāne cār, kirīne sārī hōgrā || zēnē

siktinēn dilēmin lāyāne mām bādārket ayānū ðlāmāne dāwī dā gāstā bōtāne ūšma xīnā zin-
dāne dilēmin debē mām suār bū lā dānē kēte šōpā xīnē dilēmin dāne sādūpiāngē suārī pē
ketē māmē bā šōwō qau'ūtāncie berā gāwūšāne dāyē dilēmin debē bōzī rawān rā bū ze
ardēye kēte šōpā xīnēye māmē lā wāxteke paiaā bū lā sār kāmle lā maqāmī nēw-rū siktinē
lāstā doāzādā rikaāšī nimēye māmē selāf dā lā pte rāste xīstā ātehi sālām girt sālāfā mā-
mēye gō || māmō dilēmin dāne murāze kū tū ketē pēye mīfrā bišāwōne māmē vērē nā-
80 šāwōne dilēmin debēye mām rābū pēye xīstā ātehi sālām mistā lēxist lā qōlūngē dilēmin
debēye xodā dāne mālā bōwē bākākūwī sūbāhānī lā dōnē mām kēte xāwōneye xodā dāne mālā
qumst bākū dēkē dilāzāne qirīnī lā pērīā dātehe suārīkī tēye az nāzānīm ze mērā bišāwōne
pērīā gō bākō dilēmin debēye lāyāne vāi kō tēye māmē ālāne xodāne qārī zārāna bāhī
sādūpiāngē gīndī bōtāne nāzērē dōsūdū piāngē dārābāgāne dilēmin debēye lā || xāwī šōwō bā
85 dāstī hōrīā xīnā māmēbā mīwōne šōwōye dilēmin debē mām ketē pē xīnēye gāwē ā wāre lā
maqāmī nēw-rū kāmā gāstā dilēmin dāne xodā mālā qumst bākū bišāwōne gāwī lā xūckāxā
xīnē dātehe xodāngē tūxā bāke berxamehēne siudō pēkōwā (piškōwā) lā sīngī befilāne izhāre
lā sārīxā wōne tū bāzō sār kāmle sālō tū māmē dūšūrmīs kī ze mūrā wōnī dilēmin debēye
māmī hāte sār kāmle tasik āw xodāstī ze xīnēye xīnē ze rūxā gūrt || xēye māmē gō hē
90 ādām dilēmin dāne tū nā dāzgirtā minī tū rūxā ze min distilēn xīnē gō māmū dilēmin
debēye tū sāvā cī (sewē ēe hepisi bir) kēti rāye nā sāvā min lēilā gōzāye māmē gō dilē-
min dāne tū izhāre sār cāvā hātehe cāvūki lēxīnīm az dezānīm xīnē bācā hawāne dilēmin
dāne nāwōbārā sīngē xīnā zindān kutāne sāsūdū biāstu šēs lēxistīne dāqāxā sāmāwōne mūrā
sulān sūleimān lā hōrtē dānēne dilēmin debē af dālā dīke māmē dūšūrmīs-ke ze rēye tu
wāre || tēi xodāye hāsān cākō qaratarzīn bādārket bāzārī gāwōdye hātehe āw qušēye cāv
95 lēkētīm māmē xīnēye bārdān sārī hāspā lā cōteye dahātehe gām māmēye dilēmin dāne hāsān
cākō qaratarzīnōd dīkin delāzīnīm vō dēle ze gām māmē deqautīnīm hārsē berā sūdge sūfīne
dāv dānā gāstā rāngēne paiaā būn lā ōdā qaratarzīne nāzīn cāvō māmē lā sūtī xāne kētene
xālā noxōāse dānēne qaratarzīn gō berāō dilēmin dāne tū sārīxā lā vō dōsāge hātehe berāī ||
tā šūnā tā sārīxā dāne māmē gō dilēmin lāyāne dārdī minī girāne lā bār sārī min qulā
100 qulā xodānā wā mūllāna dārdī min āxō gōristānāne az fadē dīktīm ze vō hārsē berāne
dārdī min dārdī delāne az kētemā pē šōpā xīnā zindāne qaratarzīn gō dilēmin debēye tū
ciqāwī xarābī kēti dōsēge mīrīnē girtīnū bārdān bā dāst berāī tā lā dūnēye qaratarzīn rābū
pē dūcū gām xīnēye xīn rādebū pēye pismām dilēmin lāyāne tū dēndārī bārīdā grānā az
bātādīm || xīstī xā bārā sū lōkāne gō nābe dutmām bārī mīn xodā nābe lā bāzārī gāstā
105 bōtan qaratarzīn gō dilēmin debēye az nātmā berāū bāzārī gāwōdye dilēmin dāne hātim šō-
reki ze tā hātehim xīnē gō dilēmin lāyāne āgār qumst bākūāye kō az būmrūm dārī gānāzēi
min nābīne bāzārī gāstā bōtāne xāwī xīnā nā qumst bākūāye pismāmē gō māmī ālāne suārē
bōzī rawānē xodāne qārī zārāne bāšā sādūpiāngē gīndī bōtāne nāzērē dūšūdū piāngē dārā-
bāgāne || gō tū dezānī pismāmū dilēmin debēye girtīnū bārdānū bā dāstī wā mīn dēlā bā
110 dāstī wā lā dānē qaratarzīn gō lāyāne tū kārām ke rābe bāzō xāne hāsbāna tū hātehe cīnā
sār dāstāne az bišīnīm suārī bōzī rawāne tu xārā būnōne kēfū zauqāne qaratarzīn hāte
gām māmē berāne berāō dilēmin dāne kārām ke rābe timārā bōzī rawāne bā dāstī xā būnōne
dilēmin debēye mām cū gām xīnēye kābā dānī sār kābēye dāstī pē kir hānāki dūnēye tabāāst
nāketē gānā qumst bākū || dilēmin dāne qumst bākū qirīnī lā pērīā dātehe xīnā māmā gō
115 (kō) dāye dilēmin debēye pērē kētene rēye hātehe nāw bāzārī gāwōdye xīn u mām dān lā

- hōğrəye hātəne gəm quməi bāktū nadlātē gāwētye quməi bāktū rābū pētye dehdəte gəm berāte
 xētye mīr ālātye bā tāne gō mīrū bāndā dūwēā harīrū dūwēmin debēe tu kārām ke rābe pētye
 ke am hārēi dūwē qūšētye lā dōlā gāwētye gāwē dāwēne lā māmētye hasān dāko qaratarzēn
 120 hātene ođētye mām menāt kir zā mīr || ālātye bā tāne mīr ālātye bā quməi bāktūwēd hasān dāko
 qaratarzēwōd dūwē dūwē qūšē xēn dahātē gām māmētye lā bāko dāyən bū lā āwētye fūlūn hātene
 ođētye xēn gō māmō hāt mīr ālātye bātāne māmō gō xēn rābe dā pās haurānā mīkeve lā
 dūwētye lāyāne lāyāne mīr sālāf dā lā māmō rā nābū pētye quməi bāktū gō dūwēmin dāne tū
 filgānā qahwā bükālāne filgānā gūmāātē bīgārāne yā māmō lā hōrtā maidānā dāne māmō
 125 gērāge mā hātēne sūtē xātūn dīkā delāzēne dō lāwəxā hānā qirīnīe || tē dāwēne hāre
 filgānā dōpē wā māmō hōrtā maidāne hātēnīn kārāmke bārve dōpəxā māmō bišēnīn fil-
 gāne lā bār xāwəxā mīr ālātye lā dōde xēne hasān dāko dīkā dīlāzēne xāmō zārāf
 dīkēne dōreki bārā hōğrē dīdā dūwēwēne dūlī mīn debētye mīr rā nābū dā imdādāte nōbe
 hāte qaratarzēne dāne qirīnī sūtē xātūn dāwēne tū gāte lā berāwəxā lā mīr dāne hāte im-
 dādā tū am xēn zē pās māmō bādārīnī gō nāte imdādā tū gāne tū zā gānō māmō nā dūwē-
 130 wēne sūtē xātūn dīgri dūlōbēne || gāwē lā berāwəxā mīr dāwēne mīr rābū tū imdādā quməi
 bāktū girt bā pētye dūlī mīn dūwēwē pē sūtē xātūn xēn bādārīxistīn zē gām māmētye dā
 pāngārārū bārāne hōğrētye lē kete hālētye mīrū māmōwēd hātīn bā dāmōtye mām bāre mīr
 girān kir lā ođētye xodā dāne mātā quməi bāktōtye lā dūwētye gō māmū dūlī mīnī debētye mīr
 lā xēnā xasūwēwē hīgāb-ke zētye tī girān kir lā ođētye māmā dāyā sās kir dā mīr lā ođētye
 135 mīr dīkā dīlāzēne bārī girān bā sār māmō dāxēne || māmū dūwēmin debēe tū bā dē xāpdebi
 lā dūwē gō aē bā qaidā singārā xāpdewīn lā bāzārī gāwētye dūwēmin dāne mām zāngārū
 qaidāwā deqatēne gō māmū dūwēmin debēe wāre dōyrū bāwē lā dūwētye hārīn bōcī bōcī rāwān zē
 būlūn wēnīn pēcā mēdā dūwēmin quməi bāktū dīkā dīlāzēne gūwēk bōcī tēne dā pēcī māmādd
 dāwēne māmō dāwēne zindāne quməi bāktū dīkā dīlāzēne qirīnī xēn dāwēne siudō pēkōwā xēnī
 140 biğilāne xēn tū sār zindāne dīkēne xēn bārā girt u || xēne hāsterik xēn dehdāre lā dōwī
 māmō dektōve mām zē dār tēnīn dūwēmin debēe mām bādārīxistīn zē zindāne (dāwēne) sār
 dārī bānāfētye rawā kirīn qālbi tārīe dūwēmin dāne xēn bārā gertu xēne dōrū mīšāwore
 berāwəxā dāwēne go mīrō dūwēmin debē būlūl dōxwēne dārī gūlātye siudādd lā maqāmī nō
 rū dāwī būmūwīn lā dūwē xāwēu gūnō lā sū tētye lā dūwētye tūwē pīšāwēn bīcī pīšāwē māmētye
 145 rūke zē rōtye tū dōrāfātā hūn hātīn bā girīzā dārīkī lā tērbā mīnē māmō || xēnīn dōgār
 pīšādd mā kō bālāw dātye dāwē zē wārā dūwēne dūwēmin debē xēn mīr lā bāzārī gāwētye xēn
 bīrīn gām māmētye wā lātīn rūke zē rōtye xodētye mīr tāt bā girīzētye girīkīk lōxist tērbā
 xēnētye dūwēmin debēe hārādd būnā dō gūlā sārīlmīš būnā lā wētye mīr gūlāt bārādātīn quməi
 bāktū lā dūwētye zē sārī kīrīn lā dūwētye xēne hārīfīn sār xēnētye māmōtye gūllādd hātēne dū-
 150 dārā xodā dāne mātā rūhē quməi bāktū lā dūwētye bū qarā cātīkō bāzādā hōrtē || murāzi
 māmō wā xēn nāktīr pētye inā kullāh.

Zämbül ferōš.

Dîlînin dîne laukî gîndî dî zämbülâ lälêv tîne • cîrêkî bazarâ digîrtîne • gül xâtun
 lî zôr dewîne aqel cî saudâ dîmîne • laukî tî kârdm-ke hâlkîse zôre tî bēbēze bēbēze •
 bahâ zämbülâ tî bēbēze kî az batâdîm dî zâre sôre • amân gül xâtun az tōbadârim •
 dyâla yûsûf lî mâle lî bîr dâstî xâlqî gâbârim • zê xâûfa illâhî az nekânîm • laukî
 gîndî laukî || dîbbâsâ bîr tâna kurdûkî kirâse • amân gül xâtun az tōbadârim tōbadârê 5
 xâlqê gâbârim • zê xâûfa illâhî az nekânîm tî lîwî lîwî kînkî lîbîr tâqî kîrdûkî •
 tî kârdm ke wâre qurnûkî tî mistî xîlfî māmîke • wâ lîkî az tōbadârim gül xâtun tōba-
 dârê xâlqê sâtîrim • zê bîr dâstê xâlqî zôre nekânîm dyâla yûsûf lî mâle • xâtînâ hâlâbe
 mîrî tîyûl nâbîn kutêkî bî zôrî • tî kârdm-ke dîlîmî dîne tu wâre qonâqâ mîre • tî
 vîxos bî tîvî mîre tî mistî xîlfî harîre || • lî tî hâlâle lî mîr harâme • gül xâtun az 10
 tōbadârim tōbadârê xâlqî yafârim • gül xâtîne gî dîlîmî dîne bîlbîl lî dîrî gûle do-
 xîne • tî kârdm-ke wâre hîgrânâ zôre zê târâ şudîdî pişkîvî bepişkîvî • tîyî māmîkî
 bedârînim dâstî laukî gîndî lî sîr dînim • tî zê xârâ zîndî dîne (dîne) bîvî hîzâr
 rîdîmî lî hîstî dîvî-mîn wîvî • amân gül xâtun az tōbadârim az tōbadârê xâlqê gâbârim •
 dyâla yûsûf lî mâle av xâtîne pîr bîze gül xâtun || yâke sîrxîsê • gül xâtun az tōba- 15
 dârim tōbadârê xâlqî sâtîrim • zê xâûfa illâhî nekânîm • . . . . .

IV.

*Hikāyā; ḥāfiz.**Zāmbūl ferōš.*

- Nā min māle nā min ḥāle nākō ḡalāḡke nākō ḡāle • ḡūnī tā yusūf lā māle zāmbūl
ferōš zāmbūlā tēne • singū bāzārā dīgārīne ḡūl ḡāḡūn lā zōr deḡtīne āḡel cū saudā demīne •
zāmbūl ferōš laukā dārūḡe kārām-ke tū wāre pēse • zāmbūl ferōš laukā faḡḡrā tū rīne lāsār
5 dōšāḡe mīre • pē vāḡos qalūne mīre mistē zūfū ḡarīre • ḡūl ḡāḡūn az tōbadārīm || tōba-
dāre bē qarārīm faḡḡre rābī ḡābārīm • ḡāḡūnī pur lā ānī tu sākrā tūlōā ḡirī tu lāḡe lāwe
mārī • zāmbūl ferōš laukā kenūke bā ābā, kūr dūke tu wāre rīne qongūke • bā tā dīm zūfū
māmīke • ḡāḡūnī qerīke bā mōrī sē nāḡe kutākū bā zōrī • ḡaḡfā, min rōbī lā zōrī ḡaḡūnī
wē tē ḡūrmāḡī āḡf sōr bā bādāne kēḡī • az dūrūm ze wī ḡizmāḡī nā min māle nā min ḥāle
10 ḡūnī tā yusūf lā māle • ḡūn būkīm bīlāḡūnīn qāzūkī bādūkī wārīnīn || pīrīḡḡūke bīkālīnīn
rūnī māḡā būkavīlīnīn • laukē bīrīḡe āḡḡl tūnnēye tēr būkīm āḡel wārīnīn • ḡūl ḡāḡūn az tōba-
dārīm tōbadārī bē qarārīm faḡḡre ḡāḡḡ ḡābārīm • tu wāre sār maslahāḡe ḡoḡūl būke ḡāberāḡe
tāle āḡā l'ālā sālā qudrāḡī • ḡūl ḡāḡūn az tōbadārīm tōbadārī bēqarārīm • zāmbūl ferōš laukā
faḡḡrā tū dāvīm tōḡu zāḡḡre • ḡaḡf sālā būkīm yāḡḡre • tū cēkīm ḡāpesī zīndāne • nā min
15 māle nā min ḥāle ḡūnī tā yusūf lā māle • ḡūl ḡāḡūn az tōbadārīm tōbadārī || ḡāḡḡ ḡā-
bārīm • lāwūk lāwūkē berāḡd dāstīḡā bā dāstā mīdā kō am ḡārḡnī baḡḡe raḡānu sēwā •
tu rāwūḡe ḡūrdū lāwū lā maḡbūbī az tōbadārīm tōbadārī bēqarārīm • ze rābī lā zōr nīkātīm az
dīḡrīm waḡḡd āl qahār zālīmī az tōbadārīm tōbadāre ḡāḡḡ ḡābārīm lā-ūke lāwūke kīnūke tu
wāre ḡāḡḡḡ qurḡūke tūḡdā zūfū māmīke zālīm az tōbadārīm dīndāre laukī qahārīm ze ḡaḡfā
20 ḡodā nīkātīm dābōdōš dābōdōš zāmbūl ferōš nēbī muḡammād ḡarḡarōš am būkīm || ḡisā
laukā zāmbūlferōš ḡēī zālīm az tōbadārīm bār dāstē wāḡīd āl qahārīm zāmbūl ferōš laukē
kenūke bā dārḡū kurdūke ḡā wāre bīde qongūke dāstā tū dīm zūf u māmūke az tōbadārīm
ḡūḡḡāḡūnī tōbadārī bār dāstē wāḡīd āl qahārīm ḡaḡfā rābīḡā nāwōrīm zāmbūl ferōš laukā
dārūḡe kārām būke wāne pēse ze ḡā būke kīḡḡā qerēse lā tū kīm ḡūnī qumāḡe kārām-ke
wāre pēse ḡūḡḡāḡūn az tōbadārīm tōbadārī rābī ḡābārīm ā zālīmī az tōbadārīm tū rūḡā
25 min ānī bār ḡālāḡī tōḡā || sulḡān mūrād lā ḡūḡā ḡūrdū cāvā kēḡī tērā sēḡḡ waḡḡe ḡōrḡā
nāḡe kēḡī ḡā, zālīm az tōba dārīm zāmbūl ferōš laukā dālāle nā min māle nā (min) māwāle
nā āḡzū nā āḡāle ḡūnī tā yusūf nā lā māle zārū bīrīne lā māle ḡēī zālīmī az tōbadārīm
bār dāstē ḡāḡḡḡ ḡābārīm ḡaḡfā rābīḡā nāwōrīm zāmbūl ferōš laukā ḡīndāye cādūke sālāke
dārī cārḡī bāzārī ḡārdāḡī ḡūl ḡāḡūn lā bār ḡḡe deḡtīne āḡḡl dūḡḡ saudā demīne rūḡ dūḡḡ
30 ḡāḡḡ demīne ḡūl ḡāḡūn dāḡḡḡḡ ḡārīd dūke ḡḡrī || bā yāḡē lāwūkē zāmbūl ferōš ḡīrīḡe lā
ḡāmbārī ḡūl ḡāḡūnī dāwēstīḡe ḡūl ḡāḡūnī dāḡḡ lā ḡārīd kīr ḡḡrī kārāmke laukā zāmbūl
ferōšrā būkālīne rīne māḡ ḡḡe tē būḡaleḡīne lā pēḡīā laukā zāmbūl ferōš dāne bālīkī bīrīḡwā
āḡel wāre sārīḡe laukā zāmbūl ferōš laukā bīlmāze tu wāre pēse bā tū dīm māḡū māwāle

hē zālīm az tōbādārim bā dāstē wāḥid al qahārim zāmbīl ferōš laukā gindāye bañ kīn
 maḥbūbī sōfīe bīlā wāre qasrā zōre haqqā sālākā būce az xātūnī || tōbādārim bā dāstē 85
 wāḥid al qahārim sūtīye az tōbādārim tōbādārī bē qarārim ze xāyā rābbīxā az neḵānim
 lā ḥāmbārī gul xātūnē dāwestiā dāstīxā bīde sār dāstē gul xātūnī xātūnā ḥālābā mōrī
 sōyul nāḥin bā ḥōtākū bā zōrī gul xātūn az tōbādārim bā dāstē xālīgī gābārim laukā zāmbīl
 ferōš laukā gindāye gārtā bā pī girīye bā sār qasrā mīre rāwan zōre keṭīye pōlūk pōlūkmīš xā-
 tūnā zār lā ānī xātūnā tiqtīq keṭīye laukā zāmbīl ferōš mīstīn abtāze ze || gul xātūnē xōastīye 40
 gul xātūnē dāng lā gārtē kirīye ḥeīfī laukā bilmāz am pāwā bākenī yanīye xātūnā lā wē bānī
 cāwē dīgrī wē dār ḥawānī laukā zāmbīl ferōš mīstīn abtāze ḥālgirīye abtāzīk tāzē girīye sūtīye
 az tōbādārim bār dāstē wāḥid al qahārim kālā mīrē rāwan cāl gāz kīre bār zār nerīye gō
 kīrī bār zār nerīye dāgrīye ḥīrdu cāwexā grādāye xā sār kālā mīre rāwan wārkīre 45
 rābbī, min āmr kīr gābrā'īl bā pīe laukā zāmbīl frōš pī || girīye bā sār, ārde nārmūk
 dānīye gul xātūnē maḥbūbī lā zōr deṭīye bā ḥīrdu cāwā dāgrīye bā ḥīrdu dāstā lāxā
 xīstīye lāsār kālā mīre rāwan keṭīye cū sā-kirīye mīstīn abtāzā bi xodāi maḥbūbē dāng
 lā gārtē kīr girīye qāpū girīye mīfzāh ānī gul xātūnē maḥbūbī ākāzā dāstīxā kīre māl bā
 māl gārtē bāzēr bā bāzēr tawāye mālā laukā zāmbīl ferōš dāṭīye qāpū taqtāq kuṭāye zīnā
 laukā zāmbīlferōš qāpū wākirīye xātūnā ḥālābā mōrī ḥaḡḡḡīkī lā sūnē || ḥāḡḡā māye zīnā 50
 laukā zāmbīl ferōš ḡlū dōšḡe zārā dānīye gul xātūnē lā sār ḡlū dōšḡā rūnīstīye sōwā
 xodā dahānī sāv bā nēwī keṭīye laukā zāmbīl ferōš ze dārwaḥ ḥawīye taqtāq qēpī xīstīe maḥ-
 būbe dīlbāre az tōbādārim tōbādārī bēqarārim ze xāyā rābbī zōrī az neḵānim gul xātūnē
 bā pīe laukā zāmbīl ferōš girīye dā kālēkādā rūnīstīye keru ḥānek pē kirīye gul xātūn
 az tōbādārim tōbādārī rābbī gābārim ze xāyā xāḡḡī sātārim || ḥeīyā rābbī'ī ālāmīn ūrō 55
 ḥaṭt rūtne az nācūm sār ḡīe wē eksīge bālkīm wē eksīge tālēb kirīye laukā zāmbīl ferōš rābū
 sār ḥīrdu kādā rūnīstīye dāst āwāte nīngē gul xātūnē ḥālāwīye laukā zāmbīl ferōš reṭīye
 zīyā rābbī'ī ālāmīn tū min ḥarāmī nāwī sār maslaḥātā xātūnē laukā zāmbīl ferōš reṭīye
 gul xātūn wē deḡēfīe pēye laukā zāmbīl ferōš sīnōl mētā dūnē keṭīf dīwā abtāzīk tāzē girīye
 laukā zāmbīlferōš sār pī rāstē sīlāf || wā-dāye sāḡīr gul xātūnē sār pī rāstē dāwestiāye ā 60
 gul xātūn az tōbā dārim bā dāstē wāḥid al qahārim ze xāyā rābbīxā az neḵānim āḡār
 ḡāḥennemā pē mā tēye hē gul xātūn hē maḥbūbē hē zālīm tōpā sultān murād lā qēf keṭī
 tīrā sēdī waḡās ḥōrā nāwē keṭī maḥbūbē hē gul xātūn az dūrūm ze wē maslaḥātē bāse
 māke wē ḥīkāyātī zāmbīl ferōš laukā ābbāse bā dārpū kīrāse hē lā-ukō tu ze wēwā ḥāfī
 min lā tā dīktē nāse bār dāstē min || nābī xālāse laukā zāmbīl ferōš tāzē ḥōretā dāstēbād 65
 reṭīye gul xātūn az tōbādārim ze dāstē wāḥid al qahārim ze xāyā rābbīxā az neḵānim
 laukā zāmbīl frōš dāwestiāye lā dāstē laukā zāmbīl ferōš gul xātūnē kīrā girīye lā wēdēre
 lā ādābāxā dāwestiāye laukā zāmbīl ferōš lā bār rōbī ālāmē girīye dō reḡāzī nīmī kīrīye
 rōbī'ī ālāmīn ālākte laukā zāmbīl ferōš qabūl kīrīe rōbī'ī ālāmīn gābrā'īl āleḥī sālām rūḡē
 wē tāstēm kīrīe gul xātūn ḥeīyā rūbī'ī ālāmīn || sūkūr al ḥamdillāhī laukā zāmbīl ferōš 70
 lā bēndā min dāwestiāye gul xātūn maḥbūbē ze ḡī basdāye rūḡē laukā zāmbīl frōš tawā
 sākīrīye laukā zāmbīl frōš tāstēm bīye ḥeīyā rūbī'ī ālāmīn tū cā sārī min eksīge kīrīe bā
 ḥīrdu dāstā lā xā xīstīe bā ḥīrdu cāwā gul xātūnē dā dāgrīye tū cā sārī min eksīge xālke
 kīrīye tu rūḡē mīnzē tāstēm bāke rōbī'ī ālāmīn tāstēm kīr.

II.

Hikāyāt; ʿomar ibn ʾatī kōsā.

Hikāyāt; ibrahīm pāsā lāfzī zāzā.

- Dā sāmānādā ibrahīm pāsā āst bī pāsā, mistēr bī mistēr vāḡiā māmīlākātī zāpt bū-kārō pādšā pūrō amā bā yaḡāb wā azēnē nāi cīcuō az pādīšāh wām pāsānī āst bī nāmā ji hāfiz pāsā bī amrī āi kārđ wā šō bā sār hāfiz pāsā āskār-χō tōp kārđ šī bā sār šī bā nīzādā ōrāš wuḡā qurmīs kārđā ōrdiā ibrahīm pāsā amā bā muzārdā rōnā behārī (?)
- 5 χabārī rēšit ibrahīm || pāsā elčēχō rēšit bū ōrdiā hāfiz pāsāi miyān . . . taχtāχō qurmīs kārđō wā ki hāfizdā χaimāχōdā kēfu zauqdā dēro ibrahīm pāsā amr kārđ bā ōrdiāχō hārkaš hāzīr bāin bā silāh-χōrō azō amšō . . . . bādš bā ōrdiā hāfiz pāsāi ibrahīm pāsā amr bimbāšid kārđ wā hārkaš tābūraχō tāmbih būkārā āskār hārkaš cādīraχōdā
- 10 . . . . āḡāfīnī fānār āḡāvīsīnā tāpiā pāsō saāt pādā ōrāš ānti ōā ōrdiā || hāfiz pāsāi hālbūlī χabārā hāfiz pāsāi cīārā cīnā āyā tāpiā ibrahīm pāsā baχtān dā bā hāfiz pāsāi tōpū tūwānḡi bašlamīs kārđā bē muḡdrabā āsāu saāt pāḡ hāttā sabāḡrā ibrahīm pāsā yaḡāb bī ōrdiā hāfiz pāsā bozulmīs bī wā nēmā kīsī wā nēmānī yāst kārđā bī cīḡā arzāḡ ḡebel-χāne āst bī zāpt kārđ hāfiz pāsā firār kārđ šī bā stambūl pādīšāh pūrō amā bā yaḡāb wā min tā rēšitē tū mērē āi būḡārē tō ōrdiā bātīrmīs kārđ tā amāi bā mā sārđā āyā
- 15 tāpiā ibrahīm || pāsā ōrdiāχō grōdā šī bā mistēr.

Anhang.

Zāzā-Übersetzung der Erzählungen »*Dünya güzele*«
und »*Yusib d'iz*« nebst kürzeren Erzählungen und
Sätzen in Bābā-Kurdisch, Lólō-Kurdisch und Zāzā,
in Transskription.

Übersetzung der Erzählungen »Dünya güzele« und »Yusüb dızt« aus
dem Kurmāngî ins Zāzā.

(Notiz des Übersetzers, *omar ibn âti, kôsā*, genannt *χātō*, über sich selbst, in
Kurmāngî:

χātō dšwāt zāzā.

*Asi ze oimāyā kōsānim wālāte, min bōrē čermiye pāsā rizqu nasīb bā dmri χōde cū
az hāšim šāmi šārf lā maḥallā salihīyye rudānimā sālā min ḥāḥu helēti.)*

Hikāyāti dūnyā güzele fī lāfzī zāzā.

*Wāχte vērēde kōličē āst bī dū lāḡekīχō jēnindaχō mā'indaχō, pīrā āste bī fuqarā, bī
hār rōḡ šāā (auch šāā) šālāge kōliχō ārdān bā dū yrušēn rōkēn, pēi ḡāčūmīs bīe rōḡe
ānḡinā ēi bā kōlāš dārē binde tairā pārd ēi bā hārūne ākīndoχō dī āk wādārt āmā bā kē
bār bā čāršū || yahūdī wā nā ākī bā mīde wā az nādānā yahūdī wā azo sāl yruš bā tōdī
wā tū bā mīn hūwānī wā azo dū sāl yruš bā tōdī ānḡinā wa tū bā mīn hūwānī nihāyāt
pāḡsāi yruš bā tōdī kōličē amā wā ā ke rāsā bā bīde wā kā bīde pārd pāḡ sāl yruš dā
biḡē ārd amā χōrē χārē kārē sabāḡrā ēi bā hārūnā āke ākē ānḡinā dī āk ḡrōt ārd dā
bā yahūdī bā pāḡ sāl yruš hār rōč (auch rōḡ) ākīndoχō ārdī pāḡsāi yruš dān dānd rōḡē
jēniākā bārd yahūdī pāḡ sāl yruš dāi ō amēn yahūdī bā jēniāka || mešāwreχō kārē wā
mārāšō wā šōrō hārūnā teir ākō ki kēnū haruna aīdā bīre būkōle bādō kēse dānō bā teirō
ūrkēmīs bānō bādō šēnō bā ḡāedō bēn ākū kēnū mārde šēnō čālā kēnēnū sere ḡe naχīn nānū teir-
kō bārō āk būkerō āḡamā ḡānō yānō bā kē yām kēnō hār rōḡ ākī kēnō kōličē merānō yahūdī
jēniākārē wānō teir serēḡike jēniāk wānā rōḡe pāḡ sāl yruš āna yahūdī wānō yā tūkō serēḡikārē
yā az dāwīnā nāna bā tō hāt jēniākā serēḡe kēnā pūr kēnā ō ḡrānānā lāḡekō kōličē serāu
bā zērī wānū yahūdī šaudā yānō bā || jēniākā hāt wānō kēne teir jēniāk bādō nānā bāwārā
wānō kēne serāu bā zērī wānā lāḡe-mā wārē wānō teirī tū būrā yā tūkō lāḡekā būkišē
yā azo dāwīnā nērī bā tō hāt wānā azo serē-ḡēkerē dāpīrā lāḡekā bā dīet lāḡekā wārzanenā
bā šau rāmānā wānā māyāšō bā yahūdī ōkūšmā būkišō šēnō sūḡenā āzenā ḡālābe rōšēnā
lāḡūkō zērī wārde rōḡdā pāḡsāi yruš dā pištīnoχō-dā vīnānū pīrīkōχō merānā wānō wārē
mā šēnā bistāmbōl šēnō rāi bā dī ḡāi bānā berāi zērī wārē wānō tū bā nā rāpā || šō
dāwē bā nā rāidā šōrī šau šēnū bā mīstī šaušē šēnū bāstāmbūl ōke sere wārē dāχīlē mī-
stī bī šāh mīstī mērd bī teir dāulāš vērādā ēi ōke sere wārē bā dī serē serō amēt wā
šāš bī āemī bī tāpīdā bārē verādā ānḡinā amā bā lāḡekē serē serō amēt wā nō-šē nābī*

lāḡe kārđi debāne nūmīs tēr vērādā dā loḡinātrā āmā bā serē lāḡekī ānīst lāḡlūk bārđi cālī
 dāi pārā pādīsāl, mā nōyō itaāt kārđi ḡirē mā ō šahālēḡēḡō būkārō tū bēri ōki zeri
 52 wārđā || dōyri šī bā stambōl rōḡdā pāḡsāi ḡrusēḡō āst bī keinekā dūnyā gūzeli dūnyō
 pāḡsāi ḡrus bī hār rōc pāḡsāi ḡrusēḡō bārđi dūnyā gūzeli dūnyō hār rōḡ tamāša kārđi
 šaiyāḡō bā hazār bī hazār dāi biḡe šīe bā dūnyā gūzeli hāt kištindā qōnāyī pūr kārđ peñia
 para nā lāḡekī nāmā šāwi lāḡek ānginā šī bā keinekē hāt wā aza tōā tūzē ē minē māhātrā
 māšō ārākake haūt seri mēndevi dā bā lāḡekī lāḡekī vōrīt zeri ḡi fēkerā kaūt zeri šūā
 30 sōlā kārđā dākulenī bā nūngē lāḡekī ḡrōt āst bātībār lāḡek || sabārā wārīst tābārāō aīnā
 bā ḡebōḡō pārāi cīnūā šī bā dūnyā gūzeli hāt ḡawurnā rōḡe dū rōḡa aunā parāi cīnūā wā
 dō sereḡō wādārī šōrī šī aunā hār mārdinī yēnī āmā bā hāt wā serā šinā wā pte min
 mārđ nā sūfrā nō qamčī nō kulūk ḡirā mānd mā bāsērō wārē nēmin wā nā tērā bārđā
 kām šimārā vāre vasā bī ḡā sūfrā eiḡā ē pēni kulūkē eiḡō tērā āstā hūnērē kulūkē kamīnā
 35 ḡḡō serā kēs kō nēvinō sūfrā kā abo mubarek tūrlū tūrlū taāmī ḡirā vāḡi zāuži nīst ḡḡe
 bā qamčī || pōdō fūlangā min āš bī hār hāmā bā tērā dīmā šī āi kulūk nā ḡḡō serē
 nīst ō sūfrā ser bā qamčī dāpūrō wā bā dūnyā gūzeli hātē tō wāzēnā āmā bā dūnyā gūzeli
 hāt kulūk nā ḡḡō serē kēs nēvinō bārōḡ pārđ dukandārā tērānū wā dūnyā gūzeli ḡāmā-
 40 loḡō bā mā mōzēnā vāḡe tōrē pāḡ sāi ḡrus bā šā-u āmā kaūte de dūnyā gūzeli hāt hāin
 ḡirē bī bā hasrāt wā aze tōā tē minē kandūrmīs kārđi wā bēri pāñā ōnā sūfrā pāñā ōnā
 sūfrā qamčī dāpūrō wā ḡdē kēs || cīnūō tō wāzēnā kōindō īsisdā tō wāzēnā bū kōindō
 40 īsis dā rōnā rōḡe dā dā bā dūnyā gūzeli dā kēfu zauḡ kārđi bādō šaiyē dūnyā gūzeli sūfrārō
 nīst qamčī dāpūrō tō dā qōnāyīdā wāzēnā dā qōnāyīdā peiye bī lāḡek wārīst bēḡō sēr nā
 dūnyā gūzeli nā qamčī nā sūfrā āḡ wā kulūk nā ḡḡō sere wēḡā ḡēḡā hāuizē āi aunā hār
 ḡōḡerēnī bē sērō ānīstī ḡō verān kārđi bī hār keinekī kaūtī dā hāuizē māḡār keinekē šālī
 45 pēriān bī dīzē āmā cālī || keinekē bārđi kulūk nā ḡḡō sere keinekā aunā mārdinā dā hāterō
 dā dīnā cālī bā bāḡōrā pārāi ā kā ḡā dā hāuizē māndā sōnd wārđ wā az itārā nāve-
 ḡiēnā kandūrmīs kārđ cālī dā bā ḡā dū pārī dā bī ḡā wā nūnā wādā kōtīke tū sēyilmīs
 bīai wēḡā būwēšīne dō hazīrā az keinekā šālī pēriānā hār ḡūrōē min dāstrā vāḡiēnū keinekē
 lāḡekī wādānā bānā lā bāḡēš šaiā mīā sāt ḡekēnā dānā bā lāḡekī bānō bā hārī wāḡ wānō
 50 dūnyā gūzeli az hīndā mālrā kārđā nārā || az kārđā bā hār sātēnā bīnā dā bī ḡē ānginā
 bānō bā mārdī haḡībā sāi tārā dāi bā ḡā wānā bāre bā qōnāyē dūnyā gūzeli biḡi dā ānā
 bā qōnāḡ ḡilā wasāre ārinānū sāu rōšēnū dūnyā gūzeli bā dīmā aunā sāyēdā hāuizē wānā
 bīa dō hāmīne bāherinī ānō sāt sepē kānō dānō bī dūnyā gūzeli wānā bānō bā hārē ḡilā
 nānō ḡḡe wāsārī kānō dā sere nārđiwānā āngēnā hāiyan bā mīsrē qamčī u sūfrā wādānō
 55 šinō bā mīsrē šālī mīsrī qōnāyē lāḡekīrē būḡārō sīd || oḡubāḡō sār bāre ānō ō dī bārī ānō
 šāudā tōrbāt vāḡ bā serā finānū ḡabāre dānō bā šālī mīsrī wānō mārdinī hāuīnāndōḡō
 bānō sār bārī ānō ō dī bārī ānō šāudā yām nādānō šālī mīsrē wānō vāḡ dā wā bārḡ
 vāḡ dānō bā ḡā wānā az hārīḡō nāverdānā nāsenā ḡabāre dā bā šālī mīsrī wā bā hārḡā
 bārō hār ānd dā nārđiwānā šī bā šālī mīsrē hāt wā lāḡā tū cēnne zālīmḡayīnā kēnā yām
 60 nādānī bā hāuīnāḡō sār bārē ānō tū || dī bārā ānī wānō māle min nīō az senē būkerī
 lāḡek nāskānō šālī mīsrī berāyēḡōyō wā mūrē ḡawilāt būke hūkayātē hārēḡō tōrē bāḡi wā
 ḡawilāt hār kēs šī wā wāḡēdā pte min āst bī mā kōlī ārdin rōtīn rōḡe dī šālī bīndā ālī
 wīnānū ānō bī pāḡ sāi ḡrus dānō bī yāhūdi wānō tū kō teire bīa bā kēā ānō bā (bī) kēā
 pīā min merēnū māyā mā teirī sereḡe kānā berāindō minō būn āst bī sere āi wārđ zeri az

wārnā berāe min šinō bā misir dāw || šōrī bistambōl dūnyā güzeli āstābī dēwēχō pdj sāi yrus 65
bī min vārē āwweleχē bāχīrēχē az wānā pēšiai tērā wā tū berāe minī riχā kēnā tū sāi bā nā
hāre dā ānginā bā dūnyā güzeli bō sāi dānā bānā dūnyā güzeli qonāyindō nāwā vērāšt dā
bā berāyēχō dūnyā güzeli mähre kārđ tūiye keineke šāhī pēriđ vāšnā keineke yēnā ā hainā
dūnyā güzeli rindērā āzē berāeχōe bēnī bā āmrī allahi mahrā kēnā čaurās dāpā bā čaurās
zūrnā bāχōrō mahrā kēnā āmre pēini kēfu zauq kēnā || šinē yahudē kišānē māyāχō kišānē 70
tāpiā yēnā bā misir dā gēniāχōdā kēfu zauq kārđin ē rasāi bā mūrādeχō šimāzē bā mūrā-
deχō rāsī tamām bī nā hikāyā wābērī mā šēne zai-dā bēne hārā sāiyu dāsu haut tārēχdā
yusūf efēndī hikāyēsī musī kōko efēndiyā tab'olunmūšdūr fī ombēs šubbāt 1317.

Šām i šerīfā muqdyim salīhtyge maḥalāsindā ōmar ibn ālī mārūfat ilā bū hikāyāyi
zāzā lišān ilā tārğumā musī koko efēndī wā yusuf efēndi wāhsitānā tab'olunmūšdūr.

Hikāyāti yusūb wā azīz fī lāfzī zāzā.

- Dā waxyāda dā qālā bōhtāndā xalīd beg āst bī berāi āyi iskān āyā xalīd beg āst bī yāyāt adalātini āst bī wā zāngin bī wā gōmārt bī wa hukūmīxō bōl bī wā hukūmāyī bī mahyāt dā xalīd begi dāstā bī genia xalīd begi āstā bī nāmēxō hazirā xatīne bī keiniṇdāxō āstā bī nāmēxō qudrāta bī dō lāgēxō āst bī you yūsūp (yūsūb) bī you dāte
- 5 bī dō lāgē iskāni āst bī you īb bī you osmān bī amnā hazirā xatīne || zeriāxō kaūte iskān āyāi rōgendō allāi keiṇā xalīd begi tābārā āmā māyāxō hāzīrā xātun dā iskān āyā hāte dā hazirā xātun wa ē kū mīn (ōkūmīn) wā min būde iskān āyāi tū sōrī cārāudā ayū bīa az bā xalīd bege dā wā ayu būkātū dzo tō būgārī dzo qudrāte bā lāgēō ībrāmi dā iskan āya ayū ārt dā bā hazīre xātīne hazīre xātīne niamāti miḏ kār dā bā xalīd bāge xalīd bāg mār dā bādo hāzīrā xātīna wā zeriāmīn wāna xalīku sārē bārū bešīne
- 10 xalīd || begi tū bā dāf u zūr nā būke tādarākā dāwāte būke mīrē qudrātā dāf u zūr nā ārdā tādarākā dāwāte kār dā haut rōgī haut sārī kār dā bā zōrē šimāšīrī qudrāt dā bā ībra- hīne hazirā xātīna dā bā iskāne sārī hārī sabāḥrā yusūb haut serā bī wa dāte pāg serā bī sabāḥrā hāimrā wārīšī hāzīrā cūnnia dāte vāḡ dā bā yūsūbī wā berāimīn zeriāmīn wāna kā hazirā sēra šīa tū kō xabārī mīrie bīarā yusūb haut serā šikā bēnu bā gūrūā wā dāteō
- 15 bēnā qudrātī barāḏ bā zōrēxō wā hazīre || bī bā kē iskān bāge dāteō wā dzo vēšān tū kō nānā bāmīdī yusūb dāstī dāteō gōrōt šīe bā kē hazīra šes haut rōgī rōnīšī dāte hazirā vērdē hazirā xātun gāmāle iskān ayāirā kamīrd nābenā dāteō wā yusūb berāe min rōg āmā bā qehīre tū kō nānā bā mī dī yusūb wā dāte sārē būke hāidn kēfe nā māḏī hazirā bēnū hazīrā vēn dā bā iskān āyā wā māvinde wā nekārā usē bā mīrū gefā dānu ūsūb pīl būbō
- 20 oqomūšī būkišō tōzī būkišō hāimā mārī || kiškāka (kāsīkāka) cārā gīrā būke iskān āya wārīšī ārdā nālī gīemāgī āmā bā sārī ūsūbe wā nīkārā dāwe kēnā bā tāxīe xalīd bāgīrō bā dāstī ūsūbī dāte gōrōt āst bī yābā ūsē u dāte šī kē-dē qudrātī qudrāte hazīne xalīd beg qudrāte vērā ūsē wā dāte yēnā ūsūb kār dā doqoḡayexō wā dāte kār dā doqoḡayexōva yābīn ārdā bā zārē kēi haut rōgī tīmār kār dā iskān āyā xabār rēšīte bā ībīrē wā ē ayul ūsūb dāteō
- 25 būqauwūr nā kōxōrā ūsē pīl būbō oqomā būkišō || oqomārā. būgārō tāxīe xalīd bāgī ībā dāstī ūsūbī gōrōt tāpīst āst bī yābā qudrāte wā māke nē gru'ē ūsūbe dāte gūnāhō ūsē dāte kaūte dečārā gēirāni tōrbā pārē zīmīstāne vāuru vārātā vārāna qudrātā hazīn bārmāna kaūte ūsūbī sabāḥrā ūsūbe dāteyā āmā-ī xalīdāxō xalīe wā ē ūsūb tū bā cī yēni bā kē, mā dā bā tō dī nānē nānē dā bā dāstē ūsūbī ūsūbī wā xalīo oḡāye xalīd bāg šēn nābenū bā
- 30 nānē nān bā xalīi sār dā āst bā mīstaxō dā bā sārē ūsūbīrō bā dāstī dāteō || gōrōt āst bā cārā ūsūb bā dāteyā āmā bā kē dā qudrāte qudrāte dāstaxō dā mīllē ūsūbī dāteō bār dā ārdī zārē kē-ī ībā bā dāre dā bā qudrātīrō bā dāstī ūsūbī dāteō gōrōt āst bā cārā ūsē vēnḡ dā ē qudrāt wāyāmā nānu sōlā bā mārū ḥalālīkā dzo sōrī wā yarībīe qudrāte vēnḡ dā bā

üse wā aze qışkākō tū kō dā gārā nāverā üsbe verāχō ācārñā bā yārībīdā haut rōğī ē
 bā mārđākedō ārabrō rāst amā haut sārvi mārđāki ārabī hātē mänd haut sārviñā tēpiā ||
 dawīda mārđāki ārabīdā dawāti ēle usīb bātāχō dānō qarwāñdō pīlō yāñō gītē spār dā- 85
 miyāñdā āi sēñā üsīb vāñg dāñō aze bās nāñō sōlā sārī wārze mā šime nē bazirgāñi
 āime hālbat allahu taālā rieqā kō bā mā dō usu azeya šā bā mērdā ārabī hāt hālāl kārđi
 nāñu sōlā kārūti ā bazirgāñi dīmā dāsdede haut šauš kārūti ā bazirgāñi dīmā dizārā tō inā
 tazila tō nākārđi šāwā heistime dākārūti bā qarwāñ vātē gītē üstōre hātē ēlki u silāpe ind
 gīrā grōti || hūrđi espār bī vērēχō ācārñā hātē qāl'ā bōtāñe kē vērī qāl'ā vārđā vīñdā, 40
 sabāhira kē-vērī qāl'ā gērīd usīb u azei šimšēr ānt vīstu pāğ mārđimī kišē kē-verā qāl'ā
 dā qapātmiš kārđi usu aze māñdā yāwāñdā vērēχō dāi bā kōñdō pīl ēle dāsu pāğ rōğī
 māñdā bādō dā u pāğ rōğā lāje iskāñ āyāi tū sā spārēχō wāddrt bā āfērātīñdā bēñedā
 ē bā wāštinā keñdāki qudrāt χātūne vāñg dāñā bā kāle wāñā bā tōrē zārñā sōrē bā
 aze || usā dīme wā bēri brāyā tbi sār wā būkiše azābe dīnyārā bērāñē usē wā ā dādō 45
 qapūte qāl'amā kāmō āstō gāñvīrō usā wā sōrī usā azeya spār bī vērēχō dāi bā qāl'ā
 bōtāñe amā-i nīmā šāwā kē-verā qāl'ā vāñg dāi bā āstō gāñvīrō wā kē-verā ā-ke āstō nā-
 kāñu hayāñ sabāhira usā vāñg dāñā bā āstōe gāñvīrō wāñō az mārđimā tū, wā az šinā bā
 iskāñ āyāi hāt mūdāñi ā-ke kēvērī qāl'ā az bā tō dī pāğ zārñā pārdāñ mūdāñiñā bī
 gīlka gīlka kišē astōye || gāñvīrō ā-kārđ kē-vērī qāl'ā üsīb wā ā aze ā-bī kēvērī qāl'ā 50
 dāo bāğīdā χalāte üse bā dāstīχō šimšēr ānt kalāñēχōrā āst bā mīlle āstōye gāñvīrō χalāte
 kārđ azābe dīnyārā hā tōrē pāğ zārñi mūdāñiñā üse kēvērī qāl'ā nāo kišē vār wā aze
 berā tē rōšā bī kēvērī qāl'ādā üse vārēχō ācārñā bā miyāñe cāršūdā bā qāhpa hāzre
 sabāhira kārđ dā-kēverē iskāñ āyā iskāñ āyāi vāñg dā ē lāğimā tū kōtē rāe būrdm tō bā
 dā tū kēverē harāmāñ use wā ā || iskāñ āyā kē tū mīn nās-nākāñ az usībā lāje χālīd 55
 bāğiyā sabāb cīci bī pīe-mīn kišē bā āyā tō χudrāte χātūne bārđā bā zōr tō dāstē mīn
 grōt tō az āstam bāzērē cāršū iskāñ āyā ā lāğimīn dībēχō cīñiñ mī šīte dā bā tōrō
 kār'idā iārōyā usā wā ā iskāñ āyā hā tōrē šimšērē kirmāñi nāo mīlle āstār iskāñ bāğ
 χalāte kārđ azābī dīnyārā šimšēr ānd ē bā zērē harāñe gārīā vāñg dā bā hāzārā χātūñā
 wā pāyāñ hayāñiñ šimšēr bā dāsterō || zērē harāñe hāzārē χātūne wā vāñgdā biğā wa 60
 nērū yusīb vāñg dā bā hāzārē wā az usībā lāğī χālīd bāğiyā šimšēr ānt ē bā hāzārā hāt
 šimšērē dā pūrō χalāte kārđ azābe dīnyārā fēkīχō kārđ dē gōlā gūñi hārē mīstē gūñi
 šimīñ cār'ār hāmā gārīā kišēñō gēra espār bī ō üstōre amā kēdā qudrāte vāñg dā dā lā
 bārō sālām alēikūm zōr osmāñ āyā zeriāmā wāñā qudrāt kaut dāst nīngāñe üsē šimšērē
 dā bā mīlle osmāñ āyāñe allāi kārđ || mūrāde qudrātā kāmā aze kōñū ā χātū aze dā 65
 kēverē qāl'ā dēyū üs espār bī dā stōrēχō rāmūt kē χālēχō wā χālō hā tōrē hāqge nāñā
 tōyā bā tēñiyā χāl kišē harāmā pīa vāñg dāi bā azei wā bērō aze amā bā χudrāt χātūne
 hāt bādō χabār rasā bā lāje iskāñ āyāi tū wā kāse nē,māñd zērē kēidā tū sā spār-rā
 yāñ'ū üsū bā azeya vērā tōi šinē dāwēñā girāñe kani dā tūbīdā dā dāstēdā iālāf kārđi sā
 spār kišē tēne || tūbā alāhīā qāl'ā bōtāñ kārđ dā dāstē usīb aze allah mūrāde tēñiñ qu- 70
 drāte būkerō mūrāde sārī hāmīne hukūm yermīš kārđi hārīñā χālīd bāğīdā.

Vier Anekdoten, aus dem Türkischen in das Zāzā übersetzt

durch

Ömar ibn ʾāḥi kōsā.

1.

Ekmeğ'ä müşewerä.

Efendim az pärä wāzenä baunä cütle tō bā bā qoğ'āye kōḥ!

Nä cütle hāmā ē māi?

E kāmīe hāmā ē tōi.

Qoğ'āye kōḥ cütē kāmē?

*Ekmeğ'i suāle nā yorūbi tū anlamış nākārd hālode mulehayirdä mänd bā pāj yruḥi juāḥ
dā biğ.*

Hēnū mñā cütli dā bā tō. Pāj yruḥi al-elḥisāḥ.

Ekmeğ'i āzēnē fūrte qizmiş bā.

2.

Latifä.

Efendī rōğe aḥbābārē tüzkarē yazmış kār.

Būğē bārā fulān efendārē wā midā bā lāğē ği.

Lāğēlē cētīyedā biğā tūpiā āyāwā āmā bā āi hāt.

Tō ā maktūbā ārdā?

Min bārdā.

Tō maktūbā dā ā mārāmī?

Wāḥiā āmmā mā nādā biğā.

Wā hēri wā tō cānne nādā biğā? (oder sabbābeḫō cütē bā?)

*Tō mārē wā bārā tō nāwā biğāda ki az biğide min bārdā qarbudān moznā bāğē ānginā
min tēpiā ārdā.*

Tō tū wāndisda?

Nā (oder mā wāndis nādā).

Efēndā qahqah hūwā.

Tōrē ēē nā-wā?

Mēne wā: hārō! Tōrē wā ya mīrē wā mā anlamiš nākārd.

3.

Latīfä. *)

*Mārdimindō bōldō čirkīn dā kučādā neimikā dī, aunā būχō, wā, tū kō rēnd bīā,
šār tū nāštīn bā nō kūčā, bādō tūkerbāšō tūdā bā drō.*

4.

Latīfä.

*Rōje qaraqūš bī kurdia ūstōrē qōšmīšē pē kārđā ūstōrē kūrđā ūstōrē didā vi'ārd
qaraqūš āmā bā yazāb wā nō haftā ēē mādā bā nā ūstōrē āmr kārđ sē'is āske ēē nādā
b'ūstōrē ōkō hālāk būbō dāwātīšdā mādām kā az ēē nādā biğā āmr māke ma qōšmīš
kārīm dāurna.*

*) Dies und das folgende Stück erscheinen unsicher.

Die Kardinalzahlen.

	<i>Zazā</i> <i>Ōmar Ibn Āl Kōsā</i>	<i>Bābā Kurden</i> <i>'Maḥmud Mukrī</i>	<i>Lōlō Kurden</i> <i>Yusuḥ Efendi Ğelīkā</i>
1	<i>zau, you</i>	<i>yāk</i>	<i>yāk</i>
2	<i>dūci</i>	<i>dū</i>	<i>dūdū, dōdō, dō</i>
3	<i>hārā</i>	<i>si, sā</i>	<i>si, sā</i>
4	<i>čā'ār</i>	<i>čudar</i>	<i>čār</i>
5	<i>pdj</i>	<i>pinj</i>	<i>piānj</i>
6	<i>šeš</i>	<i>šeš</i>	<i>šeš</i>
7	<i>haut</i>	<i>haut</i>	<i>haft</i>
8	<i>hešt</i>	<i>hašt</i>	<i>haišt</i>
9	<i>nau</i>	<i>nū</i>	<i>nāhā</i>
10	<i>dās</i>	<i>dā</i>	<i>dāh, dāhā</i>
11	<i>ziendās</i>	<i>yāzda</i>	<i>dau yāk</i>
12	<i>duds</i>	<i>dōzda</i>	<i>dau dūdō, dōzda</i>
13	<i>dāsuḥārā</i>	<i>sizda</i>	<i>dau sā</i>
14	<i>dāsučā'ār</i>	<i>čārda</i>	<i>dau čār</i>
15	<i>dāsupdj</i>	<i>pāzda</i>	<i>dau piānj</i>
16	<i>dāsušēš</i>	<i>šāzda</i>	<i>dau šeš</i>
17	<i>dāsuḥaut</i>	<i>hāvda</i>	<i>dau haft</i>
18	<i>dāsuhešt</i>	<i>hāzda</i>	<i>dau haišt</i>
19	<i>dāsunau</i>	<i>nōzda</i>	<i>dau nāhā</i>
20	<i>vīst, vist</i>	<i>bīst</i>	<i>bīst</i>
21	<i>vīstūzau</i>	<i>bīstuyāk</i>	
30	<i>hāris</i>	<i>sī</i>	<i>sih</i>
31		<i>sūvyāk</i>	
40	<i>čauris, čourās</i>	<i>čīl</i>	<i>čāl</i>
41		<i>čīluyāk</i>	
50	<i>pdjās</i>	<i>pānjā</i>	<i>piānjā</i>
60	<i>šešti</i>	<i>šēst</i>	<i>šīst, šēst</i>
70	<i>hautāi</i>	<i>haftā</i>	<i>haftī</i>
80	<i>heštāi</i>	<i>haštā</i>	<i>haištī</i>
90	<i>nāwāi</i>	<i>navvāt</i>	<i>nūt, nōt</i>

	<i>Zāzā</i> <i>Ōmar Ibn Ālī Kōsā</i>	<i>Bābā Kurden</i> <i>Maḥmud Mukrī</i>	<i>Lōtō Kurden</i> <i>Yusuf Efendi Ğelūkē</i>
100	<i>sā</i>	<i>sād</i>	<i>sād</i>
200	<i>dāsā</i>	<i>dū sād</i>	<i>dō sād</i>
300	<i>hāsā</i>	usw.	usw.
400	<i>čā'ārsā</i>		
500	<i>pāsā</i>		
600	<i>bāsā</i>		
700	<i>hāsā</i>		
800	<i>hōsā</i>		
900	<i>nausā</i>		
1 000	<i>hazār</i>	<i>hazār</i>	<i>hāzār, hazār</i>
1 000 000		<i>kūlūr</i> *)	

*) Dies Wort (welches hindust. *ڪٽوڙ* entsprechen muß) bedeutet auch jede ungewisse sehr hohe Zahl; es war Yusuf und Maḥmūd ganz unbekannt. Das Wort *ڪٽوڙ* kannte keiner von den dreien.

Einige Sätze in Zāzā,

Nr.	Deutsch	Zāzā
1.	Ich bin gekommen, um dich zu sehen.	<i>az āmd tō būcōnt.</i>
2.	Lachen ist besser als Weinen.	<i>hūwāyīs bārmā hāulerŷ.</i>
3.	Wir wollen Feierabend machen.	<i>mā kō pauōs kērim.</i>
4.	Der Elefant ist größer als das Pferd.	<i>fāl ūstōre pīlērō.</i>
5.	Die Rose ist schöner als die Tulpe.	<i>gūl lālā hāulērō.</i>
6.	Der Mensch ist verständiger als die Tiere.	<i>mārdūm hāiwōām āqilērō.</i>
7.	Mein Messer ist stumpf.	<i>kārdia miñ tōzā.</i>
8.	Dein Messer ist stumpfer als mein Messer.	<i>kārdia tō kārdia miñ tōzērā.</i>
9.	Der Säbel ist lang.	<i>šimšēr dārgō.</i>
10.	Der Säbel ist länger als das Messer.	<i>šimšēr kārdirā dārgō.</i>
11.	Der Perser ist von den Kaufleuten der schlaueste.	<i>āğām tuğārārā išguzārō.</i>
12.	Der Konsul ist reich, der Schah von Persien ist reicher als er, der Kaiser von Deutschland ist reicher als sie alle.	<i>qonsūl zāngŷn šāhi āğām āi zāngŷnērō pādīšāhi alman tñā hāmīnē zāngŷnērō.</i>
13.	Ich war im Begriff zu gehen.	<i>az de šiai šī sērō bīa.</i>
14.	Es ist nötig zur Schule zu gehen.	<i>šōrī bā māktābā gerék.</i>
15.	Ich bin eigens um zu studieren nach Stambul gekommen.	<i>maχšūs kāūdā wāndinā az šā bā stam- bōl.</i>
16.	Er ist spazieren gegangen.	<i>šī bā gezmdχ.</i>
17.	Vergangene Woche war ich sehr krank.	<i>hafto varŷn az bōl nāwāš biām.</i>
18.	Der Ort, an dem ich wohne, ist weit entfernt.	<i>(ğāo kō mā pūrō rōmīšŷm dūrō. (maḥdilla pūrō rōšēnā dūriā.</i>
19.	Der Bruder ist gut.	<i>berā ḥaūlō.</i>
20.	Die Schwester ist gut.	<i>wāyā ḥaūlā.</i>
21.	Dieser Bruder ist gut.	<i>nō berā ḥaūlō.</i>
22.	Diese Schwester ist gut.	<i>nā wāyā ḥaūlā.</i>
23.	{ Diese Brüder sind gut.	<i>nā berātīnā ḥaūlā.</i>
	{ Diese Schwestern sind gut.	<i>nā wāī ḥaūlā.</i>
24.	Welche von diesen beiden Uhren ist billiger?	<i>nā hūrdū saātītrā kāmŷnā erzānā?</i>
25.	Wer sind diese Herren?	<i>nā efēndē kāmīe?</i>
26.	Wem geben Sie diesen Brief?	<i>nā māktābā bā kāmī dēn?</i>
27.	Wessen Söhnchen ist dies?	<i>nō dōğūgē kāmīō?</i>
28.	Wessen Bücher sind das?	<i>nā kitābē kāmīe?</i>

Bābā- und Lólō-Kurdisch.

Nr.	Bābā	Lólō
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.	<i>au dū saātānā ki helan horzānin?</i>	<i>ze vā hūrdū saātānā kuātānā ārzāne?</i>
25.	<i>au piawānā kten?</i>	<i>āvo efendinā ktene?</i>
26.	<i>au mektūbe dedāi bā ktē?</i>	<i>vā mektūbe dedāne kē?</i>
27.	<i>au mindālā ktē?</i>	<i>āvo laukā kē?</i>
28.	<i>au ktēbānā ktē?</i>	<i>av ktēbāne ā ktēne?</i>

Nr.	Deutsch	Zazá
29.	Es sind unsere.	<i>ē māē.</i>
30.	Ist das dein Stock?	<i>nō cūe tōyō?</i>
31.	Nein, es ist nicht der meine, es ist der deinige.	<i>χēr ē mín nō ē tōyō.</i>
32.	Was wünscht ihr?	<i>šimā čiči wāzēnā?</i>
33.	Woran denkst du?	<i>tū čī dūšūnmāš bēnē?</i>
34.	Wovon spricht ihr?	<i>šimā čičirā bašs kēnē?</i>
35.	Wozu dient das?	<i>nā čičirē yaramiš bēnā?</i>
36.	Habt ihr mein Buch gefunden?	<i>šimā kitābe mín čī?</i>
37.	Welches?	<i>kāmī?</i>
38.	Ist dieses dein Pferd oder ist es jenes?	<i>ūstōre tō nōyō yā ō bīnō?</i>
39.	Dies ist meins, jenes ist meines Bruders.	<i>nō ē mínō ō bīn ē berāye mínō.</i>
40.	Dies sind meine Schwestern.	<i>nā wōyā mínā.</i>
41.	Er ging lachend davon.	<i>hūwāš čī.</i>
42.	Es ist 2 Stunden her, daß er hierhergekommen ist.	<i>čī saāšī bī āmā bā tūā.</i>
43.	Bis du wiederkommst bleibe ich hier.	<i>hayēn tū kō bēre azo tūā rōš.</i>
44.	Als er das sah, fing er an zu lachen.	<i>nō čī bašlamāš hūwāšē kārč.</i>
45.	Was ist (aus ihm) geworden?	<i>se biō?</i>
46.	Hat der Bäcker uns frisches Brot gebracht?	<i>ekmekčī mārē nānō tūzā črčō?</i>
47.	Mein Vater ist seit einer Woche krank.	<i>pīe mín haštēna tūpiā nāwāšō.</i>
48.	Was fehlt ihm? [Was ist diese Krankheit?]	<i>nā wāšēnā čičiā?</i>
49.	Er hat sich erkältet.	<i>šārč grōtō.</i>
50.	Man sagt, daß das Dampfschiff nicht gekommen ist.	<i>wapōre nāmā wānē.</i>
51.	Hattest du deinen Freund nicht eingeladen?	<i>tō dōstīχō dāwēt nākūrdī bī?</i>
52.	Sie hatten ihre Hände nicht gewaschen.	<i>dāstīχō nāšī bī.</i>
53.	Ein Mann hat auf der Straße ein Goldstück gefunden.	<i>mārdīmā de kōčādā zārčā čī bī.</i>
54.	Hatten sie die Früchte nicht gegessen?	<i>mānōčī nāwārdī bī?</i>
55.	Er war sehr zurückgeblieben.	<i>bōl tūpiā mānč bī.</i>
56.	Er war von fernher gekommen.	<i>dūrīwā āmā bī.</i>

Bābā- und Lölö-Kurdisch.

Nr.	Bābā	Lölö
29.	ī māsē.	ā māne. (bald kurz, bald lang.)
30.	au bastīne tōya?	av čūa ā wā?
31.	ī min nā, ī tōya.	nāmīne, ā wā. (euer.)
32.	čī dēwē (dēwī)?	čī dōxoarīne?
33.	bō čā mādemāwī?	čīmā dūšūmīs dewī?
34.	kseī čī dīkē?	hūnē čī bāxš dēktne?
35.	aūa bōčē čāka*)	av čī yaramīs dēwe?
36.	kitābe min dē wā?	ū kitāba min dē?
37.	kišhā?	kušāne?
38.	aspēka hi aūe ya aūeya?	hāspi wā kušāne doš yōxza īdīne? (das andere.)
39.		hāspe mīne, īdīn ā berā ī mīne.
40.	aūana xūškī mīnīn.	vānā xōdīgē mīne.
41.		
42.		
43.		
44.		
45.	(dōstī mā) čī dehāt?	čīr bē?
46.	nāyfrōš nāwī tāsā hīnā wā?	ekmekčī ze mārā dğār nām āntē?
47.	bābīm hafīēke nāxōše.	bāwēmīn hafīēkē vīrdā nōxōdē.
48.	nāxōš čīe?	nōxoasīxōš čīe?
49.	sārmā ī būa.	sārmā ī ketī.
50.	delēn vapōr nāhāt wā.	vapōr dewēnā nātī.
51.	dōstī mīwāndē nākirī?	dōstī tā ū dāwēt nākirī bū?
52.	dāstīān nābūst.	dāstīxā nābūtīn.
53.	pīauek lā zōqāqā lēriek dā wā.	merūkī lā zōqāqe zēriek dē.
54.	mīwāktān nāxōard?	meiwē nāxōarī būn.
55.	lā duawī mā bū.	pūr bāšīndā māū.
56.	lā regāēkī dūr hāt bū.	ze dārīke dūr hāt bū.

*) Wozu ist dies gut?

Nr.	Deutsch	Zazä
57.	Aslan efendi ist vom Pferd gefallen.	<i>aslan efendî estörerâ kasî.</i>
58.	Hattet ihr meinen Namen vergessen?	<i>simâ nâme min vîrâ kârd bî?</i>
59.	Bist du schon lange in Stambul?	<i>stambolrâ amâşse tî rau nâbî?</i>
60.	Es sind zehn Jahre.	<i>dâs sêri âst bî.</i>
61.	Dann bist du fast ein Einheimischer geworden.	<i>tâ azênâ mârdenî yorî bî.</i>
62.	Was hast du in der Zeitung gelesen?	<i>kazâtadâ tî cîcî wând?</i>
63.	Ich fragte . . .	<i>min pîrs kârd . . .</i>
64.	Heute morgen sind viele Soldaten aus Stambul gekommen.	<i>nî sabâhrâ stambolrâ dskârendî bîi amâ.</i>
65.	Er hatte alle eure Bücher gelesen.	<i>kitâbe simâ hâma wândî bî.</i>
66.	Morgen früh werde ich auf jeden Fall kommen.	<i>mâstî sabâhrâ mûlâq dî bîrî.</i>
67.	Wird der Lehrer heute in unser Haus kommen?	<i>χόγâ efendî aîrî ôkî bîrî bî kêmâ?</i>
68.	Dies habe ich nicht vergessen.	<i>min nî vîrâ nâkârd.</i>
69.	Was wirst du heute abend tun?	<i>nî şândâ tû kî se kerâ?</i>
70.	Ich werde schreiben und lesen.	<i>dî yazmîş kârî bîânî (bîwânî).</i>
71.	Wann wirst du auf den Markt gehen?	<i>tû kî kâi sîrî be cîrî?</i>
72.	Ich werde noch nicht gehen.	<i>dahâ az nêşînâ.</i>
73.	Er wird bereit sein.	<i>ôqu hâzîr bî.</i>
74.	Wir werden zufrieden sein.	<i>mâ kî mîmnîm bîm.</i>
75.	Ihr werdet reich sein.	<i>simâ kî zîngîn bîwî.</i>
76.	Sie werden schwach sein.	<i>zâ'îf bîbîn.</i>
77.	Werde ich Papier haben?	<i>kâ'îd, mî kî bîwî?</i>
78.	Wirst du Federn haben?	<i>qalâmîrî kî bîwî?</i>
79.	Wird unser Freund ein Federmesser haben?	<i>qalâmîrî dîstî mâ kî bîwî?</i>
80.	Ich werde keinen Wagen haben.	<i>drabe mîkî nâbî.</i>
81.	Er wird keinen Leuchter haben.	<i>şamâlî gîkî (gîkî) nâbî.</i>
82.	Würde ich ein Zimmer haben?	<i>odîndî mîkî bîbî?</i>
83.	Würdet ihr eine Blume haben?	<i>vîllîke simâ kî bîbî.</i>
84.	Dies würde nutzlos sein.	<i>nî fâideχî cînî.</i>
85.	Wenn du diese Sache nicht tust, bist du töricht.	<i>âğîr tî nâ grîvî nâkîrî tî âqîlsîzî.</i>
86.	Guten Morgen!	<i>sabâhî tî boχîr bî!</i>
87.	Wie befindest du dich?	<i>kêfî tî senîmî?</i>
88.	Es geht mir gut.	<i>{şûkr, hâvîlâ. az hâvîlâ.</i>

Bābā- und Lölö-Kurdisch.

Nr.	Bābā	Lölö
57.	<i>askān l'āspā kaūto xoāre.</i>	<i>askān ze hāspda kēti bū (gērbū bu).</i>
58.	<i>nāwīmān lā fīkr ēū bū?</i>	<i>nāwīmān wā ze bīr (būr) kīrī bū?</i>
59.	<i>lāstambūle xōr dānīstā?</i>	<i>ze kī kū tū stambūlā pūr būmī?</i>
60.	<i>dā sālā hele.</i>	<i>dā sāl hānā.</i>
61.	<i>hār wāk āstāmbūlīān.</i>	<i>tū, hemān yerlī bū.</i>
62.	<i>lā kitābīdā ēt xoānd?</i>	<i>lā yazetā tū ēt xoānd?</i>
63.		<i>mīn pīrs kīr . . .</i>
64.	<i>au sbāwne xōr askār hāte āstambūle.</i>	<i>wā sūbē ze stambūle pūr askār hān.</i>
65.	<i>hāmū ktābekān xoānde.</i>	<i>kitāba wā (wā) giā xoāndī bū.</i>
66.	<i>sūbhatnīe xū dāām.</i>	
67.	<i>xōjā efēndā aīrō dāetā kīne mā?</i>	
68.	<i>aīwāi wūn nākim.</i>	
69.	<i>evāre ēi dekān?</i>	
70.	<i>dēnūstān de xoānīm.</i>	
71.	<i>kānīe deēi bazār?</i>	
72.	<i>dahā nākim.</i>	
73.	<i>hāzār debē.</i>	
74.	<i>māmnūn debīn.</i>	
75.	<i>dāulamān debī (Sing.).</i>	
76.	<i>lāwāz debīn.</i>	
77.	<i>kāryāzi mīn debēe?</i>	
78.	<i>qalāmākān debēe?</i>	
79.	<i>qalāmbīri dōste debēe?</i>	
80.	<i>arabē mīn nābīe.</i>	
81.	<i>sāmānān nā bīe.</i>	
82.	<i>ōdāeki hele?</i>	
83.	<i>gulekāna bū?</i>	
84.	<i>au bē fārre.</i>	
85.		
86.	<i>sūbhatna ba xār!</i>	
87.	<i>kēfī ē lōna?</i>	<i>kēfī tū cīne?</i>
88.	<i>xōr sūkūr cākim (cāqīn).</i>	<i>kēfī mīn pūrī rīnde.</i>

Nr.	Deutsch	Zazä
89.	Bringe einen Teller, wir wollen essen.	<i>tabäge blā, mā yemék bürim.</i>
90.	Komm schnell!	<i>raü bērf!</i>
91.	Komm, laßt uns nach Hause gehen!	<i>bērī mā kō šimā bā (bi) kēye!</i>
92.	Setz dich hier nicht!	<i>a'itā mārošā!</i>
93.	Setz dich!	<i>rōšā!</i>
94.	Traue diesem Mann nicht, er ist ein Dieb.	<i>nā mārđimi inān mābā, nō dīzō.</i>
95.	Bitte lies diesen Schein.	<i>az riğā kēnd, nā sāmādā bōanā.</i>
96.	Geh auf den Berg! (sie sollen auf den Berg gehen!)	<i>šōrē bū kō!</i>
97.	Gib (mir) etwas Pilaf!	<i>tās pilāwā bidā!</i>
98.	Gib auch Brot!	<i>nānā bidā!</i>
99.	Sie sollen mir helfen! (<i>yardim etsinler!</i>)	<i>yarāšme miñ būkerē.</i>
100.	Fragen wir seinen Bruder.	<i>berāš tōrā pāre kārē. (?)</i>
101.	Suchen Sie Ihre Handschuhe!	<i>lāpūke šimā būgārā!</i>
102.	Stehe ruhig! (<i>rağat dur!</i>)	<i>rağat vindā!</i>
103.	Ich bin sehr durstig.	<i>bōl teišān bīd.</i>
104.	Trinken wir eine Tasse Tee!	<i>mā kō qāzā čayā bišimin!</i>
105.	Geh, suche (sehe) du den Gärtner, sprich mit ihm!	<i>šōrē baryčāč būwne wā girā bāge!</i>
106.	Jeden Tag spielt ihr!	<i>hār rō šimā kās kārđin!</i>
107.	Anstatt fleißig zu sein, spielt ihr!	<i>ğāo šimā čāšmīs bēn, wuğā šimā kās kārđin!</i>
108a.	Hast du etwas zu tun?	<i>čōkā verāzō āstō?</i>
108b.	Ich habe nichts zu tun.	<i>čā minō oqu verāziō činnio.</i>
109.	Ich habe deinem Vater etwas zu sagen.	<i>pīs tōrē wāššāmā āstō.</i>
110.	Hat der Koch etwas zu bekommen? (von uns)	<i>ašēšā alāğāğimā āstō?</i>
111.	Man hat den Mann gefunden, der Ihre Uhr genommen hat. (?)	<i>ō kō saātā šimā bārđā amā diāš. (?)</i>
112.	Das Haus, das wir gesehen haben, gehört meinem Bruder.	<i>kē ō kā mā dē kē berāo minō.</i>
113.	Der Mensch, der nicht arbeiten will, verdient nicht zu leben.	<i>mārđimō kē čāšmīs nābō pūš gē lāiq nō.</i>
114.	Man hat eine Kiste mit 100 Goldstücken gefunden.	<i>mārđimā qušū dāmānā sē zār dē.</i>
115.	Ich weiß nicht was ich tun werde.	<i>senē būkerē nāzānd.</i>

Bāba- und Lōlō-Kurdisch.

Nr.	Bābā	Lōlō
89.	<i>tabaq bāne nānīn boχōin.</i>	
90.	<i>zū wāre!</i>	<i>zū wāre!</i>
91.	<i>wāre, bānā mālā!</i>	<i>wāre, am hārenī māl!</i>
92.	<i>lēredā mānise!</i>	
93.	<i>dānise!</i>	<i>rūne (rūnā)!</i>
94.	<i>bau piānodi bāwōr māke.</i>	
95.	<i>ikā dekim, au sānnāiā bēχōina!</i>	
96.	<i>bānā kēχī!</i>	
97.	<i>birāk pilāō bidā!</i>	<i>hāndik pilāō bā mīdā!</i>
98.	<i>nānī bidā!</i>	<i>nānī bidā!</i>
99.	<i>kōmēgē min būkin!</i>	
100.		
101.	<i>dāstāwānakānā peldā būke!</i>	
102.	<i>raḥdī dānīšā!</i>	
103.	<i>sōrd tēnīm.</i>	
104.	<i>finjānek čai boχōin!</i>	
105.	<i>šo bayčewānī bibine pē bile!</i>	
106.		
107.		
108 a.		
108 b.		
109.		
110.		
111.		
112.		
113.		
114.		
115.		

Einige Sätze in Zazā,

Nr.	Deutsch	Zazā
116.	Er hat keine Zeit mit euch zu spielen.	<i>dā šimāilā wāχfi gi činnwō kās kerō.</i>
117.	Seit dem Tag, an dem ich hierher gekommen bin, habe ich meinem Vater nicht geschrieben.	<i>ze rū kō kā az āmd bū āūtā min pte χōrē yazmīs nākārd.</i>
118.	Bevor du mich sahst, öffnete ich die Tür.	<i>tō az nādāām vārē mā tō kō-bār ā- kārd. (?)</i>
119.	Ich bin müde.	<i>bātikiāwā.</i>
120.	Seid ihr müde?	<i>šimā bātikiāwā?</i>
121.	Ich bin nicht müde.	<i>nā bātikiāwā.</i>
122.	Ist der Markt weit (entfernt)?	<i>čāršū dūrā?</i>
123.	Nein, er ist nicht weit, er ist nahe.	<i>χair dūrī nā, nādā.</i>
124.	Wie geht es euch heute?	<i>šimā sentān awō?</i>
125.	Ich befinde mich gut.	<i>az haūlā.</i>
126.	Der Lehrer ist mit dir nicht zufrieden.	<i>χōgā tōrā haūl nō.</i>
127.	Darüber bin ich betrübt.	<i>az girā kāderlā.</i>
128.	Mein Befinden ist schlecht (nicht am Ort).	<i>kāji min gādā nō.</i>
129.	Gibt es besseres Tuch als dieses?	<i>nāi haūlāl (haulēr) čōhā āstō?</i>
130.	Besseres als dies gibt es nicht.	<i>nā haulēr činnw.</i>
131.	Mein Vater war (ist?) krank.	<i>pte min nēwāšō.</i>
132.	Wo waret ihr gestern?	<i>vāzēr šimā kōtā bīen?</i>
133.	Wir waren zu Hause.	<i>de kādā bin.</i>
134.	Sind diese Leute nicht reich?	<i>nā mārāimī zāngīn nō?</i>
135.	Vor einem Jahr waren sie sehr reich, aber jetzt sind sie arm.	<i>nā sererā vārē bōl zāngīnē bī fāqā? nikā faqīrē.</i>
136.	Wünscht ihr etwas zu kaufen?	<i>šimā čle herindān wazēnē?</i>
137.	Wenn auf dem Markt billige Teppiche sind, werde ich kaufen.	<i>dā čāršūdā χāte erzāni āstē az heri- nānd.</i>
138.	Wenn es so ist, gehe ich.	<i>hīnō, āzō tōrā.</i>
139.	Im Garten sind sehr viele Rosen.	<i>dā barčādā pek gūte bōte.</i>
140.	Heute war ich in einem schönen Garten.	<i>awō dā barčādā (barčādō) rinde bīd.</i>
141.	Ich bin klein.	<i>az kiškākd.</i>
142.	Ich bin nicht groß.	<i>az pīl nā.</i>
143.	Du bist groß.	<i>tū pīl.</i>
144.	Er ist alt.	<i>ō iχtiārō.</i>
145.	Wir sind arm.	<i>mā fuqārā'imā.</i>
146.	Wir sind nicht reich.	<i>zāngīn nāmā.</i>

Bäba- und Lölö-Kurdisch.

Nr.	Bäba	Lölö
116.		
117.		
118.		
119.	<i>māndūm.</i>	<i>westiāmīn.</i>
120.	<i>māndūm?</i>	<i>hūma westiāne?</i>
121.	<i>māndū nīm.</i>	<i>{ am nāwestiāne. (Pl.)</i> <i>{ az nāwestiāmā. (Sing.)</i>
122.	<i>bāzār dūre?</i>	<i>darbiā dūre?</i>
123.	<i>dūr nē, nēlka.</i>	<i>nādūre, nēlke.</i>
124.	<i>ē lōnī aūrō? (Sing.)</i>	<i>hūn ūrō cūne?</i>
125.	<i>cāqim (cākim).</i>	<i>rindim.</i>
126.	<i>melā lā tō nārāse.</i>	<i>χōja ze tā nārāse.</i>
127.	<i>lā wāi duhām hele. (?)</i>	<i>ze vō taqāra min.</i>
128.	<i>kēfīm lā gēχō nē.</i>	<i>kēfīmīn nālāgi (nā lā gi).</i>
129.	<i>lā wē maūti cāqār hele?</i>	<i>ze vāi rindir cōy heye?</i>
130.	<i>lā wē maūti cāqār nē.</i>	
131.	<i>bābim nāsāza.</i>	<i>bābōmin noχodā bū.</i>
132.	<i>dūānā lā kūēndere bū?</i>	<i>dōhō hūnā lā kō būn?</i>
133.	<i>āmā lā mālā būm.</i>	<i>lā māl būm.</i>
134.	<i>au piāuāna dāulamāndīn?</i>	<i>vā merūnā nāzeingbīn?</i>
135.	<i>sālā lā wē pēdār zōr dāulamān būn</i> <i>āstakāni faqīrīn.</i>	<i>sālke debārō pūre zeingīn būn amnā</i> <i>nahā fuqāra būne.</i>
136.	<i>cūteke dūwō būkārti?</i>	<i>tištik (tištik) sāndine hūn (hōn) doχo-</i> <i>azne?</i>
137.	<i>lā bāzārī āgār seğādā hārzan heye,</i> <i>dikārtim.</i>	<i>lā cārte χāl hārzan (ārzan) hānā dēi</i> <i>bištīnim.</i>
138.	<i>āgār wāye amī doēm.</i>	<i>kō vāne, dēi hārīm.</i>
139.	<i>lā baryādi zōr gūl heye.</i>	<i>lā baryē gūl pūrīm.</i>
140.	<i>aūrō lā baryādi xirf būm.</i>	<i>ūrō az lā baryē rind būm.</i>
141.	<i>amīn mindūm.</i>	<i>dēi cūkim (bācūkim).</i>
142.	<i>gaurā nīm.</i>	<i>nēmāstīm.</i>
143.	<i>gaurā.</i>	<i>tūi mazlāi (mazīm māsīm hepi bir).</i>
144.	<i>au pīrā.</i>	<i>hūn (hōn) kālē.</i>
145.	<i>āmā faqīrī.</i>	<i>āmē fuqārām.</i>
146.	<i>āmā dāulamān nīm.</i>	

Einige Sätze in Zāzā,

Nr.	Deutsch	Zāzā
147.	Sind sie hier?	<i>wuǰāda bī?</i>
148.	Wenn er nicht krank ist, wird er kommen.	<i>nāwāšō oqō bēro.</i>
149.	Er war in Stambul.	<i>dā stambōldā bī.</i>
150.	Gestern war ich in der Moschee.	<i>vūzēr (vāzēr) ġāmi'da bīm.</i>
151.	Ist eure Feder gut?	<i>qalāmi šimā rindō?</i>
152.	Seid ihr bereit?	<i>šimā hāzēr bēn?</i>
153.	Du bist faul!	<i>lāmbele!</i>
154.	Wir waren beschäftigt.	<i>mā mābryl bīm.</i>
155.	Sein Fenster war geschlossen.	<i>pāngjārdā āi qapanmīs bībī.</i>
156.	Ich bin nicht taub.	<i>az kār nād.</i>
157.	Seid ihr traurig?	<i>šimā kaderē-īn?</i>
158.	Ist jemand im Hause?	<i>de kēdā kase āst bī?</i>
159.	Im Hause ist niemand.	<i>kēdā kase ēnnwō.</i>
160.	War Geld in der Truhe?	<i>dā sandiqdā parā āst bī?</i>
161.	Es war keines (darin).	<i>ēi nēbī.</i>
162.	Ich habe nur einen Freund.	<i>dōstendō min īmīd āstō.</i>
163.	Habt ihr gute Milch?	<i>dā šimā hāte hīw rind āstō?</i>
164.	Ich habe viel.	<i>dā min hāte bōl āstō.</i>
165.	Haben sie einige Bücher?	<i>īnā hāte ēānd kūtābī āste?</i>
166.	Was hat der Mann?	<i>nō mārden ēwēxō āstō?</i>
167.	Träger! hast du Zeit?	<i>hammāl! wāxētō āstō?</i>
168.	Ja, ich habe (Zeit).	<i>bāle āstō.</i>
169.	Ich habe zu tun (istm war).	<i>ġārwē min āstō.</i>
170.	Hast du Brot (kein Brot)?	<i>nāne tō āstō?</i>
171.	Ich habe Brot.	<i>nāne min āstō.</i>
172.	Wieviel Geld hat er?	<i>ēiqā parā ġī āstō?</i>
173.	Wenn du Zeit hast, gehe mit mir.	<i>wāxētō tō āstō bē dāmīdā.</i>
174.	Dieser Mann ist sehr reich; was nützt es, da er krank ist!	<i>nō mārden bōl zāngīnō, ēāre ēīē, nā-wāšō.</i>
175.	Er hat Fieber (genommen).	<i>taū ġānū.</i>
176.	Er hat Schnupfen.	<i>nawāšlō ġī āstō.</i>

Bäba- und Lölö-Kurdisch.

Nr.	Bäba	Lölö
147.	<i>lā wenderin?</i>	<i>lā wēdārāne?</i>
148.	<i>agār narxōš nē bēttā ēre.</i>	<i>au nānōxoš biānā ā bātāne.*)</i>
149.		<i>lā stāmbūle bū.</i>
150.		<i>dō dē lā gāmi' būm.</i>
151.	<i>qalāmākān xir'ā? (Pl.)</i>	
152.	<i>hāziri? (Sing.)</i>	<i>hānā hāzīr būnā? (?)</i>
153.	<i>tāmbēl!</i>	<i>tū tambēl!</i>
154.	<i>meşxūlīm. (?)</i>	<i>āmā fūkra dō būn.</i>
155.	<i>pāngjārākāi qorallē. (?)</i>	<i>pāngjārā xā qorannīs bū.</i>
156.	<i>kar nēn.</i>	<i>az nē kārīm.</i>
157.	<i>xamnāk nē? (Sing.)</i>	
158.	<i>lā māle kās hele? (?)</i>	<i>lā māl kēsik heleye?</i>
159.	<i>kās nē.</i>	<i>kes tūnne.</i>
160.	<i>lā sādūqā para hele?</i>	<i>dā sandūyādā pāwā hēbūn?</i>
161.	<i>nā.</i>	<i>tūnne.</i>
162.	<i>amīn bā tūnē dōstekīm hele.</i>	<i>min tūnē dōstikīxā heleye.</i>
163.	<i>lā kīn (kūn) tō šīrī cāq hele? (Sing.)</i>	<i>lā wā šīrī rēnd heleye?</i>
164.	<i>lā kīne (kūne) min xōre.</i>	<i>lā mīn pāre.</i>
165.	<i>lā wānā cānd kitābik hele?</i>	<i>lā wā cānd kitāb hānā?</i>
166.	<i>au pīawoa ēi heleya?</i>	<i>ēi wē merā heleye?</i>
167.	<i>hambāl! bi kārī?**)</i>	<i>lq hammālō! wāxte tū heleye?</i>
168.	<i>heiyā (heiyā).</i>	<i>heleye.</i>
169.	<i>kārīm heiyā.</i>	<i>šoyūle min heleye.</i>
170.	<i>nāni nē?</i>	<i>nānītū tūnne?</i>
171.	<i>nānim heleye.</i>	<i>nānīmīn heleye.</i>
172.	<i>cāndīt para heleye?</i>	<i>ēi qās pāwaxā hānā?</i>
173.	<i>agār tamāhāt hele, wāre pē kowā.</i>	<i>wāxte tū heleye wāre bū mārā.</i>
174.	<i>zōr dawlamānda; ēi fāida? nāxōše!</i>	<i>pāre kalāwe; cāra ēi? narxoše!</i>
175.	<i>nōbāt heleye.</i>	<i>tā dīgere.</i>
176.	<i>halamātīm heleye. (?)</i>	<i>nawazīlīm min heleye.</i>

*) *az nānōxoš biānā, āze bātāmā:* wenn ich usw.
tū nānōxoš biāi, tū bātāi: wenn du usw.
am nānōxoš biānā, āme bātāmā: wenn wir usw.
hūn nānōxoš biānā hūne bātāne: wenn ihr usw.
au nānōxoš biānā ā bātāne: wenn sie usw.

**) Bist du unbeschäftigt?

Nr.	Deutsch	Zazá
177.	Ich habe keinen Zweifel.	<i>šubhā, min činnō.</i>
178.	Wenn du ein Streichholz hast, gib es mir.	<i>datōdā kibrite āstō bimida.</i>
179.	Habt ihr keine Handtücher?	<i>dūsmāla šimā činnā?</i>
180.	Du hattest keine Uhr.	<i>saān tō činnē bī.</i>
181.	Er hatte keine Stühle.	<i>iskemē gī činnē bī.</i>
182.	Hatte er keine Flasche?	<i>šūšā gī činnē bī?</i>
183.	Ich habe keinen Löffel.	<i>kaučikā min činnā.</i>
184.	Er hat ein Messer.	<i>kārčā gī āstā.</i>
185.	Gib mir eine Gabel!	<i>čatāle bimida!</i>
186.	Da du eine Gabel hast, was brauchst du (sie)?	<i>čatāl tō hāte āstō, čānā ištijāje?</i>
187.	Hat dein Vater ein Pferd?	<i>ustōrindō pte tō āst bī?</i>
188.	Ich habe einen Bruder und eine Schwester.	<i>berāendō min wāendā min āstā.</i>
189.	Du hast zwei Brüder und eine Schwester.	<i>čē berāetō wāendā tō āst bī. *)</i>
190.	Ihr habt viele Äpfel.	<i>sāš šimā bōl āstē.</i>
191.	Wir haben Butter und Käse.	<i>rūene mā ōkūre ō pentre mā āstō.</i>
192.	Habt ihr meine Feder?	<i>galāmi min dā šimā hāterō?</i>
193.	Ich habe sie nicht, dein Bruder hat sie.	<i>dā mā hāte činnō, berāš tō hāterō.</i>
194.	Hat er ein schönes Pferd?	<i>či ustōrerā hāute āstō?</i>
195.	Er hat keins.	<i>či činnō.</i>
196.	Ich habe etwas.	<i>čendō min āstō.</i>
197.	Er hat nichts.	<i>čendō čī činnū.</i>
198.	Ich habe deine Stahlfeder.	<i>galāmi āstī tō dāmiderō.</i>
199.	Was machst du?	<i>tū sākēnī?</i>
200.	Ich trinke Kaffee.	<i>qāhwa šimānā.</i>
201.	Wohin gehst du?	<i>tū sērā šinē?</i>
202.	Ich gehe ins Bad.	<i>šōrī bā hāmmāmā.</i>
203.	Der Knabe ist krank.	<i>lājek nāwēšō.</i>
204.	Er geht nicht in die Schule.	<i>nāšinnō bā māktābā.</i>
205.	Er liest ein gutes Buch.	<i>kisābendō rind wānēnō.</i>
206.	Wünschen sie etwas Schönes zu kaufen?	<i>čendō rind šerindāne wānēnā?</i>
207.	Sie (3. Pl.) wünschen gar nichts zu kaufen.	<i>ka čē šerindāš nāwāzānā.</i>
208.	Was lernst du?	<i>tū čiči mū, šēnā?</i>

*) *hetye* (kurm.) = *āst bī*
hābū (kurm.) = *āst bī.*

Bābā- und Lölö-Kurdisch.

Nr.	Bābā	Lölö
177.	<i>škúmlā nē.</i>	<i>šúphe min tūne.</i>
178.	<i>dō kibrēte pēa bīdā bā min.</i>	<i>kibrētik bā tārā helye, bā mīdā.</i>
179.	<i>dāsmālā wō nka (nābū)? (?)</i>	<i>tismāle wā sār dāstū tūne būn?</i>
180.	<i>saāti wō nābū.</i>	<i>saāti tā tūne bū.</i>
181.	<i>kursikānī āwī nābū.</i>	<i>iskēmē wī tūne būn.</i>
182.	<i>šūšē bū?</i>	<i>šīšākiχā hābū?</i>
183.	<i>kaučkī mēn nē.</i>	<i>kefčike min tūne.</i>
184.	<i>čākoī helye.</i>	<i>kērimin helye. (1. Sing.)</i>
185.	<i>čātāleki bīdā bā min!</i>	<i>kefčik (Löffel) bā mīdā.</i>
186.		<i>kefčī, tā helye! bāšqa čmā doχodē?</i>
187.	<i>bābūtō aspī heia?</i>	<i>bābūtā hāspikiχā helye (hele)?</i>
188.	<i>berāekō χučkēkim helā (χučkēkim).</i>	<i>berāeki mēnī hā, χoaŋgēke mīne helye.</i>
189.	<i>āu berdu χuškīekī heie.</i>	<i>hārdu berātā χodāngēkē hā (helye).</i>
190.		<i>sēos wā pūrin.</i>
191.	<i>ama tereyāyi penārman helā.</i>	<i>mā rūnī āgār wa penāri helye.</i>
192.	<i>galāmī min bā tōya?</i>	<i>galāmā min lā wā?</i>
193.	<i>bā min nāye, bā berā tēye.</i>	<i>lā mā tūne, lā berāt wē.</i>
194.	<i>bā wī āspi čāq heie?</i>	<i>lā wī (wī) hāspiki rūndā helye?</i>
195.	<i>nēn. (Plur.)</i>	<i>wī tūne.</i>
196.	<i>āmin čēekim heie.</i>	<i>tīstiki min hē (helye).</i>
197.	<i>āie hēn nē.</i>	<i>āwī tīstikiχā tūne.</i>
198.		<i>galāmā tā hāsini lā gām mīne.</i>
199.	<i>či dekdē?</i>	<i>či išt dikt?</i>
200.	<i>qahwā doχōm.</i>	<i>qāhwā wādoχēmā.</i>
201.	<i>deč kēndere?</i>	<i>kōwā dehdē?</i>
202.	<i>dečmā hammāmā.</i>	<i>dehdārimā hammāmā.</i>
203.	<i>mīndālākā naχōš.</i>	<i>laūkā nōχōšē.</i>
204.	<i>nāče ktūbχānā.</i>	<i>nārē māktebe.</i>
205.		<i>ktūbake rind doχūne.</i>
206.	<i>čūtki čāq dīkerin?</i>	<i>tīstiki rind doχoazeine bistēnin?</i>
207.	<i>hūčān nāwē.</i>	<i>tīst nōχoazeine.</i>
208.	<i>či fērdēbt?</i>	<i>či dīrenmīs dikt?</i>

Nr.	Deutsch	Zazä
209.	Ich lerne arabisch (kurdisch).	<i>ardêje mûsênd.</i>
210.	Warum gehst du nicht ins Dorf?	<i>çânâ tû bâ dâi nâsînâ?</i>
211.	Regnet es?	<i>vârele vârenâ?</i>
212.	Es regnet.	<i>â vârenâ.</i>
213.	Der faule Knabe liest nicht.	<i>lêjêk tûmbêlô nêwânânô.</i>
214.	Knabe, warum weinst du? (wohl: warum weint der Knabe?)	<i>lêjêk çânâ bârmânô?</i>
215.	Ich weine nicht, m. H.	<i>nâ bârmenâ efêndim.</i>
216.	Sie ißt die Birne.	<i>morêse wânâ.</i>
217.	Was macht ihr hier?	<i>îmâ itâ sâkenî?</i>
218.	Wir erwarten unsern Freund.	<i>mâ dîstexô pîwânîm.</i>
219.	Er kommt aus dem Garten.	<i>bêyçârâ vâjenô.</i>
220.	Im Frühling sind die Bäume grün.	<i>wasârîdê dârî kûhêse.</i>
221.	Ich sehe meine Feder nicht, wo ist sie?	<i>az galâmîxô nêwânânô, kônô?</i>
222.	Das erstaunt mich.	<i>nêidâ bês bend.</i>
223.	Woran denkst du?	<i>tû çânâ dîsûrmîs bônâ?</i>
224.	Wir verkaufen schöne Ware.	<i>mâtlo rînd rîsênîm.</i>
225.	Wie (teuer) verkaufst du deine Knüpf- teppiche?	<i>xâllexô bâ çîçî tû dînâ?</i>
226.	Ich erwarte meinen Lehrer.	<i>xôjêxô pîwênd.</i>
227.	Wohin geht er?	<i>înô bâ kôn?</i>
228.	Er geht nach Hause.	<i>înô bâ kâyâ.</i>
229.	Liest er?	<i>wânânô?</i>
230.	Er liest nicht, er schreibt.	<i>nêwânânô, yasmîs kânô.</i>
231.	Wünscht ihr Brot und Butter?	<i>nânô rûdnô kêrê îmâ wâsînâ?</i>
232.	Ich wünsche (es) nicht.	<i>az nêwânênd.</i>
233.	Mein Bruder kommt heute nicht nach Hause.	<i>berêse mîn aûrô bâ kâyâ nânô.</i>
234.	Das Mädchen lacht.	<i>keînêke hûdnâ (hûwêdnâ).</i>
235.	Das Kamel geht schnell.	<i>devê raû înô.</i>
236.	Das Pferd geht schneller als das Kamel.	<i>bêrgêr devêrâ raû înd.</i>
237.	Was wünscht ihr?	<i>îmâ çîçî wâsênd?</i>
238.	Woher kommst du?	<i>tû kôtîrâ yêne?</i>
239.	Ich komme vom Hause.	<i>kâyêrâ yênd.</i>
240.	Frierst du?	<i>tû kûfilyânâ?</i>
241.	Ich friere nicht.	<i>nâkûfilyânâ.</i>
242.	Ist euch heiß oder kalt?	<i>îmâ gârmô yâ sêrdô?</i>

Bābā- und Lólō-Kurdisch.

Nr.	Bābā	Lólō
209.	<i>arabî fêrdobîm.</i>	<i>kurmāngî oîrenmîs dîkîm.</i>
210.	<i>bōcî nâcî dî?</i>	<i>êumâ nârî gînd?</i>
211.	<i>bārân debârê?</i>	<i>barân debârâ?</i>
212.	<i>debârê.</i>	<i>drê, debârâ.</i>
213.	<i>awî tembêl bês nêxwînê.</i>	<i>lawîkê tembêl nêxwînê.</i>
214.	<i>bōcî digrî? mîndâl!</i>	<i>lawîkê! êumâ digrî?</i>
215.	<i>nâgrîm.</i>	<i>nâgrîmâ (nâ grîmâ).</i>
216.	<i>harmîde doxwâ.</i>	<i>hârmâ doxwê (doxwâ).</i>
217.	<i>êi dekhê lîre? (Sing.)</i>	<i>êi dîkîne (dekhîne) lî verâ?</i>
218.	<i>lâ sâr dîstum wêşagîm.</i>	<i>dîstomâ am dîwewîşîm.</i>
219.	<i>lâ baryê dârdeçî.</i>	<i>êe baryâ îe.</i>
220.	<i>lâ ewêlî bîhîr dîrîkîm fîmîm.</i>	<i>pîwê b'îre dîrê kîsk bîne.</i>
221.	<i>qalêmîkî nâwîmî lî kîê?</i>	<i>qalâmâ min nâwîmî, lî kîdîre? (min nâwê ich habe nicht gesehen.)</i>
222.	<i>lâ wêlî mîxîlmîm.</i>	<i>lâ wê îas dîwîmî.</i>
223.	<i>lâ êi fîkîr dekhê?</i>	<i>êuma dîstîmîs dîwî?</i>
224.	<i>mîlî zerîf defrîşîm.</i>	<i>mîlîmî rînd dîfrîşîmî.</i>
225.	<i>sejâdîkîm bî êân (êând) defrîşî?</i>	<i>çîkî îâ bî êi bîfrîşîmî?</i>
226.	<i>dâ melîxwê rî wîstîm.</i>	<i>lî çîçîwê sîkîmî-mâ.</i>
227.	<i>deçîstî kîê?</i>	<i>kîwâ dehîre?</i>
228.	<i>deçîstî mîl.</i>	<i>dehîre mîl. (Ich gehe = dehîre-mâ.)</i>
229.	<i>doxwîmî? (doxwîmî)</i>	<i>doxwîmî?</i>
230.	<i>nêxwînî, denîstî.</i>	<i>nêxwînî, yewîşî dîkê.</i>
231.	<i>nânî îerewîşî dewê?</i>	<i>nân wâ rîne dîjîr doxwîmî? (Sing.)</i>
232.	<i>nânewê.</i>	<i>az nêxwîmî.</i>
233.	<i>berîmî aîrî nîste mîlî.</i>	<i>berîmîm îrî nêe mîl.</i>
234.	<i>qêçîka dekhîmî.</i>	<i>kîçîkê dîkîmî.</i>
235.	<i>dewê zî brîa.</i>	<i>hêstîr pîl dîhîre (fast dîre).</i>
236.	<i>dîwî lî wîstîrî çîwîqîr dewî.</i>	<i>bîrgîr êe hêstîrî pîlîr dîhîre.</i>
237.	<i>êi deçîr bîwî?</i>	<i>êi amîr dekhîne? (Sing. êe amîr dîkî.)</i>
238.	<i>lâ kîndere dî?</i>	<i>êe kî îêî?</i>
239.	<i>lâ mîlî dîm.</i>	<i>as êe wîl îêîmî.</i>
240.	<i>sermî îêî?</i>	<i>îâ dekahîlî?</i>
241.	<i>sermî nê.</i>	<i>nâkahîlmî. (Pl. am nâkahîlmî.)</i>
242.	<i>gîrma îâ yâ sîrdî?</i>	<i>hîme gîrmin yâ hîm dekahîlmî?</i>

Einige Sätze in Zazä,

Nr.	Deutsch	Zazä
243.	Fürchtest du dich?	<i>tä täršänä?</i>
244.	Ich fürchte mich nicht.	<i>nätäršänä.</i>
245.	Ich fürchtete mich.	<i>az täršäwä.</i>
246.	Schämst du dich nicht?	<i>tä nésšermäyənē?</i>
247.	Siehst du den Vogel?	<i>tä mričike wənänä?</i>
248.	Ich sehe ihn nicht.	<i>az äs nšwənänä.</i>
249.	Es klopft jemand an die Tür.	<i>kau kē-vörš kuenä.</i>
250.	Die Fische leben im Wasser.	<i>māšē dā aš-dä ömr kēnū.</i>
251.	Rauchst (trinkst) du Tabak?	<i>kukun šimänē?</i>
252.	Nein, ich rauche nicht.	<i>χšre, nāšimänä.</i>
253.	Wie (teuer) verkaufst du die Birnen?	<i>moruš tū bā čiči dānā?</i>
254.	Ich gebe sie zu 5 γrus die oqa.	<i>hōqa ġi az bā pāj γrūš dānā.</i>
255.	Die Eisenbahn geht schnell.	<i>rāyā ašwā rai šinā.</i>
256.	Die Schüler gehen zur Schule.	<i>suχtē bā mādrāš šinā.</i>
257.	Morgen gehe ich nach Brussa.	<i>māšē az bā brūšā šōr.</i>
258.	Den ganzen Tag spielen sie.	<i>hār rōš (sic) kai-kēn.</i>
259.	Kommt das Mädchen herauf?	<i>keiñke yēnā bi ġōr?</i>
260.	Sie kommt nicht herauf.	<i>nēnā bi ġōr.</i>
261.	Die schönen Blumen liebe ich sehr.	<i>vīkēš rīnā az bōl hāz kēnā.</i>
262.	Wie oft wöchentlich geht der Dampfer nach Stambul?	<i>wapōr haftēndā čānd dawš šinā bā stāmbōl?</i>
263.	Dies genügt nicht.	<i>nō qim nākēnū.</i>
264.	Wie teuer verkaufst du deine Sachen?	<i>čenāvχō bā člōš dānā?</i>
265.	(Um) zehn Piaster.	<i>dās γrūš.</i>
266.	Das ist zu teuer; soviel gebe ich nicht.	<i>vāš, bā vāš; bā nā vāye nāšānā.</i>
267.	Liebt ihr den Wein?	<i>šarābērā hāz kēnā?</i>
268.	Ich liebe ihn sehr.	<i>bōl hāz kēnā.</i>
269.	Was machst du den ganzen Tag?	<i>hār rōš tū šāken?</i>
270.	Ich lese und schreibe.	<i>az wənänä, yazmīš kēnā.</i>
271.	Er ist faul; gar nichts tut er.	<i>tāmbēlō; čē nākēnū.</i>
272.	Wie gehts dir?	<i>kēfīšō hašlō?</i>
273.	Ich danke (mein kēš), ist gut.	<i>šūkūr kēnā, hašlō.</i>
274.	Kennst du diesen Mann?	<i>nā mārdāmi tū nāšken?</i>
275.	Ich kenne ihn nicht.	<i>az äs nāšnākēnā.</i>
276.	Das Kind spaziert mit seiner Mutter. (?)	<i>čōġuq dā mārdāχōdā (sic) ġērānū.</i>
277.	Dies Buch nehme ich nicht an.	<i>nā kišābe qabūl nākēnā.</i>

Bäba- und Lölö-Kurdisch.

Nr.	Bäba	Lölö
243.	<i>dätirsî?</i>	<i>tu dētirsî? (Pl. hūn dētirsîne?)</i>
244.	<i>nätirsîm.</i>	<i>nätirsîmâ. (Pl. am nātirsîni.)</i>
245.	<i>detirsîm. (?)</i>	<i>dētirsîmâ. (am dētirsîni.)</i>
246.	<i>şerim nâkî?</i>	<i>fâdâ nâkî?</i>
247.	<i>dâ'abâ debînî?</i>	<i>têr dēwînî? (Pf. tî têr dî?)</i>
248.	<i>nânînim.</i>	<i>wâyi nânînimâ.</i>
249.	<i>âjkyek dêrkekân dâtakânî.</i>	<i>yâkî lâ qêpî dēxîni (dükûte).</i>
250.	<i>mâsî dâ awêdâ dâzî.</i>	<i>mâsî d'âwêdâ yasamîş bînâ.</i>
251.	<i>tutun dekeşî?</i>	<i>tütîne vâdōxî?</i>
252.	<i>nâkeşîm.</i>	<i>vânâxum (vânâxom).</i>
253.	<i>hârmî bâ cînd dâfrîsî?</i>	<i>hârmâ tu baci dēdî?</i>
254.	<i>hoqî bâ ping krus dâdâm.</i>	<i>hoqâ pîng yrus dēdîmâ.</i>
255.	<i>qara vapôr xoş dâwâ (dâroâ).</i>	<i>rî hasîni pî dîhâre.</i>
256.	<i>şagirdêkân deçîn mādîrîsî.</i>	<i>şagirdâ dehârene maktêbê.</i>
257.	<i>sûbhânî deçmâ brusî.</i>	<i>sûwâ dîzê hâremâ bîrêd.</i>
258.	<i>hâmi rōze kaidê deçîn.</i>	<i>tîm tîm dēlîzîne.</i>
259.	<i>qêkâ dâetî sêrî?</i>	<i>kêkîk tîe zîr?</i>
260.	<i>nêetî sêrî.</i>	<i>nâ, zîr.</i>
261.	<i>güle; gûân xōr xoşîm dewê.</i>	<i>gulâ rînd pîr has dēkîm.</i>
262.	<i>vapôr hâftî cînd sâfîr deçîwî istambûl?</i>	<i>vapôr dâ hâftadâ cînd gîrâ dîhâre samûle? (sic!)</i>
263.	<i>au dâst mâdîe.*)</i>	<i>vâ dâst nâdâ.</i>
264.	<i>au bâ cîndî dedî?</i>	<i>tîsî (tîst) tî bâ cî dedî?</i>
265.	<i>bâ dâ krus.</i>	
266.	<i>gîrânâ, bîwendî nâ - idem.</i>	
267.	<i>şarâb nâxoî?</i>	
268.	<i>dōxîm.</i>	
269.	<i>hâmi rōze cî dēkî?</i>	
270.	<i>dōxînim demîsîm.</i>	
271.	<i>tîmbêla, hîc kîre nâeka.</i>	
272.	<i>kêfî cîqa? (cîka)</i>	
273.	<i>îlîfî zîdî bî, cîkîm.</i>	
274.	<i>au pîawâ denâsî?</i>	
275.	<i>âmîn aûî nânîsîm.</i>	
276.	<i>mîndâl dâ gâldêkî dâgârâ.</i>	
277.	<i>au kitabâ qabûl nâkîm.</i>	

*) Wohl mißverstanden; türkisch: *bu el vermez*.

Nr.	Deutsch	Zazā
278.	Ist du Eier?	<i>āki wānē?</i>
279.	Ich liebe Eier nicht.	<i>ākārā hāz nākend.</i>
280.	Ist es möglich?	<i>nō bānō?</i>
281.	Dies ist unmöglich!	<i>nō nābenō.</i>
282.	Meine Schwester liest bei Tag und bei Nacht.	<i>wāyā min bā šai u rōt wānānā.</i>
283.	In welcher Gasse wohnt der Arzt?	<i>haktm dā kamgēt kučēdā rōšēnō?</i>
284.	Was ißt du gewöhnlich?	<i>ekseriyā ēi yemek wānī?</i>
285.	Am liebsten esse ich Lammbraten.	<i>kabābe gošē bārχā hāmā rindēr (rindāl) hāz kend.</i>
286.	Die Kaufleute verkaufen nicht immer gute Ware.	<i>tūgārī tīm mālō hāul nārōšēnā.</i>
287.	Kannst du arabisch?	<i>tā ārabī zānī?</i>
288.	Wann gehst du schlafen? (?)	<i>saāt dā cāndā tū borχō hasyēnā?</i>
289.	Ein alter Freund wird kein Feind.	<i>dōsti qahām dūzmin nābenō.</i>
290.	Das Wasser schläft, der Feind schläft nicht. (Türk. Sprichw.)	<i>aike raūsēnā, dūzmin nārāusēnū.</i>
291.	Ich gebe dir mein Wort, daß es so ist.	<i>az sōz dānā bā tō hāmō.</i>
292.	Wer in der Hitze schnell geht, wird müde.	<i>mārām gārmrā raū špō bātilyānū.</i>
293.	Wie dem auch sein mag, ich werde schnell gehen, meine Angelegenheit(?) hat Eile.	<i>hār ēiēi āstō, dēō raū šōrī, aḡolā grūe min āstō.</i>
294.	Was du wünschst, werde ich dir geben.	<i>tā ēiēi wāzēnā, dēō bātō dī.</i>
295.	Wenn du so viel Reichtum hättest wie er, was würdest du tun? (?)	<i>zenāāšētō sēnā ēi bī tū kō sā-būkerī?</i>
296.	Willst du mir 100 Piaster leihen?	<i>tū kō sā yruš dāin bāmīdā?</i>
297.	Wenn ich sie hätte, würde ich sie dir geben.	<i>āḡār mālemin āst bidī, mālō bā tō dāi.</i>
298.	So sehr er sich auch müdete, konnte er sich doch nicht retten.	<i>hār ēiḡāsi cālīšmīs bī nārāyēnū.</i>
299.	Sprichst du türkisch?	<i>bā tūrki (tūrki) zānī?</i>
300.	Ich kann wenig.	<i>tāi zānā.</i>
301.	Wenn du fleißig bist, wirst du in drei Monaten gut sprechen können.	<i>cālīšmīs būbē, hārā āsmia tūpiā sūkō hāul tākālīm būkerē.</i>

Bābā- und Lólō-Kurdisch.

Nr.	Bābā	Lólō
278.	<i>hélke doxoî?</i>	
279.	<i>hélkai nāxoîm.</i>	
280.	<i>awa debêe?*)</i>	
281.	<i>au nābē.</i>	
282.	<i>χúskim kawe rōs doxoînd, zōr zūtingā.**)</i>	
283.	<i>hákīm lā kishā sqāqī dādentīe?</i>	
284.	<i>hamu daf'a čixoardin doxoî?</i>	
285.	<i>kābābī bārχ lā hāmān xiādīr doxoîm.</i>	
286.	<i>tūğāranā hūc wārχtek māli zerf nāfrōsin.</i>	
287.	<i>ārabī dezānī?</i>	
288.	<i>lā saānī dānd wār-dekēvī?</i>	
289.	<i>dōsī kōn bā dūšmān nābē.</i>	
290.	<i>au war-dekevoē, dūšmān war-nākevoē.</i>	
291.	<i>min bā tō rāst dalām mīrduā.</i>	
292.	<i>insān bā gārmāye būruā zū māndū debē.***)</i>	
293.	<i>hār elōnekī bē, bācīm, āğūlīm hēle.</i>	
294.	<i>hār cī dēwē, dedīmā.</i>	
295.	<i>āğār dāulatīkō ba qadār aunoat būyayā cī dekīrd?</i>	
296.	<i>bā min sād kruš qāris dedōn?</i>	
297.	<i>āğār min pārām būyaya, dāmdā.</i>	
298.	<i>hār dānd kī takalāi dā χalās nābū.</i>	
299.	<i>tūrki dezānī?</i>	
300.	<i>kam dezānīm.</i>	
301.	<i>āğār karēbkā lā duāi sā māngān kelām fēr debē.</i>	

*) Mißverstanden? türk.: *olurmu.*

**) Sie ist sehr fleißig.

***) Wird schnell müde.

Nr.	Deutsch	Zazá
302.	Wenn er kommt, gib mir Nachricht.	<i>keitukō bérā xabāre bā mīdā.</i>
303.	Was soll ich dir bringen?	<i>čiči azō tōrē biāri?</i>
304.	Bringe Käse und zwei Eier.	<i>pānēr dū ākā biārē.</i>
305.	Soll ich Ihnen (dir) etwas Schönes zeigen? (?)	<i>člendō haul azō rāe šimā āi?</i>
306.	Laßt uns sehen, was es ist!	<i>baunī čičō!</i>
307.	Nach welcher Seite sollen wir gehen?	<i>kam kištedā šōri?</i>
308.	Soll ich Ihnen (von) diesem Braten geben?	<i>nā kabābīrā azō bā šimā āi?</i>
309.	Gebet mir ein Stück.	<i>pārčā šimā kō biāš!</i>
310.	Wärest du doch gestern gekommen! (türkisch[-persisch] كاشك)	<i>xodzikā tū māštā (irrtümlich für •vāžēr-?) biāmāi!</i>
311.	Hättest du doch zuerst gesprochen!	<i>xodzikā tō vārē binoātāi!</i>
312.	Wenn es passend wäre, würde er kommen. (?)	<i>lāq biāie oqu biāmāi.</i>
313.	Wenn ich an Ihrer Stelle gewesen wäre, hätte ich dies nicht getan. (?)	<i>agār az biāi min nō nākārdā.</i>
314.	Komm, ich will dir etwas (eine Sache) sagen.	<i>bē, azō tōrē šie bāgi.</i>
315.	Was sucht ihr dort?	<i>šimā čiči geirānēn wōjā?</i>
316.	Ich suche eine Feder.	<i>bā qalāmerō geirānā.</i>
317.	Laß jetzt die Feder liegen und studiere.	<i>nīkā qalāmī rōne bēri muṭale'a būke.</i>
318.	Heute ist es sehr warm; ich habe Durst.	<i>aiwō rōč bōl gārmō, hararāte min bōl āstō.</i>
319.	Gehen wir in ein Café und nehmen wir etwas Erfrischendes!	<i>māko šimī bā qahwā, člendō sārden bāgārim!</i>
320.	Ich habe großen Durst, ich werde Limonade trinken.	<i>hararāti min bōtō, azō letmūnātā bišāmī.</i>
321.	Er hatte den Weg verloren, sich verirrt.	<i>rāidā vānī bī.</i>
322.	Morgen früh sollst du ins Dorf gehen.	<i>māštā sabāḥrā bā dāu šōrē.</i>
323.	Heute mußt Du dem Herrn Pascha einen Brief schreiben.	<i>aiwō pāsā efēndirē māktūbe yazmīs kārē.</i>
324.	Du mußt zufrieden sein!	<i>wāš būbē!</i>
325.	Was ist zu tun?	<i>sau kārē?</i>
326.	Ein Paar Handschuhe.	<i>gišē lāpūki.</i>
327.	Ich wünsche ein Buch zu kaufen, mehr als 10 Piaster soll es nicht kosten. (Ungenau.)	<i>kiātāe az wāžānā bāgerēn, dāe ywāš vāžēr māgārim.</i>

Bābā- und Lólō-Kurdisch.

Nr.	Bābā	Lólō
302.	<i>hār ci mähle'kī hāt, xabār bāmīn bide.</i>	
303.	<i>ci biānīm bō tō?</i>	
304.	<i>pānīru dū hēlka biēnā.</i>	
305.	<i>čēlki gūān bātō nišān biāim?</i>	
306.	<i>bezānīm čā!</i>	
307.	<i>lā čte tārāfīkāwē bečēn?</i>	
308.	<i>lau kabābāi biēm bā tō?</i>	
309.	<i>bida birdeki!</i>	
310.	<i>kāšikī dūenā behānā!</i>	
311.	<i>kāšikī dūwā! būkūtānā!</i>	
312.	<i>agār lāq bū, dehātim. (?)</i>	
313.	<i>agār min atō būmāye awum nādekird. (?)</i>	
314.	<i>wāre kšēk*) pā būlām.</i>	
315.		
316.		
317.		
318.		
319.		
320.		
321.		
322.		
323.		
324.		
325.		
326.		
327.		

*) Zu sprechen, als ob mit *x* geschrieben.

Einige Sätze in Zāzā,

Nr.	Deutsch	Zāzā
328.	Du mußt dich schämen.	<i>nā šermā yānā. (?)</i>
329.	Ihr hättet erst sprechen sollen.	<i>keyēre bōatdyēn. (?)</i>
330.	Um sieben Uhr muß er gehen.	<i>saāt hauā šōrō.</i>
331.	Dies hättest du nicht vergessen sollen.	<i>nā tū vāā nākerē.</i>
332.	Ich muß ihn sehen.	<i>āi āzō būwū.</i>
333.	Sie tanzen mit Schwert und Schild.	<i>bā šmšer u mārīāle kās kēm.</i>
334.	Seit zwei Monaten habe ich dich nicht gesehen.	<i>dō āsmiā tāpiā min tā nādie.</i>
335.	Vor zwei Monaten . . .	<i>dō āsmānrā(?) vārē . . .</i>
336.	Wir zusammen mit den Freunden.	<i>{ mā dōstāndā vaḡiā . . . mā dōstāndā piā.</i>
337.	Ich bin gekommen, um dich zu besuchen.	<i>āmā kāndā zīarātā tō.</i>
338.	Deinetwegen (für dich) habe ich ein Buch gebracht.	<i>kāidā tō min kiābā ād.</i>
339.	Wie ein Soldat.	<i>azēnā āskārē.</i>
340.	Im Kasten drin.	<i>āi qōw miāndā.</i>
341.	Unter dem Bett.	<i>dā ōrīā bindā.</i>
342.	Über dem Hause.	<i>dā kē sērō.</i>
343.	Vor der Stadt.	<i>dā sūqā rūwēi.</i>
344.	Vor mir.	<i>dā vārēniā min.</i>
345.	Hinter der Mauer.	<i>dā dāw pēidā.</i>
346.	Zwischen den Häusern.	<i>dā kēiā mābēndā.</i>
347.	Neben dem Garten.	<i>dā bōyēš hātā.</i>
348.	Um den Wald herum.	<i>dādōrē ormānīdā.</i>
349.	Den Soldaten gegenüber.	<i>dā qaršūi āskārīdā.</i>
350.	Was für ein schöner Mann!	<i>bōl mārdimāndō rēndō!</i>
351.	Jemand ist gekommen.	<i>kām biāmā.</i>
352.	Ich habe nichts (keine Sache) gesehen.	<i>kāme šē nāā.</i>
353.	Der Esel schreit.	<i>hār zīrā</i>
354.	Der Hund bellt.	<i>kōtīk lāwēnō</i>
355.	Das Pferd wiehert.	<i>stōr šwēnō</i>
356.	Der Hahn kräht.	<i>dūt vāngdānō</i>
357.	Das Schwein grunzt.	<i>χōz χōrānō</i>

Bába- und Lólo-Kurdisch.

Nr.	Bába	Lólo
328.		
329.		
330.		
331.		
332.		
333.		
334.		
335.	<i>dū mañq lā pēšda.*)</i>	
336.	(zusammen mit: <i>pékowa.</i>)	
337.		
338.		
339.	<i>wāk askār.</i>	<i>nūnī askār (wākī, minān).</i>
340.	<i>lā nēo qūtīs (qutīs).</i>	<i>dā sandīrjēdd.</i>
341.	<i>lā zēr dōšégidā.</i>	
342.	<i>lā sēr mālā.</i>	
343.	<i>lā pēs šā°rī.</i>	
344.		
345.	<i>lā piš dūwārī.</i>	
346.	<i>lā mābōwī mālāndā.</i>	
347.	<i>lā kenār bayēši.</i>	
348.	<i>lā qarāx jāngāh.</i>	
349.	<i>berabēri askārī.</i>	
350.		
351.		
352.		
353.		<i>kār dēzire.</i>
354.		<i>kučik lē dekteo.</i>
355.		<i>hāsp dišt.</i>
356.		<i>χoros bān dīke.</i>
357.		<i>χānecr dīke χōre-χōr.</i>

*) *lā duai dā mañgā*: zwei Monate später.

Nr.	Deutsch	Zazá
358.	Jemand, der auf dem Markt etwas stiehlt, ist ein Dieb; sechs oder sieben Berittene, die im Gebirge Karawanen plündern, das sind »Gürán«.	
359.	Bringe einen guten Apfel!	
360.	Ich habe ein schönes Mädchen gesehen.	
361.	Hast du die türkische Fahne gesehen?	
362.	Gib mir Brot!	
363.	Öl ist schwerer als Wasser.	
364.	Die Blätter des Baumes sind grün.	
365.	Ich brauche ein Buch.	
366.	Gibst du ihm das Brot?	
367.	Ich gebe es.	
368.	Das weiß ich auch.	
369.	Ich kenne sie.	
370.	Ich liebe dich.	
371.	Liebt ihr uns? (Liebst du mich?)	
372.	Kannst du Türkisch lesen?	
373.	Ich werde dich auf den Markt schicken.	
374.	Ich bin größer als du.	
375.	Seinetwegen bin ich gekommen.	
376.	Ist euer (dein) Haus groß?	
377.	Unser Haus ist groß.	
378.	Ist sein Freund hier?	
379.	Nein, mein Herr, er ist nicht hier, er ist im Hause des Kaufmanns.	
380.	Ich habe meine Uhr verloren.	
381.	Meine Bücher sind hier, aber wo sind deine Bücher?	
382.	Euer Lehrer ist gekommen.	
383.	Meine Uhr ist billiger als die eure.	
384.	Wann wirst du deinem Freund schreiben?	

Bābā- und Lölö-Kurdisch.

Nr.	Bābā	Lölö
358.	<i>piawē lā bāzār çti didêzê au dize şes haut suâr lā şaxā kārwan rû deka, awā gürânâ.*)</i>	
359.	<i>şîvî çâq bêşne!</i>	<i>şêve rind ûne!</i>
360.	<i>qçlki guânim dî.</i>	<i>min keçkikâ rind dî.</i>
361.	<i>sângârê osmanlî dî?</i>	<i>bairârâ osmanlîe tâ dî?</i>
362.	<i>nân bîdû bā min!</i>	<i>nânî bā midâ!</i>
363.	<i>rûnî zeitûnî lā aû sîktêre.</i>	<i>rûnî zeîte ze awâ sîvîktêre.</i>
364.	<i>galâî dârî şînin.</i>	<i>çöleye dâre heşin.</i>
365.	<i>amin kitâbekim lâzîme.</i>	<i>kitâbîk ze mîfrâ lâzîme.</i>
366.	<i>nâneke dâîya?</i>	<i>tu nânî wî dedê?</i>
367.	<i>dâmâ.</i>	<i>bâlî, az dedîmî (dedîmâ).</i>
368.	<i>awâî amin dezânîm.</i>	<i>az wâ dezânîm.</i>
369.	<i>awana amin denâsîm.</i>	<i>wânâ nâs dektîm.</i>
370.	<i>amin atôm xoş dewê.</i>	<i>az tâ haz dîktîm.</i>
371.	<i>aminût xoş dewê?</i>	<i>hûn mâzî sewmîş dîktîm?</i>
372.	<i>türkî dezânî b-xotnî (benûs)?</i>	<i>tu türkî dorxunî?</i>
373.	<i>dîto dednêrtîm bazârî.</i>	<i>dzi ki tâ bişînîmâ çârşû.</i>
374.	<i>amin lā tō gaurârtîm.</i>	<i>az ze tâ mîztêrtîm (mazîntêrtîm).</i>
375.	<i>bō wā hâtemâ-wâ.</i>	<i>şawâ wâ az hâtîm.</i>
376.	<i>mâlakatân gaurâ?</i>	<i>mâlê wâ mazîne?</i>
377.	<i>mâlakadman gaurâ.</i>	<i>mâlî mâ mazîne.</i>
378.	<i>dōstî awâî lerekânê?</i>	<i>dōste wâî lā verê?</i>
379.	<i>nâxêr awâ lerekâne nê, lā mālā tū- gârekâia.</i>	<i>xawîr efêndîm lâvere tînnê î lā mâlê tûçêre.</i>
380.	<i>saâtekîm wûn kird.</i>	<i>saâta min min wânda kir.</i>
381.	<i>kitâbakânîmîm lerekânâ, kitâbakânîto lā kûnderê?</i>	<i>kitâbe min lā vêderâne lâktîm kitâbâ tâ lā kêderâne?</i>
382.	<i>melâkê-îngō hât.</i>	<i>xoşga wâ hât.</i>
383.	<i>saâtimîn lā saâtîngō herzânîre.</i>	<i>saâti min ze saâti wâ dahâ erzânîre.</i>
384.	<i>dōstîkât kaniâ denûs?</i>	<i>dōstîxârâ kâ wâxî yazmîş kî?</i>

*) Resûl, hāmāwand, sagte auf die Frage, was er von den Gûrân wußte: -*şes* haut *piaw lā şaxeki gûrânîe dîktîm*.

Nr.	Deutsch	Zāzā
385.	Ist es wahr, daß du eins deiner Pferde verkauft hast?	
386.	Ja, es ist wahr.	
387.	Jeder will recht haben.	
388.	Wie heißt du?	
389.	Warum hatte er gelacht?	
390.	Ich will zu euch gehen.	
391.	Meine Mutter aß Kirschen.	
392.	Was sagte der Lehrer?	
393.	Die Schüler kamen aus der Schule.	
394.	Ich ging an der Buchhandlung vorbei.	
395.	Nach dem Essen spazierten wir eine halbe Stunde.	
396.	Ich wünschte auszugehen.	
397.	Das weiß ich sehr wohl!	
398.	Ich fürchtete ihn nicht.	
399.	Ist Herr Mehmed gekommen?	
400.	Er ist noch nicht gekommen.	
401.	Bist du heute auf den Markt gegangen?	
402.	Die Sonne ist aufgegangen (<i>günet dorydu</i>).	
403.	Ich klopfte an die Tür, aber man öffnete nicht.	
404.	Ein Erdbeben entstand.	
405.	Was wollte jener Soldat von dir?	
406.	Ich habe ihn nicht gesehen.	
407.	Du bist spät gekommen.	
408.	Wo bist du gewesen?	
409.	Er ist nicht zur rechten Zeit gekommen.	
410.	Da fällt mir etwas ein!	
411.	Ich habe nichts gesagt.	
412.	Was hast du getan?	
413.	Ich habe nichts getan.	
414.	Ich habe nichts gehört.	
415.	Seit zwei Monaten habe ich keine Nachricht von meinem Bruder erhalten.	

Bābā- und Lölö-Kurdisch.

Nr.	Bābā	Lölö
385.	<i>aspiṭō yekikēn ferōṭūd, rāsūā?</i>	<i>rāste hāspixā-yek fūrṭ?</i>
386.	<i>drē, rāstā.</i>	<i>bālē, rāste.</i>
387.	<i>hār kēs haqqixō dewē.</i>	<i>hār kēsik dōxoāze haqqi bālēre.</i>
388.	<i>nēvūō cē?</i>	<i>nāvūō cē?</i>
389.	<i>bō ē pē dekenā?</i>	<i>ēmā dekenā?</i>
390.	<i>dečūmā mālaṅō.</i>	<i>dičūmā wā.</i>
391.	<i>daikim gelāsī dōxoārd.</i>	<i>dākemīn kirāz dōxoārdin.</i>
392.	<i>mōlā ēi degūt?</i>	<i>χōjdā dugōte-ē?</i>
393.	<i>šāgirdēkān lā mektebā dehātīn.</i>	<i>šāgirdlēr ze mektebā tēāne.</i>
394.	<i>lā bār ktūb-χānēi dorōyim.</i>	<i>kūtūb-χānēdā tēwā rāwūrtum.</i>
395.	<i>lā duat nan χōārdin nīm saāt degerān. (?)</i>	<i>ze nēnχōārnē bešūwā (būšūndā) nīm saāte am digeriān.</i>
396.		<i>ēmā dār min dōxoāst.</i>
397.	<i>awām zōr cāq denāw!</i>	<i>vā rind dezānīm!</i>
398.	<i>lā wā nādetirsām.</i>	<i>ze wē nādetirsām.</i>
399.	<i>m. efēndē hāt?</i>	<i>m. efēndē hātemā?</i>
400.	<i>dahā nāhāt-wa.</i>	<i>hēn nāh.</i>
401.	<i>awrō cūye bazār?</i>	<i>tu ūrō cūi carē?</i>
402.	<i>taū halāt.</i>	<i>rō hālāt.</i>
403.	<i>derkām rakānd, nān-kīrdewa. (?)</i>	<i>mīn lā χēpū χīst, vānākirin.</i>
404.	<i>bū lorzā.</i>	<i>zelzelā bū.</i>
405.	<i>au sārbaža lā tō ēi dewē?</i>	<i>vā askāra ēi ze tā dōxoāze?</i>
406.	<i>awām min nādē (amīn nāmdē).</i>	<i>mīn au nādē.</i>
407.	<i>ātō dreng hāt.</i>	<i>dāreng hāt.</i>
408.	<i>lā küenderē bū?</i>	<i>lākū bī?</i>
409.	<i>lā wāχtixō nāhāt.</i>	<i>dā wāχtēdā nāt.</i>
410.	<i>cē hāte dqlīm!</i>	<i>tštīk hāte χatrē mīn!</i>
411.	<i>hēcīm nāgūt.</i>	<i>mīn tštīk nāgō.</i>
412.	<i>ētān kīrd?</i>	<i>tā ēir dektī?</i>
413.	<i>hēcīm nākir.</i>	<i>mīn tšt nākir.</i>
414.	<i>hēcīm nābīst.</i>	<i>mīn tšt qā nābīst.</i>
415.	<i>du māngī hēc χabērim lā berāxō nābīst.</i>	<i>ze dū mā vīrdā ze berā mīn tū χabēr hālnānīm.</i>

Nr.	Deutsch	Zazá
416.	Ist er aufgestanden?	
417.	Er ist nicht aufgestanden.	
418.	Wie hast du diese Nacht geschlafen?	
419.	Ich habe gut geschlafen.	
420.	Ich habe lange auf dich gewartet.	
421.	Hast du gefrühstückt?	
422.	Du bist zur rechten Zeit gekommen!	
423.	Ich habe Kaffee getrunken.	
424.	Er trat aus dem Boote.	
425.	Warum haben die Diener die Flaschen nicht gefüllt?	
426.	Haben Sie Ihre Lektion vergessen?	
427.	Die Diebe haben all mein Geld gestohlen.	
428.	Auf der Gasse habe ich fünf yruś gefunden.	
429.	Der Hund hat mich gebissen.	
430.	Hast du deinem Freund geschrieben?	
431.	Nein, ich habe noch nicht geschrieben.	
432.	Er fiel ins Wasser.	
433.	Warum hast du den Hund geschlagen?	
434.	Er gab keine Antwort.	
435.	Er ist hinausgegangen.	
436.	Ich habe meine Arbeit noch nicht begonnen.	

Bāba- und Lölö-Kurdisch.

Nr.	Bāba	Lölö
416.	<i>hālistā?</i>	<i>rābū?</i>
417.	<i>handsta.</i>	<i>hēn rā nābī.</i>
418.	<i>au šō (sau) čilōn warkaūt?</i>	<i>šāo tū cīn (cān) rāket?</i>
419.	<i>zōr rahāt warkaūtīm.</i>	<i>pūr rahāt rā-mādiām.</i>
420.	<i>atō zōr beklemiš būm.</i>	<i>pūr lā tū dāwestiām.</i>
421.	<i>qahwaltīd kird?</i>	<i>qahwaltī kīrī bū?</i>
422.	<i>tamām lā waχteχōi dahāt!</i>	<i>tamām lā wāχtē hāt!</i>
423.	<i>dmin qahwīm χōdr.</i>	<i>mīn qahwe waχodr.</i>
424.	<i>lā qai^āye hāte dār.</i>	<i>ze qā^āye bedārket.</i>
425.	<i>au χizmetiānā au šisēnā bō ē pūr nākīrd?</i>	<i>χizmetkēr čīmā šisē šisē nākīrin?</i>
426.	<i>dersiχōtān wūn kird?</i>	<i>dersā-wā wā ze bē kīrī bū?</i>
427.	<i>dizān hdmu parā miniān bīrd.</i>	<i>dizā parā_{min} gīstik bīrin.</i>
428.	<i>lā kūčān piēng yrušim dē-wā.</i>	<i>lā zoqdqē piēng yruš mīn dēn.</i>
429.	<i>sāg āmini girt.</i>	<i>kūčik bā mīn girt.</i>
430.	<i>kayās bō dōstīd nusiā?</i>	<i>tā dōstiχārā yazmīš kīr?</i>
431.	<i>χēr, dahā nāmnuš.</i>	<i>hēn mīn yazmīš nākīrī.</i>
432.	<i>dā au kaūt.</i>	<i>kēte āvē.</i>
433.	<i>lā sāgekēt bō ē dā?</i>	<i>tā čīmā lā kūčik χist?</i>
434.	<i>dāngī nākīrd.</i>	<i>gu^āāb nādā.</i>
435.	<i>čū (cō) dāre.</i>	<i>bedārket.</i>
436.	<i>dahā dāstim nākīrd bā kārīχōm.</i>	<i>iše-min hīn mīn bašlamīš nākīrī.</i>

Wortsammlung,
in Damaskus aufgenommen.

Deutsch, Bābā-Kurdisch und Zazā.

Deutsch	Bäbä - Kurdisch	Zāzā
Abend, der	<i>ewārē</i>	<i>šāndā</i>
Ader, die	<i>req</i>	
Adler, der	<i>hālō</i>	
alt		<i>kahān</i>
alt (Menschen)		<i>kāl</i>
Ameise, die		<i>mōrgilā</i>
Apfel, der	<i>sēū, sēō</i>	<i>sāi</i>
Aprikose, die	<i>qaišt (t.)</i>	<i>orūk (t.)</i>
Arm, der	<i>bāsik</i>	<i>ēngelā</i>
Armband, das	<i>bāsinā</i>	<i>bācin</i>
Arznei, die	<i>dārmān</i>	
Auge, das	<i>čau</i>	<i>čim</i>
Augenbraue, die	<i>ābrō</i>	<i>būri</i>
Augenwimper, die	<i>mūšōl</i>	<i>bizā</i>
Bär, der	<i>wuric, wiric</i>	<i>herē</i>
Bär, der große (Sternbild)	<i>{ haut berā</i> <i>{ haut tūwānā</i>	
Bart, der	<i>ričān</i>	<i>erdīs</i>
Bauch, der	<i>ziq</i>	<i>pižā</i>
Berg, der	<i>kyū, šāχ</i>	<i>kōh, kō</i>
Blatt, das	<i>lijā, dōšēk (a., t.)</i>	<i>gāi</i>
Bettdecke, die	<i>lijā (a. lijā')</i>	
Bettstelle, die	<i>taxt</i>	
Bettler, der	<i>su'ālkār</i>	<i>pārsēk</i>
Biene, die	<i>zārgētā</i>	<i>māšā heingamāni</i>
billig	<i>herzān</i>	
Birne, die	<i>hārmā</i>	<i>merō</i>
Holzbirne	<i>šikōkū</i>	
blau	<i>kesiq</i>	<i>māwōt (a.-t.)</i>
Blei, das	<i>gulā (?)</i>	
blind	<i>kūr</i>	<i>kōr</i>

Deutsch	Bābā - Kurdisch	Zāzā
Blitzstrahl, der (<i>gildirim</i>)	<i>hauri trişkār</i>	
Blut, das	<i>χuēn</i>	<i>gūmī</i>
Bogen, der	<i>kawān</i>	<i>kumān</i>
braun	<i>āl (t.)</i>	<i>mōr (t.)</i>
breit	<i>pān</i>	<i>hārā</i>
Brücke, die	<i>pūrt</i>	<i>pōl</i>
Brunnen, der	<i>čālāo</i>	<i>čūr (a.)</i>
Brust, die	<i>siŋg</i>	<i>sēnā</i>
Brust, die weibl.	<i>māmā</i>	<i>čēčūk (t.)</i>
bucklig	<i>pūst-kūr</i>	
Büffel, der	<i>gāmīš</i>	<i>gāmīs</i>
Butter, die	<i>rūni kere</i>	
Dach, das	<i>sārbān</i>	<i>bān</i>
Daumen, der	<i>sārī kāmīk</i>	<i>enğısta pīlā</i>
Decke, die		<i>čryān (t.)</i>
Deckel, der	<i>serī</i>	
Diener, der	<i>mindār, mindāl</i>	<i>lāje</i>
Dorf, das	<i>di, dā</i>	<i>daú</i>
dort		<i>wigā</i>
Dunkelheit, die	<i>tārīk</i>	
Durst, der	<i>čnūma</i>	<i>čisān</i>
Ei, das	<i>helkē</i>	<i>āhī</i>
Eiche, die	<i>gūngāl</i>	
Eichhorn, das	<i>simōra</i>	<i>simōrā</i>
Eidechse, die	<i>bičimīš (t.?)</i>	
Eis, das	<i>sāhōl</i>	<i>gemād (a.)</i>
Eisen, das	<i>āstn</i>	<i>āstn</i>
Ellbogen, der	<i>ānīšik</i>	
eng, schmal	<i>tāng</i>	<i>tāng</i>
Ente, die	<i>hāwerdā</i>	
Erde, die	<i>χōl</i>	<i>hāre</i>
Esel, der	<i>kār</i>	<i>hār</i>
Essen, das	<i>χōrāk</i>	
Falke, der	<i>bāz</i>	
Fasan, der	<i>mrīški sābzawār</i>	
Faust, die	<i>mīst</i>	<i>zūmzūq</i>
Feder, die (beim Vogel)	<i>pār</i>	
Felsen, der	<i>bārd</i>	<i>zinār</i>

Deutsch	Bäbä - Kurdisch	Zāzā
Ferse, die	<i>pāmiā</i>	
fett	<i>astūr</i>	
Feuer, das	<i>ā'ūr</i>	<i>ādīr, ādīl</i>
Fieber, das	<i>nōvāš</i>	
Finger, der	<i>kāmīk</i>	<i>eṅgīst</i>
Finger, der kleine	<i>kamkiki ekōla</i>	<i>eṅgīsta kūje</i>
Fingerring, der	<i>āṅgīstīā</i>	<i>eṅgīstāni</i>
Fisch, der	<i>mās</i>	<i>māsā</i>
Fischer, der	<i>māsīgīr</i>	
Fleisch, das	<i>gōšt</i>	<i>gōšt</i>
Fliege, die	<i>mēš</i>	<i>kermēš</i> (Stechfliege)
Floh, der	<i>keš</i>	<i>kēki</i>
Flügel, der	<i>bāl</i>	
Fluß, der	<i>ōm</i>	
Forelle, die	<i>mās hairān</i>	
Frau, die	<i>zin</i>	<i>jeni</i>
Frau, die junge	<i>būk</i>	<i>būke</i>
Frosch, der	<i>bāq</i>	<i>bāq</i>
früh	<i>zū</i>	<i>raū</i>
Frühling, der	<i>bāhār</i>	<i>vazār</i>
Fuchs, der	<i>rēvī, rēvī</i>	<i>lūc</i>
Furcht, die	<i>tīrsā</i>	<i>tīrsā</i>
furchtsam	<i>tīrsimuk</i>	
Furt, die	<i>bō'ad</i>	
Fuß, der	<i>pē</i>	<i>niṅg</i>
Fundament, das (Haus-)	<i>tambāl</i>	
Galle, die	<i>zārdān</i> (kurm. <i>zafrān</i>)	
Gasse, die	<i>kūčā</i>	<i>kūčā, kōčā</i>
Gastzimmer, das	<i>āvī mīvān</i>	
Gaumen, der	<i>malabūt</i>	
Gazelle, die	<i>āziq</i>	
Gehirn, das	<i>māyis</i>	<i>māšū</i>
Gelenk, das		<i>jalrā</i>
gelb	<i>zārd</i>	<i>zārd</i>
Genital, das	{ m. <i>kō</i> f. <i>quz</i>	
Gerste, die	<i>gō</i>	
Gesicht, das		<i>rī, rū</i>
gestern	<i>dūmā</i> (t. <i>dūn</i> ?)	<i>vāzār</i>

Deutsch	Bäbä - Kurdisch	Zāzā
Gift, das		<i>zār</i>
Goldfinger, der (Ringfinger)		<i>engistā engistāni</i>
Goldschmied, der	<i>zeringir</i>	
Granate, die (Frucht)	<i>hānār</i>	
Gras, das		<i>vaš</i>
grau	<i>esmer (a.)</i>	<i>esmer</i>
Greis, der	<i>pēr</i>	<i>kāl</i>
Greisin, die	<i>pērē zin</i>	<i>gēniye pērī</i>
groß	<i>gaurā</i>	<i>pū</i>
Großvater, der	<i>bāpēr</i>	
grün	<i>šin</i>	<i>kūlhō</i>
Gürtel, der	<i>pištind</i>	<i>mē</i>
Haar, das	<i>ziliy</i>	{ <i>mū</i> <i>mūye sārā</i> (Kopfhaar)
Hagel, der	{ <i>gihrā</i> <i>tērzā</i>	<i>zēpūk</i>
Hahn, der	<i>kālebāb, kālešr</i>	<i>dūk (a.)</i>
Hals, der	<i>gārān</i>	
Halsband, das	<i>kūrmāq</i>	
Hand, die linke	<i>dāsti cāp</i>	<i>dāsto cāp</i>
Hand, die rechte	<i>dāsti rāst</i>	<i>dāsto rāst</i>
Handfläche, die	<i>bārī dāst</i>	<i>rīe dāst</i>
Handschiene (Panzer), die	<i>dāstawān</i>	
Handtuch, das	<i>dāsmāl</i>	
Hase, der	<i>kār-wāhik</i>	<i>auris, arwēš</i>
häßlich	<i>čilkīn</i>	
Haus, das	<i>māl</i>	<i>kē</i>
Haut, die	<i>pīst</i>	<i>pōst</i>
Helm, der	<i>kalaorxūt</i>	<i>ziryx</i>
Hemd, das	<i>kirās</i>	<i>zūbān</i>
Herbst, der	<i>pā'iz</i>	<i>pā'ti</i>
Herz, das	<i>dūl</i>	<i>zēri</i>
Heuschrecke, die	<i>kullā</i>	<i>kull</i>
heute	<i>aiurō</i>	<i>aiurō</i>
hier		<i>itā</i>
Himmel, der	<i>asmān</i>	<i>azmān, haur</i>
Hirsch, der	<i>gā kēwē</i>	
Hirt, der	<i>čū'ān</i>	<i>šu'ān</i>
Hitze, die	<i>gārmā</i>	

Deutsch	Bābā - Kurdisch	Zāzā
Höhle, die	<i>aškauš</i>	
Holz, das	<i>dār</i>	<i>kōlš</i>
Honig, der	<i>heŋgūn</i>	<i>eŋgāmēn</i>
Hüfte, die	<i>šmūt</i>	
Huhn, das	<i>mršūk</i>	<i>kārge</i> (t.?)
Hühnchen, das	<i>fārūk</i>	
Hund, der	<i>sūk, sūg</i>	<i>kōšūk</i>
Hunger, der	<i>bīršna</i>	<i>vāšān</i>
Husten, der	<i>kōχā</i>	
Hyäne, die	<i>kāmšār</i>	<i>keftār</i>
Jahr, das	<i>sāl</i>	<i>sere</i>
jetzt		<i>haūna, hēna</i>
Kahl	<i>kāčāl</i>	
Kalb, das	<i>pālāq, pālāχ</i>	
Kälte, die	<i>sārmā</i>	<i>sārd</i>
Kamel, das	<i>ūšār</i>	<i>dewē</i> (t.)
Kamm, der	<i>šānd</i>	<i>šāndā</i>
Katze, die	<i>pāšā</i>	<i>pišingā</i>
Kerze, die	<i>šem</i> (a. <i>šem</i>)	
Kessel, der	<i>manjāl</i>	<i>bārdōš</i>
Keule, die	<i>gurz</i>	
Kind, das	<i>mindāt</i>	
Kirsche, die	<i>gilās</i>	<i>šrēs</i>
Kleidung, die	<i>gūl</i>	<i>čāki</i>
klein	<i>čkōlā</i>	<i>kūč, kōč</i>
Knabe, der	<i>kur</i>	<i>lāgūk</i>
Knie, das	<i>dānū</i>	
Knöchel, der	<i>čūki pē</i> (kurm. <i>gūšk</i>)	
Knochen, der	<i>yešik, esik</i>	<i>hāstā</i>
Köcher, der	<i>tōr</i>	<i>kinoūr</i>
Kohl, der	<i>kālām</i>	
Kohle, die	<i>nāš</i>	
Kopfkissen, das	<i>senār</i>	<i>bāšānā</i> (Kissen)
Kopfschmuck (der kurd. Weiber)		<i>kōre-zārna</i>
Koralle, die	<i>šilān</i>	
Korb, der	<i>saušt</i>	
Körper, der	<i>qālbi</i> (a.)	<i>bādān</i> (a.)

Deutsch	Bäbä - Kurdisch	Zazä
Krabbe (Süßwasser-), die	<i>kirzäl</i> (kurm. <i>räq</i>)	
Kranich, der	<i>kürmri</i>	<i>kolüñg</i>
Krug, der		<i>hābānā</i>
Kürbis, der	<i>kūlikā</i>	<i>kūi</i>
Kuh, die	<i>māñga</i>	<i>mañgā</i>
Kupfer, das	<i>mīs</i>	
kurz	<i>kōsā</i>	<i>kilm</i>
lahm	<i>šāl</i>	
Lamm, das	<i>bārçx</i>	<i>bārçxi</i>
lang		<i>dārg</i>
Laus, die	<i>šepi</i>	<i>šepidā</i>
Leiche, die	<i>mürdū</i>	
leicht	<i>sūq</i>	
Licht, das	<i>rūnāk</i>	
Lippe, die	<i>lū</i>	<i>lau</i>
Locke, die		<i>tāmori</i>
Löffel, der	<i>kauçik</i> (t.)	
Löwe, der	<i>šer</i>	<i>šer</i>
Luchs, der	<i>cu'ālū</i>	
Lüge, die	<i>durō</i>	<i>zūr</i>
Lügner, der	<i>durōzin</i>	
Mädchen, das	<i>çiç</i>	<i>keinek</i>
Magen, der		<i>hūr</i>
Mandel, die	<i>bādēm</i>	<i>çaklā</i>
Mann, der	<i>piāu</i>	<i>mārdēm</i>
männlich		<i>nér</i>
Mauer, die	<i>diwār</i>	<i>dās</i>
Maultier, das	<i>estir</i>	
Maus, die	<i>mīšik</i>	<i>mārā</i>
mehr		<i>vāši</i>
Melone (Wasser-), die	<i>šūt</i>	<i>zābāšā</i>
Melone (Zucker-), die	<i>kaldq</i>	<i>bāšild</i>
Messer, das	<i>çakō</i>	<i>kārā</i>
Milch, die	<i>šir</i>	
Milchstraße, die	<i>rēi kākisā</i>	<i>genekū pīrā</i>
Milz, die	<i>šipil</i>	
Mittag, der	<i>nūwerç</i>	
Mittelfinger, der	<i>kāmki nū rāst</i>	<i>ençisā öretē</i>

Deutsch	Bābā - Kurdisch	Zāzā
Mitternacht, die	<i>nāwešau</i>	<i>nāme šaúe</i>
Monat, der	<i>māñq</i>	<i>āšmā</i>
Mond, der	<i>māh</i>	<i>āšmā</i>
morgen		<i>māšte</i>
Mücke (Stech-), die	<i>mēš šūlā</i>	
Müller, der	<i>ašewān</i>	
Mund, der	<i>zār</i>	<i>fek</i>
Mutter, die	<i>dāyā</i>	
Nacht, die	<i>šau</i>	<i>šawā</i>
Nacken, der	<i>mīl</i>	<i>mīl</i> (Hals, der)
Nagel, der (Finger-)	<i>nāχūn</i>	<i>nāñgūi</i>
Nase, die	<i>kāpō</i>	<i>zinn</i>
naß		<i>hē, šil</i>
Nebel, der	<i>mīš</i>	<i>mīž</i>
Neffe (Schwestersohn), der		<i>yegān</i>
Nelke, die	<i>māχā</i>	
neu		<i>nāwā</i>
Niere, die	<i>gurcīlā</i>	
Ochse, der	<i>gā</i>	<i>gā</i>
Ohr, das	<i>gūe</i>	<i>gōš</i>
Ohrring, der	<i>guarā</i>	<i>gōšārā</i>
Öl, das		<i>rūān</i>
Onkel, der (χāl)	<i>dāt</i>	
Panther, der	<i>pelīng</i>	
Pfeil, der	<i>tēr</i>	<i>tēr</i>
Pferd, das	<i>asip</i>	<i>üstör, estör, ştör</i>
Pfirsich, die	<i>qaralū</i> (i.?)	
Pflaume, die	<i>halūcā</i>	
Quitte, die	<i>bē</i>	
Rabe, der	<i>kalāu</i>	<i>qerék</i>
Rebhuhn, das	<i>kaú</i>	<i>zāreğ</i>
Regen, der	<i>barān</i>	<i>vārete</i>
Regenbogen, der	<i>kōrkē zerinā</i>	<i>kēsku sōre</i>
Reif, der	<i>zīχum</i>	
Reis, der		<i>res</i>
Rheuma, das	<i>bā</i>	

Deutsch	Bäbä - Kurdisch	Zāzā
Riegel, der	<i>surmā</i>	
Rosine, die	<i>mīwōš</i>	
rot	<i>sūr</i>	<i>sōr, sūr</i>
Rücken, der	<i>pišt</i>	<i>pāš</i>
Rückgrat, das	<i>yēski pišt</i>	<i>hāstē pāš</i>
Säbel, der	<i>šw</i>	
Salz, das	<i>χwā, χūš</i>	<i>sōlā</i>
Sand, der	<i>χīs</i>	
Sattel, der	<i>sūn</i>	<i>zūn</i>
sauber, gut		<i>hawl</i>
sauer	<i>tirš</i>	<i>tirš</i>
Sauermilch, die	<i>māst</i>	<i>mast</i>
Schaf, das	<i>mār</i>	<i>mār</i>
Schaum, der	<i>kāw, kāf</i>	<i>kef</i>
Schenkel, der	<i>rān</i>	
schielend	<i>χāl</i>	
Schild, der	<i>matāl</i>	<i>mār tāl</i>
Schildkröte, die	<i>kisāl</i>	
Schläfe, die	<i>lağdānk</i>	<i>tūliq</i>
Schlange, die	<i>mār</i>	<i>mār</i>
Schloß, das	<i>alkarēs</i>	
Schlund, der	<i>kurkrō</i>	<i>kerikā</i>
Schlüssel, der	<i>hačēr</i>	
Schmied, der	<i>āsingir</i>	
Schmutz, der		<i>lāngi</i>
Schnabel, der	<i>dūndūk</i>	
Schnee, der	<i>bāfr</i>	<i>vāire</i>
Schnupftuch, Handtuch, das	<i>dāsterā</i>	
Schnurrbart, der	<i>sibir</i>	<i>semāl</i>
Schuh, der	<i>kāwūs</i>	
Schulter, die	<i>šān</i>	<i>duš</i>
Schuster, der	<i>kawūšdrū</i>	
Schwager, der		<i>būrā</i>
Schwalbe, die	<i>parasitirka</i>	
schwarz	<i>reš</i>	<i>siāp</i>
Schwefel, der	<i>gōgūrd</i>	
Schwein, das	<i>berās, berāz</i>	<i>χōz, χōš</i>
Schwelle, die	<i>nūderkē</i>	
schwer	<i>girān</i>	

Deutsch	Bäbä - Kurdisch	Zāzā
Schwester, die		wāyā
See, der	golān (türk. göl?)	
Seite, die (menschl. Körper)	parasū	kīst
Silber, das	zēo, zū	ām
Skorpion, der	dūptīk, dūptīk	dūmīk, dūfīk
Sohle, die	bārī pē	
Sommer, der	hāwān	āmānā
Sonne, die	rōš	rōš, rōj
spät	dārān	
Speichel, der	tīf	tūkā, tūqā
Sperling, der	čōilekā	
Spiegel, der	āwēna	netnīk
Spinne, die	galgādhuka	pīrikā
Stahl, der	pōlā	
Staub, der	χāk χōr	
Steigbügel, der	auzeŋf (t.)	
Stein, der	bārā	sī
Stern, der	ēsterā	istārā
Stier, der		vīsterā
Stirn, die	niwān, niwān	čāre
Stock, der	gōčān	čūā
stolz	mākōl	
Stößer, der (Kaffee- bereitung)	dāskī	
Stotterer, der	lāl	kekā
Strauch, der	čālūq (t.?)	tālī (kurm. derī)
Strumpf, der	gōrenōf	gōruēi
stumm	lāl	lāl
Stute, die	mā'in	ūstōrā
Tag, der	rōš	rōš, rōj
Tal, das	dōl	
Tarantel, die	kūšīk	
Tasche, die	gīfā	
Tau, der	ēbnīm	karaō (kurm. kir)
taub	kar	kār
Taube, die	kōtīr	
teuer	gīrān	vāi
Tiger, der	bābr (a.)	
Tod, der	mīrd	mārdānā

Deutsch	Bäbä - Kurdisch	Zāzā
Ton, der	<i>qōlasūr</i>	
Töpfer, der	<i>dizégōzā</i>	
Träne, die	<i>firniški čau</i>	<i>heiori čimā</i>
Traube, die	<i>trā</i>	
Treppe, die	<i>pelekān</i>	
trocken		<i>wišk</i>
Tulpe, die	<i>süestin</i>	<i>sōsūm</i>
Tür, die	<i>dārkdā, derkdē</i>	<i>kē-bēr</i>
Ufer, das	<i>kerāχ</i>	
Vater, der	<i>bābā (t.)</i>	
Veilchen, das	<i>wenaušē</i>	
viel		<i>bōl</i>
Vollmond, der (<i>bedr</i>)	<i>mānik, mānq</i>	<i>gōbēk</i>
Wade, die	<i>balēk</i>	<i>čp, gōšte čpā</i>
Walnuß, die	<i>gūez (a. t.)</i>	<i>gōz (a.)</i>
Wange, die	<i>kulmā</i>	<i>rē</i>
wann?		<i>ču wāχt (a.)? čī zemān (a.)?</i>
Wasser, das	<i>au</i>	<i>aiūkā</i>
Weber, der	<i>gōlā</i>	<i>iāben, iābin</i>
Weg, der	<i>rā</i>	<i>rāi</i>
weiblich		<i>māki</i>
Weide, die (<i>Salix</i>)	<i>dāre bē</i>	
weiß	<i>spī</i>	<i>sipē</i>
Weizen, der	<i>genim</i>	
wenig		<i>iāi</i>
Werktag, der		<i>rōje gūrūā</i>
Widder, der		<i>berān</i>
wie?		<i>senā?</i>
wieder		<i>ānčē</i>
Wiege, die	<i>lānik</i>	
Wildkatze, die	<i>kūlūk</i>	
Wind, der	<i>bā</i>	<i>vā</i>
Winter, der	<i>zistān</i>	<i>zimistān</i>
wo?		<i>kōn?</i>
Woche, die	<i>haftā</i>	<i>hawā</i>
Wolf, der	<i>gurg</i>	<i>vārg</i>
Wolke, die		<i>haur</i>

Deutsch	Bāhā - Kurdisch	Zāzā
Wunde, die	<i>birîn</i>	
Wurfspeiß, der	<i>taklâ</i>	<i>hârba (a.)</i>
Wurm, der		<i>kerm</i>
Zahn, der	<i>dâdân</i>	<i>dedd</i>
Zahnfleisch, das		<i>pûdû</i>
Zeigefinger, der	<i>kamkî behâdêt</i>	<i>engîstû sâde</i>
Zelt, das		<i>χaimâ (a.)</i>
Zeltleine, die		<i>rasân, sîrît</i>
Zeltpflock, der		<i>mîne χaimâ</i>
Ziege, die	<i>bizîn</i>	<i>bizâ</i>
Zimmer, das	<i>âku</i>	
Zitrone, die	<i>lîmô</i>	
Zucker, der	<i>kant</i>	
Zunge, die	<i>zâbân</i>	<i>sûwân</i>

Erzählung des Resûl, Hámawand, aus der Steppe Ćemsemán bei Suleimaniya.

(Entspricht der Anekdote Nr. 2, S. 68.)

---

*Rôzeki mirzâ kârydtekî nusând bô aχbâbēχōi kâ būgerâ au kâryazâi kôra! bô fulâna kâsi
bîbâ. pâšâ kâryazekém dâ bâ nôkârî. kûrakâ nîw saât hâte-wâ.*

Kâryazekét bird?

Birdim.

Dâ tî?

Talabi kird, némdaya.

Bô ē?

Atô bâ mîn gôt «bîbâ», nâdegût «bîdâya». Birdim bérambéri wî râm girt hêndamawa.

Au piawoâ kâryazekâi χoéndi yâ nâχoendewâ?

Nâ, nâχoendewâ.

Mirzâ dâsti bâ pé kânini kird: ôi kseî bâ tî nâgût?

Kûfi: heî kôrâ! au kôrâ bâ tîi gut yâ bâ mni gut tînâge îdîm.

Index.

Abteilung I.

I. Hikāyātān; ydyb oylu yūsib gālīka.

	Seite
1. Hikāyē dāmyā gūzēš	1
2. Šeṣḥ mūs wā ʾngā yūsib dāstān	3
3. Hikāyē rihoān	7
4. Hikāyē tēn	10
5. Hikāyē dārd	12
6. Hikāyē gāwēndā	15

II. Hikāyātān; gāfar oylu seidi btā.

1. Hikāyē zāmbīl ferōš	17
2. Dāstān mānī ʾwān	18
3. Dāstān mārī dārdī gābālī ʾyā	20
4. Dāstān yāsīn bāg	27
5. Dāstān dāmās ʾyā gūzūk hāsān ʾyā	33
6. Hikāyē mānī ālan	36
7. Hikāyē yūsib dārd dō berāye hav būn	45
8. Dāstān muḥamməd yēmīn	47
9. Dāstān saudāt	50
10. Dāstān ḥūsein ʾyāyē zillī	51

III. Hikāyātān; āk gāwānde dālīka.

1. Hikāyē mānī ālān	53
2. Zāmbīl ferōš	57

IV. Hikāyā; ḥāfīz.

1. Zāmbīl ferōš	58
---------------------------	----

Abteilung II.

Hikāyāt; ʿomar ibn ʾalī kōsā.

1. <i>Hikāyāt; ʿomar ibn ʾalī kōsā</i>	Seite 60
--	-------------

Anhang.

<i>Zāzā</i> -Übersetzung der Erzählung » <i>Dānyā gūzde</i> «	63
<i>Zāzā</i> -Übersetzung der Erzählung » <i>Yusūb dāzē</i> «	66
<i>Zāzā</i> -Übersetzung von vier türkischen Anekdoten	68
Die Kardinalzahlen in <i>Zāzā</i> , <i>Bābā</i> - und <i>Lölö</i> -Kurdisch	70
Einige Sätze in <i>Zāzā</i> , <i>Bābā</i> - und <i>Lölö</i> -Kurdisch	72
Wortsammlung; Deutsch, <i>Bābā</i> -Kurdisch und <i>Zāzā</i>	103
Erzählung des Resūl, Hāmawand	116

GL 23
m

3 2044 018 869 065

